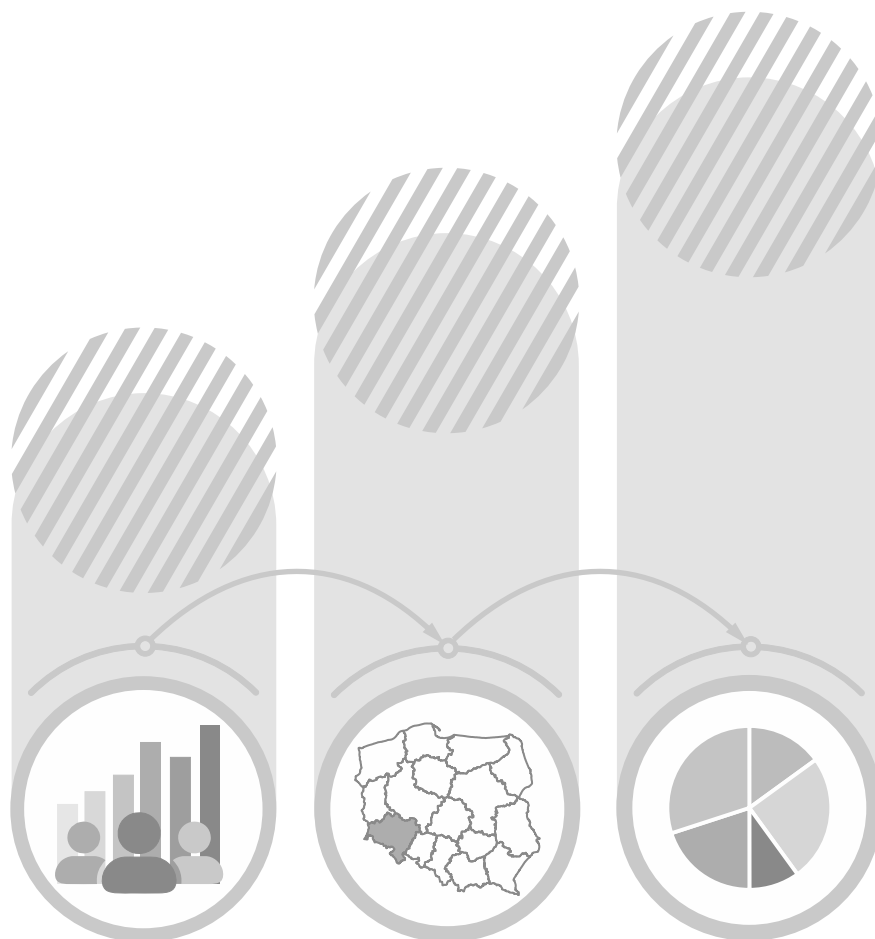

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa dolnośląskiego 2026

Report on the socio-economic situation of Dolnośląskie Voivodship 2026

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa dolnośląskiego 2026

Report on the socio-economic situation of Dolnośląskie Voivodship 2026

Urząd Statystyczny we Wrocławiu Statistical Office in Wrocław

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny we Wrocławiu, Dolnośląski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Wrocław – Dolnośląskie Centre for Regional Surveys

Kierujący

Supervised

Agnieszka Ilczuk

Zespół autorski

Editorial team

Michał Besser, Magdalena Klimek, Aneta Madajczak, Piotr Pawliczek

Prace redakcyjne

Editorial work

Halina Woźniak (przewodniczący/president), Sławomir Banaszak, Joanna Gierak-Kieruzalska, Agata Girul, Agnieszka Ilczuk, Eliza Kawecka-Jung, Ewa Łącka, Paweł Sobik, Elżbieta Stańczyk, Marta Woźniakiewicz (sekretarz/secretary), Joanna Zielińska

Tłumaczenie

Translation

Grzegorz Pawlaczek

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Radosław Jung, Rafał Kontowski

ISSN 2084-7556

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

wroclaw.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

Przedmowa

Przekazuję Państwu „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa dolnośląskiego”.

Publikacja składa się z części analitycznej, przedstawiającej procesy zachodzące na terenie województwa dolnośląskiego w następującym układzie tematycznym: środowisko, społeczeństwo, gospodarka i zarządzanie rozwojem oraz z części tabelarycznej, w której zamieszczono podstawowe informacje o województwie na tle kraju i o miastach na prawach powiatu. Wybrane zjawiska zilustrowano na mapach i wykresach.

W tegorocznej edycji publikacji po raz kolejny uwzględniono, w formie Aneksu, wybrane informacje na temat Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), zdefiniowanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jako obszary (gminy) zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze, dla których funkcjonują specjalne instrumenty wsparcia rozwojowego.

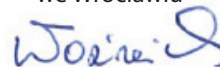
Dane statystyczne zawarte w Raporcie dotyczą głównie roku 2025. Dla większości tematów retrospekcja sięga 2015 r., co pozwala zaprezentować portret województwa dolnośląskiego z uwzględnieniem społeczno-gospodarczych tendencji rozwojowych. Wybrane kategorie przedstawione są również w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju. W publikacji zawarto charakterystykę miast na prawach powiatu, w tym Wrocławia.

Zasadnicze informacje pokazano w przekrojach według sekcji i wybranych działów w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 oraz podregionów, powiatów i gmin.

Publikacja jest dostępna w wersji elektronicznej na stronie Internetowej Urzędu Statystycznego we Wrocławiu <https://wroclaw.stat.gov.pl>. Szerszy zakres danych liczbowych oferuje Bank Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>, w tym dla obszarów funkcjonalnych (w tym OSI) w dedykowanym module pn. Obszary funkcjonalne <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/obszary>.

Mam nadzieję, że niniejsze opracowanie będzie dla Państwa ciekawym źródłem wiedzy o sytuacji społeczno-gospodarczej i warunkach życia w naszym regionie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
we Wrocławiu

Halina Woźniak

Wrocław, kwiecień 2026 r.

Preface

I am pleased to present „Report on the socio-economic situation of the Dolnośląskie Voivodship”.

The publication consists of an analytical section describing the processes taking place in the Dolnośląskie Voivodship, organised thematically into the following areas: environment, society, economy, and development management as well as a tabular section containing basic information about the voivodship in comparison to the country and about cities with powiat status. Selected phenomena are illustrated with maps and charts.

In this year’s edition of the publication, selected information on Strategic Intervention Areas (SIAs), defined in the National Strategy for Regional Development 2030 as areas (gminas) at risk of permanent marginalisation and cities losing their socio-economic functions, for which special development support instruments are in place, has been included for the next time in the form of an Annex.

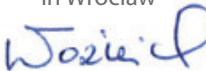
The statistical data contained in the Report mainly refer to the year 2025. For most topics, the retrospective extends back to 2015, allowing for a portrayal of the Dolnośląskie Voivodship while taking into account socio-economic development trends. Selected categories are also presented in relation to national averages. The publication includes a profile of cities with powiat status, including Wrocław.

Key information is shown by sections and selected divisions according to the Polish Classification of Activities 2007 as well as by subregions, powiats and gminas.

The publication is available in electronic form on the website of the Statistical Office in Wrocław at <https://wroclaw.stat.gov.pl>. A broader range of numerical data is offered by the Local Data Bank at <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>, including for functional areas (including SIAs) in a dedicated module titled Functional Areas <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/obszary>.

I hope that this report will serve as an interesting source of knowledge about the socio-economic situation and living conditions in our region.

Director
of the Statistical Office
in Wrocław

Halina Woźniak

Wrocław, April 2026

Spis treści

Contents

Str.
Page

Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych	8
Symbols	
Ważniejsze skróty	9
Major abbreviations	
Synteza	10
Executive summary	16
Rozdział 1. Województwo na tle kraju	22
Chapter 1. Voivodship against the background of the country	
Rozdział 2. Województwo na tle pozostałych województw	25
Chapter 2. Voivodship against the background of other voivodships	
Rozdział 3. Powierzchnia i podział terytorialny województwa	33
Chapter 3. Area and territorial division of the voivodship	
Rozdział 4. Środowisko	35
Chapter 4. Environment	
4.1. Powierzchnia	35
4.1. Area	
4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe	37
4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater	
4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	41
4.3. Pollution and protection of air	
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	42
4.4. Nature protection. Forests	
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne	45
4.5. Industrial and municipal waste	
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	48
4.6. Economic aspects of environmental protection	
Rozdział 5. Społeczeństwo	51
Chapter 5. Society	
5.1. Kapitał ludzki	51
5.1. Human capital	
Demografia	51
Demography	
Edukacja	58
Education	
Zasoby pracy	65
Labour resources	

	Str. Page
5.2. Jakość życia	73
5.2. Quality of life	
Zamożność mieszkańców	73
Inhabitants' wealth	
Pomoc społeczna i wspieranie rodziny	81
Social assistance and family support	
Warunki mieszkaniowe	89
Housing conditions	
Ochrona zdrowia	95
Health care	
Kultura	104
Culture	
Bezpieczeństwo na drogach	111
Road safety	
Społeczeństwo informacyjne	113
Information society	
Aktywność społeczna	115
Social activity	
Rozdział 6. Gospodarka	118
Chapter 6. Economy	
6.1. Produkt krajowy brutto	118
6.1. Gross domestic product	
6.2. Przedsiębiorczość	122
6.2. Entrepreneurship	
Podmioty gospodarki narodowej	122
Entities of the national economy	
Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna	125
Research and development as well as innovation activity	
Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach	131
Use of information and communication technologies in enterprises	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	133
Financial results of non-financial enterprises	
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw	136
Investment outlays of enterprises	
6.3. Produkcja i usługi	139
6.3. Production and services	
Rolnictwo	139
Agriculture	
Przemysł	144
Industry	
Budownictwo	149
Construction	
Rynek wewnętrzny	155
Internal market	

	Str. Page
Transport	158
Transport	
Energia	165
Energy	
Rozdział 7. Zarządzanie rozwojem.	168
Chapter 7. Development management	
7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego.	168
7.1. Revenue of local government units	
7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	171
7.2. Expenditure of local government units	
7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	173
7.3. Result of budgets of local government units	
7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich	176
7.4. Projects co-financed by the European funds	
7.5. Planowanie przestrzenne i rewitalizacja	181
7.5. Spatial planning and revitalisation	
Rozdział 8. Wybrane dane o województwie dolnośląskim	187
Chapter 8. Selected data on Dolnośląskie Voivodship	
Rozdział 9. Wybrane dane o Wrocławiu	191
Chapter 9. Selected data on Wrocław	
Rozdział 10. Wybrane dane o miastach na prawach powiatu.	193
Chapter 10. Selected data on cities with powiat status	
Aneks 1. Wybrane dane dla Obszarów Strategicznej Interwencji na tle miast i obszarów wiejskich w województwie	195
Appendix 1. Selected data for Areas of Strategic Intervention compared to cities and rural areas in voivodship	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	oznacza, że zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification are presented in abbreviated form
Znak *	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych data revised
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal points

W Raporcie zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych – skrócone nazwy oznaczone zostały w tablicach i na wykresach „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

The names of some classification levels used in the Report are abbreviated; those abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES - PKD 2007

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Full name
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy divisions	
Handel hurtowy	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
Handel detaliczny	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
zł PLN	złoty zloty	Dz. U.	Dziennik Ustaw
tys.	tysiąc thousand	ust.	ustęp
mln	milion million	PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
kg	kilogram kilogram	ww.	wyżej wymieniony
t	tona tonne	tj.	to jest
dt	decytona deciton	r.	rok
l	litr litre	poz.	pozycja
ha	hektar hectare	str.	strona
m ²	metr kwadratowy square metre	Agl.	aglomeracja agglomeration
m ³	metr sześcienny cubic metre	dok. cont.	dokończenie continued
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre	np. e.g.	na przykład for example
szt.	sztuka	PM ₁₀	pył zawieszony o średnicy cząstek poniżej 10 µm particulate matter 10 micrometers or less in diameter
p.proc.	punkt procentowy	µm	mikrogram microgram
Nr No	numer number	NO ₂	dwutlenek azotu nitrogen dioxide
MW	megawat megawatt	r/r	rok do roku
kWh	kilowatogodzina kilowatt-hour	dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
GWh	gigawatogodzina gigawatt-hour	hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre

Przy przeliczaniu danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) według stanu w końcu roku (np. środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności) – według stanu w dniu 30 czerwca. Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, a od 2020 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

When computing per capita data (per 1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g. fixed assets), the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics) – as of 30 June.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated on the basis of Population and Housing Census 2011, since 2020 on the basis of Population and Housing Census 2021.

Synteza

Środowisko

Powierzchnia województwa dolnośląskiego według stanu w dniu 1 stycznia 2025 r. wynosiła 19947 km² (7. co do wielkości w kraju), a województwo zajmuje 6,4% powierzchni Polski. Administracyjnie podzielone jest ono na 26 powiatów, 4 miasta na prawach powiatu oraz 169 gmin. Na obszarze województwa ulokowane są 93 miasta. Według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) wyodrębniła się w województwie 5 podregionów.

W strukturze powierzchni geodezyjnej przeważają w województwie użytki rolne (59,1% – 10. pozycja w kraju). Znaczny odsetek stanowią grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – 31,2% (8. lokata). Tereny mieszkaniowe zajmują 1,4% powierzchni (5. lokata wraz z kujawsko-pomorskim oraz wielkopolskim), przemysłowe – 0,8% (2. lokata po województwie śląskim), a rekreacji i wypoczynku – 0,4% (również 2. lokata wraz z opolskim, ale po województwie śląskim). Udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w powierzchni ogółem wyniósł 7,7% (także 2. lokata wraz z województwem małopolskim).

W 2024 r. w województwie dolnośląskim zanotowano wzrost zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności – ogółem zużyto 366,4 hm³ wody (wzrost o 6,0% w porównaniu z 2023 r.), w tym 106,1 hm³ w przemyśle (więcej o 17,4%). Gospodarstwa domowe w 2024 r. zużyły 102,7 hm³ wody i było to niewiele więcej niż rok wcześniej (99,7 hm³). W strukturze jej zużycia przeważało napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych (33,7%), a następnie zużycie na cele przemysłowe (29,0%), kolejno na cele gospodarstw domowych (28,0%). W omawianym roku zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 127,4 m³ (w Polsce 214,1 m³ na 1 mieszkańca). Na terenie województwa dolnośląskiego działało 285 komunalnych i przemysłowych oczyszczalni ścieków (rok wcześniej – 288), a ich dobowa przepustowość wynosiła 1098,4 hm³/dobę (podobnie jak w 2023 r.). Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków zwiększył się z 81,5% w 2023 r. do 81,7% w 2024 r.

Do atmosfery z zakładów szczególnie uciążliwych w 2024 r. trafiło 12347,2 tys. ton zanieczyszczeń gazowych (było to 7,3% zanieczyszczeń tego typu w kraju; 6. lokata wśród województw). Zanieczyszczeń pyłowych wyemitowano 0,8 tys. t/r. (5,5% udziału w zanieczyszczeniach pyłowych wyemitowanych w kraju; 8. lokata wśród województw). W relacji do 2023 r. zmniejszyła się zarówno ilość zanieczyszczeń gazowych wypuszczanych do atmosfery, jak i pyłowych – odpowiednio o 6,2% i o 12,6%. Udział zanieczyszczeń gazowych i pyłowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń wyniósł odpowiednio 96,2% (1. lokata wśród województw) i 100,0% ogólnej ilości wyemitowanych zanieczyszczeń (1. lokata w kraju wraz z łódzkim i opolskim).

W końcu grudnia 2024 r. powierzchnia obszarów chronionych stanowiła 18,7% powierzchni województwa dolnośląskiego (ostatnia lokata wśród województw; średnia dla kraju – 32,2%). Pod względem liczby pomników przyrody przypadających na 100 km² województwo zajmowało natomiast 3. lokatę (13,4 wobec średniej dla Polski 11,2).

W 2024 r. w województwie dolnośląskim wytworzono 34,7 mln ton odpadów przemysłowych, mniej o 1,2% niż w 2023 r. Selektownie zebrano 480,4 tys. ton odpadów komunalnych (więcej o 7,4% niż w 2023 r.). W naszym województwie na 1 mieszkańca przypadało 439 kg wytworzonych odpadów komunalnych (2. lokata po województwie lubuskim) przy średniej krajowej na poziomie 378 kg. Do pozytywnych zjawisk należy natomiast zaliczyć wzrost udziału ilości odpadów selektywnie zebranych w odpadach komunalnych zebranych ogółem z 37,4% w 2023 r. do 38,2% w 2024 r. (jednak nadal było to mniej niż średnio w kraju – 42,0%).

Społeczeństwo

Liczba ludności w województwie dolnośląskim na koniec 2025 r. była niższa niż rok wcześniej (2857,3 tys. osób). Wskaźnik feminizacji nie zmienił się, natomiast zmniejszyła się gęstość zaludnienia oraz wskaźnik urbanizacji. Odnotowano mniejszą liczbę małżeństw, urodzeń oraz zgonów. Współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności w województwie dolnośląskim nadal pozostał na ujemnym poziomie (-5,1). Wzrósł indeks starości i mediana wieku ludności. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych było dodatnie.

Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności przeciętnie w 2025 r. populacja aktywnych zawodowo liczyła w województwie dolnośląskim 1,4 mln osób (mniej o 0,7% niż rok wcześniej), pracujących było 1,4 mln (mniej o 0,7% niż w 2024 r.), bezrobotnych 48 tys. (więcej o 2,1%), a biernych zawodowo 947 tys. (więcej o 1,3%). Współczynnik aktywności zawodowej w 2025 r. wyniósł 59,7% i spadł w ciągu roku o 0,5 p.proc., był także wyższy niż średnia dla kraju o 1,1 p.proc.

Liczba pracujących w gospodarce narodowej w województwie dolnośląskim na koniec października 2025 r. wyniosła 1156,4 tys. osób (7,7% wszystkich w Polsce). Wśród nich większość stanowili mężczyźni (52,0%). Najwięcej osób pracowało w przemyśle (23,3%), a następnie w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (13,3%) oraz w edukacji (8,1%). Średnia wieku pracujących w województwie dolnośląskim wynosiła 42,8 roku (w Polsce 43,1 roku) i była o 0,3 roku wyższa niż na koniec października 2024 r. (podobnie jak w Polsce).

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2025 r. wzrosła r/r – w końcu grudnia w urzędach pracy zarejestrowanych było 63,8 tys. bezrobotnych (wzrost o 14,9%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu grudnia 2025 r. wyniosła 5,3% i była wyższa o 0,7 p.proc. niż rok wcześniej oraz o 0,4 p.proc. niższa niż średnio w kraju.

W 2025 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym rosło wolniej niż w poprzednim roku (wzrost o 7,1% w skali roku wobec wzrostu o 10,5% w 2024 r.).

W 2025 r., w województwie dolnośląskim w skali roku zaobserwowano wzrost r/r przeciętnej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS oraz wzrost liczby świadczeniobiorców KRUS. Jednocześnie utrzymał się wzrost wysokości świadczeń, zarówno przeciętnych nominalnych emerytalno-rentowych w systemie ZUS, jak i przeciętnych emerytalno-rentowych wypłaconych przez KRUS.

W 2024 r. przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym wyniósł 3131,38 zł i był niższy o 1,1% niż średnio w kraju. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę wzrosły w większym stopniu niż dochody (16,3% wobec 14,3%), w związku z czym w porównaniu z 2023 r. zwiększyła się nadwyżka wydatków nad dochodami.

W 2024 r. ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało w województwie dolnośląskim 49,1 tys. osób i było to mniej (o 5,4%) niż rok wcześniej.

W ramach rządowego programu „Dobry Start” wypłacono 102,3 mln zł dla ponad 340 tys. uczniów, a Kartę Dużej Rodziny posiadało 116,0 tys. rodzin (wzrost o 6,6% r/r). Na pomoc społeczną w 2024 r. wydano łącznie 465,2 mln zł (o 220,9 mln zł więcej niż w 2023 r.).

Wskaźnik osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności wyniósł w województwie dolnośląskim w 2024 r. 171 osób i był niższy niż w latach wcześniejszych, a także był jednym z najniższych w kraju.

Opiekę nad dziećmi do 3 lat w końcu 2024 r. w województwie dolnośląskim sprawowało 510 placówek (mniej o 1,5% r/r). Dysponowały one 22,5 tys. miejsc, a przebywało w nich 17,8 tys. dzieci. Liczba miejsc wzrosła, liczba dzieci była mniejsza względem roku poprzedniego. Dolnośląskie nadal zajmowało w 2024 r. pierwsze miejsce w kraju pod względem odsetka dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych oraz pod względem liczby miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych w przeliczeniu na 1000 dzieci w wieku do lat 3.

W roku szkolnym 2024/25 w województwie dolnośląskim działało 1468 placówek wychowania

przedszkolnego. Było to o 1,0% mniej niż rok wcześniej. W ramach systemu oświaty w omawianym roku szkolnym wychowaniem przedszkolnym objętych było 105,9 tys. dzieci, tj. o 3,8% mniej niż w poprzednim roku szkolnym.

W roku szkolnym 2024/25 w województwie działało 866 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży do których uczęszczało 237,6 tys. uczniów. Wzrost liczby uczniów względem poprzedniego roku szkolnego wynosił 6,8%. Ze wszystkich szkół ponadpodstawowych dla młodzieży w województwie dolnośląskim (504 placówki) w roku szkolnym 2024/25 najwięcej było liceów ogólnokształcących (172) oraz techników (136). Liczba uczniów w szkołach ponadpodstawowych wynosiła 119,8 tys. i był to spadek w porównaniu z poprzednim rokiem o 5,8%. W roku szkolnym 2023/24 najwięcej absolwentów branżowych szkół I i II stopnia kształciło się w ramach podgrupy inżynieryjno-technicznej (40,2%) oraz usług dla ludności (29,0%). Większość absolwentów ogólnozawodowych szkół średnich, wykształciła się w podgrupie technologii teleinformatycznych (23,8%), inżynieryjno-technicznej (22,0%), biznesu i administracji (18,4%) lub usług dla ludności (16,5%).

W 2025 roku do egzaminu maturalnego przystąpiło 8,9 tys. kobiet i 7,9 tys. mężczyzn (odpowiednio o 6,1% i 4,5% więcej niż rok wcześniej). Zdawalność egzaminu w 2025 r. wyniosła 78,6% u kobiet i 78,1% u mężczyzn.

W roku akademickim 2024/25 w województwie dolnośląskim prowadziły działalność 32 uczelnie (tyle samo co rok wcześniej). W końcu 2024 r. liczba studentów wynosiła 125,0 tys. i była wyższa od liczby studentów na koniec 2023 r. o 8,5%.

W 2024 r. w województwie dolnośląskim liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych wzrosła o 1,2%. Przyrost liczby mieszkań w stosunku rocznym plasował województwo dolnośląskie na 6. miejscu w kraju. Na 1 osobę przeciętnie przypadały 33,0 m² powierzchni mieszkalnej. Pod względem liczby mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców (463) dolnośląskie zajmowało 2. miejsce w kraju.

W ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w 2024 r. odnotowano 27,8 mln porad lekarskich, o 0,7 mln (tj. o 2,5%) więcej niż przed rokiem. Na terenie województwa dolnośląskiego funkcjonowało 71 stacjonarnych ogólnodostępnych szpitali ogólnych (o 7 mniej niż w 2023 r.). W przeliczeniu na 10 tys. ludności przypadały 43 łóżka (przed rokiem – 45 łóżek; w kraju 43). Na 1 łóżko w szpitalach ogólnych były 232 osoby (o 2 osoby mniej niż średnio w kraju).

Na koniec 2024 r. prawo wykonywania zawodu medycznego i sprawowania opieki nad pacjentami w województwie dolnośląskim posiadało 13,8 tys. lekarzy (o 2,5% więcej niż w 2023 r.), 4,0 tys. lekarzy dentyistów (wzrost o 2,1%), 24,2 tys. pielęgniarek (wzrost o 1,8%) i 3,1 tys. położnych (wzrost o 2,8% r/r).

Dolnośląskie wiedzie prym w lecznictwie uzdrowiskowym. W końcu 2024 r. dolnośląskie szpitale i sanatoria uzdrowiskowe (45 obiektów z 6,2 tys. łóżek) stanowiły 19,1% ogólnej ich liczby w kraju (1. lokata).

W województwie dolnośląskim znajduje się największa liczba zabytków nieruchomych, natomiast pod względem liczby zabytków ruchomych nasze województwo zajmowało w 2024 r. 2. miejsce w kraju. W końcu 2024 r. w województwie działało 36 instytucji paramuzealnych (3. lokata w kraju), w tym 2 ogrody zoologiczne i 5 botanicznych (2. lokata). Zwiedziło je ogółem 3,7 mln osób (1. lokata w kraju), w tym ogrody zoologiczne 2,1 mln osób (1. lokata w kraju). Województwo plasowało się w 2024 r. na 1. miejscu pod względem odsetka wydatków budżetowych, jakie samorządy dolnośląskich gmin i miast na prawach powiatu przeznaczyły na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego, a także w ww. wydatkach w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Na terenie województwa w 2025 r. zwiększyła się liczba wypadków drogowych (o 4,3% r/r). W wypadkach drogowych, w porównaniu z 2024 r., mniej osób poniosło śmierć (o 16,6%), ale więcej osób zostało rannych (o 4,3%).

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w województwie dolnośląskim kształtuje się na bardzo wysokim poziomie na tle innych województw. W 2025 r. dostęp do Internetu w domu posiadało 96,2% gospodarstw domowych i było to minimalnie więcej niż rok wcześniej (o 0,1 p.proc.). W naszym województwie odnotowano największy w kraju odsetek osób

zamawiających lub kupujących przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego – 76,1% (w kraju 69,7%).

W końcu 2025 r. w województwie dolnośląskim do rejestru REGON wpisanych było 15,4 tys. fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych, tj. o 4,3% więcej niż rok wcześniej. Na 10 tys. ludności przypadały 54 podmioty tego rodzaju (w kraju 49) – 2. miejsce wśród województw; wskaźnik ten systematycznie rośnie.

W 2024 r. aktywnie działało 8,1 tys. organizacji non-profit, tj. stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych oraz organizacji samorządu gospodarczego i zawodowego (wzrost o 11,0% w stosunku do 2022 r.).

Gospodarka

W 2024 r. w województwie dolnośląskim (według wstępnego szacunku) wzrosła wartość produktu krajowego brutto, natomiast dynamika jego wzrostu była mniejsza r/r.

Według wstępnych szacunków, w 2024 r. udział woj. dolnośląskiego w tworzeniu produktu krajowego brutto w Polsce (w cenach bieżących) stanowił, podobnie jak rok wcześniej, 8,3%. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca wyniósł 103,6 tys. zł i był wyższy o 6,5% niż w Polsce (97,4 tys. zł), a w relacji do 2023 r. wzrósł o 6,9%.

W wartości PKB województwa dolnośląskiego w 2023 r. największy udział miał Wrocław (34,9%), a następnie podregion wrocławski (22,3%) i legnicko-głogowski (16,0%). Od 2015 r. notuje się wzrost udziału podregionu wrocławskiego (o 4,0 p.proc. w okresie 2015-2023) oraz miasta Wrocławia (o 2,9 p.proc.), zaś spadek udziału podregionów: legnicko-głogowskiego (o 4,1 p.proc.), wałbrzyskiego (o 1,8 p.proc.) oraz jeleniogórskiego (o 1,0 p.proc.).

Wartość dodana brutto w 2023 r. w województwie dolnośląskim wyniosła 255671 mln zł, co stanowiło 8,3% wartości dla całego kraju (tyle samo co rok wcześniej). Największą część (33,8%) wojewódzkiej wartości dodanej brutto (WDB) wygenerowały jednostki przemysłowe, na następnie należące do sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja (23,4%). Poziom wydajności pracy można określić dzięki WDB przeliczonej na 1 pracującego w gospodarce narodowej. W 2023 r. w województwie dolnośląskim wyniosła ona 221,8 tys. zł na 1 pracującego (o 10,6% więcej niż w 2022 r.), czyli więcej o 7,8% niż średnio w kraju.

W końcu 2025 r. na terenie województwa dolnośląskiego do rejestru REGON wpisanych było 469,9 tys. podmiotów gospodarczych (o 3,1% więcej niż rok wcześniej). Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON w województwie dolnośląskim kolejny rok przewyższała liczbę wyrejestrowanych. W 2025 r. zarejestrowano 32,3 tys. nowych podmiotów gospodarczych, tj. o 0,4% więcej niż przed rokiem, a wykreślono 18,2 tys. podmiotów, tj. o 2,1% więcej niż w 2024 r.

Nakłady na działalność badawczą i rozwojową w województwie dolnośląskim w 2024 r. wyniosły 4298,9 mln zł i były o 8,6% wyższe niż w rok wcześniej; w przeliczeniu na 1 mieszkańca dało to 1495,5 zł (mniej o 8,3% r/r). Udział naszego regionu w całości krajowych nakładów liczył 8,4% (4. lokata).

Przedsiębiorstwa z województwa dolnośląskiego w 2025 r. w 99,0% przypadków posiadały dostęp do szerokopasmowego Internetu, co było wynikiem nieco wyższym niż średnia dla kraju – 98,6%. Stały dostęp do łącza szerokopasmowego posiadało 94,0% badanych przedsiębiorstw. Województwo dolnośląskie w 2024 r. zajmowało 8. miejsce w kraju pod względem udziału przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przy wykorzystaniu sieci komputerowych (17,3%).

W 2025 r. przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących większej niż 49 osób utrzymały się na poziomie zbliżonym do roku ubiegłego, podczas gdy koszty ich uzyskania wzrosły o 0,4% r/r. Mimo dodatniego wyniku finansowego brutto, odnotowano jego spadek o 8,8% w ujęciu rocznym. Jednocześnie większość kluczowych wskaźników ekonomiczno-finansowych uległa poprawie.

W 2024 r. w przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekraczała 9 osób (wg lokalizacji inwestycji) nakłady inwestycyjne osiągnęły wartość 21992,7 mln zł (w cenach bieżących) i był to spadek r/r o 5,5%. Natomiast wartość nakładów inwestycyjnych (na nowe i używane środki trwałe) poniesionych w 2025 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe powyżej 49 pracujących, mających siedzibę na terenie województwa dolnośląskiego wyniosła 24188,1 mln zł i było to więcej o 3,6% r/r.

W 2024 r. udział województwa dolnośląskiego w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,0%, zarówno w krajowej końcowej produkcji rolniczej, jak i w krajowej towarowej produkcji rolniczej – po 2,8%.

Końcowa produkcja rolnicza, w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszyła się (w cenach stałych) o 9,1%, przy czym produkcja roślinna zmniejszyła się o 15,9%, natomiast produkcja zwierzęca zwiększyła się o 8,5%. Końcowa produkcja rolnicza w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wyniosła 5083 zł, wobec 7376 zł rok wcześniej. W porównaniu z 2023 r. produkcja towarowa zmniejszyła się (w cenach stałych) o 6,4%, w tym produkcja roślinna o 12,1%, a zwierzęca zwiększyła się o 7,8%.

W 2024 r. w strukturze towarowej produkcji rolniczej produkcja zwierzęca stanowiła 32,9%, natomiast pozostałe 67,1% przypadało na dominującą produkcję roślinną (w kraju odpowiednio 64,5% i 35,5%).

Według wynikowego szacunku produkcji głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych w 2025 r. powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosła w województwie dolnośląskim 364,5 tys. ha i w porównaniu z 2024 r. była mniejsza o 1,0%. Plony uzyskane z 1 ha powierzchni zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2025 r. osiągnęły poziom 52,6 dt i były wyższe o 16,1% niż plony uzyskane w 2024 r. (w kraju 48,6 dt).

Według stanu na dzień 1 czerwca 2025 r. pogłowie bydła liczyło 105,7 tys. szt., co stanowiło 1,7% pogłowia krajowego (14. lokata wśród województw). W porównaniu z analogicznym okresem 2024 r. liczebność stada bydła zmniejszyła się o 3,8%.

Stado owiec liczyło 13,1 tys. szt. i stanowiło 4,5% (przed rokiem 4,2%) pogłowia krajowego (10. lokata). W relacji do analogicznego okresu 2024 r. populacja owiec zwiększyła się o 5,2%. Pogłowie trzody chlewnej ukształtowało się na poziomie 143,1 tys. szt. (13. lokata w kraju) i stanowiło 1,6% w ogólnokrajowym pogłowie świń. W odniesieniu do ubiegłego roku wielkość stada trzody chlewnej znacznie zwiększyła się – o 13,8%.

Na rynku rolnym w 2025 r. odnotowano wyższy o 3,6%, w relacji do 2024 r., skup zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego). Skupiono więcej pszenżyta o 32,0% oraz jęczmienia o 22,4% przy jednoczesnym spadku skupu pszenicy o 1,5% i żyta o 22,6%.

W skali roku niższa była zarówno podaż żywca wieprzowego o 16,3%, jak i wołowego o 9,2%.

W ujęciu rocznym cena pszenicy w skupie obniżyła się o 0,6%, przy jednoczesnym wzroście cen żyta o 10,6%. Spadek o 6,9% r/r zarejestrowano również w przypadku cen ziemniaków jadalnych (z wyłączeniem odmian wczesnych). Na rynku mięsa odnotowano istotne podwyżki cen skupu żywca wołowego (o 39,9%) oraz drobiowego (o 19,7%), podczas gdy żywiec wieprzowy potaniał o 17,3%. Przeciętna cena skupu mleka krowiego wzrosła o 6,4%, a w przypadku jaj kurzych konsumpcyjnych zaobserwowano wzrost aż o 42,5%. W styczniu 2025 r. za 1 kg żywca wieprzowego w skupie można było kupić 8,4 kg żyta, podczas gdy w grudniu 8,7 kg.

W 2024 r. województwo dolnośląskie wytworzyło 9,5% krajowej produkcji sprzedanej przemysłu (4. lokata w kraju). Wartość produkcji sprzedanej przemysłu została ograniczona o 8,1% (w cenach stałych) w porównaniu z rokiem poprzednim. Biorąc pod uwagę wartość produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca to województwo dolnośląskie zajęło 3. miejsce w kraju (73,0 tys. zł).

Produkcja sprzedana przemysłu w podmiotach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób w 2025 r. w województwie osiągnęła wartość 207704,7 mln zł (w cenach bieżących) i było to mniej o 2,8% (w cenach stałych) w relacji do poprzedniego roku. Na całkowitą wartość produkcji sprzedanej przemysłu największy wpływ miała wartość produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego, która wyniosła 163195,5 mln zł i stanowiła 78,6% wartości sprzedaży ogółem, a w skali roku (w cenach stałych) zmniejszyła się o 2,6%. Wraz ze spadkiem wartości produkcji sprzedanej przemysłu, w skali roku odnotowano obniżenie przeciętnego

zatrudnienia w przemyśle.

Zmniejszyła się wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego – w 2025 r. wyniosła 935,0 tys. zł (w cenach bieżących) i było to mniej o 1,2% (w cenach stałych) niż przed rokiem.

Pogorszenie wyników odnotowano także w budownictwie – w 2025 r. produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 25600,8 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,8%. Wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2025 r. wyniosła 889,4 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 0,8% niższa niż przed rokiem, przy przeciętnym zatrudnieniu na niemal tym samym poziomie. W produkcji budowlano-montażowej zaobserwowano niewielki spadek w porównaniu z poprzednim rokiem – o 4,4%. Na pogorszenie wyników w 2025 r. w relacji do poprzedniego roku miał wpływ przede wszystkim spadek produkcji w podmiotach zajmujących się budową budynków (o 11,6%). W 2025 r. do użytkowania przekazano 19,1 tys. nowych mieszkań (4. lokata w kraju) i było to więcej o 14,9% niż rok wcześniej.

W 2025 r. sprzedaż detaliczna zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe była wyższa o 5,3% niż w 2024 r. Sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych zwiększyła się o 3,1%, a w przedsiębiorstwach hurtowych zanotowano wzrost o 7,8%.

W 2024 r. dolnośląskie elektrownie dysponowały mocą na poziomie 4564,9 MW (wzrost o 8,9% r/r), co stanowiło 6,2% mocy krajowej. W województwie dolnośląskim w strukturze poboru energii największym zużyciem w 2024 r. charakteryzował się sektor energetyczny (26,5%), a kolejno sektor przemysłowy (26,1%), następnie gospodarstwa domowe (18,3%).

W 2024 r. udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem wyniósł 16,0% (w 2023 r. – 13,6%), natomiast stosunek produkcji energii elektrycznej do zużycia energii elektrycznej stanowił 87,8% (w 2022 r. – 89,3%).

Zużycie energii elektrycznej ogółem przez gospodarstwa domowe w naszym województwie w 2024 r. zwiększyło się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,2% i osiągnęło poziom 2559,0 GWh; w przeliczeniu na odbiorcę w gospodarstwach domowych zwiększyło się o 0,7% i wyniosło 1831,8 kWh.

Finanse jednostek samorządu terytorialnego

Zbiornicze wyniki finansowe jednostek samorządu terytorialnego z województwa dolnośląskiego za 2024 r. zamknęły się nadwyżką, co oznacza, że zrealizowane dochody były wyższe od wydatków. Dodatni wynik budżetowy odnotowano w gminach, powiatach oraz w samorządzie województwa; ujemny wynik wystąpił jedynie w miastach na prawach powiatu.

W 2024 r. nadwyżkę wypracowało nieco ponad 52% dolnośląskich jednostek samorządu terytorialnego, podczas gdy blisko 48% zakończyło rok z deficytem.

Największe zadłużenie, zarówno kwotowo, jak i w przeliczeniu na 1 mieszkańca, występowało w miastach na prawach powiatu (odpowiednio 5753,8 mln zł i 6142,97 zł) i było znacznie większe niż w pozostałych gminach i powiatach regionu.

Fundusze Europejskie wspierają rozwój krajów członkowskich Unii Europejskiej. Z tych środków są finansowane m.in. inwestycje realizowane przez samorządy, instytucje publiczne czy firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Wśród nich są projekty, które zapobiegają wykluczeniu społecznemu i poprawiają jakość życia obywateli. Dotychczas Polska korzystała z Funduszy Europejskich w trzech perspektywach finansowych na lata 2000-2006, 2007-2013, 2014-2020. Obecnie jest beneficjentem czwartej perspektywy na lata 2021-2027.

Do końca grudnia 2025 r. udział wartości umów/decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021-2027 na terenie województwa dolnośląskiego stanowił 5,7% całkowitej wartości w kraju. Głównym motorem rozwoju regionu jest program regionalny Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, który skupia aż 63,4% wszystkich zakontraktowanych środków.

Executive summary

Environment

The surface area of the Dolnośląskie Voivodship as of January 1st, 2025 was 19,947 square kilometres (the 7th largest in the country), and the voivodship covers 6.4% of the surface area of Poland. It is administratively divided into 26 powiats, 4 cities with powiat status, and 169 gminas. There are 93 cities located within the voivodship's area. According to the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS), the voivodship is divided into 5 subregions.

In the structure of geodetic land use, agricultural land predominates in the Dolnośląskie Voivodship (59.1% – 10th position in the country). A significant portion consists of forest land and areas with trees and shrubs – 31.2% (8th place). Residential areas occupy 1.4% of the surface area (5th place, jointly with the Kujawsko-Pomorskie and Wielkopolskie Voivodships), industrial areas – 0.8% (2nd place after the Śląskie Voivodship), and areas for recreation and leisure – 0.4% (also 2nd place, jointly with the Opolskie Voivodship, after the Śląskie Voivodship). The share of built-up and urbanised land in the total area amounted to 7.7% (also 2nd place, jointly with the Małopolskie Voivodship).

In 2024, the Dolnośląskie Voivodship recorded an increase in water consumption for the needs of the national economy and the population – a total of 366.4 hm³ of water was used (an increase of 6.0% compared to 2023), including 106.1 hm³ in industry (up by 17.4%). Households consumed 102.7 hm³ of water in 2024, which was slightly more than the year before (99.7 hm³). In the structure of water consumption, the largest share was used for filling and replenishing fish ponds (33.7%), followed by industrial purposes (29.0%) and household purposes (28.0%). In the year under review, water consumption for the needs of the national economy and the population per capita amounted to 127.4 m³ (compared to 214.1 m³ per capita in Poland). There were 285 municipal and industrial wastewater treatment plants operating in the Dolnośląskie Voivodship (compared to 288 the year before), with a daily capacity of 1098.4 hm³/day (similar to 2023). The share of the population using wastewater treatment facilities increased from 81.5% in 2023 to 81.7% in 2024.

In 2024, 12,347.2 thousand tonnes of gaseous pollutants were released into the atmosphere from particularly burdensome plants (accounting for 7.3% of such emissions in the country; 6th place among voivodships). Emissions of particulate pollutants amounted to 0.8 thousand tonnes per year (representing 5.5% of the country's total particulate emissions; 8th place among voivodships). Compared to 2023, the amount of both gaseous and particulate pollutants released into the atmosphere decreased – by 6.2% and 12.6%, respectively. The share of gaseous and particulate pollutants captured or neutralised by pollution reduction devices amounted to 96.2% (1st place among voivodships) and 100.0% of the total amount of emitted pollutants, respectively (1st place in the country, jointly with the Łódzkie and Opolskie Voivodships).

At the end of December 2024, protected areas accounted for 18.7% of the surface area of the Dolnośląskie Voivodship (the lowest position among voivodships; the national average was 32.2%). However, in terms of the number of natural monuments per 100 km², the voivodship ranked 3rd (13.4 compared to the national average of 11.2).

In 2024, 34.7 million tonnes of industrial waste were generated in the Dolnośląskie Voivodship, 1.2% less than in 2023. A total of 480.4 thousand tonnes of municipal waste were collected selectively (7.4% more than in 2023). In our voivodship, 439 kg of municipal waste generated per capita was recorded (2nd place after the Lubuskie Voivodship), compared to the national average of 378 kg. A positive development was the increase in the share of selectively collected waste in total municipal waste collected, from 37.4% in 2023 to 38.2% in 2024. However, this was still below the national average of 42.0%.

Society

The population of the Dolnośląskie Voivodship at the end of 2025 was lower than the previous year (2,857.3 thousand people). The feminisation rate remained unchanged, while population density and the urbanisation rate decreased. A lower number of marriages, births and deaths was recorded. The natural increase rate per 1,000 population in the Dolnośląskie Voivodship remained negative (-5.1). Both the aging index and the median age of the population increased. The balance of internal and external migration was positive.

According to the results of the Labour Force Survey, the economically active population in the Dolnośląskie Voivodship in 2025 averaged 1.4 million people (0.7% fewer than the year before). The number of employed persons was 1.4 million (down by 0.7% compared to 2024), the number of unemployed reached 48 thousand (up by 2.1%), and the economically inactive population totalled 947 thousand (up by 1.3%). The economic activity rate in 2025 was 59.7%, down by 0.5 percentage points over the year, but still 1.1 percentage points higher than the national average.

The number of people employed in the national economy in the Dolnośląskie Voivodship at the end of October 2025 was 1,156.4 thousand (7.7% of the total in Poland). Among them, the majority were men (52.0%). The highest number of people worked in industry (23.3%), followed by trade and repair of motor vehicles (13.3%), and education (8.1%). The average age of employed persons in the Dolnośląskie Voivodship was 42.8 years (compared to 43.1 years in Poland), which was 0.3 years higher than at the end of October 2024 (similarly to the national trend).

The number of registered unemployed persons increased year-on-year in 2025 – at the end of December, 63.8 thousand unemployed persons were registered at labour offices (an increase of 14.9%). The registered unemployment rate at the end of December 2025 was 5.3%, which was 0.7 percentage points higher than the previous year and 0.4 percentage points lower than the national average.

In 2025, the average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector grew at a slower annual pace than in the previous year (an increase of 7.1% compared to a 10.5% increase in 2024).

In 2025, the Dolnośląskie Voivodship saw a year-on-year increase in the average number of pensioners and disability benefit recipients receiving benefits from the Social Insurance Institution (ZUS), as well as an increase in the number of beneficiaries of the Agricultural Social Insurance Fund (KRUS). At the same time, the upward trend in the amount of benefits continued, both in terms of average nominal pensions and disability benefits in the ZUS system, and average pensions and disability benefits paid by KRUS.

In 2024, the average monthly disposable income per person in a household was 3,131.38 PLN, which was 1.1% lower than the national average. Average monthly expenditures per person increased more than income (16.3% compared to 14.3%), which resulted in a higher surplus of expenditures over income compared to 2023.

In 2024, 49.1 thousand people in the Dolnośląskie Voivodship received social assistance benefits, which was 5.4% fewer than the year before.

Under the government programme "Dobry Start" (Good Start), 102.3 million PLN was paid out to over 340 thousand pupils, and the Large Family Card was held by 116.0 thousand families (a year-on-year increase of 6.6%). A total of 465.2 million PLN was spent on social assistance in 2024, which was 220.9 million PLN more than in 2023.

The rate of people receiving social assistance benefits per 10,000 population in the Dolnośląskie Voivodship in 2024 was 171, which was lower than in previous years and one of the lowest in the country.

At the end of 2024, childcare for children under the age of 3 in the Dolnośląskie Voivodship was provided by 510 facilities (1.5% fewer year-on-year). They offered 22.5 thousand places, with 17.8 thousand children enrolled. The number of places increased, while the number of children was lower than in the previous year. In 2024, Dolnośląskie still held first place in the country in terms of the percentage of children under the age of 3 covered by care in nurseries and children's clubs, as well as in the number of nursery and children's club places per 1,000 children under the age of 3. In the 2024/25 school year, 1,468 preschool education institutions operated in the voivodship. This was 1.0% fewer than the year before. Within

the education system during the school year under review, 105.9 thousand children were enrolled in preschool education, i.e. 3.8% fewer than in the previous school year.

In the 2024/25 school year, there were 866 primary schools for children and youth operating in the voivodship, attended by 237.6 thousand pupils. The number of pupils increased by 6.8% compared to the previous school year. Among all upper secondary schools for youth in the Dolnośląskie Voivodship (504 institutions) in the 2024/25 school year, the most numerous were general secondary schools – 172, and technical secondary schools – 136. The number of pupils in upper secondary schools was 119.8 thousand, representing a 5.8% decrease compared to the previous year. In the 2023/24 school year, most graduates of stage I and stage II vocational schools specialised in the engineering and technical subgroup (40.2%) and in services for the population (29.0%). Most graduates of general vocational secondary schools were educated in the subgroups of information and communication technology (23.8%), engineering and technology (22.0%), business and administration (18.4%), or services for the population (16.5%).

In 2025, 8.9 thousand women and 7.9 thousand men took the secondary school leaving exam (up by 6.1% and 4.5%, respectively, year-on-year). The pass rate for the exam in 2025 was 78.6% for women and 78.1% for men.

In the 2024/25 academic year, 32 universities operated in the Dolnośląskie Voivodship (the same number as the year before). At the end of 2024, the number of students was 125.0 thousand, which was 8.5% higher than at the end of 2023.

In 2024, the number of dwellings in the housing stock in the Dolnośląskie Voivodship increased by 1.2%. This annual growth placed the voivodship 6th in the country. On average, 33.0 m² of living space was available per person. In terms of the number of dwellings per 1,000 inhabitants (463), Dolnośląskie ranked 2nd in the country.

In ambulatory healthcare in 2024, 27.8 million medical consultations were recorded, 0.7 million more (i.e. 2.5% more) than the previous year. In the Dolnośląskie Voivodship, there were 71 stationary general-access hospitals in operation (7 fewer than in 2023). Per 10,000 inhabitants, there were 43 hospital beds (compared to 45 beds the year before; nationally, 43 beds). There were 232 people per hospital bed in general hospitals (2 fewer than the national average).

At the end of 2024, 13.8 thousand doctors (an increase of 2.5% compared to 2023), 4.0 thousand dentists (an increase of 2.1%), 24.2 thousand nurses (an increase of 1.8%), and 3.1 thousand midwives (an increase of 2.8% year-on-year) were licensed to practise and provide patient care in the Dolnośląskie Voivodship. Dolnośląskie leads the country in spa treatment services. At the end of 2024, the voivodship's spa hospitals and sanatoriums (45 facilities with 6.2 thousand beds) accounted for 19.1% of all such facilities in Poland (ranked 1st nationally).

The Dolnośląskie Voivodship has the largest number of immovable monuments, while in terms of the number of movable monuments, our voivodship ranked 2nd in the country in 2024.

At the end of 2024, there were 36 paramuseum institutions operating in the voivodship (3rd place nationwide), including 2 zoos and 5 botanical gardens (2nd place). They were visited by a total of 3.7 million people (1st place in the country), including 2.1 million visitors to the zoos (1st place in the country). In 2024, the voivodship ranked 1st in the country in terms of the share of budget expenditures allocated by the local governments of Dolnośląskie gminas and cities with powiat status to culture and the protection of national heritage, as well as in terms of such expenditure per capita.

In 2025, the number of road accidents in the voivodship increased (by 4.3% year-on-year). Compared to 2024, fewer people were killed in road accidents (by 16.6%), but more were injured (by 4.3%).

The use of information and communication technologies in the Dolnośląskie Voivodship is at a very high level compared to other voivodships. In 2025, 96.2% of households had Internet access at home, which was slightly more than the previous year (by 0.1 percentage points). Our voivodship recorded the highest percentage in the country of people ordering or purchasing goods or services online for private use – 76.1% (compared to 69.7% nationally).

At the end of 2025, there were 15.4 thousand foundations, associations and social organisations registered in the REGON register in the Dolnośląskie Voivodship, which was 4.3% more than the previous year. There were 54 such entities per 10,000 inhabitants (compared to 49 nationally) – ranking 2nd among

voivodships; this indicator has been steadily increasing.

In 2024, there were 8.1 thousand actively operating non-profit organisations, including associations and similar social organisations, foundations, religious social entities, and organisations of economic and professional self-government (an increase of 11.0% compared to 2022).

Economy

In 2024, the value of the gross domestic product (GDP) in the Dolnośląskie Voivodship increased (according to preliminary estimates), although the growth rate was lower year-on-year.

According to preliminary estimates, in 2024 the share of the Dolnośląskie Voivodship in the creation of Poland's GDP (at current prices) remained at 8.3%, the same as the previous year. GDP per capita amounted to 103.6 thousand PLN, which was 6.5% higher than the national average (97.4 thousand PLN), and compared to 2023, it increased by 6.9%.

In the value of the Dolnośląskie Voivodship's GDP in 2023, Wrocław had the largest share (34.9%), followed by the Wrocławski subregion (22.3%) and the Legnicko-Głogowski subregion (16.0%). Since 2015, there has been an increase in the share of the Wrocławski subregion (by 4.0 percentage points in the period 2015–2023) and the city of Wrocław (by 2.9 percentage points), while the shares of the Legnicko-Głogowski subregion (down by 4.1 percentage points), the Wałbrzyski subregion (down by 1.8 percentage points), and the Jeleniogórski subregion (down by 1.0 percentage points) have decreased.

The gross value added in 2023 in the Dolnośląskie Voivodship amounted to 255,671 million PLN, representing 8.3% of the total value for the country (the same as the previous year). The largest share (33.8%) of the voivodship's gross value added (GVA) was generated by industrial units, followed by entities from the sections of trade; repair of motor vehicles, transport and storage; accommodation and food service activities; and information and communication (23.4%). The level of labour productivity can be measured by the GVA per person employed in the national economy. In 2023, in the Dolnośląskie Voivodship, it amounted to 221.8 thousand PLN per employed person (10.6% more than in 2022), which was 7.8% higher than the national average.

At the end of 2025, there were 469.9 thousand business entities registered in the REGON register in the Dolnośląskie Voivodship (an increase of 3.1% compared to the previous year). For another consecutive year, the number of newly registered entities in the REGON register in the Dolnośląskie Voivodship exceeded the number of deregistered entities. In 2025, 32.3 thousand new business entities were registered, i.e. 0.4% more than the previous year, while 18.2 thousand entities were deregistered, i.e. 2.1% more than in 2024.

Expenditures on research and development activities in the Dolnośląskie Voivodship in 2024 amounted to 4,298.9 million PLN and were 8.6% higher than the previous year; per capita, this translated to 1,495.5 PLN (8.3% less year-on-year). The share of our region in total national R&D expenditures was 8.4% (4th place nationwide).

In 2025, 99.0% of enterprises from the Dolnośląskie Voivodship had access to broadband Internet, which was slightly higher than the national average of 98.6%. Meanwhile, 94.0% of surveyed enterprises had permanent broadband access. In 2024, the Dolnośląskie Voivodship ranked 8th in the country in terms of the share of enterprises receiving orders via computer networks (17.3%).

In 2025, revenues from the overall activity of non-financial enterprises employing more than 49 persons remained at a level similar to that of the previous year, while the costs of obtaining those revenues increased by 0.4% year-on-year. Despite a positive gross financial result, a year-on-year decrease of 8.8% was recorded. At the same time, most of the key economic and financial indicators improved.

In 2024, in enterprises where the number of employed persons exceeded 9 (according to the location of the investment), investment expenditures reached 21,992.7 million PLN (at current prices), representing a year-on-year decrease of 5.5%. Meanwhile, the value of investment expenditures (for new and used fixed assets) made in 2025 by non-financial enterprises with more than 49 employees, headquartered in the Dolnośląskie Voivodship, amounted to 24,188.1 million PLN, which was 3.6% higher year-on-year.

In 2024, the share of the Dolnośląskie Voivodship in the creation of the national gross agricultural production amounted to 3.0%, while its share in both national final agricultural production and national commodity agricultural production was 2.8%.

Final agricultural production, compared to the previous year, decreased (at constant prices) by 9.1%, with crop production decreasing by 15.9%, while animal production increased by 8.5%. Final agricultural production per 1 hectare of agricultural land amounted to 5,083 PLN, compared to 7,376 PLN the year before. Compared to 2023, commodity production decreased (at constant prices) by 6.4%, including a 12.1% decrease in crop production, while animal production increased by 7.8%.

In 2024, in the structure of commodity agricultural production, animal production accounted for 32.9%, while the remaining 67.1% was attributable to dominant crop production (nationally, 64.5% and 35.5%, respectively).

According to the final estimate of the production of major agricultural and horticultural crops in 2025, the sown area of basic cereals with cereal mixtures in the Dolnośląskie Voivodship amounted to 364.5 thousand hectares, which was 1.0% less than in 2024. Yields from 1 hectare of basic cereals with cereal mixtures in 2025 reached 52.6 dt and were 16.1% higher than the yields obtained in 2024 (national average: 48.6 dt). As of June 1, 2025, the cattle population was 105.7 thousand head, accounting for 1.7% of the national cattle population (14th place among voivodships). Compared to the same period in 2024, the cattle herd size decreased by 3.8%.

The sheep population numbered 13.1 thousand head, representing 4.5% (compared to 4.2% the previous year) of the national sheep population (10th place). Compared to the same period in 2024, the sheep population increased by 5.2%.

The pig population stood at 143.1 thousand head (13th place nationally), accounting for 1.6% of the national pig population. Compared to the previous year, the pig herd size increased significantly – by 13.8%.

In the agricultural market in 2025, the purchase of basic cereals (including cereal mixtures, excluding seed grain) was 3.6% higher compared to 2024. The purchase of triticale increased by 32.0% and of barley by 22.4%, while the purchase of wheat fell by 1.5% and of rye by 22.6%.

Over the year, the supply of both pork livestock and beef livestock was lower – by 16.3% and 9.2%, respectively.

In annual terms, the purchase price of wheat decreased by 0.6%, while the price of rye increased by 10.6%. A year-on-year decrease of 6.9% was also recorded in the case of edible potatoes (excluding early varieties). In the meat market, significant increases were recorded in the purchase prices of beef livestock (by 39.9%) and poultry livestock (by 19.7%), while pork livestock became cheaper by 17.3%. The average purchase price of cow's milk increased by 6.4%, and in the case of consumer hen eggs, an increase of as much as 42.5% was observed. In January 2025, 1 kilogramme of pork livestock could buy 8.4 kilogrammes of rye, whereas in December it could buy 8.7 kilogrammes.

In 2024, the Dolnośląskie Voivodship generated 9.5% of the national sold industrial production (ranking 4th in the country). The value of sold industrial production decreased by 8.1% (at constant prices) compared to the previous year. Considering the value of sold industrial production per capita, the Dolnośląskie Voivodship ranked 3rd in the country (73.0 thousand PLN).

In 2025, sold industrial production in entities with more than 9 employees in the voivodship reached 207,704.7 million PLN (at current prices), which was 2.8% lower (at constant prices) than the previous year. The greatest contribution to the total value of sold industrial production came from the manufacturing sector, which amounted to 163,195.5 million PLN and accounted for 78.6% of total sales; year-on-year (at constant prices), it decreased by 2.6%.

Alongside the decrease in the value of sold industrial production, a year-on-year decline in average employment in industry was recorded.

Labour productivity in industry, measured by sold production per employed person, also declined – in 2025 it amounted to 935.0 thousand PLN (at current prices), which was 1.2% lower (at constant prices) than the previous year.

A deterioration in results was also recorded in the construction sector – in 2025, the value of sold construction production (at current prices) amounted to 25,600.8 million PLN, a decrease of 0.8% compared to the previous year. Labour productivity in construction, measured by the value of sold construction production

per employed person, amounted to 889.4 thousand PLN (at current prices) in 2025 and was 0.8% lower than the previous year, with average employment remaining at almost the same level.

In construction and assembly production, a slight decrease of 4.4% was observed compared to the previous year. The worsening of results in 2025 relative to the previous year was mainly due to a decrease in production among entities engaged in building construction (by 11.6%). In 2025, 19.1 thousand new dwellings were completed (4th place in the country), which was 14.9% more than the year before.

In 2025, retail sales carried out by trade and non-trade enterprises were 5.3% higher than in 2024. Wholesale sales in trade enterprises increased by 3.1%, while in wholesale enterprises an increase of 7.8% was recorded.

In 2024, power plants in the Dolnośląskie Voivodship had a capacity of 4,564.9 MW (an increase of 8.9% year-on-year), accounting for 6.2% of the national capacity. In the Dolnośląskie Voivodship, the structure of electricity consumption in 2024 was dominated by the energy sector (26.5%), followed by the industrial sector (26.1%), and then households (18.3%).

In 2024, the share of renewable energy in total electricity production was 16.0% (compared to 13.6% in 2023), while the ratio of electricity production to electricity consumption was 87.8% (compared to 89.3% in 2023).

Total electricity consumption by households in our voivodship in 2024 increased by 1.2% compared to the previous year, reaching 2,559.0 GWh; per household consumer, it increased by 0.7% to 1,831.8 kWh.

Finances of local government units

The aggregate financial results of local government units in the Dolnośląskie Voivodship for 2024 closed with a surplus, which means that realised revenues exceeded expenditures. A positive budget result was recorded in gminas, powiats and the voivodship self-government, while a negative result occurred only in cities with powiat status.

In 2024, slightly more than 52% of local government units in Dolnośląskie recorded a budget surplus, while nearly 48% ended the year with a deficit.

The highest level of debt, both in absolute terms and per capita, was recorded in cities with powiat status (5,753.8 million PLN and 6,142.97 PLN, respectively), and it was significantly higher than in the other gminas and powiats of the region.

European Funds support the development of the member states of the European Union. These funds finance, among other things, investments carried out by local governments, public institutions, and companies from the small and medium-sized enterprise sector. Among them are projects that prevent social exclusion and improve the quality of life of citizens. So far, Poland has benefited from European Funds under three financial perspectives: 2000–2006, 2007–2013, and 2014–2020. It is currently a beneficiary of the fourth financial perspective for 2021–2027.

By the end of December 2025, the share of the value of funding agreements/decisions under the Partnership Agreement 2021–2027 in the Dolnośląskie Voivodship accounted for 5.7% of the total value in the country. The main driver of the region's development is the regional programme European Funds for Lower Silesia 2021–2027, which accounts for as much as 63.4% of all contracted funds.

Rozdział 1. Województwo na tle kraju

Chapter 1. Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Tablica przeglądowa

Table 1. Review table

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Dolnoślą- skie
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w powierzchni ogółem w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) w % Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management in total area in 2024 (as of 31 December) in %	0,2	0,3
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w 2024 r. w hm ³ Consumption of water for needs of the national economy and population during the year in 2024 in hm ³	8042,3	366,4
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi w 2024 r. w hm ³ Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2024 w hm ³	6921,8	249,0
Ścieki komunalne oczyszczone w ciągu roku ogółem w 2024 r. w dam ³ Municipal treated wastewater during the year in 2024 in dam ³	1421608	122038
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. w tonach/rok: Emissions of air pollutants from plants of significant nuisance to air purity in 2024 in tonnes/year:		
gazowych gases	168201440	12347238
pyłowych particulates	15345	841
Obszary prawnie chronione ogółem w powierzchni ogółem w 2024 r. w % Total of legal protected area in total area in 2024 in %	32,2	18,7
Lesistość w 2024 r. w % Forest cover in 2024 in %	29,6	30,0
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per 1 km ² of total area in 2025 (as of 31 December)	119	143
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r. Natural increase per 1,000 population in 2025	-4,5	-5,1
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r. Net migration for permanent residence per 1,000 population in 2025	0,3	1,3
Przeciętne trwanie życia w 2024 r. (w latach) Life expectancy in 2024 (in years)		
mężczyźni males	74,9	74,4
kobiety females	82,2	81,9
Dzieci ^a w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/2025 Children aged 3–6 in pre-primary education establishments per 1,000 children aged 3–6 in 2024/2025 school year	971	983
Wskaźnik zatrudnienia ^b według BAEL w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Employment rate ^b by LFS in 2025 in % (annual averages)	56,8	57,7
Współczynnik aktywności zawodowej ^b według BAEL w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Activity rate ^b by LFS in 2025 in % (annual averages)	58,6	59,7

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. b Wyniki badania zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych o ludności rezydującej Polski zamieszkałej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021.

a In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points; including children in units performing health care activities throughout the school year. b The survey results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021.

Tablica 1. Tablica przeglądowa (cd.)
Table 1. Review table (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Dolnoślą- skie
Stopa bezrobocia ^a według BAEL w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Unemployment rate ^a by LFS in 2025 in % (annual averages)	3,1	3,4
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Registered unemployed persons per 1 job offer in 2025 (as of 31 December)	34	29
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ^b brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2025 r. w zł Average monthly gross wages and salaries ^b in enterprise sector in 2025 in PLN	8934,98	9287,66
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2025 r. w zł Average monthly retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in 2025 in PLN	4054,57	4145,44
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r. w zł Average monthly per capita available income in households in 2024 in PLN	3167,17	3131,38
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ^c w 2024 r. w % At-risk-of-poverty rate after social transfers ^c in 2024 in %	13,8	12,2
Współczynnik Giniego ^c w 2024 r. w % Gini coefficient ^c in 2024 in %	26,0	27,0
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r. w % Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in 2024 in %	3,1	2,3
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2024 r. w tys. zł Social assistance benefits granted in 2024 in thousand PLN	4667736	465207
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) Children staying in nurseries and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 in 2024 (as of 31 December)	219	296
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r. Population per out-patient health care unit in 2024	1375	1427
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności w 2024 r.: Medical personnel per 10 thousand population in 2024: lekarze doctors pielęgniarki nurses	37,7 58,7	40,2 56,3
Łóżka w szpitalach na 10 tys. ludności w 2024 r. Beds in hospitals per 10 thousand population in 2024	42,6	43,1
Produkt krajowy brutto ^d (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Gross domestic product ^d (current prices) per capita in 2024 in PLN	97357	103643
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025 (as of 31 December)	1458	1644
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Commercial companies with foreign capital participation per 10 thousand population in 2025 (as of 31 December)	25	25
Personel wewnętrzny w działalności badawczej i rozwojowej na 1000 osób aktywnych zawodowo w 2024 r. Internal R&D personnel per 1,000 economically active persons in 2024	9,4	10,6

a Wyniki badania zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych o ludności rezydującej w Polsce zamieszkałej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Na podstawie danych z Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC). d Wstępny szacunek.

a The survey results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. c Based on data from the European Population Survey of Income and Living Conditions (EU-SILC). d Preliminary estimate.

Tablica 1. Tablica przeglądowna (dok.)
Table 1. Review table (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Dolnośląskie
Udział przedsiębiorstw ^a rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych w 2025 r. w % Share of profitable enterprises ^a in the total number of non-financial enterprises surveyed in 2025 in %	78,2	76,8
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach ^a niefinansowych w 2025 r. w % Cost level indicator in non-financial enterprises ^a in 2025 in %	95,4	96,1
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw ^a w 2025 r. (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises ^a in 2025 (previous year=100; current prices)	103,6	103,6
Obsada bydła ^b na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. w szt. Cattle density ^b per 100 ha of agricultural land in 2025 in heads	41,8	11,7
Obsada trzody chlewnej ^b na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. w szt. Pigs density ^b per 100 ha of agricultural land in 2025 in heads	62,0	15,8
Produkcja sprzedana przemysłu ^c (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w 2025 r. w zł Sold production of industry ^c (current prices) per 1 average employed person in industry in 2025 in PLN	866960	935004
Produkcja sprzedana budownictwa ^c (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w 2025 r. w zł Sold production of industry ^c (current prices) per 1 average employed person in construction in 2025 in PLN	1025043	889440
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r. Dwellings completed per 1000 population in 2025	5,6	6,7
Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2024 r. Public roads with hard surface per 100 km ² of total area in 2024	101,4	105,1
Długość linii kolejowych eksploatowanych na 100 km ² w 2024 r. Length of railway lines operated per 100 km ² in 2024	6,3	9,2
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2024 r. (w %) Share of renewable energy sources in production of electricity in 2024 (in %)	29,0	16,0

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Stan w dniu 1 czerwca; wg danych dotyczących użytków rolnych z 2023 r. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

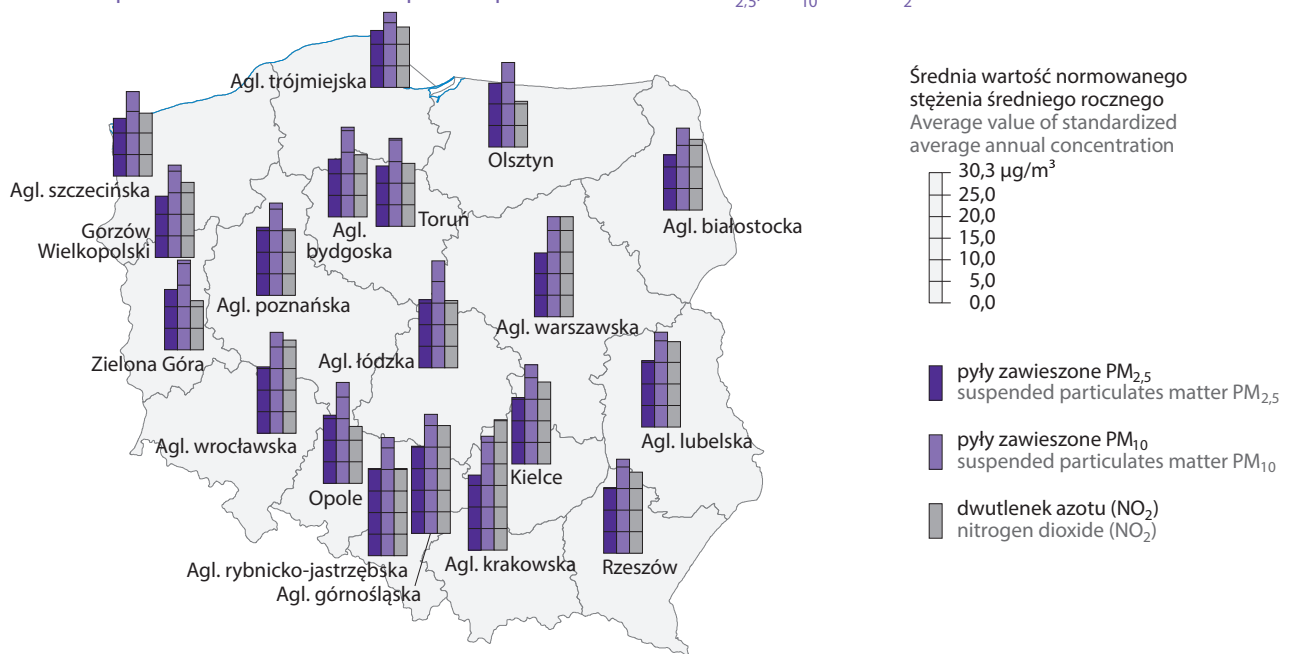
a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. b As of 1 June, according to agricultural land in 2023. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

Rozdział 2. Województwo na tle pozostałych województw

Chapter 2. Voivodship against the background of other voivodships

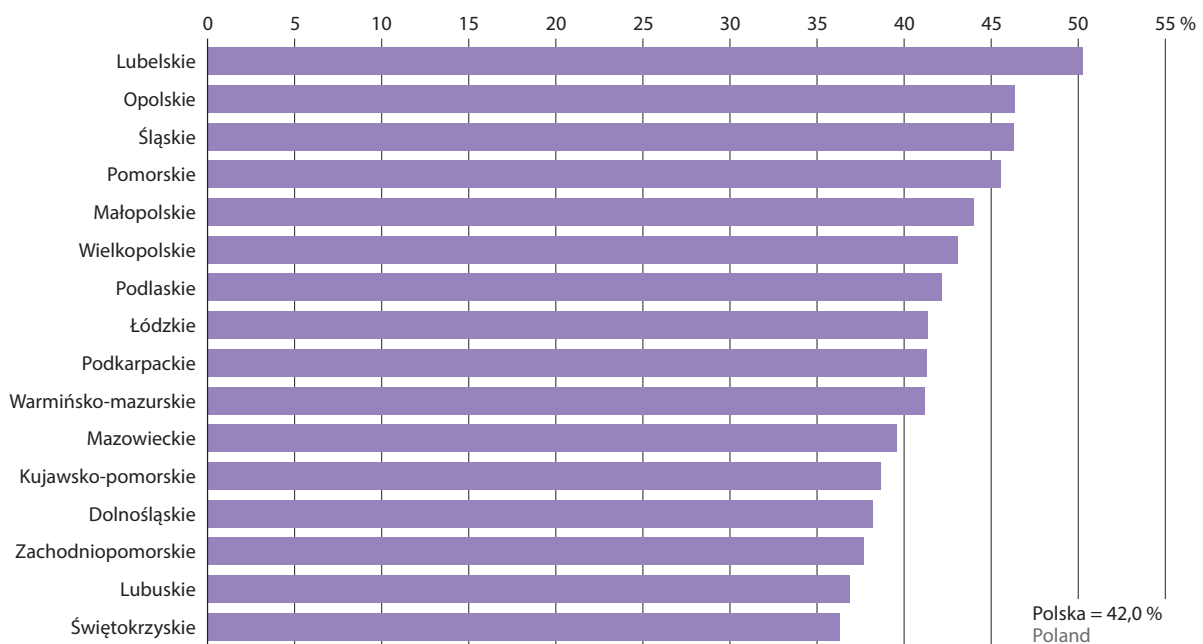
Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM_{2,5}, PM₁₀ i NO₂ w 2024 r.

Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM_{2,5}, PM₁₀ and NO₂ in 2024

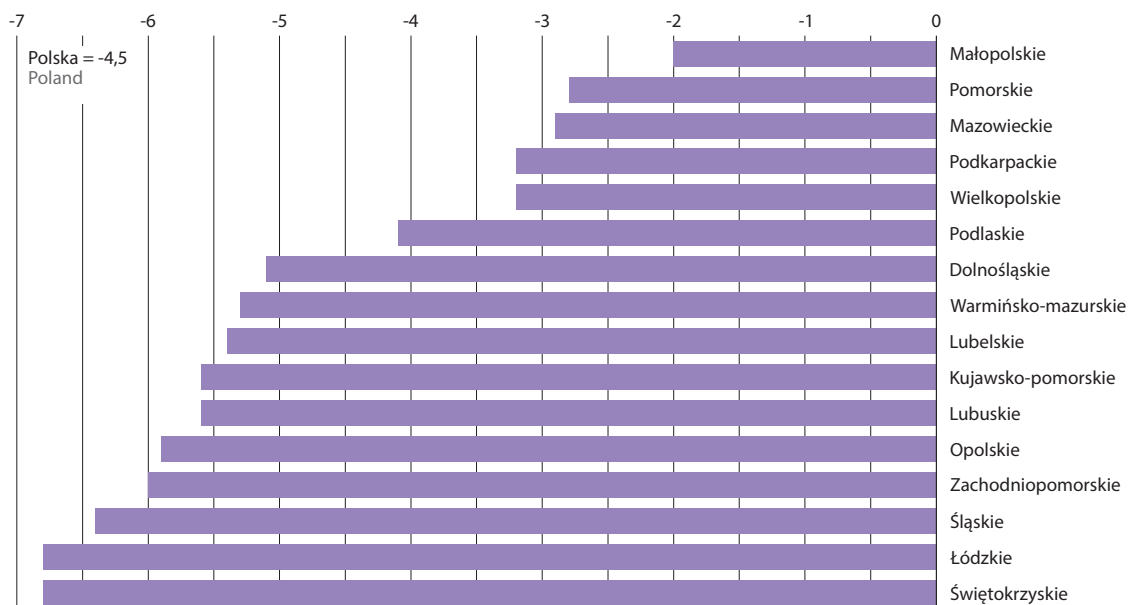

Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w 2024 r.

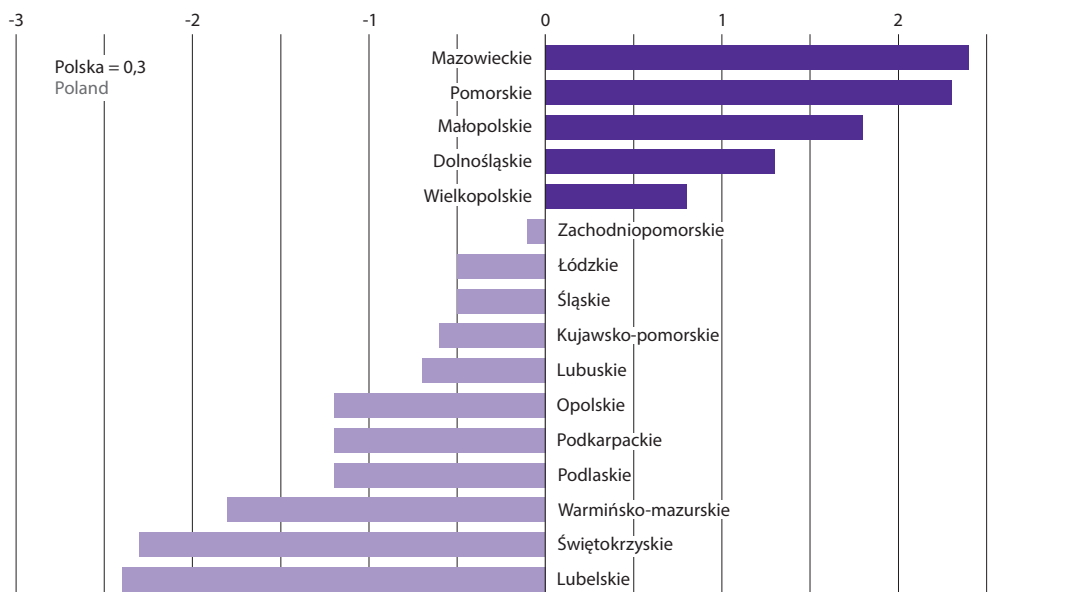
Chart 1. Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste collected in 2024

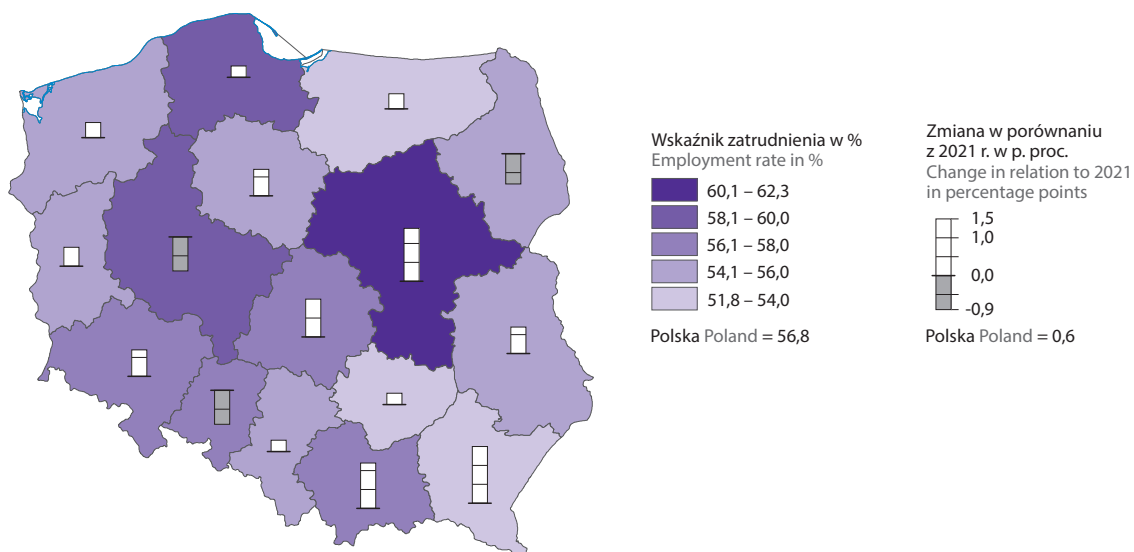
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.
 Chart 2. Natural increase per 1000 population in 2025

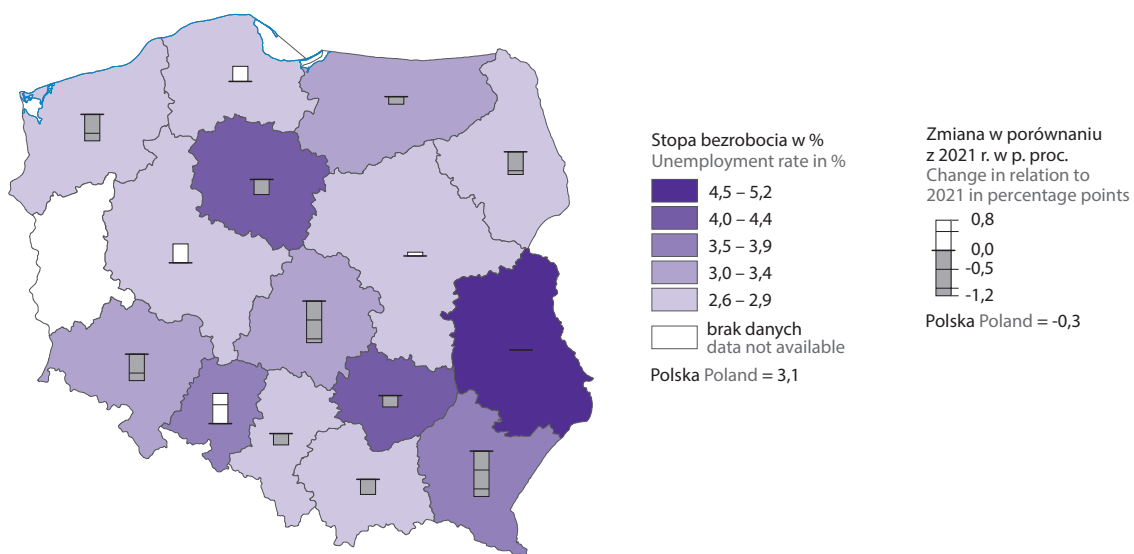
Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.
 Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025

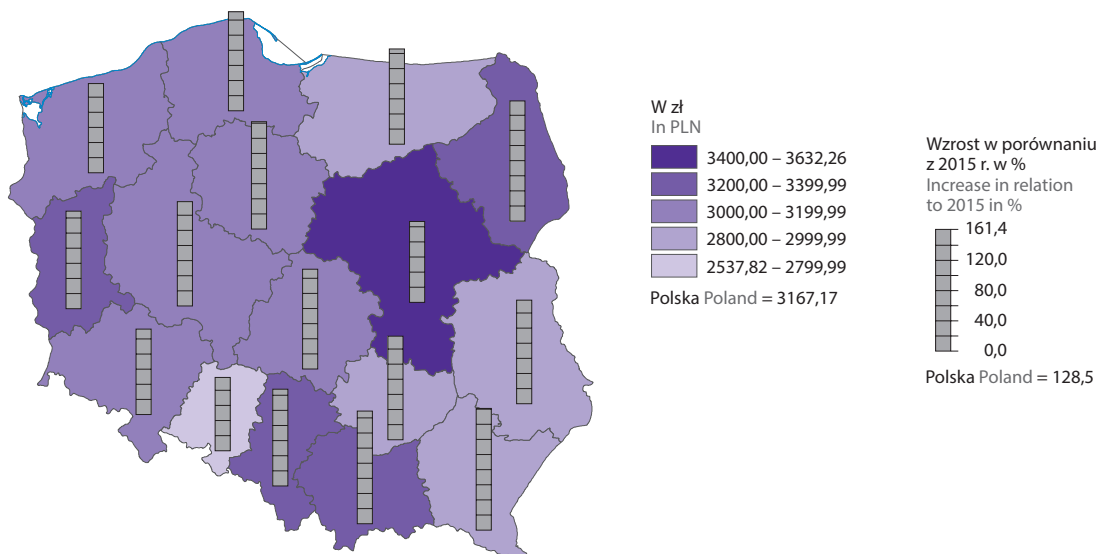
Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2025 r. (przeciętnie w roku)
 Map 2. Employment rate by LFS in 2025 (annual averages)

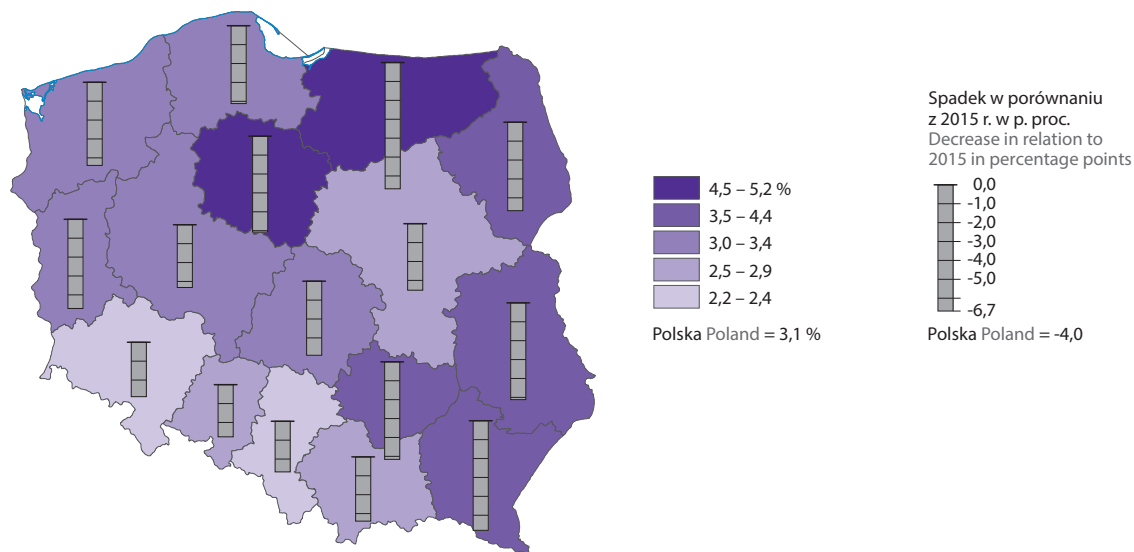
Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2025 r. (przeciętnie w roku)
 Map 3. Unemployment rate by LFS in 2025 (annual averages)

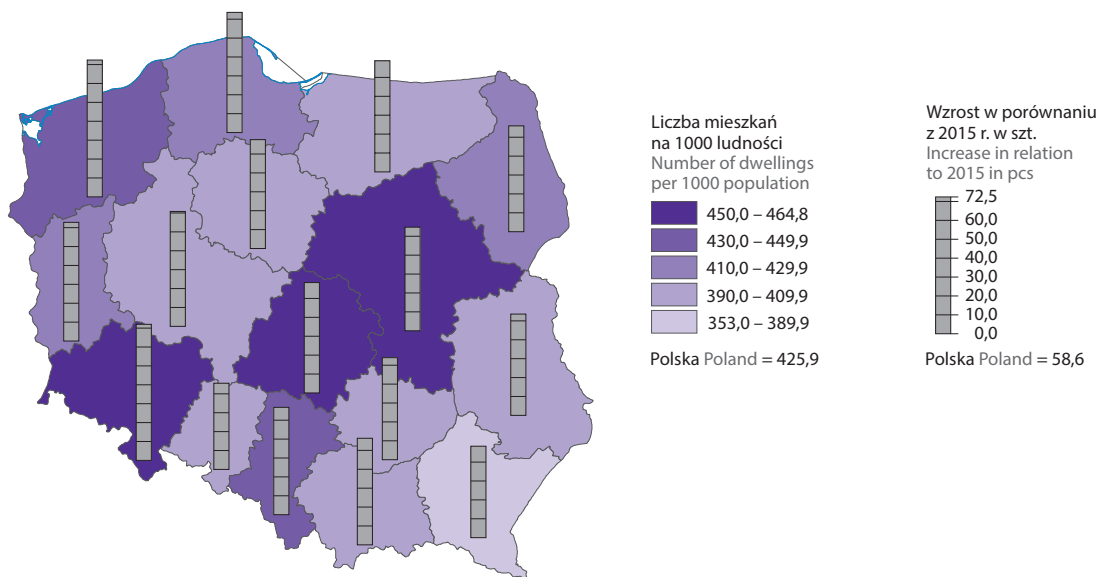
Mapa 4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r.
 Map 4. Average monthly per capita available income in households in 2024

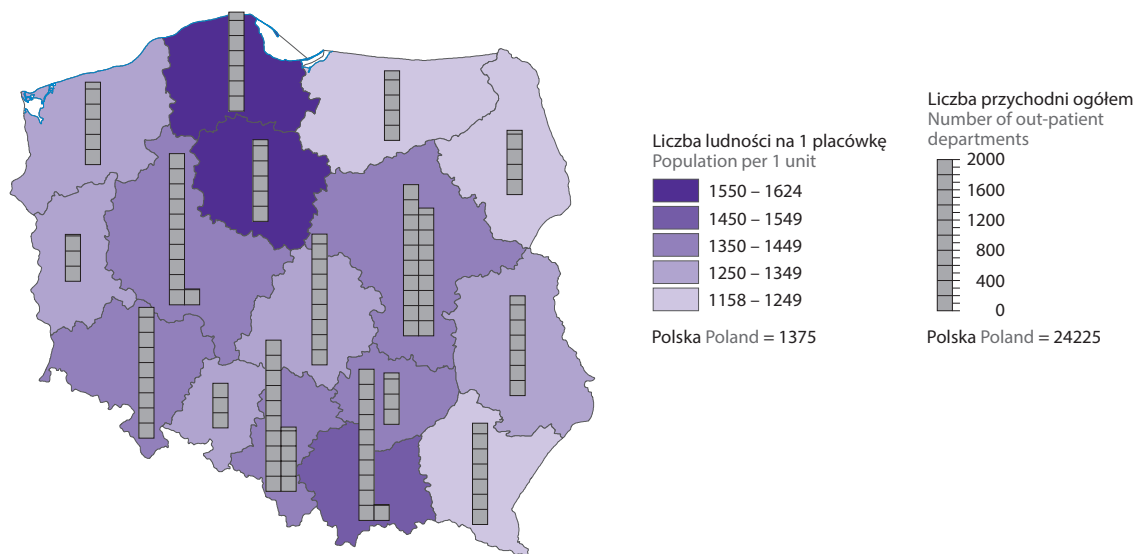
Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r.
 Map 5. Social assistance beneficiaries in the total population in 2024

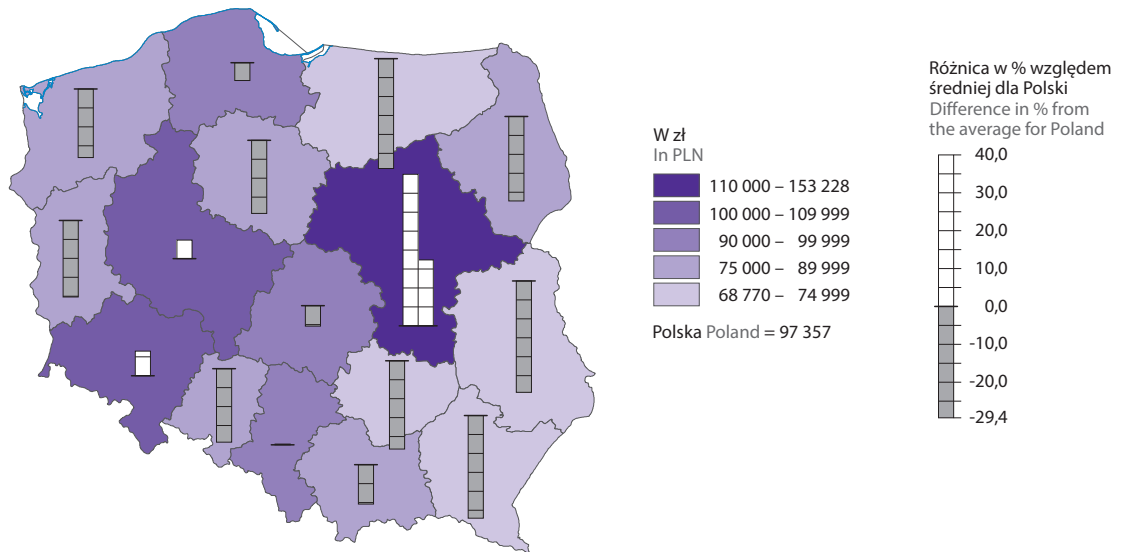
Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)
 Map 6. Dwellings stocks per 1000 population in 2024 (as of 31 December)

Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)
 Map 7. Out-patient health care units in 2024 (as of 31 December)

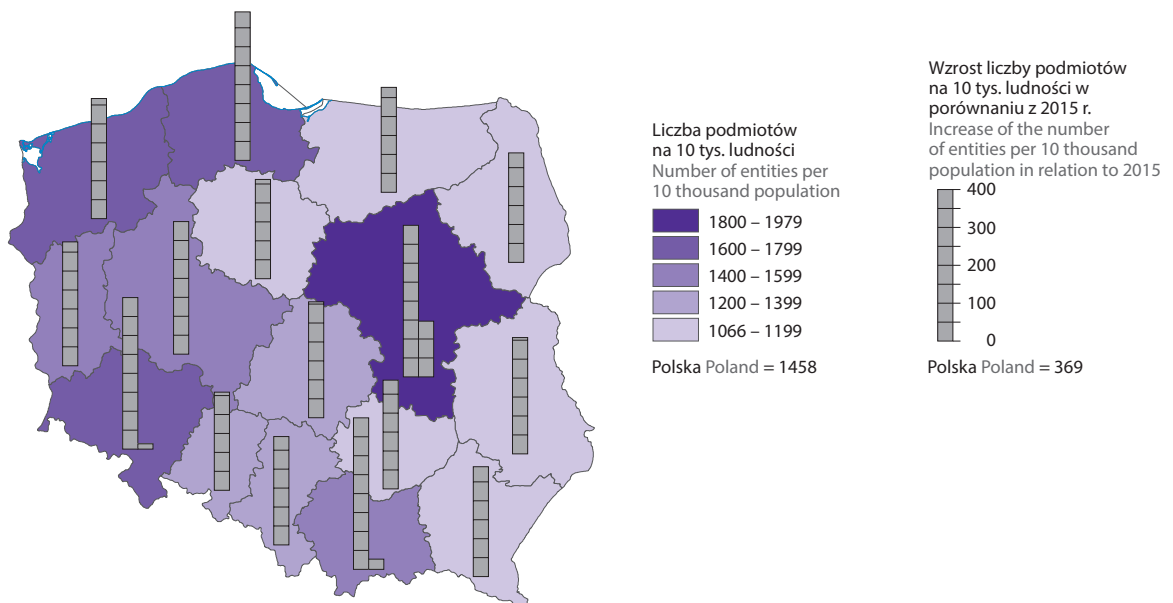

Mapa 8. Produkt krajowy brutto^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
 Map 8. Gross domestic product^a per capita in 2024 (current prices)

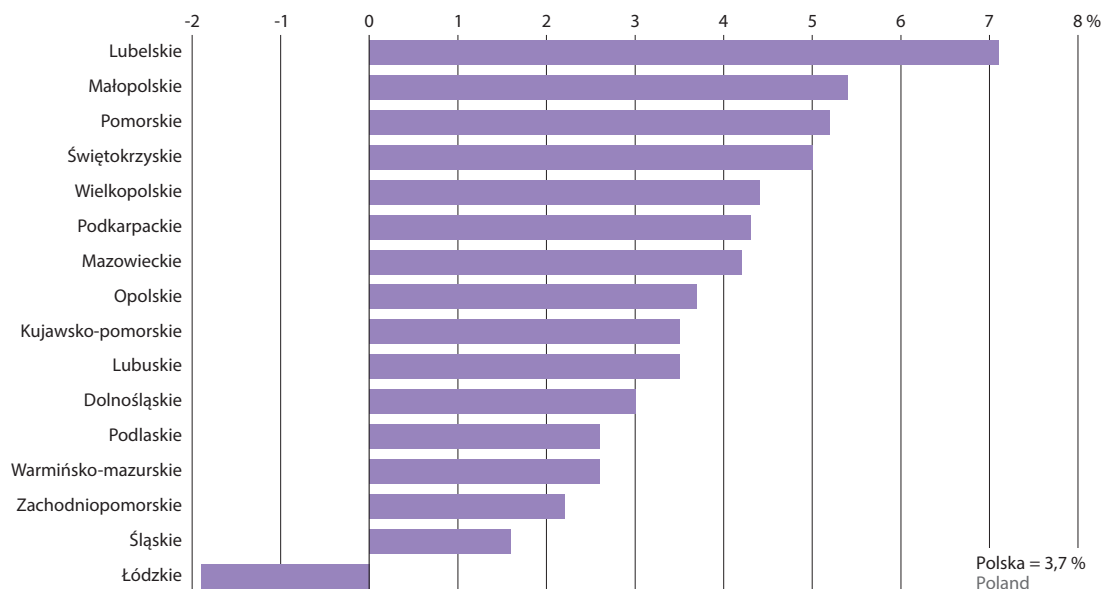

^a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; wstępne szacunki.
^a Grouping by local kind-of-activity unit method; provisional estimates.

Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)
 Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025 (as of 31 December)

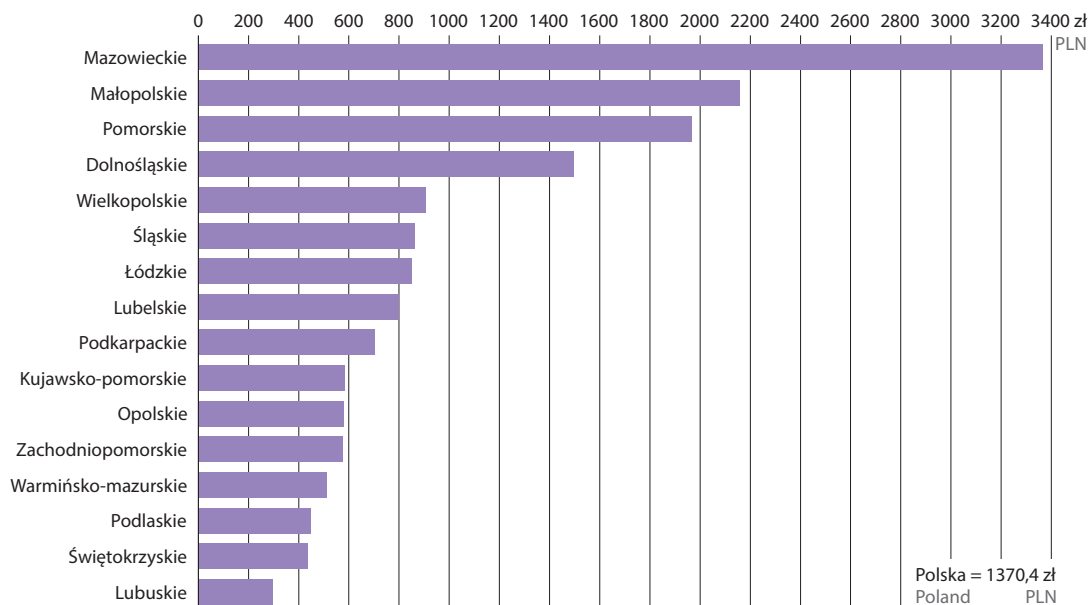

Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2025 r.
 Chart 4. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2025

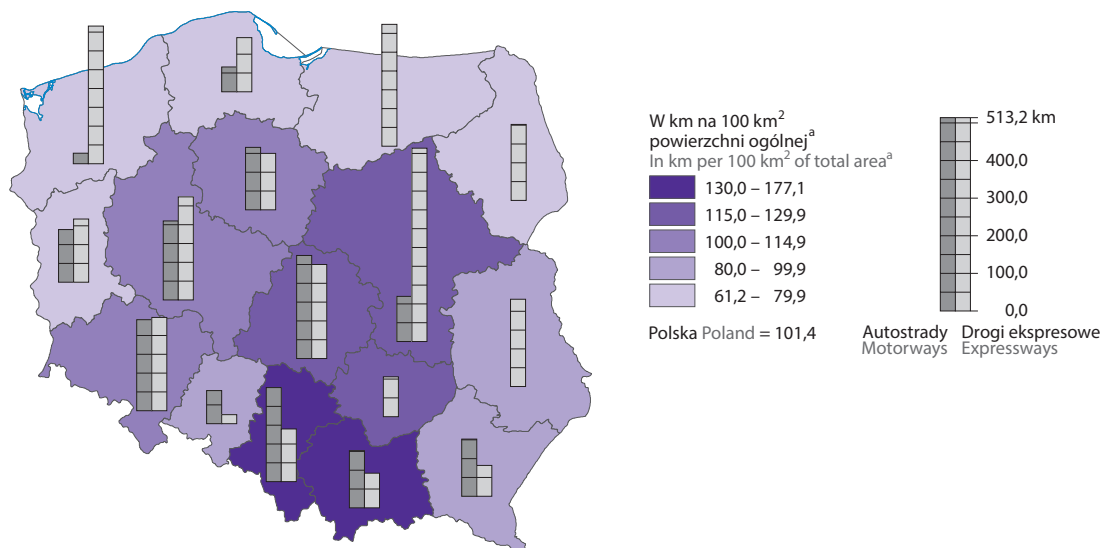
Wykres 5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)

Chart 5. Intramural expenditures on research and development per capita in 2024 (current prices)

Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2024 r.

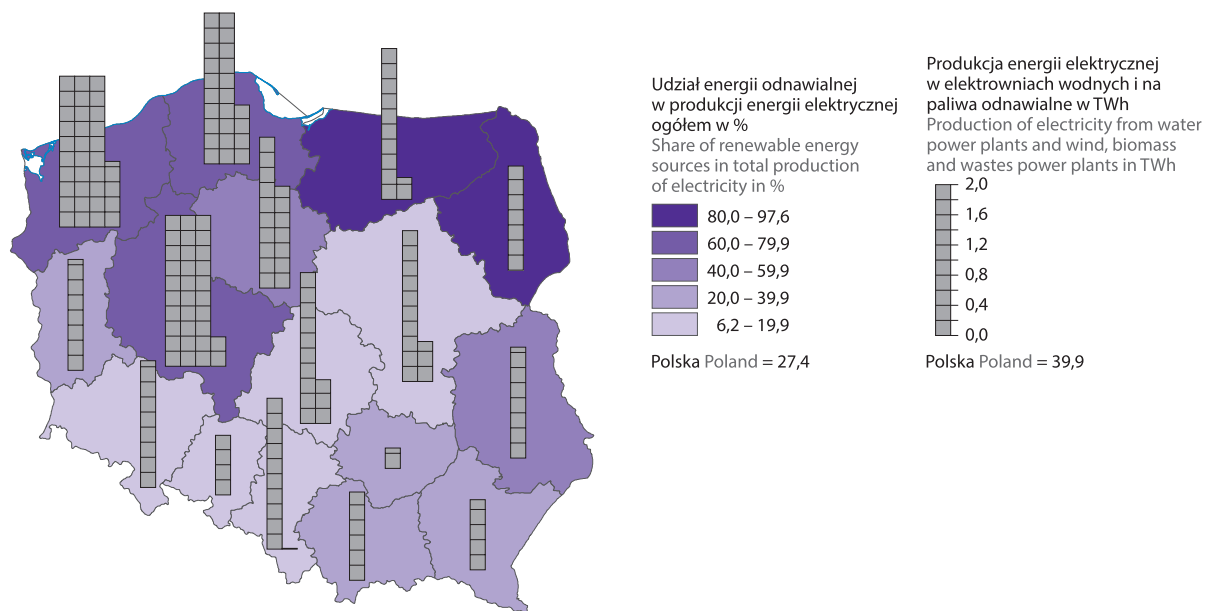
Map 10. Hard surface public roads in 2024

a Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań; we wskaźniku uwzględniona jest całkowita powierzchnia jednostek, wliczając obszar morskich wód wewnętrznych.
a Data exclude gminas that did not submit reports; the indicator takes into account the total area of the territorial units, including the area of internal waters.

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2024 r.

Map 11. Energy from renewable sources in 2024

Rozdział 3. Powierzchnia i podział terytorialny województwa

Chapter 3. Area and territorial division of the voivodship

Mapa 12. Podział administracyjny województwa w 2025 r.

Stan w dniu 1 stycznia

Map 12. Administrative division of the voivodship in 2025

As of 1 January

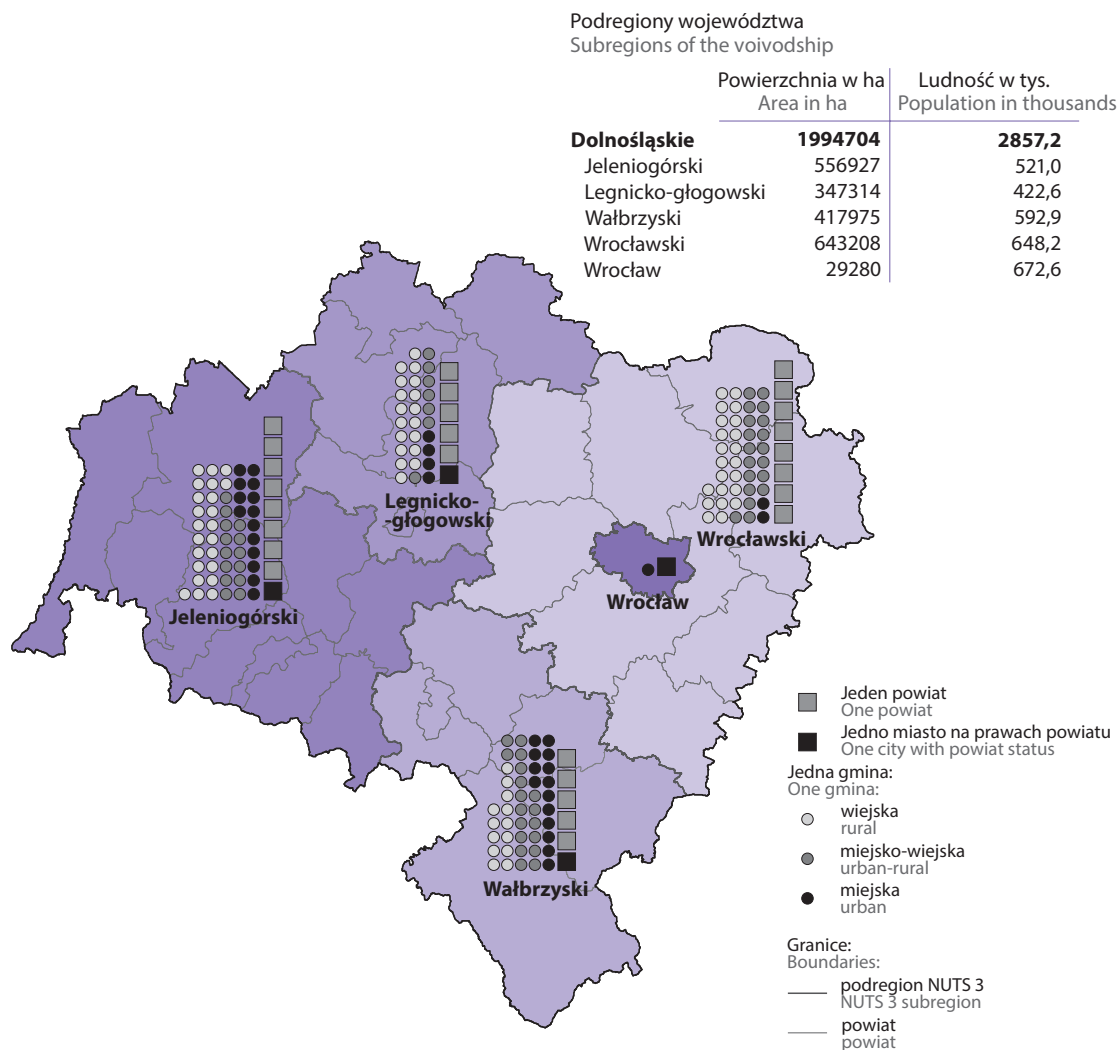
Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. województwo dolnośląskie zajmowało powierzchnię 19947 km², co stanowiło 6,4% powierzchni kraju. Na jego obszarze mieszkało 2857,3 tys. ludności, tj. 7,7% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 143 osoby (4. lokata w kraju). W miastach mieszkało 66,9% ludności województwa.

Mapa 13. Podział województwa dolnośląskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2025 r.

Stan w dniu 1 stycznia

Map 13. Division of Dolnośląskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2025

As of 1 January

Rozdział 4

Chapter 4

Środowisko

Environment

4.1. Powierzchnia

4.1. Area

Z ewidencji geodezyjnej prowadzonej przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii wynika, że powierzchnię województwa dolnośląskiego w dużej mierze zajmują użytki rolne, a także grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione. W województwie dolnośląskim w 2024 r. względem poprzedniego roku ograniczona została powierzchnia gruntów zrekultywowanych, natomiast zwiększyła się powierzchnia gruntów zagospodarowanych.

Województwo dolnośląskie jest położone w południowo-zachodniej części Polski. Graniczy z trzema województwami (lubuskim i wielkopolskim od północy oraz opolskim od wschodu) oraz dwoma państwami (Czechami od południa i Niemcami od zachodu). Zajmuje powierzchnię 1994,7 tys. ha, co daje mu 7. miejsce w kraju pod względem wielkości. Obszar ten stanowi 6,4% powierzchni Polski.

**Tablica 2. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania
Stan w dniu 1 stycznia**

Table 2. Geodesic area by land use
As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	w ha in ha				Polska=100 Poland=100
Powierzchnia ogólna Total area	1994674	1994670	1994704	1994714	6,4
w tym: of which:					
Użytki rolne Agricultural land	1185316	1186124 ^a	1179603 ^a	1178359 ^a	6,3
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woodland and shrubland	625827	619652	622481	623061	6,5
Grunty pod wodami powierzchniowymi Land under surface waters	17917	18362	18554	18648	3,2
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanised areas	139111	146620 ^b	152271 ^b	153624 ^b	8,2
Nie użytki Wasteland	12667	12419	13307	13228	2,8

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.
Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item „Forest land as well as woodland and shrubland” until 2016. b Including areas used for the construction of public roads or railways.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Wśród gruntów w obrębie województwa największy odsetek stanowią użytki rolne (59,1%), grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (31,2%), natomiast grunty zabudowane i zurbanizowane – 7,7%. Zdecydowanie mniejszą powierzchnię, a także udział w powierzchni ogólnej, mają grunty pod wodami (0,9%) i nieużytki (0,7%). Powierzchnia ogólna województwa dolnośląskiego zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 10 ha, a w relacji do 2015 r. o 40 ha. Analizując kierunki wykorzystania powierzchni województwa dolnośląskiego w relacji do 2024 r., odnotowano wzrost powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (o 0,9%), pod wodami powierzchniowymi (o 0,5%), gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych (o 0,1%), natomiast zmniejszył się areał nieużytków (o 0,6%) oraz użytków rolnych (o 0,1%).

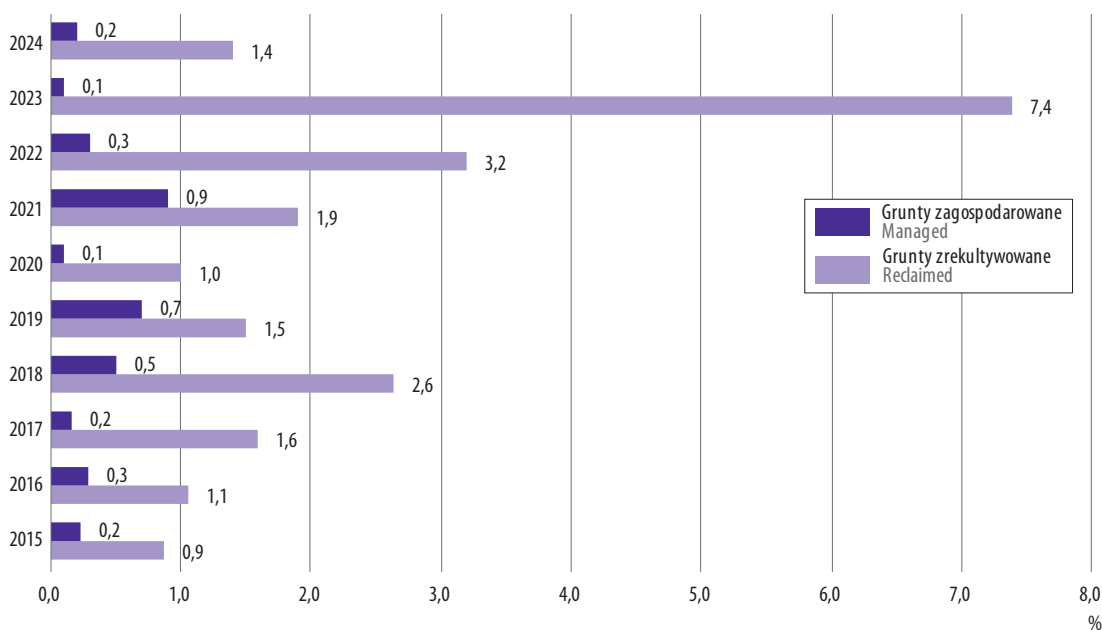
Grunty zdegradowane – grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

Grunty zdewastowane – grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych w województwie dolnośląskim w 2024 r. wynosiła 5531 ha, z czego grunty zdewastowane zajmowały 3607 ha (65,2%), a zdegradowane – 1924 ha (34,8%). Grunty zrehabilitowane miały powierzchnię 77 ha (tj. 1,4% obszaru zdewastowanego i zdegradowanego). Powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych stanowiła 0,3% powierzchni ogólnej województwa. W województwie dolnośląskim grunty wymagające rekultywacji stanowiły 9,2% powierzchni tego rodzaju gruntów w kraju, z czego grunty zdewastowane – 7,0%, a zdegradowane – 23,0%. W porównaniu z 2015 r. powierzchnia gruntów zdewastowanych zmniejszyła się o blisko 40% (w kraju odnotowano spadek o ponad 8%). Areał gruntów zagospodarowanych w województwie wynosił: w 2015 r. – 18 ha, w 2023 r. – 8 ha, a w 2024 r. – 12 ha.

Wykres 6. Grunty zrehabilitowane i zagospodarowane w ciągu roku
Chart 6. Land reclaimed and managed during the year

4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe

4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater

W 2024 r. w województwie dolnośląskim w relacji do roku poprzedniego zanotowano wzrost zużycia wody zarówno na potrzeby przemysłu, jak i zużycia wody przeznaczonej do napełniania i uzupełniania stawów rybnych czy w gospodarstwach domowych. Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków w porównaniu z rokiem poprzednim uległa ograniczeniu, jednak zwiększył się udział ludności korzystającej z tych obiektów.

W 2024 r. zużycie wody ogółem w województwie dolnośląskim wyniosło 366,4 hm³ (co oznacza wzrost o 6,0% w porównaniu z 2023 r. oraz spadek o 7,2% względem 2015 r.). Rozkład zużycia w poszczególnych sektorach gospodarki kształtował się następująco: 33,7% przeznaczono na napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych, 29,0% na przemysł, a 28,0% na gospodarstwa domowe. Na potrzeby przemysłu wykorzystano 106,1 hm³ wody – o 17,4% więcej niż w 2023 r. i o 17,0% więcej w relacji do 2015 r. Z kolei na napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych zużyto 123,6 hm³ wody, co stanowiło wzrost o 1,2% r/r, przy jednoczesnym spadku o 31,6% względem 2015 r.

Zużycie wody w województwie dolnośląskim stanowiło 4,6% całkowitego zużycia wody w Polsce (przed rokiem 4,4%). Zużycie wody na potrzeby rybactwa w województwie stanowiło 14,9% zużycia w kraju (o 0,3 p.proc. więcej niż w 2023 r.), natomiast zużycie wody na potrzeby przemysłu stanowiło 1,9% ogólnego zużycia krajowego (przed rokiem 1,7%). W 2024 r. zużycie wody w gospodarstwach domowych wyniosło 102,7 hm³, było większe w odniesieniu do poprzedniego roku (o 3,0%), a w relacji do 2015 r. o 10,3%.

W 2024 r. zużycie wody na 1 mieszkańca w województwie dolnośląskim wyniosło 127,4 m³. Jest to wzrost o 6,3% w skali roku (z poziomu 119,9 m³ w 2023 r.) i wynik ten plasuje się znacznie poniżej średniej krajowej (214,1 m³). Najwyższe wartości odnotowano w województwach: świętokrzyskim (949,2 m³), zachodniopomorskim (539,7 m³) oraz mazowieckim (444,0 m³). Najbardziej oszczędnymi regionami w 2024 r. były województwa: warmińsko-mazurskie (74,7 m³), podlaskie (79,8 m³) oraz pomorskie (81,4 m³).

Tablica 3. Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku

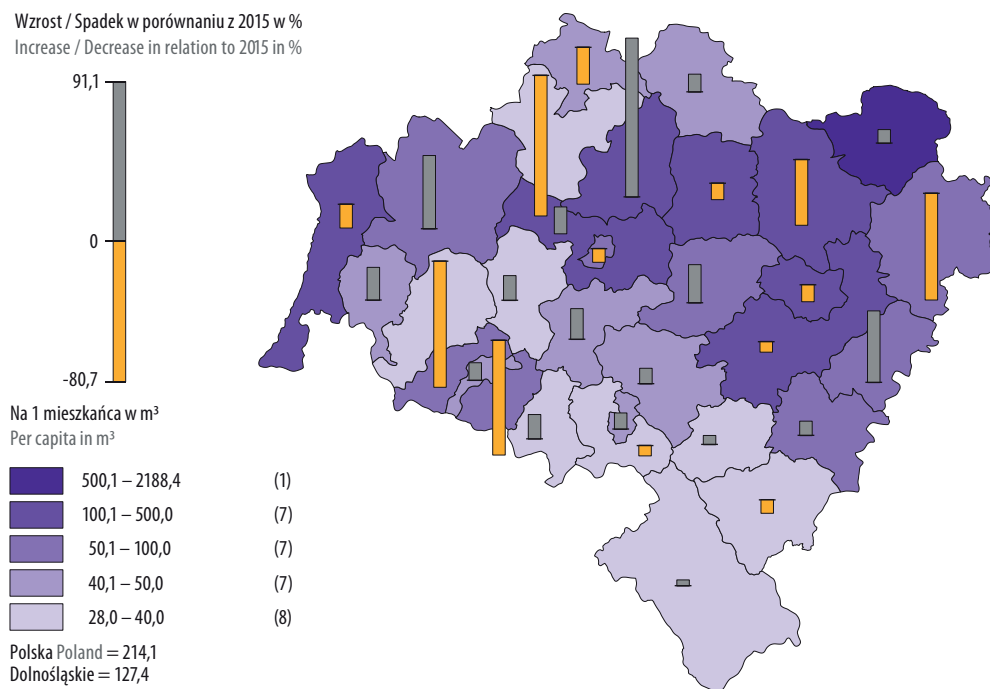
Table 3. Water consumption of water by needs during the year

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w hm ³ in hm ³				Pol ska=100 Pol and=100
Ogółem^a Total^a	394,7	330,4	345,7	366,4	4,6
w tym: of which:					
Przemysł Industry	90,7	85,2	90,3	106,1	1,9
Rybactwo ^b Fishing ^b	180,8	116,9	122,1	123,6	14,9
Gospodarstwa domowe Households	93,1	99,4	99,7	102,7	7,7

a Do 2018 r. łącznie z nawodnieniami w rolnictwie i leśnictwie. b Napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych.
a Until 2018, Includes irrigation in agriculture and forestry. b Filling and completing fish ponds.

Mapa 14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.

Map 14. Water consumption for needs of the national economy and population in 2024

Biorąc pod uwagę poszczególne powiaty województwa dolnośląskiego, najwyższe zużycie wody na 1 mieszkańca zanotowano w powiatach: milickim (2188,4 m³), lubińskim (491,0 m³) oraz trzebnickim (356,9 m³). W porównaniu z 2015 r. w powiecie milickim odnotowano wzrost o 7,9%, w lubińskim o 91,1%, natomiast w trzebnickim spadek o 37,8%. Najmniejsze zużycie wystąpiło w powiatach: lwóweckim (28,0 m³), wałbrzyskim (29,4 m³) oraz kamiennogórskim (33,9 m³).

Pobór wód podziemnych i powierzchniowych na potrzeby przemysłu w województwie dolnośląskim w 2024 r. osiągnął wartość 74,3 hm³; był on większy niż w 2023 r. o 27,1%.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

W 2024 r. w województwie dolnośląskim działało 285 oczyszczalni ścieków (stanowiąc 7,0% obiektów w kraju), w tym 66 (23,2%) to jednostki z podwyższonym usuwaniem biogenów. W relacji do roku poprzedniego liczba tych obiektów zmniejszyła się o 1,0%, przy jednoczesnym przybyciu jednej oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów. Dla porównania – w 2015 r. w województwie funkcjonowało 296 takich zakładów, w tym 66 z technologią usuwania biogenów.

W 2024 r. przepustowość oczyszczalni wynosiła 1098,4 tys. m³/dobę i w relacji do 2023 r. pozostała niemal na niezmiennym poziomie, natomiast w odniesieniu do 2015 r. została ograniczona o 5,6%. Przepustowość obiektów z podwyższonym usuwaniem biogenów wyniosła 593,6 tys. m³/dobę, co stanowi wzrost o 0,7% w porównaniu z 2023 r. oraz spadek o 1,3% względem 2015 r.

Tablica 4. Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
Table 4. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Oczyszczalnie ścieków Wastewater treatment plants	296	295	288	285
Ścieki komunalne odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Municipal wastewater during the year in dam ³	107369,8	117682,0	123797,6	122081,5
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Industrial wastewater discharged during the year in dam ³	89410	82628	90546	126876
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^a Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a	79,7	82,2	81,5	81,7

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

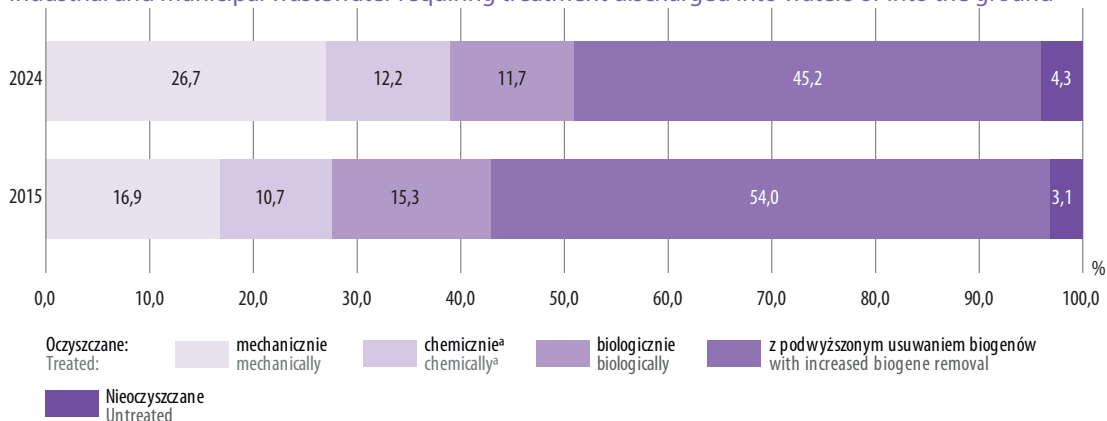
W województwie dolnośląskim w 2024 r. odprowadzono 122,1 hm³ ścieków komunalnych oraz 126,9 hm³ ścieków przemysłowych. W przypadku ścieków komunalnych był to spadek o 1,4% w relacji do 2023 r., natomiast w porównaniu z 2015 r. – wzrost o 13,7%.

Ilość wytworzonych ścieków przemysłowych w 2024 r. była większa o 40,1% w odniesieniu do roku poprzedniego oraz o 41,9% względem 2015 r.

Łącznie w 2024 r. oczyszczaniu poddano 210,2 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych, w tym blisko połowę przetworzono w obiektach z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Oczyszczalnia ścieków – zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Wykres 7. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
Chart 7. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

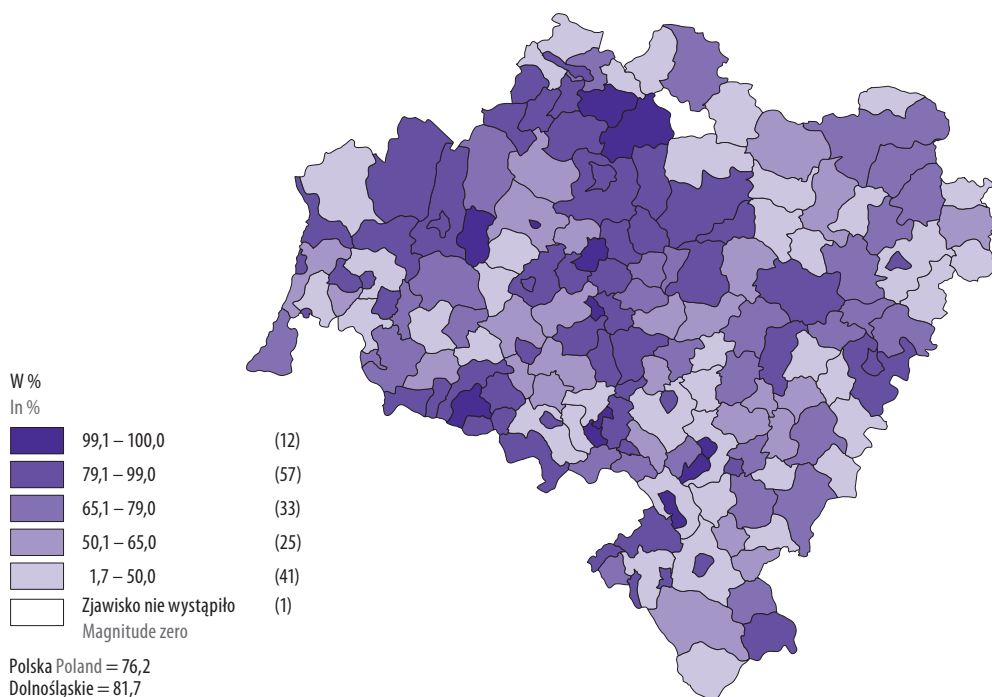

a Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.
a Data concern only industrial wastewater.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne).

W województwie dolnośląskim udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków wzrósł z 79,7% w 2015 r. do 81,7% w 2024 r., przy czym w miastach zmniejszył się odpowiednio z 95,6% do 94,6%, zaś na wsiach zwiększył się z 44,1% do 55,3%. W skali kraju, w relacji do 2015 r., odsetek ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie zwiększył się o 3,5 p.proc.; w miastach pozostał on na niezmiennym poziomie (94,8%), podczas gdy na terenach wiejskich wzrósł o 9,7 p.proc. Największy udział ludności korzystającej z tej infrastruktury odnotowano w 2024 r. w województwach: zachodniopomorskim (84,4%), pomorskim (83,6%) oraz śląskim (83,4%). Najmniejszy wskaźnik wystąpił w województwach: lubelskim (59,3%), podlaskim (69,9%) i świętokrzyskim (70,2%). Województwo dolnośląskie zajęło pod tym względem 4. lokatę w kraju.

Mapa 15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2024 r.
Map 15. Population connected to wastewater treatment plants in 2024

Biorąc pod uwagę poszczególne gminy województwa dolnośląskiego, najwyższy wskaźnik ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (wynoszący 100%) odnotowano w 5 gminach miejskich: Bielawie, Chojnowie, Dzierżoniowie, Jaworze, Szczawnie-Zdroju oraz trzech wiejskich: Grębocicach, Podgórzynie i Warcie Bolesławieckiej. Do jednostek o najniższym odsetku należały gminy wiejskie: Zawonia – 1,7%, Lubań – 3,9% oraz Cieszków – 12,9%.

4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

W 2024 r. w porównaniu z rokiem poprzednim emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych – zarówno w formie gazowej, jak i pyłowej – została ograniczona. Wśród substancji gazowych największy udział stanowił dwutlenek węgla, natomiast wśród pyłowych te powstałe ze spalania paliw.

Przez zanieczyszczenie powietrza rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio do powietrza: substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

W 2024 r. w województwie dolnośląskim wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych wyniosła 12347,2 tys. ton, a zanieczyszczeń pyłowych – 0,8 tys. ton. Spośród zanieczyszczeń gazowych dominujący udział (w 2024 r. – 99,8%) miał dwutlenek węgla. Do atmosfery również były emitowane m.in. dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla oraz śladowe ilości metanu. Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych w województwie dolnośląskim zmniejszyła się zarówno w porównaniu z 2023 r. (o 6,2%), jak i w relacji do 2015 r. (o 3,8%).

Tablica 5. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
Table 5. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	tys. ton/rok thousand tonnes/year				Polska=100 Poland=100
Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gases pollutions					
Ogółem Total	12834,2	10326,5	13161,9	12347,2	7,3
w tym : of which:					
Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	22,6	8,9	7,6	7,4	6,0
Metan Methane	0,1	0,3	0,1	0,1	0,0
Tlenki azotu Nitrogen oxides	12,9	9,5	10,3	9,6	6,9
Tlenek węgla Carbon monoxide	7,4	3,9	4,7	5,5	2,5
Dwutlenek węgla Carbon dioxide	12789,4	10302,1	13137,2	12323,0	7,4
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulates pollutions					
Ogółem Total	2,8	1,3	1,0	0,8	5,5
w tym: of which:					
Ze spalania paliw Fuel combustion	1,8	0,6	0,5	0,4	6,2
Niezorganizowana Non-organised	0,3	0,3	0,2	0,2	13,6

Wśród zanieczyszczeń pyłowych blisko połowę (49,2%) stanowiły zanieczyszczenia powstałe ze spalania paliw. Wielkość emisji pyłów w województwie dolnośląskim zmniejszyła się w relacji do 2023 r. o 12,6%, natomiast w porównaniu z 2015 r. została ograniczona o 70,0%. Udział województwa w ogólnokrajowej emisji zanieczyszczeń gazowych wyniósł 7,3% (w 2023 r. – 7,6%, a w 2015 r. – 6,1%), natomiast w przypadku zanieczyszczeń pyłowych było to 5,5% (w 2023 r. – 6,0%, a w 2015 r. – 6,3%).

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych – ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

W 2024 r. w województwie dolnośląskim działało 129 (w 2023 r. – 132) zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza, w tym 68 było wyposażonych w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, a 22 posiadały urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych.

W urządzeniach oczyszczających zatrzymano i zneutralizowano 616,7 tys. ton zanieczyszczeń gazowych, a stopień redukcji zanieczyszczeń gazowych osiągnął wartość najwyższą w kraju – 96,2% (dla porównania w Polsce – 74,0%).

W 2024 r. wskaźnik redukcji zanieczyszczeń pyłowych w zakładach szczególnie uciążliwych – zarówno w województwie dolnośląskim, jak i łódzkim oraz opolskim – wyniósł po 100% (w kraju – 99,9%).

W 2024 r. w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano o 0,6% więcej zanieczyszczeń pyłowych przy jednoczesnym ograniczeniu o 5,5% zanieczyszczeń gazowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji tych substancji.

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

Wśród obszarów prawnie chronionych w województwie dolnośląskim w 2024 r. największą powierzchnię miały parki krajobrazowe. Powierzchnia gruntów leśnych zwiększyła się w porównaniu z 2023 r.

Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione w 2024 r. w województwie dolnośląskim zajmowały powierzchnię 372,1 tys. ha, co stanowiło 18,7% powierzchni województwa. Wśród tych obszarów w obrębie województwa największą powierzchnię miały parki krajobrazowe – 206,9 tys. ha (55,6% obszarów prawnie chronionych) oraz obszary chronionego krajobrazu – 139,0 tys. ha (37,4%). Na obszarze województwa dolnośląskiego występowały również parki narodowe – 12,3 tys. ha (3,3%), rezerваты przyrody – 10,8 tys. ha (2,9%), zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – 9,1 tys. ha (2,4%) oraz użytki ekologiczne – 5,4 tys. ha (1,5%). W obrębie województwa znajdowało się 2667 pomników przyrody.

Park narodowy – obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerваты przyrody – obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu – tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

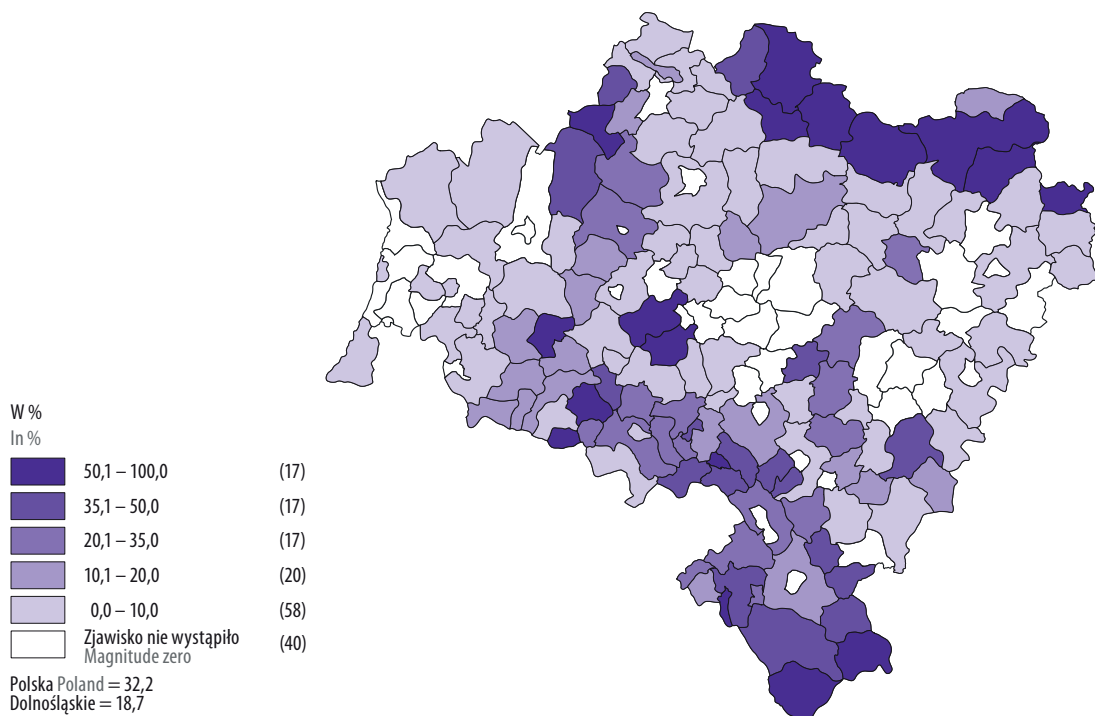
Obszary Natura 2000 – obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe lub estetyczne.

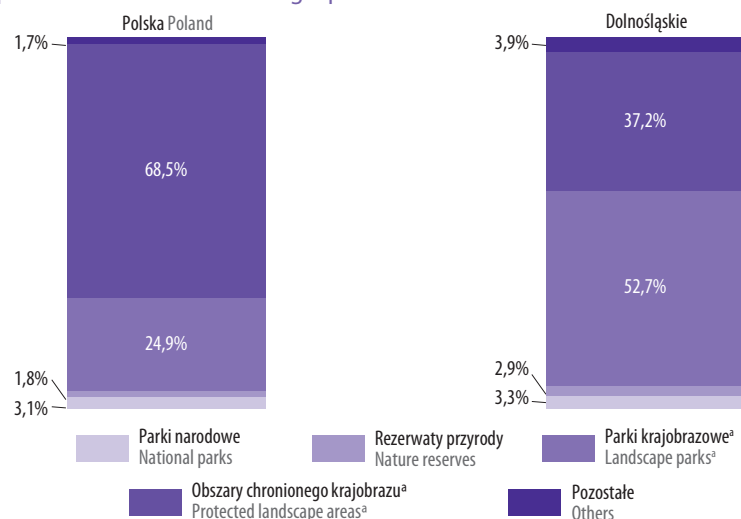
W Polsce największy udział wśród obiektów chronionych prawnie stanowiły obszary chronionego krajobrazu – 7029,4 tys. ha, w tym 2,0% znajdowało się w obrębie województwa dolnośląskiego. Parki krajobrazowe zajmowały powierzchnię 2614,3 tys. ha, w tym 7,9% to parki z województwa dolnośląskiego. Z pozostałych obiektów w Polsce powierzchnię 314,3 tys. ha zajmowały parki narodowe (w obrębie województwa dolnośląskiego 3,9% powierzchni), rezerваты przyrody – 177,4 tys. ha (w tym 6,1% w dolnośląskim), zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – 117,0 tys. ha (w tym 7,8% w obrębie województwa dolnośląskiego) oraz użytki ekologiczne – 57,5 tys. ha (w tym 9,4% w dolnośląskim). Powierzchnia obszarów chronionych w województwie dolnośląskim w 2024 r. stanowiła 3,7% ogólnej powierzchni chronionej w Polsce (tak jak w 2023 r., w 2015 r. – 3,6%).

Mapa 16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.

Map 16. Area of special nature value under legal protection in 2024

Wykres 8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.
 Chart 8. Area of special nature value under legal protection in 2024

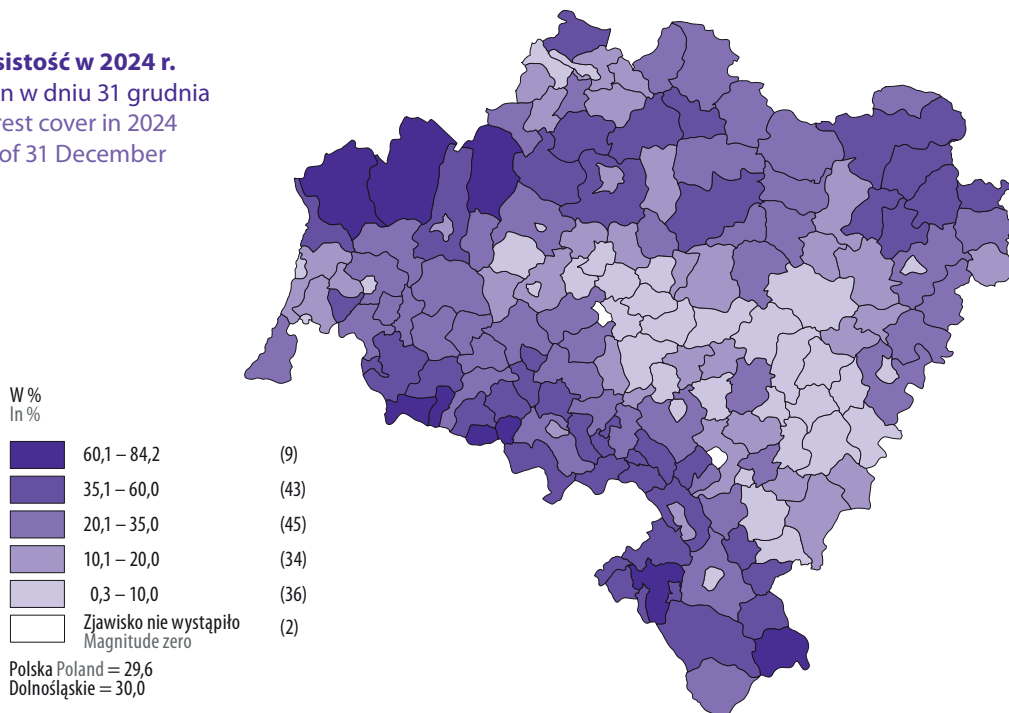

a Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody (stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych) położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.
 a Excluding nature reserves and other forms of nature protection (documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes) situated in the area of landscape parks and protected landscape areas.

Powierzchnia gruntów leśnych w województwie dolnośląskim w 2024 r. wynosiła 622,5 tys. ha i było to o 0,5 tys. ha więcej w stosunku do roku poprzedniego (622,0 tys. ha) oraz o 3,3 tys. ha mniej niż w 2015 r. (625,8 tys. ha). W 2024 r. udział powierzchni gruntów leśnych w województwie dolnośląskim stanowił 31,2% powierzchni województwa (tak jak rok wcześniej, w 2015 r. – 31,4%) oraz 2,0% powierzchni kraju (analogicznie w 2023 r. i 2015 r.).

Lesistość – stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni danego obszaru (kraju, województwa, powiatu, gminy).

Mapa 17. Lesistość w 2024 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Map 17. Forest cover in 2024
 As of 31 December

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

W 2024 r. w województwie dolnośląskim ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie była ponad 2 razy większa niż w 2015 r. Liczba dzikich wysypisk w obrębie województwa w porównaniu z 2015 r. uległa zmniejszeniu, przy jednoczesnym spadku powierzchni, podobnie jak w przypadku składowisk odpadów.

W 2024 r. w województwie dolnośląskim zostało wytworzonych 34,7 mln ton odpadów przemysłowych (mniej o 1,2% r/r i o 2,1% w relacji do 2015 r.), natomiast 710,5 mln ton było składowanych w obiektach własnych przedsiębiorstw przemysłowych (więcej o 1,6% w relacji do 2023 r. oraz o 12,6% w porównaniu z 2015 r.).

Odpady przemysłowe wytworzone w województwie dolnośląskim stanowiły 33,7% odpadów wytworzonych w kraju, zaś odpady składowane stanowiły 38,6% krajowych składowanych odpadów przemysłowych. W 2024 r. 1365,8 tys. ton odpadów przemysłowych zostało poddane unieszkodliwieniu, zaś 628,5 tys. ton zostało poddane odzyskowi.

Tablica 6. Odpady przemysłowe
Table 6. Industrial waste

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024	
	w tys. ton in thousand tonnes	w od- setkach (Polska = 100) in percent (Poland = 100)	w tys. ton in thousand tonnes		w od- setkach (Polska = 100) in percent (Poland = 100)	
Odpady wytworzone (w ciągu roku) – ogółem Waste generated (during the year) – total	35462,7	27,1	33315,1	35118,1	34704,6	33,7
w tym: of which:						
unieszkodliwione we własnym zakresie conditioned by waste producer on site	302,1	1,1	645,1	995,8	1365,8	8,1
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	33687,6	45,5	31301,0	32643,4	32493,2	53,4
magazynowane czasowo temporarily stored	473,6	26,0	210,2	438,7	217,1	28,1
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^a ; (stan w końcu roku) – ogółem Waste landfilled to date (accumula- ted) ^a ; (at the end of the year) – total	631003,8	37,5	677517,3	699257,8	710460,2	38,6

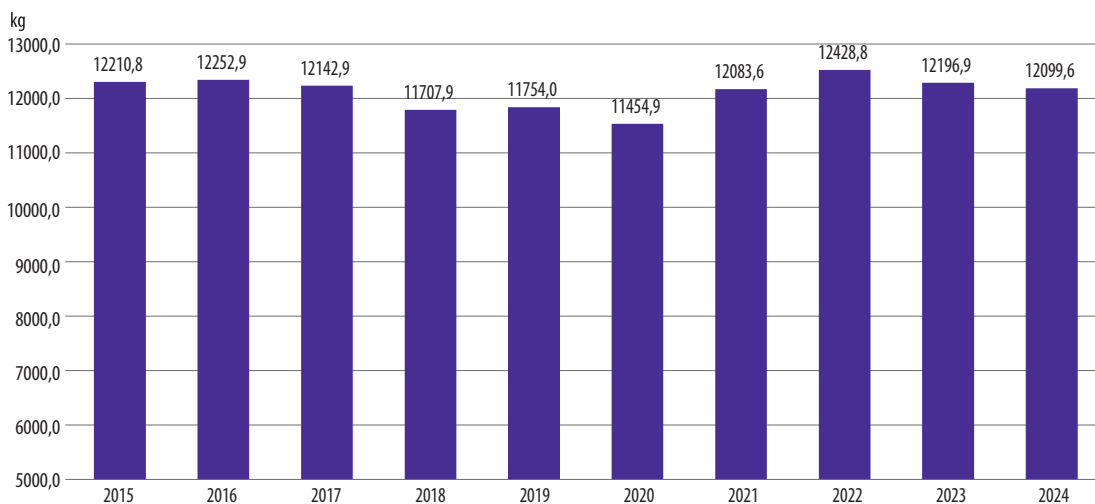
a Na składowiskach (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.
a On own landfills (including heaps and settling ponds).

W 2024 r. w województwie dolnośląskim selektywnie zebrano 480,4 tys. ton odpadów i była to wartość o 7,4% większa r/r oraz ponad 2 razy większa niż w 2015 r. Największy udział w 2024 r. w ogólnej liczbie odpadów stanowiły odpady: biodegradowalne (36,2%), zmieszane odpady opakowaniowe (14,8%), wielkogabarytowe (13,9%), szkło (13,3%), papier i tektura (12,6%), oraz tworzywa sztuczne (7,5%).

Na terenie województwa w 2024 r. było 221 dzikich wysypisk śmieci o powierzchni w sumie 43,5 ha (w relacji do 2023 r. liczba dzikich wysypisk zmniejszyła się o 4,3%, a ich powierzchnia o 1,8%, natomiast do roku 2015 – liczba była mniejsza o 7,1%, zaś ich powierzchnia była większa o 24,6%). W obrębie województwa były zlokalizowane 24 składowiska odpadów o powierzchni 165,2 ha (w relacji r/r ich liczba i powierzchnia zmniejszyła się odpowiednio o 7,7% i 0,5%, zaś w porównaniu z 2015 r. ich liczba spadła o 22,6%, przy spadku powierzchni o 8,6%).

Odpady komunalne zebrane selektywnie w 2024 r. w województwie dolnośląskim stanowiły 8,1% tych odpadów w Polsce (mniej o 0,1 p.proc. r/r i więcej o 0,2 p.proc. w relacji z 2015 r.). W przypadku papieru i tektury było to 9,6% odpadów w Polsce (mniej o 0,3 p.proc. r/r oraz o 1,3% w relacji z 2015 r.), szkła – 8,4% (mniej o 0,1 p.proc. r/r oraz więcej o 0,2 p.proc. w porównaniu z 2015 r.), tekstyliów – 7,4% (więcej o 0,6 p.proc. oraz mniej o 0,3 p.proc.), zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych – 7,2% (więcej o 0,4 p.proc. oraz mniej o 3,0 p.proc.), a tworzyw sztucznych – 5,9% (tak jak rok temu oraz mniej o 1,8 p.proc. w relacji z 2015 r.).

Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca
Chart 9. Industrial waste generated during the year per capita

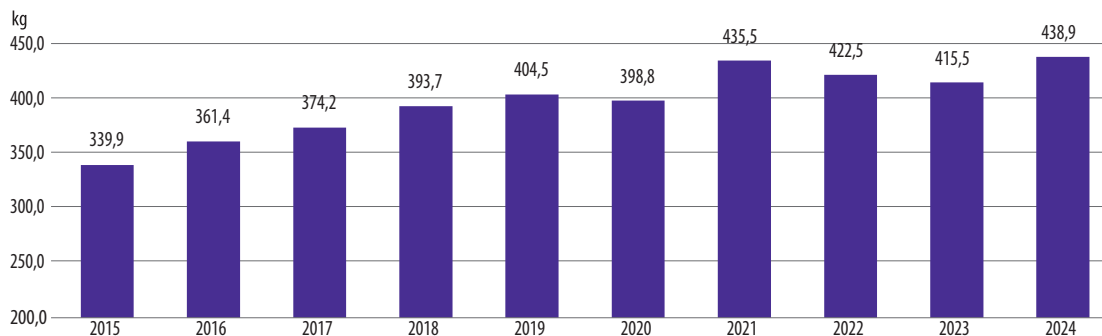

Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Tablica 7. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku
 Table 7. Municipal waste collected separately during the year

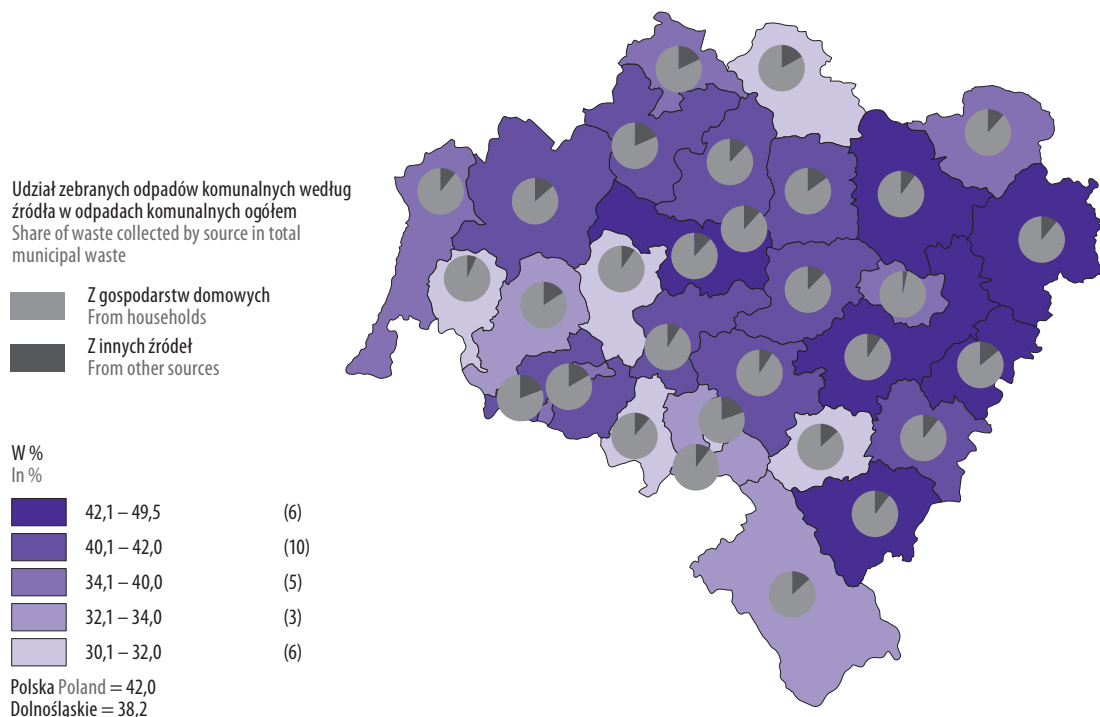
Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024			
	ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	ogółem total			w tym z gospodarstw domowych of which from households		
			w tonach in tonnes			w odsetkach (Polska =100) in percent (Poland =100)	w tonach in tonnes	w odsetkach (Polska =100) in percent (Poland =100)
Ogółem Total	199864,5	181876,4	393170,7	447352,4	480368,2	8,1	452583,8	8,3
w tym: of which:								
Papier i tektura Paper and cardboard	26516,9	23358,7	54147,8	56291,7	60526,4	9,6	54055,7	10,4
Szkło Glass	34890,4	32531,6	62882,6	62785,2	64005,4	8,4	60857,4	8,6
Tworzywa sztuczne Plastics	23361,5	21548,9	30652,3	33926,1	35994,0	5,9	33127,3	6,0
Metale Metals	1018,8	985,0	666,1	1085,5	988,4	19,0	898,1	22,1
Tekstylia Textiles	131,1	128,6	307,7	347,9	500,3	7,4	500,3	7,7
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne Waste electrical and electronic equipment	2982,3	2934,1	3036,2	2783,2	3234,9	7,2	3218,7	7,3

Wykres 10. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca
 Chart 10. Municipal waste collected during the year per capita

Mapa 18. Odpady komunalne zebrane selektywnie w 2024 r.

Map 18. Municipal waste collected separately in 2024

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska**4.6. Economic aspects of environmental protection**

W 2024 r. zanotowano wzrost nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, był on głównie spowodowany istotnym wzrostem nakładów na gospodarkę wodną, o ponad 45% r/r. W przypadku nakładów na środki trwałe przeznaczonych na ochronę środowiska zanotowano nieznaczny spadek.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w latach 2015-2024 w województwie dolnośląskim wyniosły w sumie 14423,1 mln zł. W 2024 r. nakłady te wyniosły 2130,5 mln zł i była to wartość o 7,9% większa niż w 2023 r. oraz o 19,2% większa niż w 2015 r. Wartość nakładów z lat 2015-2024 w województwie dolnośląskim stanowiła 9,4% wartości nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w całej Polsce. W 2024 r. nakłady te stanowiły 11,4% wartości dla Polski, to jest o 2,6 p.proc. więcej niż w 2023 r. oraz o 1,7 p.proc. więcej niż w 2015 r. Środki wydatkowane na ochronę środowiska w województwie dolnośląskim w 2024 r. wyniosły 1617,8 mln zł (mniej o 0,3% niż w 2023 r. i więcej o 38,2% niż w 2015 r.), co stanowiło 10,7% nakładów w kraju (więcej o 1,8 p.proc. r/r oraz o 3,0 p.proc. w relacji do 2015 r.). W 2024 r. 61,2% środków na ochronę środowiska wydatkowanych było ze środków własnych województwa. Najwięcej środków na ochronę środowiska w 2024 r. przeznaczono na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 909,0 mln zł (56,2% wydatków na ochronę środowiska, więcej o 9,9 p.proc. niż w 2023 r. oraz o 10,1 p.proc. w relacji do

2015 r.) oraz gospodarkę ściekową i ochronę wód – 463,5 mln zł (28,7% ogółu wydatków, mniej niż w 2023 r. o 2,7 p.proc. oraz o 15,9 p.proc. w porównaniu z 2015 r.).

Środki służące gospodarce wodnej w 2024 r. wyniosły 512,7 mln zł (o 45,7% więcej niż w 2023 r. i o 16,9% mniej niż w 2015 r.), w tym 73,0% było ze środków budżetu centralnego (w 2023 r. – 11,7%), a środki własne stanowiły 22,8% wydatków (mniej o 2,6 p.proc. r/r).

Nakłady na ochronę środowiska w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. osiągnęły wartość 562,81 zł (w 2023 r. – 562,63 zł, a w 2015 r. – 402,94 zł, tj. o 39,7% mniej) i było to o 39,6% więcej niż średnia krajowa.

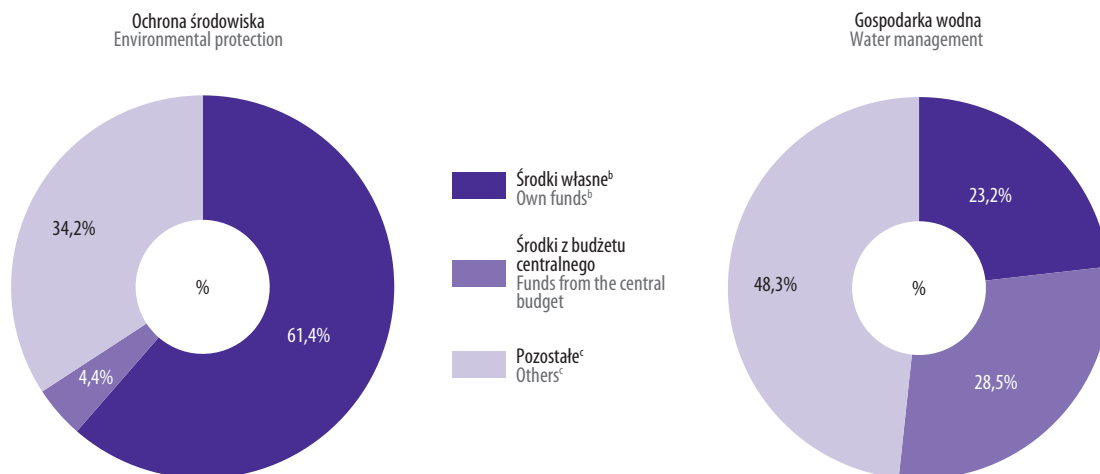
Tablica 8. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej^a w latach 2015-2024 (ceny bieżące)

Table 8. Outlays on fixed assets for environmental protection and water management^a in 2015-2024 (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015-2024		
	w tys. zł in thousand PLN	(Polska=100) (Poland=100)	na 1 mieszkańca ^b w złotych per capita ^b in PLN
Ochrona środowiska – ogółem Environmental protection – total	9521308,3	7,8	3285,6
w tym: of which:			
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu climate and air protection	3859619,8	9,8	1331,9
gospodarka ściekowa i ochrona wód sewage management and protection of water	4050748,4	7,1	1397,8
gospodarka odpadami waste management	837266,2	6,7	288,9
pozostała działalność związana z ochroną środowiska other activity connected with environment protection	480099,8	4,8	165,7
Gospodarka wodna – ogółem Water management – total	4901752,1	16,0	1691,5
w tym: of which:			
ujęcia i doprowadzenia wody water intakes and systems	1014852,6	7,0	350,2
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody construction and modernisation of water treatment plants	224554,8	4,2	77,5

a Według lokalizacji inwestycji. b Średnia wartość z danego okresu.
a By site location of investment. b Average value from a given period.

Wykres 11. Nakłady^a na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015-2024 (ceny bieżące)
 Chart 11. Outlays^a on fixed assets by source of financing in 2015-2024 (current prices)

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. c Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji.
 a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Non-refundable and refundable funds received from international programmes of aid funds (including the Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion.

Rozdział 5

Chapter 5

Społeczeństwo

Society

5.1. Kapitał ludzki

5.1. Human capital

Demografia

Demography

Liczba ludności w województwie dolnośląskim na koniec 2025 r. była niższa niż rok wcześniej. Wskaźnik urbanizacji kolejny rok z rzędu uległ zmniejszeniu względem poprzednich lat. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększył się, zarówno w relacji do 2024 r., jak i do 2015 r.

Dane dotyczące ludności — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się metodą bilansową, w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego. Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzą ze sprawozdawczości sądów.

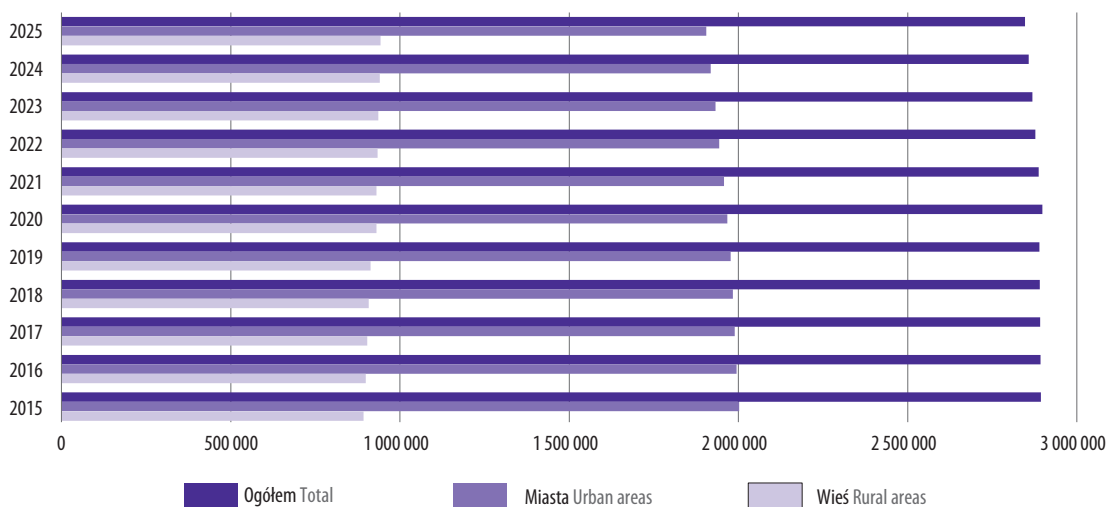
Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:
– dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
– dla lat 2020–2025 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

Na koniec 2025 r. ludność województwa liczyła 2857,3 tys. osób (co stanowiło 7,7% ludności Polski) i w relacji do 2024 r. oraz 2015 r. była to liczba mniejsza odpowiednio o 0,4% (10969 osób) oraz o 1,6% (46934 osób).

Tablica 9. Ludność
 Stan w dniu 31 grudnia
 Table 9. Population
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem Total w tys. in thousands	2904,2	2908,4	2868,2	2857,3
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	7,6	7,6	7,7	7,7
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	108	108	108	108
Miasta – w % ogółu ludności Urban areas – in % of total population	69,2	67,9	67,1	66,9
Wieś – w % ogółu ludności Rural areas – in % of total population	30,8	32,1	32,9	33,1
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej Population per 1 km ² of total area	146	146	144	143

Wykres 12. Liczba ludności
 Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 12. Population
 As of 31 December

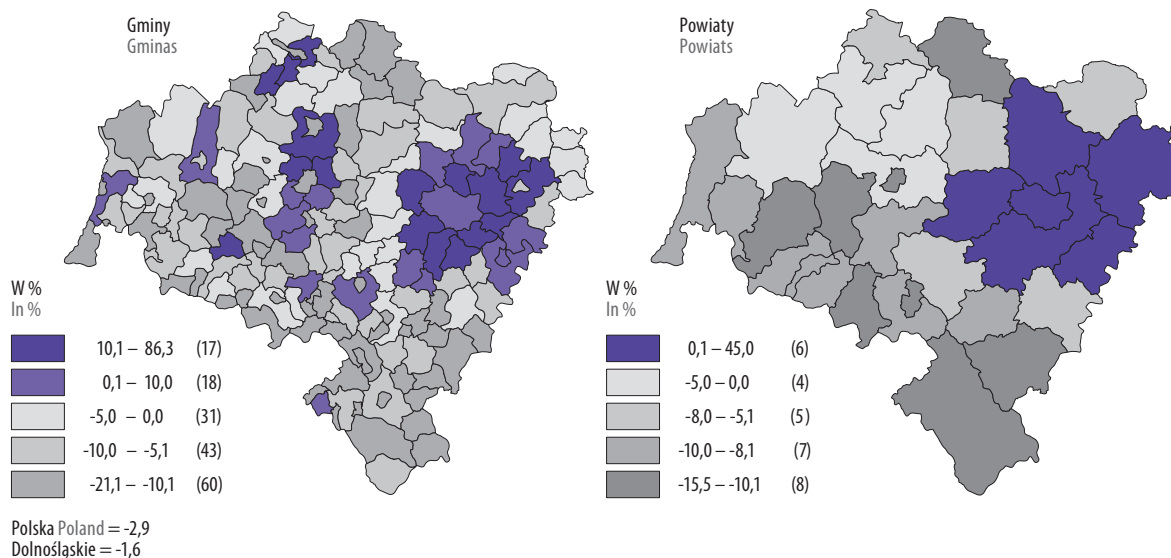
Gęstość zaludnienia w województwie dolnośląskim w 2025 r. wynosiła 143 osoby na km² powierzchni ogólnej (o 1 mniej niż rok wcześniej oraz o 3 osoby mniej w relacji do 2015 r.). W 2025 r. w miastach województwa dolnośląskiego mieszkało 66,9% osób, a 33,1% na wsi, stąd wskaźnik urbanizacji był mniejszy niż w 2024 r. i 2015 r. (odpowiednio o 0,2 p.proc. i o 2,3 p.proc.). Wskaźnik feminizacji w 2025 r. wyniósł 108 i była to wartość równa wartości tego wskaźnika w poprzednich latach.

Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015-2025

Stan w dniu 31 grudnia

Map 19. Population changes in 2015-2025

As of 31 December

Na przestrzeni lat 2015-2025 ludność województwa dolnośląskiego zmniejszyła się o 1,6%. W 6 powiatach wzrosła (najwięcej w powiatach: wrocławskim – o 45,0%, średzkim – o 14,1% oraz we Wrocławiu – o 5,8%), a w 24 zmniejszyła się (w Wałbrzychu oraz w powiecie ząbkowickim odpowiednio o 15,5% i 11,8%, a w powiatach kłodzkim i górowskim po 11,7%). Spośród 169 gmin, w 35 zanotowano wzrost liczby ludności (największy w gminach: Czernica, Długołęka i Siechnice – odpowiednio o 86,3%, 60,8% i 59,1%). W pozostałych 134 gminach odnotowano spadek liczby ludności w okresie 2015-2025 – największy w gminach: Duszniki-Zdrój (21,1%), Szklarska Poręba (19,0%) i Jemielno (17,2%).

W 2025 r. w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku największy udział stanowiła ludność w wieku produkcyjnym – 58,3% (2024 r. – 58,3%, 2015 r. – 62,8%), następnie grupa osób w wieku poprodukcyjnym – 25,0% (2024 r. – 24,7%, 2015 r. – 20,5%) oraz 16,7% liczyła ludność w wieku przedprodukcyjnym (2024 r. – 17,0%, 2015 r. – 16,8%). Na koniec 2025 r. 52,0% ludności województwa stanowiły kobiety.

W województwie dolnośląskim w 2025 r. liczba urodzeń żywych wyniosła 17,4 tys. i była to wartość niższa niż w 2024 r. oraz w 2015 r. (odpowiednio o 4,3% i o 33,7%).

Liczba zgonów w 2025 r. w województwie osiągnęła wartość 32,1 tys. i było to mniej w porównaniu do 2024 r. (o 1,2%) oraz więcej niż w 2015 r. (o 1,7%).

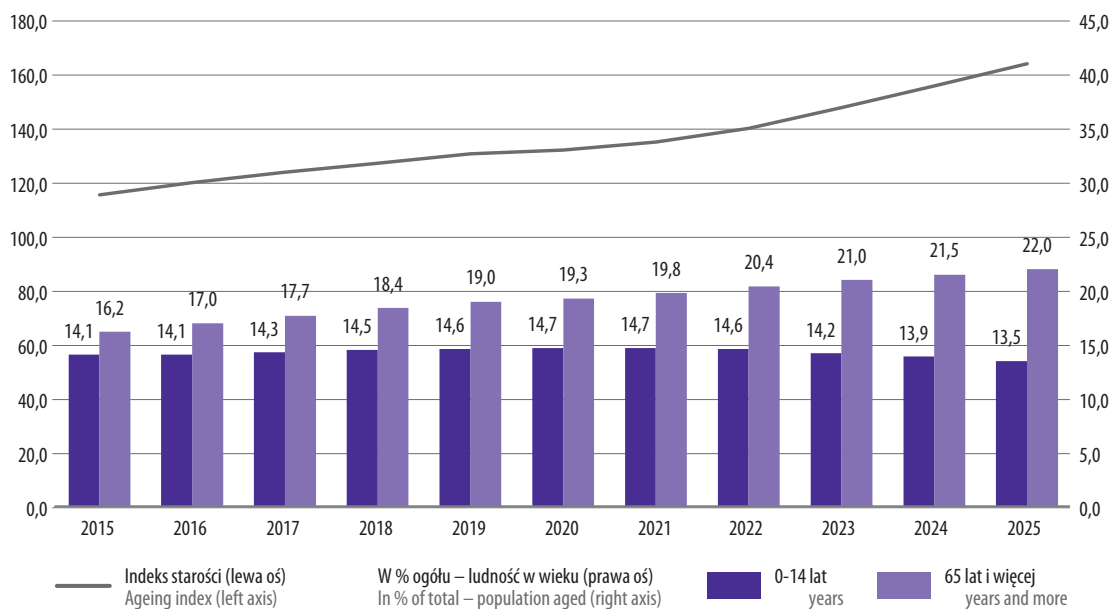
W 2025 r. osoby starsze (w wieku 65 lat i więcej) stanowiły 22,0%, tj. o 0,5 p.proc. więcej niż w 2024 r. (o 5,8 p.proc. więcej niż w 2015 r.). Indeks starości (liczba osób w wieku 65 i więcej lat przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat) w 2025 r. osiągnął wartość 163,4 (w 2024 r. – 155,4, w 2015 r. – 115,3), natomiast wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego (liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata) plasował się na poziomie 12,7 (w 2024 r. – 12,6, w 2015 r. – 8,8). Mediana wieku ludności wyniosła 44,2 roku (o 0,5 więcej niż w 2024 r. i o 3,6 więcej niż w 2015 r.), przy czym wyższa była dla kobiet niż dla mężczyzn (45,7 wobec 42,7), jak i mieszkańców miast aniżeli wsi (odpowiednio 44,9 i 42,7).

Wykres 13. Indeks starości oraz udział osób w wieku 0–14 i 65 lat i więcej

Stan w dniu 31 grudnia

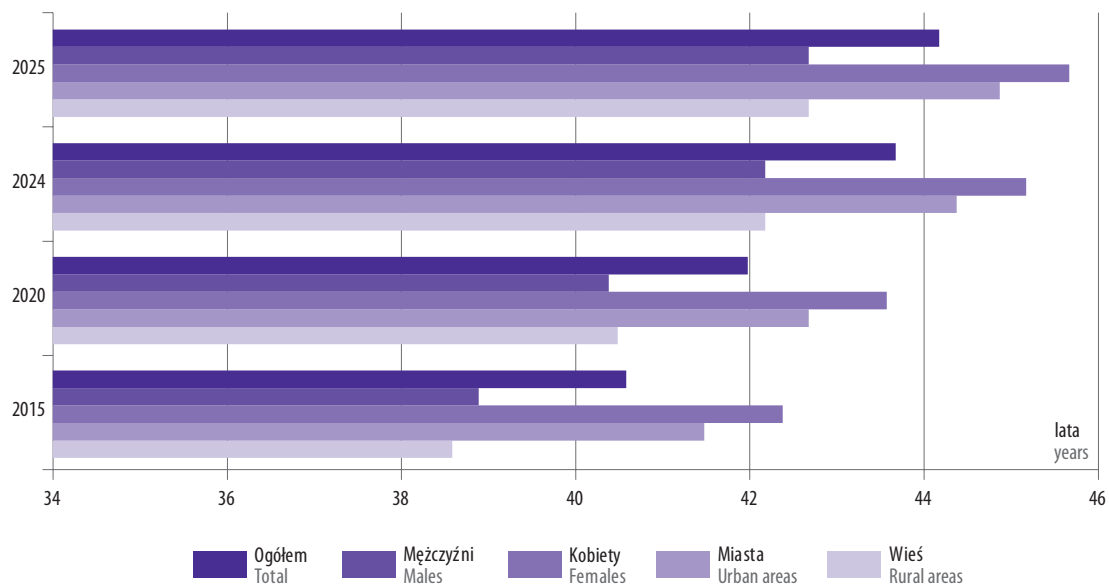
Chart 13. Ageing index as well as share of people aged 0-14 and 65 years and more

As of 31 December

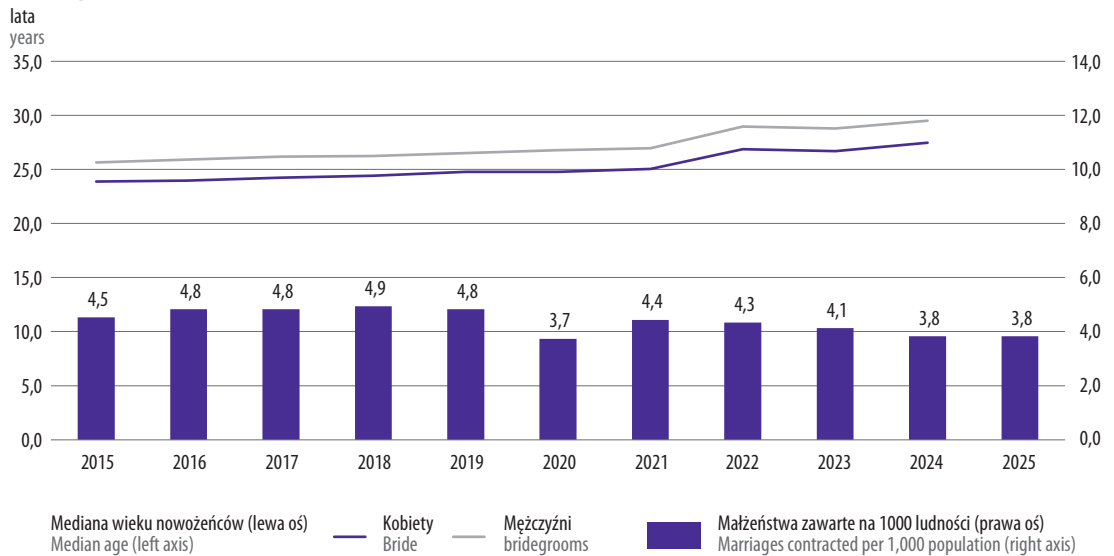
Wykres 14. Mediana wieku ludności

Chart 14. Median age of population

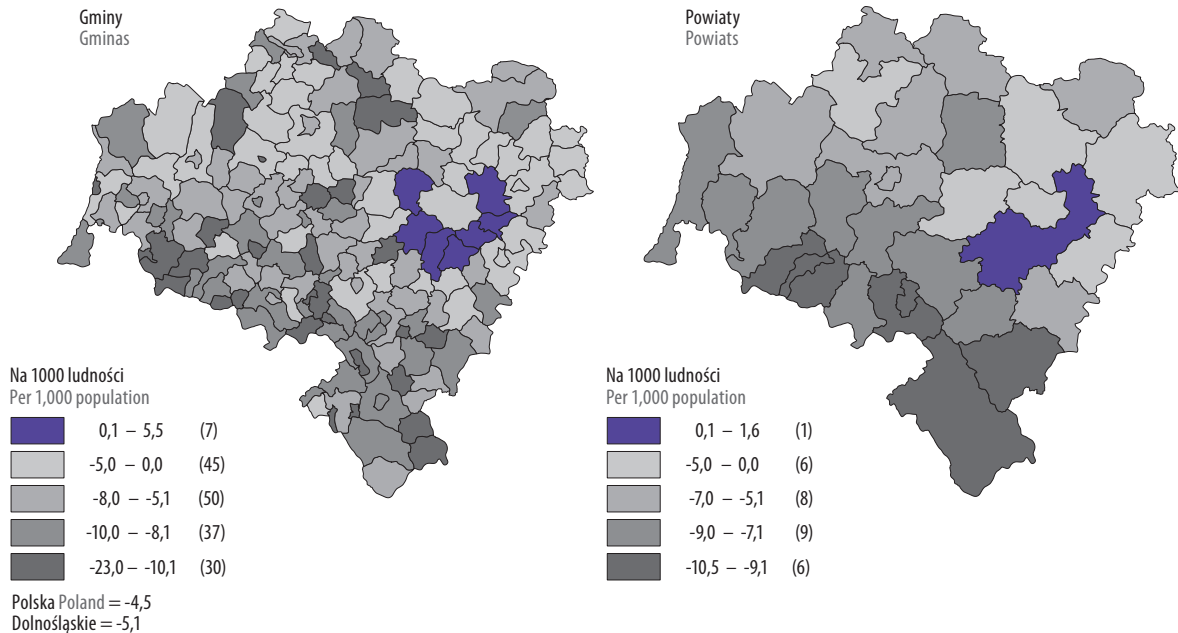
W 2025 r. w województwie dolnośląskim zawartych zostało 10,8 tys. małżeństw i było to mniej niż w 2024 r. (o 1,4%), jak i w 2015 r. (o 18,3%).

Wykres 15. Małżeństwa zawarte
Chart 15. Marriages contracted

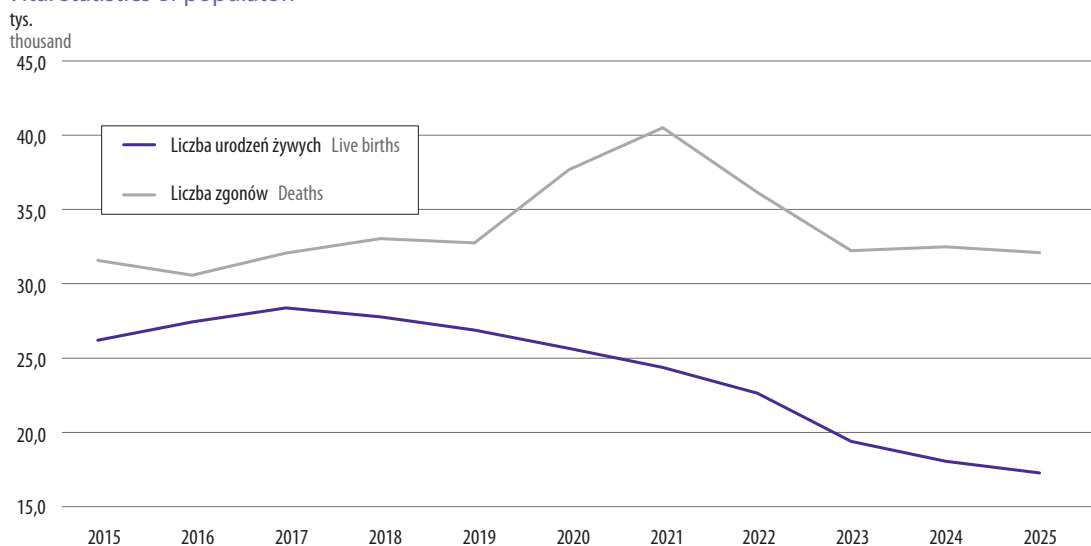

Współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności w województwie dolnośląskim od 2010 r. utrzymuje się na ujemnym poziomie. W 2025 r. współczynnik ten osiągnął wartość -5,1 i była to wartość mniejsza w relacji do 2024 r. (o 0,1 pkt) oraz mniejsza w porównaniu z 2015 r. (o 3,3 pkt). W ujęciu powiatowym, tylko w powiecie wrocławskim zanotowano dodatni przyrost naturalny (1,6), a najniższe wartości notowano w Wałbrzychu (-10,5) oraz w powiatach wałbrzyskim (-10,1) i kłodzkim (-10,0). Spośród 169 gmin w województwie dolnośląskim, w 7 zanotowano dodatni przyrost naturalny – najwyższy w gminach: Czernica (5,5), Miękinia (3,5) i Długołęka (2,6). W pozostałych gminach przyrost był ujemny, najniższe wartości wskaźnika zanotowano w gminach: Ciepłowody (-23,0), Duszniki-Zdrój (-21,2) i Ruja (-19,9).

Mapa 20. Przyrost naturalny ludności w 2025 r.
Map 20. Natural increase of population in 2025

Wykres 16. Ruch naturalny ludności
Chart 16. Vital statistics of populaton

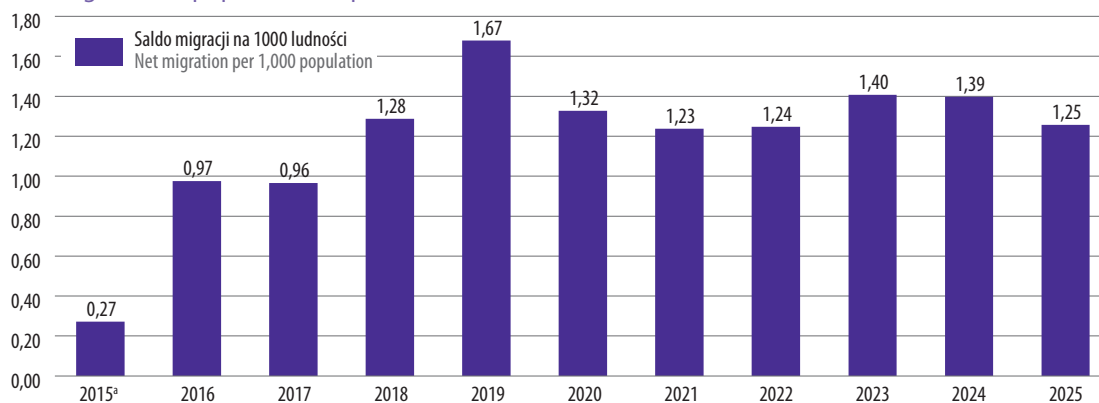
W 2025 r. współczynnik urodzeń w województwie dolnośląskim osiągnął wartość 6,1 i w porównaniu rok do roku oraz do 2015 r. zanotowano spadek (odpowiednio o 0,2 pkt. i o 2,9 pkt.).

W 2024 r. wśród przyczyn zgonów w województwie dolnośląskim największy udział miały zgony: z powodu chorób układu krążenia (45,2%), związane z nowotworami (26,7%), wynikające z chorób układu oddechowego (9,5%), wynikające z chorób układu trawiennego (5,4%) oraz z przyczyn zewnętrznych (3,9%). Współczynnik zgonów niemowląt w 2025 r. w województwie dolnośląskim wynosił 3,1 i był niższy niż w 2024 r. oraz 2015 r. (w ww. latach notowano współczynnik wynoszący odpowiednio 4,5 i 3,8).

W 2025 r. saldo migracji wewnętrznych w województwie dolnośląskim było dodatnie i wyniosło 3,0 tys. osób – mniej niż w 2024 r. (3,6 tys.) oraz więcej niż w 2015 r. (2,7 tys.). Saldo migracji wewnętrznych wyniosło 1,1 osoby na 1000 mieszkańców (1,2 w 2024r., 0,9 w 2015 r.).

Saldo migracji zagranicznych w 2025 r. wyniosło 0,5 tys. osób (wobec 0,4 tys. w 2024 r. i 0,2 tys. w 2016 r.). Wskaźnik salda migracji zagranicznych w województwie w 2025 r. wyniósł 0,2 osoby na 1000 mieszkańców i była to wartość większa niż rok wcześniej oraz w relacji do 2016 r. (gdy notowano po 0,1). Wskaźnik salda migracji na pobyt stały w województwie wyniósł 1,3 osoby na 1000 mieszkańców (1,4 w 2024 r.) i był wyższy niż w Polsce, gdzie notowano 0,3 osoby (rok wcześniej 0,2 osoby).

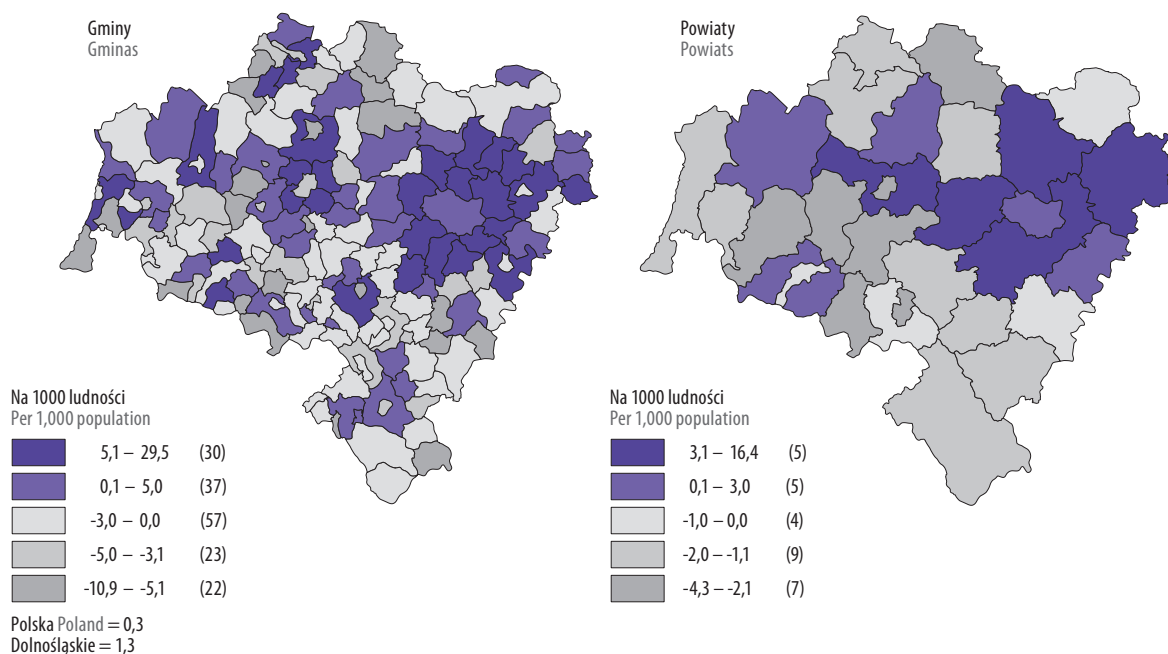
Wykres 17. Saldo migracji ludności na pobyt stały
 Chart 17. Net migration of population for permanent residence

^a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
^a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

W 10 powiatach województwa odnotowano dodatnie saldo migracji na pobyt stały – największe w powiatach: wrocławskim (16,4 osoby na 1000 mieszkańców), średzkim (11,3 osoby) i trzebnickim (5,9 osoby). Najniższe saldo odnotowano w powiatach: górowskim (-4,3 osoby), lwóweckim (-3,9 osoby) oraz złotoryjskim (-3,8 osoby). Spośród 169 gmin w województwie dolnośląskim, w 67 zanotowano dodatnie saldo – najwyższe w gminach: Czernica (29,5), Miękinia (28,1) i Lubin (gmina wiejska – 23,2). W gminach Niechlów i Wojciszów napływ mieszkańców równoważył ich odpływ, a w pozostałych saldo migracji było ujemne. Najniższe wartości wskaźnika zanotowano w gminach: Zagrodno (-10,9 osoby na 1000 mieszkańców), Marciszów (-9,3 osoby) oraz Jemielno (-8,1 osoby).

Mapa 21. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2025 r.
 Map 21. Net migration of population for permanent residence in 2025

Edukacja

Education

W roku szkolnym 2024/25 nastąpił niewielki spadek liczby placówek przedszkolnych oraz dzieci do nich uczęszczających w stosunku do roku 2023/24. W roku szkolnym 2024/25 wśród uczniów szkół ponadpodstawowych największy udział stanowili uczniowie liceów ogólnokształcących i techników. W 2025 r. ponad $\frac{3}{4}$ kobiet i mężczyzn podchodzących do egzaminu zdało maturę. Niemal połowa absolwentów szkół wyższych w 2024 r. skończyła studia z grupy kierunków biznes, administracja i prawo lub technika, przemysł i budownictwo.

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, zdawalności egzaminów i o wydatkach jednostek samorządu terytorialnego, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Dane dotyczące zdawalności egzaminów pochodzą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Informacje dotyczące wydatków jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

W roku szkolnym 2024/25 w województwie dolnośląskim działalność edukacyjną prowadziło 1468 placówek wychowania przedszkolnego, co stanowiło 6,6% wszystkich placówek w Polsce (podobnie jak rok wcześniej). Największy udział wśród tych placówek miały przedszkola, które stanowiły 65,6% placówek w województwie (963 placówki). W porównaniu z rokiem 2023/24 liczba placówek przedszkolnych spadła o 1,0% (15 placówek), a w odniesieniu do roku 2020/21 wzrosła o 0,1% (o 1 placówkę). Natomiast liczba przedszkoli wzrosła odpowiednio o 1,5% oraz 8,8% (o 14 i 78 placówek). Przedszkola na terenie województwa dolnośląskiego w roku szkolnym 2024/25 stanowiły 6,9% wszystkich przedszkoli w Polsce.

Liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego zmniejszyła się względem roku 2023/24 (o 3,8%), a w porównaniu z rokiem 2020/21 wzrosła o 1,5%. Spośród 105,9 tys. dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego, 78,7 tys. z nich (74,3%) korzystało z placówek w miastach. Dzieci uczęszczające do placówek wychowania przedszkolnego w województwie dolnośląskim w roku 2024/25 stanowiły, podobnie jak rok wcześniej, 7,3% wszystkich takich dzieci w Polsce.

W województwie dolnośląskim, liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli stanowiła 87,0% wszystkich dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego (w roku 2023/24 – 86,2%).

Średnio w województwie dolnośląskim, na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat, 983 dzieci chodziło do placówek wychowania przedszkolnego. Współczynnik ten wahał się od 385 dzieci w gminie wiejskiej Oleśnica do 1542 w gminie Świeradów-Zdrój, co oznacza że w tej gminie do przedszkola uczęszczało dużo dzieci z gmin sąsiednich. We Wrocławiu na 1000 dzieci przypadało 1066 dzieci w omawianej grupie wiekowej.

Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

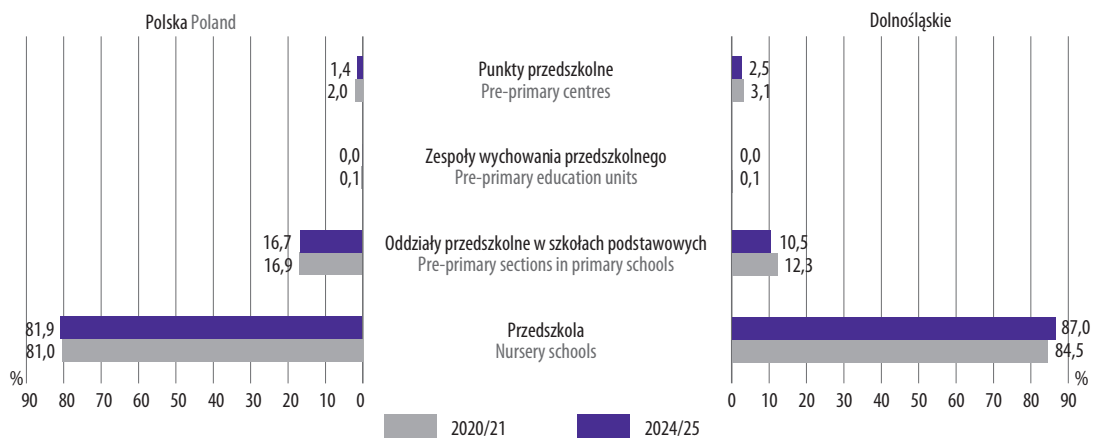
Tablica 10. Wychowanie przedszkolne

Table 10. Pre-primary education

Wyszczególnienie Specification	2020/2021	2023/2024	2024/25
Placówki: Establishments:	1467	1483	1468
miasta urban areas	911	936	925
wieś rural areas	556	547	543
W tym przedszkola Of which nursery schools	885	949	963
w tym specjalne of which special	19	24	26
Dzieci: Children:	104264	110047	105861
miasta urban areas	78349	82284	78679
wieś rural areas	25915	27763	27182
w tym w wieku: 6 lat of which at the age of: 6	27529	30584	29197
5 lat age of 5	26102	28333	27374

a Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą. b Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą..

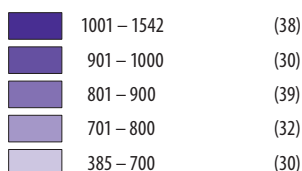
a Including children staying in the units performing health care activities. b Including children staying in units performing health care activity.

Wykres 18. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego^a według typów placówekChart 18. Children in pre-primary establishments^a by type of establishments

Mapa 22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2024/2025

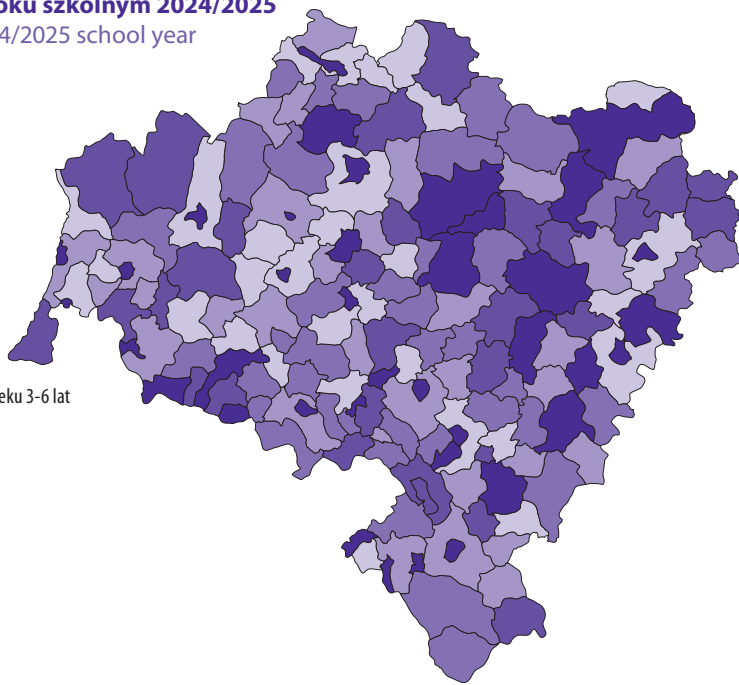
Map 22. Pre-primary education in the 2024/2025 school year

Dzieci w wieku 3-6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat
Children aged 3-6 in pre-primary establishments per 1,000 children aged 3-6

Polska Poland = 971
Dolnośląskie = 983

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
a In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children staying in the units performing health care activity.

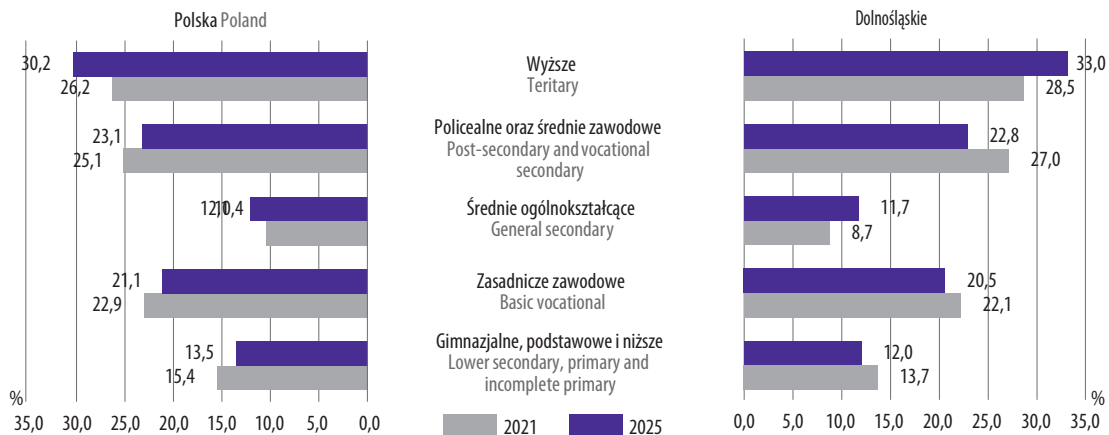
Poziom wykształcenia ludności na podstawie BAEL

Educational attainment by LFS

W świetle wyników BAEL, przeciętnie w 2025 r. wykształcenie wyższe posiadało 33,0% ludności w przedziale wieku od 15 do 89 lat (o 0,4 p.proc. więcej niż w 2024 r.). Następnie 22,8% mieszkańców miało wykształcenie policealne lub średnie zawodowe oraz 20,5% zasadnicze zawodowe (rok wcześniej odpowiednio 24,0% i 20,3%).

Wykres 19. Ludność^a według poziomu wykształcenia według BAEL

Chart 19. Population^a by level of educational attainment by LFS

a W wieku 15–89 lat.
a Aged 15–89.

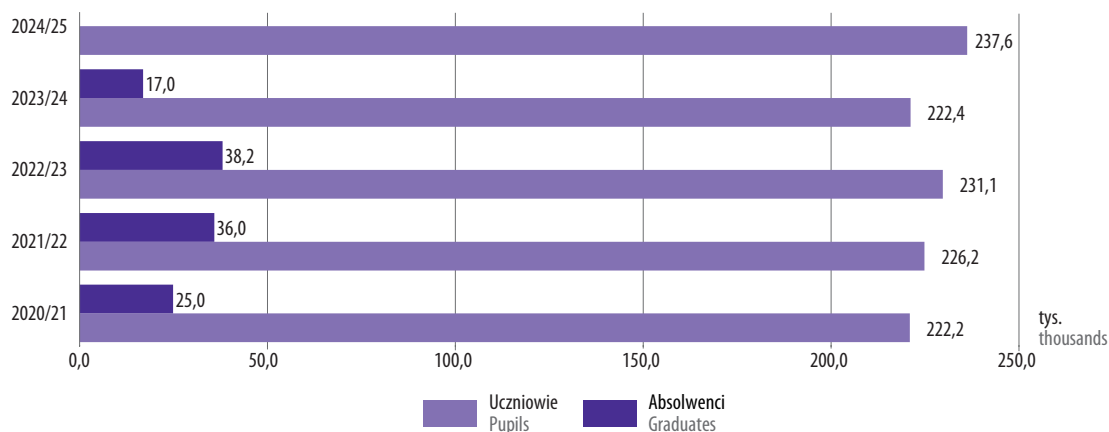
Edukacja w szkołach podstawowych

Education in primary schools

W roku szkolnym 2024/25 w województwie działało 866 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży (w 2023/24 – 861, w 2020/21 - 865), do których uczęszczało 237,6 tys. uczniów. Wzrost liczby uczniów względem poprzedniego roku szkolnego wyniósł 6,8%. Liczba absolwentów w roku szkolnym 2023/24 wyniosła 17,0 tys. i był to spadek w relacji do roku szkolnego 2022/23 o 55,5% (w wyniku reformy systemu edukacji), oraz w relacji do roku szkolnego 2020/21 o 32,0%. Średnia liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach podstawowych w roku 2024/25 wynosiła od 9 w gminie Mirsk do 25 w gminie miejskiej Chojnów, przy średniej wynoszącej 18 uczniów w województwie dolnośląskim i 17 w Polsce.

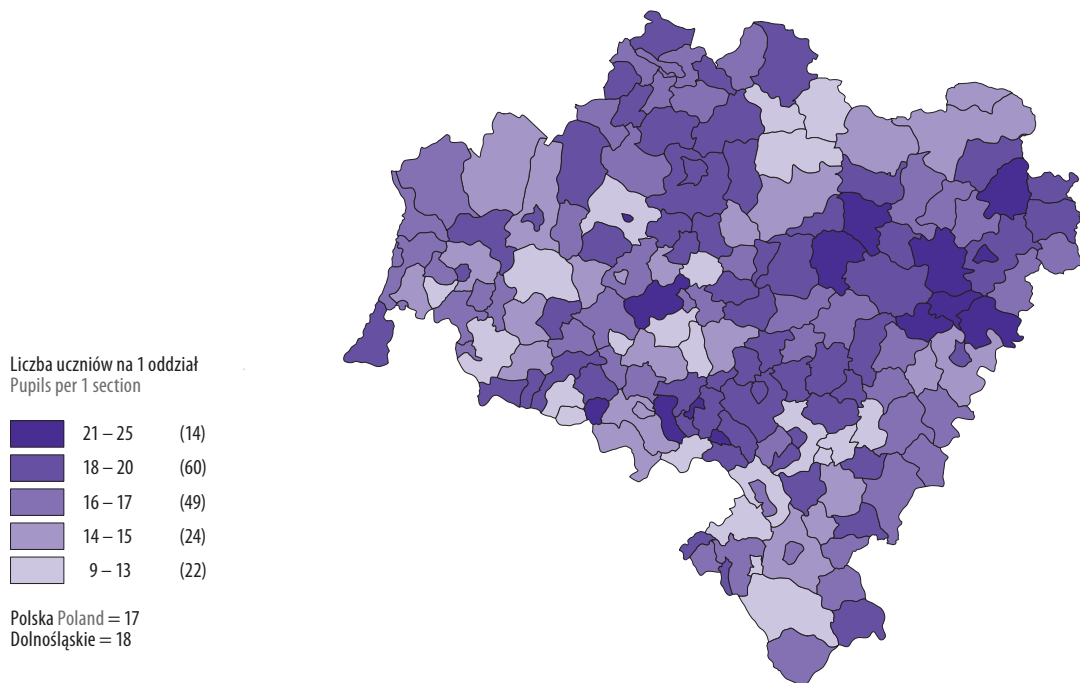
Wykres 20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży

Chart 20. Pupils and graduates of primary schools for children and youth

Mapa 23. Uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2024/2025

Map 23. Pupils in primary schools for children and youth in the 2024/2025 school year

Edukacja w szkołach ponadpodstawowych

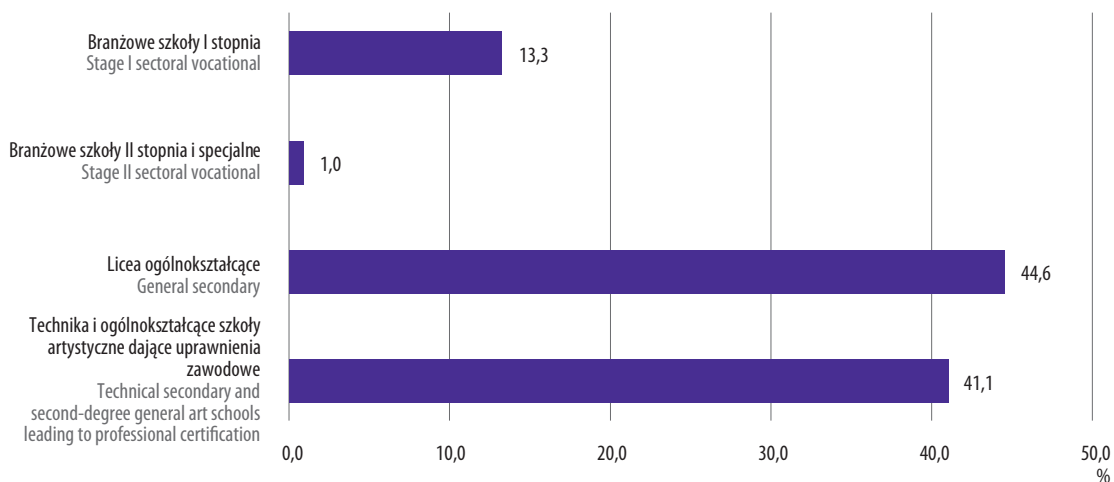
Education in post-primary schools

W województwie dolnośląskim funkcjonowały 504 szkoły ponadpodstawowe dla młodzieży (wzrost o 1,2% w relacji do 2023/24 oraz wzrost o 5,4% w stosunku do 2020/21) oraz 92 szkoły policealne (spadek o 7,1% względem roku 2023/24 oraz spadek o 10,7% do 2020/21). Wśród szkół ponadpodstawowych w roku szkolnym 2024/25 zwiększyła się liczba liceów ogólnokształcących (o 4 placówki, do 172), szkół branżowych I stopnia (o 3 placówki, do 133) oraz szkół artystycznych ogólnokształcących (z 6 do 7). Zmniejszyła się natomiast liczba techników (o 1, do 136) oraz szkół branżowych II stopnia (z 11 do 10). Nie zmieniła się natomiast liczba specjalnych szkół przysposabiających do pracy (46 placówek).

Do szkół ponadpodstawowych zalicza się: specjalne szkoły przysposabiające do pracy, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, technika, ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

Liczba uczniów w szkołach ponadpodstawowych wynosiła 119,8 tys. i był to spadek w porównaniu z poprzednim rokiem o 5,8% oraz wzrost o 17,9% do roku 2020/21, natomiast w szkołach policealnych było 20,5 tys. uczniów i było to o 14,6% mniej niż w roku 2023/24 i o 34,8% więcej niż w roku 2020/21. W liceach ogólnokształcących uczyło się 44,6% wszystkich uczniów szkół ponadpodstawowych, a w technikach 41,1% uczniów.

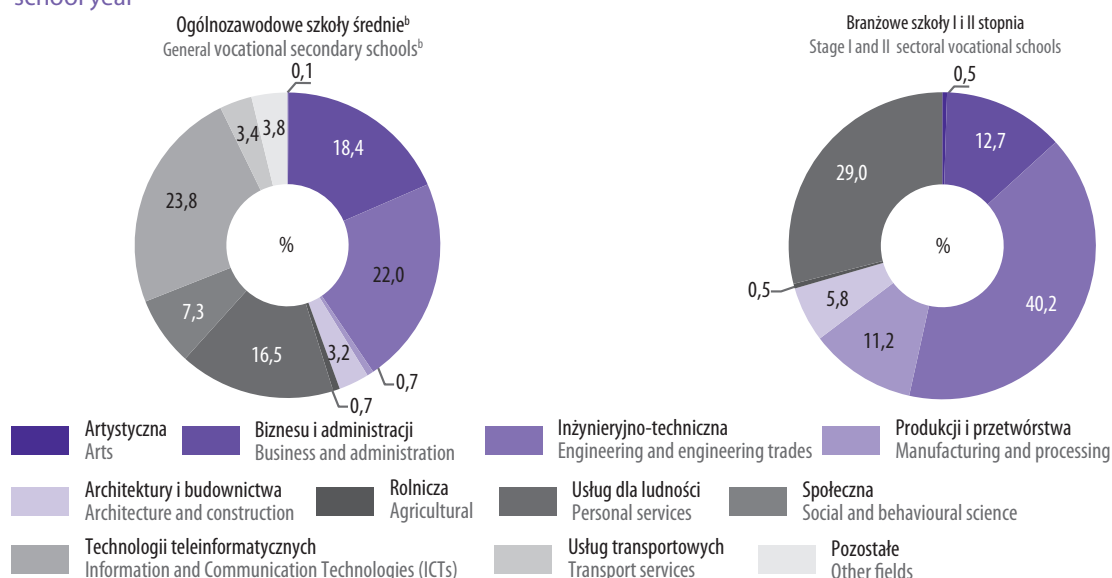
Wykres 21. Uczniowie szkół ponadpodstawowych według typów szkół w roku szkolnym 2024/2025
Chart 21. Students of post-primary schools by types of schools in the 2024/2025 school year

W roku szkolnym 2023/24 najwięcej absolwentów branżowych szkół I stopnia kształciło się w ramach podgrupy inżynierjno – technicznej (40,2%) oraz usług dla ludności (29,0%). Większość absolwentów ogólnozawodowych szkół średnich, wykształciła się w podgrupie technologii teleinformatycznych (23,8%), inżynierjno – technicznej (22,0%), biznesu i administracji (18,4%) lub usług dla ludności (16,5%).

Wykres 22. Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia^a w roku szkolnym 2024/2025

Chart 22. Structure of graduates of vocational school for youth by narrow fields of education^a in the 2024/2025 school year

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-2013). b Technika i artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-2013). b Technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Wyniki egzaminu maturalnego

Results of matriculation exam

W 2025 roku do egzaminu maturalnego przystąpiło 8,9 tys. kobiet i 7,9 tys. mężczyzn (odpowiednio o 6,1% i 4,5% więcej niż rok wcześniej). Kobiety przeważały wśród osób podchodzących do egzaminu (53,1% w 2025 r.), jak i w populacji zdających egzamin (53,3%). Zdawalność egzaminu w 2025 r. wyniosła 78,6% u kobiet i 78,1% u mężczyzn (w 2015 r. odpowiednio 71,7% i 74,0%).

Tablica 11. Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny

Table 11. Persons who took or passed matriculation exam

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Kobiety: Females:				
przystąpiło took	9579	8855	8432	8946
zdało passed	6871	6432	6908	7031
Mężczyźni: Males:				
przystąpiło took	8184	7300	7555	7893
zdało passed	6054	5248	6300	6168

a Od 2015 r. egzamin maturalny przeprowadzany jest w nowej formule. W 2015 r. podano łącznie liczbę osób zdających egzamin maturalny według nowej i starej formuły.

a Since 2015, the matriculation examination has been carried out in a new formula. In 2015, the total number of persons taking the matriculation examination according to the new and old formula was reported.

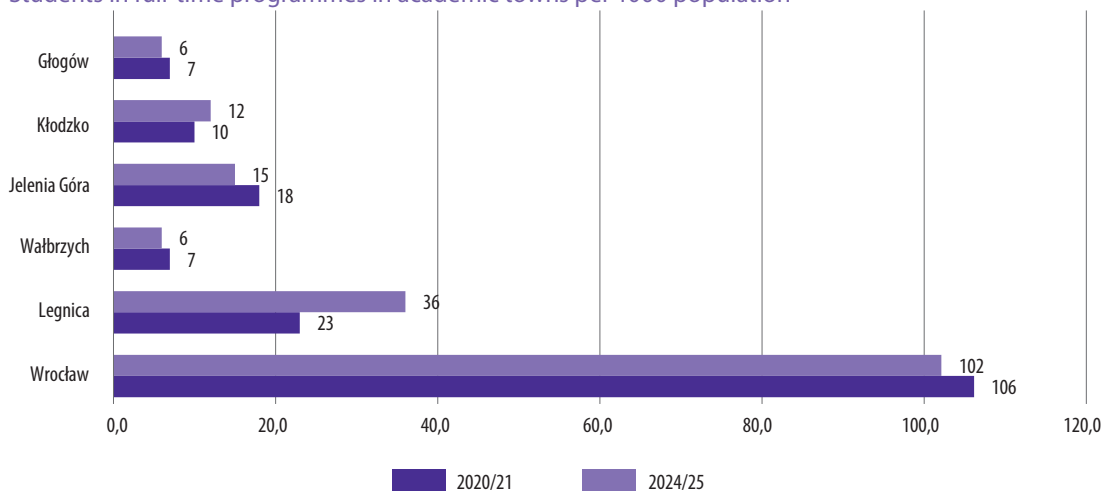
Szkolnictwo wyższe

Higher education

W roku akademickim 2024/25 w województwie dolnośląskim prowadziły działalność 32 uczelnie (o 1 mniej niż rok wcześniej). W końcu 2024 r. liczba studentów wynosiła 125,0 tys. i była wyższa od liczby studentów na koniec 2023 r. o 8,5% (115,2 tys.) oraz o 6,7% wyższa niż na koniec 2021 r. (117,1 tys.). W roku akademickim 2023/24 istniała możliwość kształcenia na kierunkach stacjonarnych w 6 miastach województwa dolnośląskiego (podobnie jak rok wcześniej i w roku 2020/21). Najwyższy wskaźnik liczby studentów studiów stacjonarnych odnotowano we Wrocławiu – 102 studentów na 1000 ludności, następnie w Legnicy (36 osób) oraz w Jeleniej Górze (15 osób) i Kłodzku (12 osób).

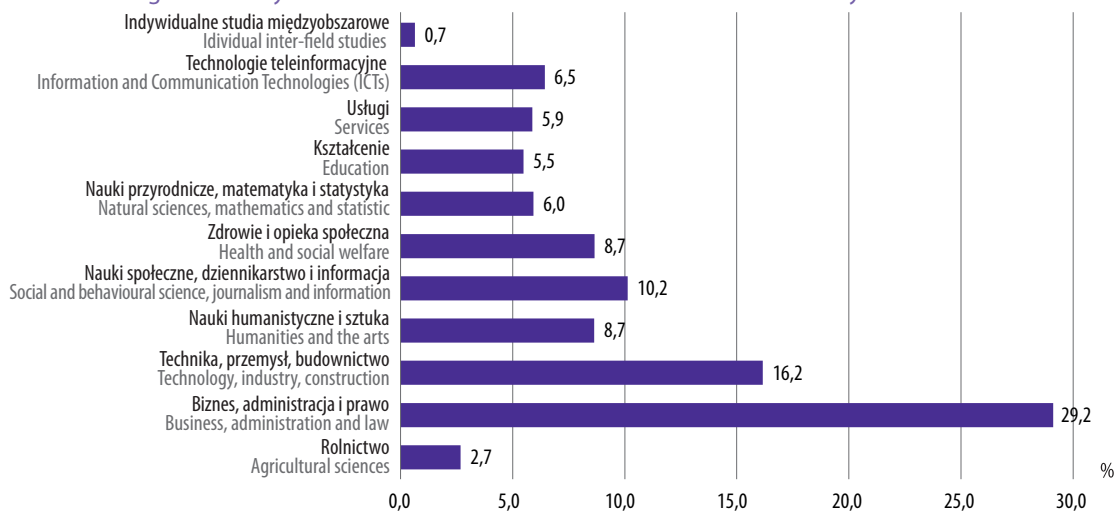
Wykres 23. Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności

Chart 23. Students in full-time programmes in academic towns per 1000 population

Wykres 24. Struktura absolwentów uczelni według grup kierunków kształcenia w roku akademickim 2023/2024^a

Chart 24. Structure of graduates by broad fields of education in the 2023/2024 academic year^a

^a Absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów w 2024 r. Łącznie z cudzoziemcami. Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F-2013).

^a Graduates who obtained higher education diplomas in 2024. Including foreigners. According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F-2013).

W 2024 roku w województwie dolnośląskim absolwentami szkół wyższych zostało 28,1 tys. osób (o 3,1% mniej niż w 2023 r.), w tym największy udział mieli absolwenci kierunków z grupy biznes, administracja i prawo (29,2%) oraz technika, przemysł, budownictwo (16,2%).

Kształcenie dorosłych

Education of adults

W województwie dolnośląskim w roku szkolnym 2024/25 znajdowało się 5 szkół podstawowych dla dorosłych (tak jak rok wcześniej) oraz 47 liceów ogólnokształcących (2 mniej niż rok wcześniej). W roku szkolnym 2023/24 szkoły podstawowe ukończyło 39 osób, natomiast licea ogólnokształcące ukończyło 1515 absolwentów.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na edukację

Expenditure of local government units budgets on education

W roku 2024 wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dziale „Oświata i wychowanie” wyniosły w sumie 10530,7 mln zł i była to wartość wyższa o 19,3% niż w 2023 r. (8828,1 mln zł). Udział wydatków na edukację (na które składają się wydatki z działów oświata i wychowanie, szkolnictwo wyższe i nauka oraz edukacyjna opieka wychowawcza) z budżetów jednostek samorządu terytorialnego w ogólnej wartości wydatków w 2024 r. wyniósł 32,8% dla województwa dolnośląskiego i 34,7% w przypadku Polski (rok wcześniej odpowiednio 31,0% i 31,6%).

Zasoby pracy

Labour resources

Liczba pracujących na koniec października 2025 r. była wyższa niż na koniec 2024 r. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie dolnośląskim, notowana 31 grudnia 2025 r. była wyższa niż rok wcześniej. Wśród bezrobotnych największy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym, a najmniejszy – średnim ogólnokształcącym.

Liczba pracujących według stanu na 31 października 2025 r. w województwie dolnośląskim wynosiła 1156,4 tys. i była to wartość wyższa od liczby pracujących na koniec 2024 r. (o 0,1%, kiedy było to 1155,1 tys. osób; w Polsce mniej o 0,2%). W województwie pracowało 7,7% wszystkich pracujących w Polsce, co było 5. wynikiem wśród województw (najwięcej w województwie mazowieckim – 16,5%, a najmniej w opolskim – 2,3%). W sektorze publicznym zatrudnionych było 20,9% pracujących (wzrost o 0,2 p.proc. r/r), a w sektorze prywatnym 79,1% (w Polsce odpowiednio 23,3% i 76,7%).

Na koniec października 2025 r. w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo pracowało 3,8% osób (43,4 tys.) i był to spadek liczby pracujących o 4,8% względem końca 2024 r. W sekcjach przemysł i budownictwo, łącznie pracowało 29,9% osób (odpowiednio 269,0 tys. – 23,3% i 77,2 tys. – 6,7%) co stanowiło odpowiednio spadek o 1,5% oraz wzrost o 2,7% do 2024 r. W sekcjach handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz transport i gospodarka magazynowa pracowało łącznie 19,3% pracujących (odpowiednio 154,3 tys. – 13,3% i 69,4 tys. – 6,0%) i był to spadek liczby pracujących względem 31 grudnia 2024 r. (o 1,9%). W sekcji zakwaterowanie i gastronomia pracowało 2,5% osób (28,9 tys., więcej o 2,2%), podczas gdy informacja i komunikacja skupiała 5,3% pracowników (61,2 tys., więcej o 1,0%). W sekcjach działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz obsługa rynku nieruchomości pracowało 3,3% osób pracujących (odpowiednio 22,4 tys. – 1,9% i 15,8 tys. – 1,4%) i było to samo co rok wcześniej. W sekcjach pozostałych usług pracowało 35,9% osób pracujących (414,8 tys.) i była to wartość wyższa niż w 2024 (o 2,2%).

Wśród pracujących w gospodarce narodowej kobiety stanowiły 48,0% ogółu pracujących (555,7 tys. osób, więcej o 0,2% w stosunku do 31 grudnia 2024 r.), a mężczyźni 52,0% (600,8 tys. osób, więcej o 0,1%). Najmniejszy udział kobiety miały w sekcjach: budownictwo (11,8%), transport i gospodarka magazynowa (26,3%) oraz przemysł (32,5%). Natomiast zdecydowanie przeważały w sekcjach: opieka zdrowotna i pomoc społeczna (81,9%), edukacja (79,0%) i pozostała działalność usługowa (73,4%).

Dane o **pracujących w gospodarce narodowej** (stan na ostatni dzień miesiąca) od grudnia 2022 r. są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych. Dane dotyczą pracujących we wszystkich podmiotach gospodarki narodowej.

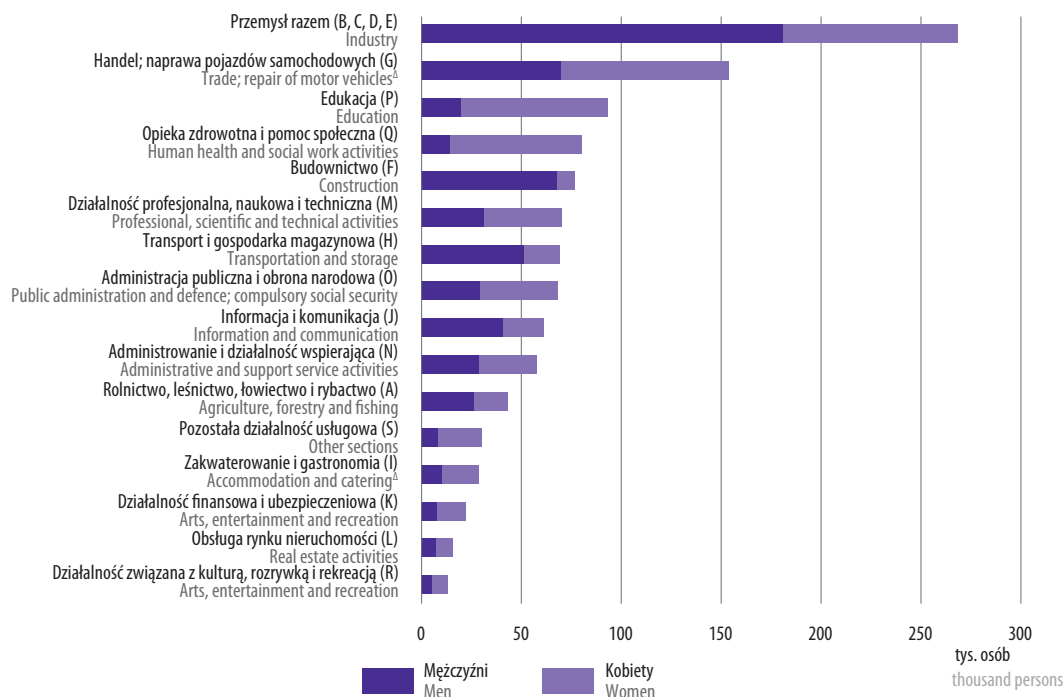
Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

1. pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy, wcześniej zatrudnieni), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;
2. pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
3. osoby wykonujące pracę nakładczą;
4. członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
5. duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Wykres 25. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2025 r.

Stan w dniu 31 października

Chart 25. Employed persons in the national economy by PKD/NACE sections and sex in 2025
As of 31 October

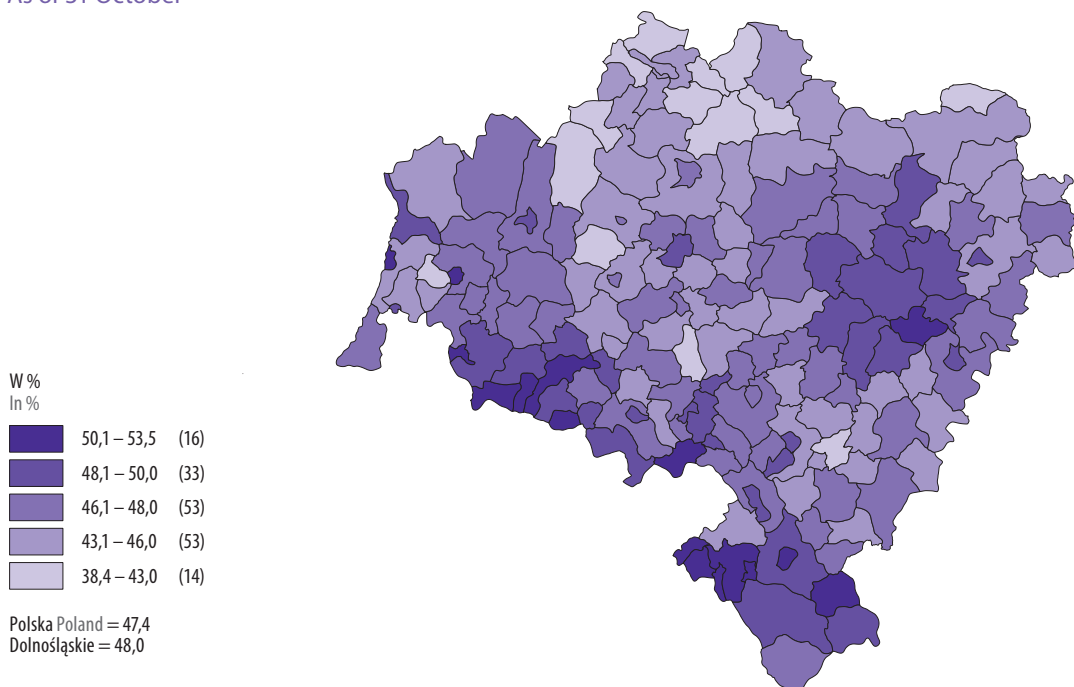

Najmniejszy udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących notowano w gminach: Pęcław (38,4%), Żukowice (39,1%) i Jemielno (40,1%). W 16 gminach województwa dolnośląskiego liczba pracujących kobiet była większa niż mężczyzn, z najwyższymi wartościami w gminach: Polanica-Zdrój (53,5%), Kudowa-Zdrój (53,3%) oraz Zgorzelec (gmina miejska – 52,6%).

Mapa 24. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.

Stan w dniu 31 października

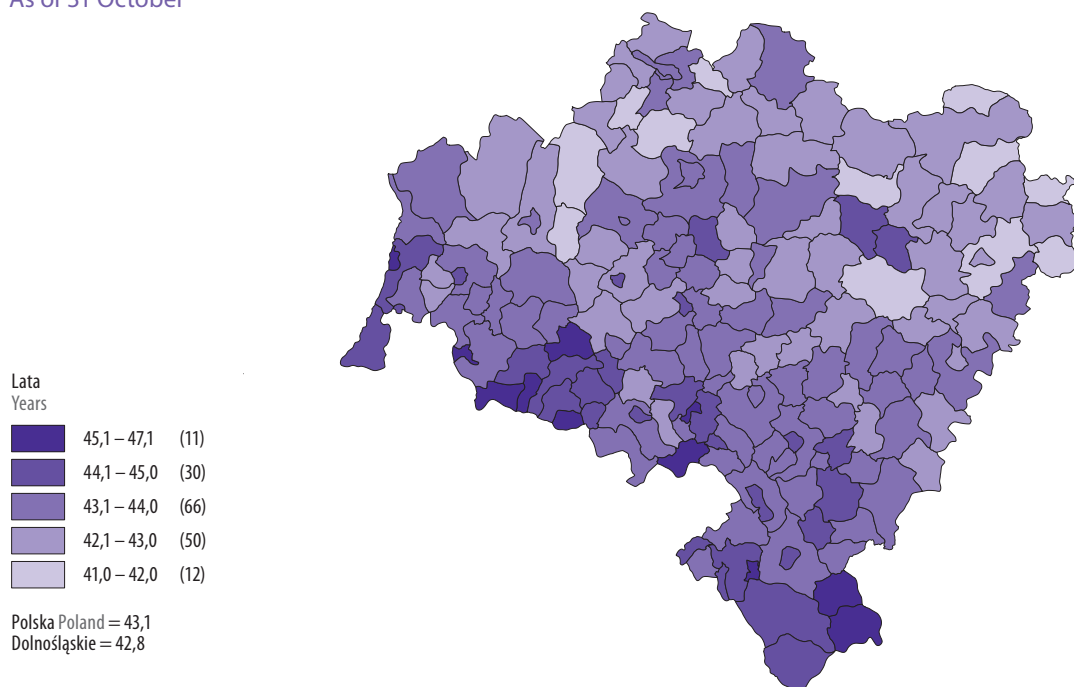
Map 24. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025
As of 31 October

Średnia wieku pracujących w województwie dolnośląskim 31 października 2025 r. wynosiła 42,8 roku (w Polsce 43,1 roku) i była o 0,3 roku wyższa niż na koniec października 2024 r. (podobnie jak w Polsce). Średnio najniższym wiekiem wykazywali się pracownicy mieszkający w gminach: Międzybórz (41,1 roku), Wrocław (41,2 roku) oraz Radwanice, Pęcław i Cieszków (po 41,5 roku). Najstarsi pracownicy w gospodarce narodowej mieszkali w gminach: Karpacz (47,1 roku), Szczawno-Zdrój (46,9 roku) oraz Polanica-Zdrój (46,3 roku).

Mapa 25. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.
Stan w dniu 31 października

Map 25. Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025
As of 31 October

Pracownicy najemni stanowili 81,7% wszystkich pracujących (944,9 tys. osób) na koniec października 2025 r. (przy 78,9% w Polsce) i był to o 0,2 p.proc. mniejszy udział niż rok wcześniej. Emeryci i renciści stanowili 5,6% pracujących (w Polsce 5,1%), osoby niepełnosprawne 2,9% (w Polsce 3,2%), a cudzoziemcy 7,2% (w Polsce 4,5%). W przypadku ww. dwóch pierwszych grup udział r/r nie zmienił się, a w przypadku cudzoziemców wzrósł o 0,6 p.proc.

Bezrobocie rejestrowane

Registered unemployment

Od 1 czerwca 2025 r. dane o **bezrobociu rejestrowanym** dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. z 2025 r. poz. 620). Do dnia 31 maja 2025 r. obowiązywała ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 214) Z dniem 12 marca 2022 r. (z mocą obowiązującą od 24 lutego 2022 r.) weszła w życie ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, która umożliwia rejestrację w powiatowych urzędach pracy obywatelom Ukrainy w wieku 18 lat i więcej, jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 337 z późn. zm.).

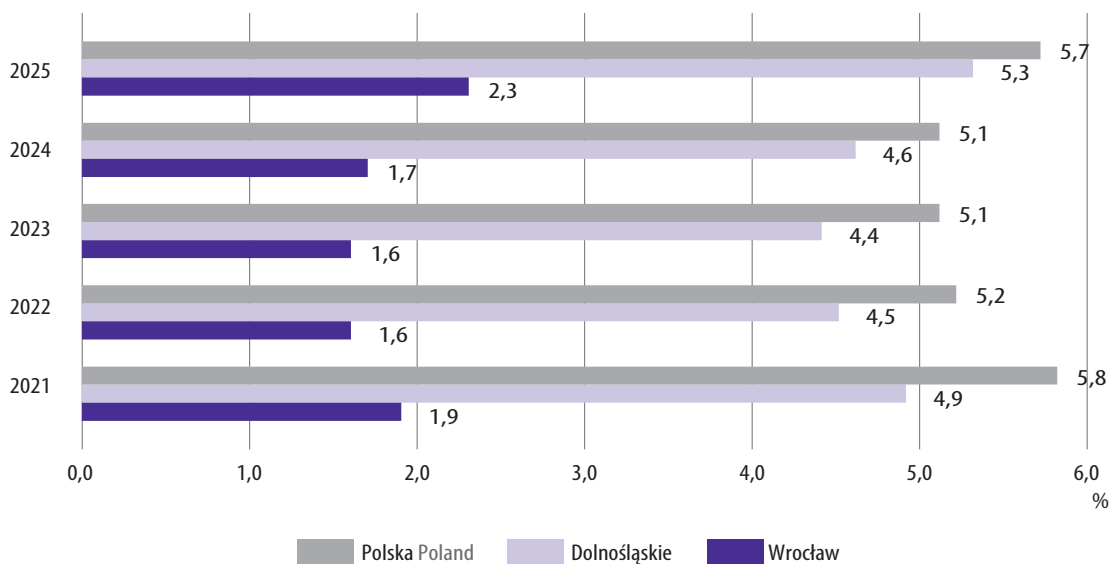
Na koniec 2025 r. w województwie dolnośląskim zarejestrowanych było 63,8 tys. osób bezrobotnych i był to wzrost względem 2024 r. (o 14,9%) oraz spadek w stosunku do 2015 r. (o 36,2%). Stopa bezrobocia w końcu 2025 r. w województwie dolnośląskim osiągnęła poziom 5,3% (przy 5,7% w Polsce) i był to wzrost względem 2024 r. (o 0,7 p.proc.) oraz spadek w odniesieniu do 2015 r. (o 3,2 p.proc.). Województwo dolnośląskie notowało 5. najniższą stopę bezrobocia w kraju (wraz z województwem pomorskim), przy najmniejszej wartości w województwie wielkopolskim wynoszącym 3,5% oraz największej wartości notowanym w województwach podkarpackim i warmińsko-mazurskim – po 9,3%. We Wrocławiu stopa bezrobocia na koniec 2025 r. wzrosła o 0,6 p.proc. do roku poprzedniego i wynosiła 2,3%.

Wykres 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 26. Registered unemployment rate

As of 31 December

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Od 2020 r. wskaźnik ten podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowaną – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Dane te nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi.

W 29 z 30 powiatów województwa dolnośląskiego stopa bezrobocia na koniec grudnia 2025 r. była wyższa niż rok wcześniej – najwięcej wzrosła w powiatach: górowskim i strzebińskim (po 1,4 p.proc.) oraz dzierzoniowskim (o 1,3 p.proc.). Tylko w powiecie wałbrzyskim stopa bezrobocia zmniejszyła się w ujęciu r/r – o 1,0 p.proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: górowskim (15,9%), złotoryjskim (14,3%) i kłodzkim (13,4%). Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w powiecie wrocławskim (2,0%), we Wrocławiu (2,3%) oraz w powiecie bolesławieckim (3,9%). Wśród osób bezrobotnych w województwie dolnośląskim w końcu 2025 r. 45,3% stanowiły osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy – co określa się jako bezrobocie długotrwałe (w Polsce 47,7%) i był to spadek zarówno w porównaniu z 2024 r. (o 0,9 p.proc.), jak i w porównaniu do 2015 r. (o 9,2 p.proc.). Pod względem wykształcenia osób bezrobotnych, największy odsetek – 29,3% stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, 24,1% bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym, 20,5% - z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, 14,4% - z wyższym, 11,7% - ze średnim ogólnokształcącym. Udział bezrobotnych absolwentów w końcu 2025 r. wyniósł 3,6% ogółu bezrobotnych i była to wartość wyższa o 0,3 p.proc. niż w rok wcześniej. W 2025 r. 63,5% bezrobotnych mieszkało w miastach (w 2023 r. – 62,2%), natomiast 36,5% na obszarach wiejskich (w 2024 r. – 37,8%), przy udziale dla Polski wynoszącym 55,9% dla mieszkańców miast i 44,1% dla wsi. Mężczyźni stanowili 50,5%, podczas gdy kobiety 49,5% (w Polsce odpowiednio 50,4% i 49,6%). Bezrobotni z niepełnosprawnością w 2025 r. stanowili 6,9% bezrobotnych (w 2024 r. – 7,3%). Na koniec 2025 r. na jedną ofertę pracy przypadało 29 osób (rok wcześniej 14 osób), przy 34 osobach w Polsce (na koniec 2024 r. 21 osób). Od 1 czerwca 2025 r. dane o ofertach pracy nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi ze względu na zmiany metodologiczne wynikające z wejścia w życie ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. z 2025 r. poz. 620).

Mapa 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 26. Registered unemployment rate in 2025

As of 31 December

W 2025 r. 63,5% bezrobotnych mieszkało w miastach (w 2023 r. – 62,2%), natomiast 36,5% na obszarach wiejskich (w 2024 r. – 37,8%), przy udziale dla Polski wynoszącym 55,9% dla mieszkańców miast i 44,1% dla wsi. Mężczyźni stanowili 50,5%, podczas gdy kobiety 49,5% (w Polsce odpowiednio 50,4% i 49,6%). Bezrobotni z niepełnosprawnością w 2025 r. stanowili 6,9% bezrobotnych (w 2024 r. – 7,3%). Na koniec 2025 r. na jedną ofertę pracy przypadało 29 osób (rok wcześniej 14 osób), przy 34 osobach w Polsce (na koniec 2024 r. 21 osób).

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

Źródłem danych kwartalnych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o **osobach biernych zawodowo**, tj. tych, którzy pozostają poza siłą roboczą jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Na potrzeby analiz porównawczych zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat wcześniejszych, z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

Współczynnik aktywności zawodowej w województwie dolnośląskim przeciętnie w 2025 r. wyniósł 59,7% i był to spadek względem 2024 r. o 0,5 p.proc. Wartość współczynnika dla województwa była wyższa niż wartość tego współczynnika dla Polski (o 1,1 p.proc.). Średniorocznie w 2025 r. wskaźnik zatrudnienia wyniósł 57,7% i była to wartość mniejsza o 0,5 p.proc. niż rok wcześniej oraz wyższa niż wartość tego wskaźnika dla Polski (o 0,9 p.proc.).

Tablica 12. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat według BAEL^a (przeciętnie w roku)

Table 12. Economic activity of the population aged 15–89 by LFS^a (average annual)

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	2025	2025 Polska Poland
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	1395	1409	1404	17799
pracujący employed persons	1345	1366	1357	17241
bezrobotni unemployed persons	49	43	48	558
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	957	940	947	12566
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	59,3	60,0	59,7	58,6
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	57,2	58,2	57,7	56,8
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	3,5	3,1	3,4	3,1

a Populacja osób bezrobotnych dotyczy osób w wieku 15–74 lata.
a The unemployed population includes people aged 15–74.

Do pracujących według BAEL zaliczono osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia: wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- a) z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
- b) z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
- c) z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy przekracza 3 miesiące.

Liczba osób biernych zawodowo w województwie dolnośląskim średnioroczna liczba osób w 2025 r. wynosiła 947 tys. i zwiększyła się w skali roku o 12 tys. osób (o 1,3%). Wśród osób biernych zawodowo (w wieku 15-74 lata) największy odsetek stanowiły osoby nieposzukujące pracy w związku z emeryturą (52,7%, spadek o 6,5 p.proc r/r), osoby nieposzukujące w związku z nauką i uzupełnianiem kwalifikacji (23,0%, wzrost o 4,8 p.proc r/r) oraz osoby nieposzukujące w związku z niepełnosprawnością, chorobą (11,3%, wzrost o 0,1 p.proc r/r).

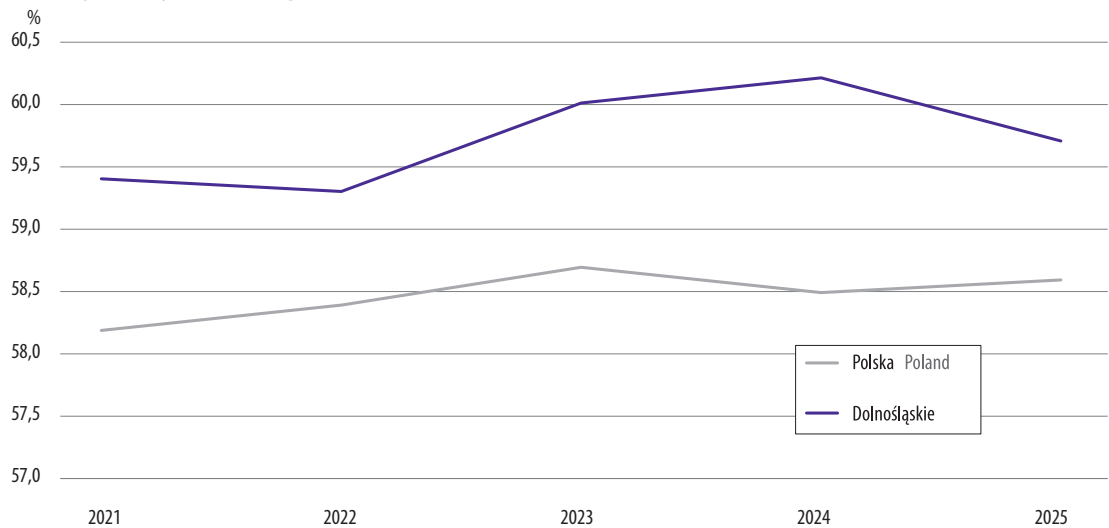
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL obliczono jako udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL obliczono jako udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Stopę bezrobocia według BAEL obliczono jako udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Wykres 27. Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL (przeciętnie w roku)

Chart 27. Activity rate by LFS (average annual)

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

Zamożność mieszkańców

Inhabitants' wealth

Wysokość wynagrodzeń w województwie dolnośląskim przekraczała średni poziom krajowy.

W ciągu roku zwiększyła się liczba emerytów i rencistów. Zwiększyła się wysokość przeciętnej emerytury i renty. Poziom tych świadczeń przekraczał przeciętne wartości krajowe.

W 2024 r. przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę wzrosły w większym stopniu niż dochody, w związku z czym w porównaniu z 2023 r. w gospodarstwie domowym zmniejszyła się nadwyżka dochodów nad wydatkami. Po raz pierwszy od wielu lat dochód, który mieli do dyspozycji mieszkańcy województwa dolnośląskiego był mniejszy niż przeciętnie w kraju.

Według wyników uzyskanych z Europejskiego Badania Warunków Życia (EU-SILC) dochody mieszkańców naszego regionu zaliczały się do jednych z najwyższych na tle innych województw, jednak były niższe niż średnio w kraju.

W województwie dolnośląskim w 2024 r. nastąpił wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą oraz spadek odsetka gospodarstw postrzegających ją jako złą. Dolnośląskie pozytywnie wyróżniało się na tle innych województw pod względem wysokości odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą – 4. miejsce w kraju.

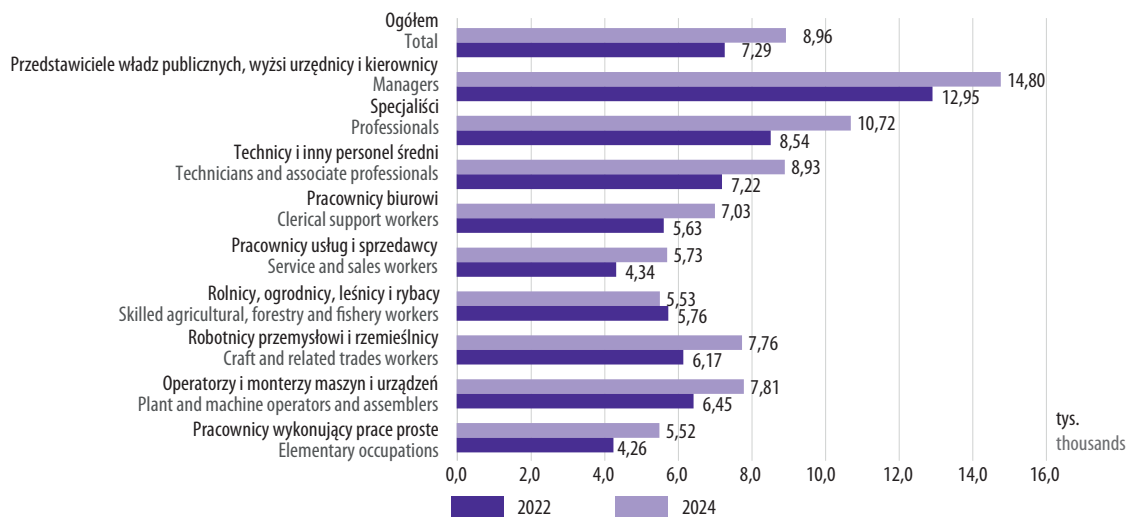
Badanie struktury wynagrodzeń według zawodów jest realizowane co dwa lata, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących 10 i więcej osób. Wyniki dotyczą osób pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych, które w roku badania przepracowały cały miesiąc październik. Dane w opracowaniu dotyczą przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto, prezentowanych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

Wyniki ostatniej edycji badania struktury wynagrodzeń wykazały, że przeciętne wynagrodzenie brutto za październik 2024 r. w województwie dolnośląskim wyniosło 8958,35 zł, co oznacza wzrost o 22,8% w porównaniu z 2022 r. i o 50,9% w stosunku do 2020 r. Dane za 2024 r. wskazują, że 69,4% pracowników pobierało wynagrodzenie nie wyższe od przeciętnego w województwie, natomiast 12,8% – wynagrodzenie, które nie przekraczało połowy tej wartości, tj. nie było wyższe niż 4479,18 zł. Tylko 1,3% pracowników zarabiała co najmniej 3-krotnie więcej niż przeciętnie, tj. co najmniej 26875,06 zł miesięcznie. Oznacza to, że w ciągu dwóch lat zwiększył się odsetek pracowników zarabiających nie więcej niż przeciętnie (o 3,3 p.proc.), natomiast zmniejszył się udział osób pobierających wynagrodzenie wynoszące co najmniej 3-krotność przeciętnego w województwie (o 0,6 p.proc.). W województwie dolnośląskim wynagrodzenie nie przekraczające średniego w kraju (nie większe niż 8944,79 zł) pobierało 69,3% pracowników, a najwyżej połowę tej kwoty (tj. nie więcej niż 4472,40 zł) zarabiała 12,7% osób w przebadanej zbiorowości (w 2022 r. było to odpowiednio 63,3% i 11,9%). Omawiane dane wskazują, że mężczyźni zarabiali więcej niż kobiety; w 2024 r. odpowiednio 9665,49 zł wobec 8292,53 zł, co oznacza, że wynagrodzenie kobiet było niższe od wynagrodzenia mężczyzn o 14,2% i stanowiło 92,6% przeciętnego w województwie. Wynagrodzenia w województwie – ogółem, a także w przypadku mężczyzn były wyższe niż średnio w kraju (odpowiednio o 0,2% i 2,0%), natomiast kobiet – niższe o 1,5%. Województwo dolnośląskie pod względem wysokości przeciętnego wynagrodzenia plasowało się na trzecim miejscu w kraju po województwach mazowieckim (10775,54 zł) i małopolskim (9196,59 zł). Jedynie w tych trzech wymienionych regionach poziom wynagrodzeń przekraczał średnią krajową. W 2024 r. w województwie dolnośląskim wynagrodzenie środkowe (mediana) ukształtowało się na poziomie 7535,75 zł (w kraju 7404,69 zł); w 2022 r. było to odpowiednio 5936,74 zł i 5701,62 zł. Oznacza to, że połowa pracowników otrzymywała wynagrodzenie co najwyżej w tej wysokości, a połowa – w wysokości nie niższej niż mediana. Dla mężczyzn wynagrodzenie środkowe miało wartość 8092,10 zł, dla kobiet – 7076,37 zł (w 2022 r. było to odpowiednio 6467,24 zł i 5469,50 zł).

Wyniki badania struktury wynagrodzeń pokazują znaczne zróżnicowanie wysokości wynagrodzeń w zależności od wykonywanego zawodu. Analizując wysokość przeciętnego wynagrodzenia w wielkich grupach zawodów można dostrzec, że wyższe niż średnio w województwie wynagrodzenie otrzymywali zatrudnieni w dwóch wielkich grupach zawodów — Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy oraz specjaliści. W 2024 r. w województwie dolnośląskim wynagrodzenia przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników były o ponad 65% wyższe od przeciętnego, podczas gdy zarobki pracowników wykonujących prace proste stanowiły niewiele ponad 60% średniej.

Wykres 28. Wynagrodzenia według zawodów za październik

Chart 28. Wages and salaries by occupations for October

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W dalszej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie rocznego badania statystyki publicznej Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących 10 i więcej osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących) – na tej podstawie przedstawiono zróżnicowanie terytorialne wynagrodzeń (do poziomu powiatów) w 2024 r. (jako ostatnim dostępnym).

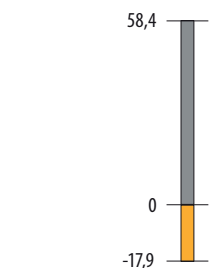
W województwie dolnośląskim w jednostkach zatrudniających 10 i więcej osób przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2024 r. osiągnęło poziom 8 867,46 zł i przekraczało poziom średniej krajowej o 2,7% (rok wcześniej o 3,4%). W porównaniu z 2023 r. nominalny wzrost wynagrodzeń wyniósł 13,0% (w kraju 13,6%), natomiast w porównaniu z 2015 r. – 110,9% (w kraju 107,9%).

Wynagrodzenia w województwie są wyraźnie zróżnicowane terytorialnie. Najwyższe odnotowano w powiecie lubińskim - osiągnęło poziom 13 672,98 zł i było wyższe niż średnio w kraju o 58,4%; ponadto wynagrodzenia wyższe niż w Polsce wystąpiły w powiecie wołowskim, we Wrocławiu oraz w powiecie wrocławskim i w Wałbrzychu. Najniższe wynagrodzenie – w powiecie milickim – wyniosło 7088,46 zł i stanowiło 82,1% przeciętnego w kraju; wynagrodzenia na zbliżonym poziomie wystąpiły ponadto w powiatach wałbrzyskim i kamiennogóskim. Warto nadmienić, że w 2024 r. powiat lubiński pod względem wysokości przeciętnego wynagrodzenia brutto nadal zajmował 1. miejsce w kraju. W województwie dolnośląskim w skali roku wynagrodzenia najbardziej wzrosły w powiatach górówskim (o 21,2%) i wołowskim (o 19,4%). Najmniejszy wzrost wystąpił w powiecie polkowickim (o 6,0%).

Mapa 27. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a w 2024 r.

Map 27. Average monthly gross wages and salaries^a in 2024

Różnica względem średniej dla Polski w %
Difference in relation to the average for Poland in %

w zł
in PLN

10000,01 – 13672,98	(1)
9000,01 – 10000,00	(3)
8000,01 – 9000,00	(7)
7500,01 – 8000,00	(9)
7088,46 – 7500,00	(10)

Polska Poland = 8630,27

Dolnośląskie = 8867,46

^a Dotyczy podmiotów gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Concern economic entities employing more than 9 persons.

W kolejnej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1 (dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób metodą reprezentacyjną) – na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2025 r. (jako ostatnim dostępnym).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2025 r. ukształtowało się na poziomie 9287,66 zł (3. lokata w kraju po województwach mazowieckim – 10280,81 zł i małopolskim – 9407,93 zł), wzrosło w porównaniu z poprzednim rokiem o 7,1% i było wyższe niż w kraju o 3,9%.

Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

Wysokość przeciętnego wynagrodzenia była znacznie zróżnicowana w poszczególnych sekcjach PKD. Najlepiej zarabiali zatrudnieni w sekcjach informacja i komunikacja (14921,57 zł, tj. o 60,7% więcej od średniej wojewódzkiej) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (11323,68 zł, tj. o 21,9% więcej). W pozostałych sekcjach poziom przeciętnych płac nie przekraczał średniej wojewódzkiej. Najniższe wynagrodzenie otrzymali pracujący w sekcji zakwaterowanie i gastronomia (6857,44 zł, tj. o 26,2% poniżej średniej wojewódzkiej).

Tablica 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Table 13. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

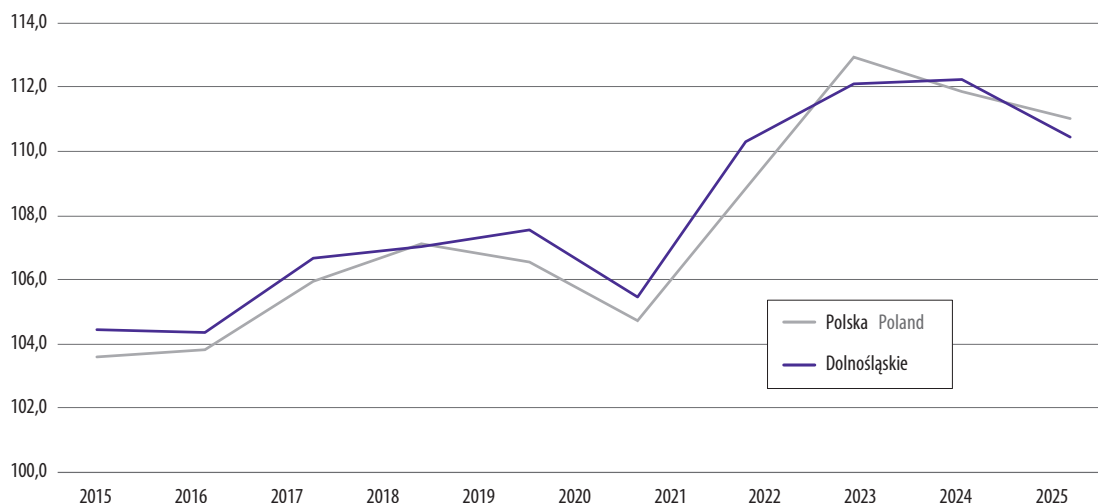
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	4189,23	5654,89	8673,23	9287,66
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) Average monthly gross wages and salaries in relation to the national average (Poland=100)	101,6	104,5	104,9	103,9

W ciągu roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w 13 sekcjach, w tym najbardziej w informacji i komunikacji – o 11,4% oraz w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją – o 10,3%. Mniej niż rok wcześniej zarabiali zatrudnieni w pozostałej działalności usługowej (o 2,7%).

We Wrocławiu przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2025 r. osiągnęło wartość wyższą o 4,2% niż w województwie dolnośląskim - wyniosło 9677,00 zł i w ciągu roku wzrosło o 7,1%.

Wykres 29. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
Rok poprzedni=100

Chart 29. Indices of average monthly gross wages and salaries in enterprise sector
Previous year=100

Z danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wynika, że **liczba emerytów i rencistów** w 2025 r. wyniosła 681,5 tys. (co stanowiło 7,6% ogólnej ich liczby w kraju) i w porównaniu z rokiem poprzednim była wyższa o 0,1% (w kraju odnotowano wzrost o 0,7%). Wśród nich dominowali świadczeniobiorcy z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – 644,7 tys. (tj. 94,6%).

Wysokość **przeciętnej emerytury i renty** wypłacanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wynosiła na Dolnym Śląsku 4145,44 zł (w kraju 4054,57 zł) i wzrosła w stosunku do 2024 r. o 8,7%. Ta zmiana była mniejsza o 5,7 p.proc. niż w roku poprzednim. Pod względem wysokości omawianych świadczeń nasze województwo plasowało się na 3. miejscu w kraju po województwach śląskim i mazowieckim. Znacznie niższe było przeciętne miesięczne świadczenie emerytalne i rentowe wypłacone przez KRUS rolnikom indywidualnym – 2261,37 zł (o 4,9% więcej niż w 2024 r.), było ono jednak o 1,5% wyższe od średniej krajowej. Województwo dolnośląskie zajmowało 6. miejsce w kraju pod względem wysokości świadczenia emerytalnego i rentowego wypłacanego rolnikom indywidualnym (po województwach: lubuskim, zachodniopomorskim, warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim, pomorskim).

Tablica 14. Świadczenia społeczne

Table 14. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	644,0	682,2	680,9	681,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	2002,89	2422,05	3812,65	4145,44
w tym emerytura of which retirement pension	2087,32	2484,28	3912,58	4241,84
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1278,54	1428,17	2156,08	2261,37
w tym emerytura of which retirement pension	1334,64	1458,93	2182,60	2272,56

Przeciętne miesięczne dochody na 1 osobę wzrosły w mniejszym stopniu niż wydatki (14,3% wobec 16,3%), w związku z czym w porównaniu z 2023 r. w gospodarstwie domowym zmniejszyła się nadwyżka dochodów nad wydatkami.

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym w województwie dolnośląskim w 2024 r. wyniósł 3131,38 zł (tj. o 14,3% więcej niż w 2023 r. i o 112,8% więcej niż w 2015 r.) i był niższy niż przeciętnie w kraju o 1,1%. Dolnośląskie zajmowało 8. lokatę w Polsce pod względem wysokości tego wskaźnika (po województwach: mazowieckim, podlaskim, lubuskim, małopolskim, śląskim, pomorskim, łódzkim); przed rokiem była to 6. lokata. Natomiast biorąc pod uwagę dynamikę w stosunku do roku ubiegłego plasowało się na dalszej 12. pozycji (największy wzrost odnotowano w województwach pomorskim – o 39,9% i podkarpackim – o 24,0%).

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę wyniosły 2149,89 zł i było to więcej niż rok wcześniej o 16,3%. Wśród wszystkich województw dawało to 2. lokatę po mazowieckim (2155,08 zł). Mieszkańcy województwa dolnośląskiego (w przeliczeniu na 1 osobę) najwięcej w kraju wydawali na wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (123,02 zł wobec średniej krajowej 95,32 zł), łączność (84,23 zł wobec 72,84 zł) oraz na napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (56,81 zł wobec 46,85 zł). Poziom wydatków ogółem na 1 osobę w województwie dolnośląskim przekraczał średnią dla kraju o 14,4%. W strukturze dochodu rozporzadzalnego największy udział miał dochód z pracy najemnej – 55,3%, a także dochód ze świadczeń społecznych – 31,5%. W porównaniu z 2023 r. w strukturze zaszyły niewielkie zmiany – wzrósł udział dochodu z pracy najemnej (o 2,2 p.proc.), ze świadczeń społecznych (o 1,6 p.proc.) oraz z pracy na własny rachunek (o 1,4 p.proc.).

Dochód rozporządzalny to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika, o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne - **wyniki Badania Budżetów Gospodarstw Domowych.**

Tablica 15. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny
Table 15. Average monthly available income

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	2024 Polska Poland
	w zł in PLN				
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym Average monthly available income per capita in a household	1471,84	2031,24	2739,90	3131,38	3167,17
w tym dochód do dyspozycji of which disposable income	1417,88	1974,72	2673,61	3058,87	3103,06

Wybrane wskaźniki spójności społecznej w oparciu o wyniki Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC):

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych to odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji uwzględniający transfery społeczne.

Współczynnik Giniego to miara nierówności rozkładu dochodów; przybiera wartość między 0 a 1 (lub jeśli przemnożymy przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

Zróżnicowanie dochodowe gospodarstw domowych na podstawie badania EU-SILC 2024

Rokiem odniesienia dla dochodów jest rok poprzedni w stosunku do roku badania. Zatem dane z badania z 2024 r. odzwierciedlają sytuację dochodową z 2023 r. i odpowiednio dla poprzednich lat realizacji EU-SILC. Wyniki badania przeprowadzonego w 2024 r. wskazują na wzrost przeciętnego rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji w gospodarstwie domowym nominalnie o 13,8% (z 57077 zł w 2023 roku do wartości 64952 zł). Dochód odnotowany w województwie dolnośląskim przekraczał średnią wartość dla kraju (o 10,3%) i plasował je na 2. miejscu wśród regionów (po warszawskim stołecznym – 78571 zł). Z drugiej strony najniższa wartość wskaźnika dochodu do dyspozycji charakteryzowała województwa warmińsko-mazurskie (84,5%) oraz podlaskie (84,8%).

Tablica 16. Wybrane wskaźniki spójności społecznej w oparciu o badanie EU-SILC^a
Table 16. Selected social cohesion indicators based on EU-SILC^a

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	2023	2024	2024 Polska Poland
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w % At risk-of-poverty rate after social transfers in %	11,0	11,3	11,0	12,2	13,8
Współczynnik Giniego w % Gini coefficient in %	27,9	26,0	25,7	27,0	26,0
Dochód do dyspozycji ^b w zł Disposable income ^b in PLN	37973	42417	57077	64952	58881
Wskaźnik dochodu do dyspozycji Disposable income ratio	111,1	110,0	108,9	110,3	100,0
Wskaźnik zróżnicowania kwintylowego Income quintile share ratio	4,3	3,8	3,7	4,1	3,9

a Rokiem odniesienia dla zmiennych jest rok poprzedni w stosunku do roku badania. b Przeciętny roczny dochód ekwiwalentny netto w gospodarstwach domowych.

a The reference period for the variables is the previous year in relation to the survey year. b Average yearly equalised net income in households.

Współczynnik Giniego dla przeciętnego ekwiwalentnego rocznego dochodu do dyspozycji wyniósł w badaniu z 2024 roku 27,0 i był wyższy niż w roku 2023, gdy ukształtował się na poziomie 25,7. Wzrósł także wskaźnik zróżnicowania kwintylowego, czyli zwiększyło się rozwarstwienie w dochodach między najbogatszą i najuboższą grupą ludności województwa dolnośląskiego. Najmniejszym zróżnicowaniem przeciętnego dochodu charakteryzowały się regiony opolski i śląski (po 22,2), a największym – region warszawski stołeczny, który nie tylko charakteryzował się zdecydowanie najwyższym przeciętnym dochodem do dyspozycji, ale również mocnym rozwarstwieniem dochodów. Współczynnik Giniego dla tego regionu wyniósł 29,2, a wskaźnik zróżnicowania kwintylowego - 4,7.

W ciągu roku zwiększył się wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych – z 11,0% do 12,2%.

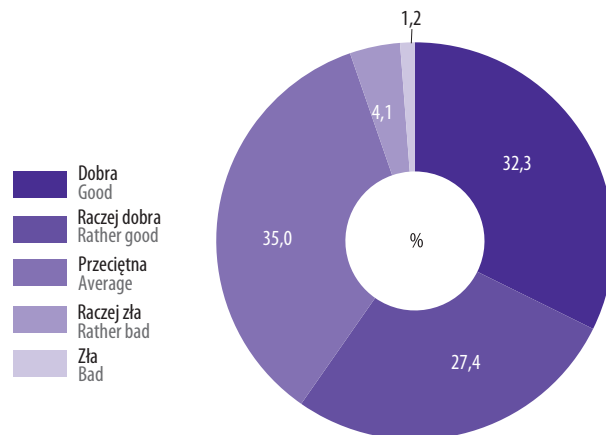
W 2024 r. w województwie dolnośląskim, podobnie jak w kraju, poprawiła się subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych – nastąpił wzrost odsetka gospodarstw oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą – z 29,8% w 2023 r. do 32,3%. W kraju odsetek ten wzrósł z 25,7% w 2023 r. do 28,9% w 2024 r. Udział gospodarstw postrzegających swoją sytuację jako raczej złą albo złą zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem w województwie dolnośląskim z 5,7% do 5,3% (w kraju zmniejszył się z 4,9% do 4,3)%. W naszym regionie i w kraju zmniejszył się odsetek gospodarstw oceniających swoją sytuację jako przeciętną – odpowiednio z 37,8% do 35,0% i z 41,1% do 38,0%.

Dolnośląskie pozytywnie wyróżniało się na tle innych województw pod względem wysokości odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą – 4. miejsce w kraju (po województwach: lubuskim, mazowieckim, warmińsko-mazurskim).

Najbardziej zadowolone ze swojej sytuacji materialnej były gospodarstwa domowe osób pracujących na rachunek własny poza gospodarstwami rolnymi (78,5% oceniło swoją sytuację jako dobrą albo raczej dobrą), natomiast najmniej - gospodarstwa domowe rencistów (jedynie 15,1% oceniło swoją sytuację jako dobrą albo raczej dobrą).

Wykres 30. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2024 r.

Chart 30. Subjective evaluation of the material situation of household in 2024

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

Social assistance and family support

Wskaźnik osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności był niższy niż w latach wcześniejszych, a także był jednym z najniższych w kraju. Podobnie, jak w poprzednich latach najczęściej pomoc środowiskowa była udzielana z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz ubóstwa.

Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej był w województwie dolnośląskim mniejszy niż średnio w kraju. W latach 2015-2024 obserwowano systematyczny spadek liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej oraz członków ich rodzin we wszystkich województwach.

Dolnośląskie zajmowało w 2024 r. pierwsze miejsce w kraju pod względem odsetka dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych oraz liczby miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych w przeliczeniu na 1000 dzieci w wieku do lat 3.

Pomoc społeczna służy do wspierania osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, z którymi nie są one w stanie same sobie poradzić. Polega na udzielaniu świadczeń pieniężnych i niepieniężnych osobom spełniającym określone kryteria i zakwalifikowanym do otrzymania takiej pomocy w miejscu ich zamieszkania. Podejmuje działania w sytuacjach zagrożenia podstawowych potrzeb życiowych oraz obniżenia jakości życia poniżej społecznie akceptowanego minimum; pomaga stworzyć warunki umożliwiające godną egzystencję; służy kompensowaniu różnorakich szkód np. wynikających z bezrobocia, sieroctwa, niepełnosprawności, chorób; przyczynia się do wyrównywania nadmiernych różnicowań społecznych; daje poczucie bezpieczeństwa socjalnego poprzez różne zasiłki i świadczenia uzupełniające niedostatki systemu emerytalno-rentowego oraz innych systemów zabezpieczenia społecznego lub niewystarczające dochody z pracy. Skutkiem działań pomocy społecznej powinno być eliminowanie wykluczenia społecznego oraz usamodzielnianie się jej beneficjentów.

W ramach **pomocy środowiskowej** organizowanej i świadczonej przez jednostki samorządu terytorialnego a także realizowanej przez powiatowe centra pomocy rodzinie, na pomoc społeczną w 2024 r. wydano łącznie 465,2 mln zł (o 220,9 mln zł więcej niż w 2023 r.).

W 2024 r. świadczenia w formie pieniężnej otrzymało na podstawie decyzji 63,3 tys. osób (w 2023 r. – 54,9 tys.), w łącznej kwocie 364,4 mln zł (o 218,1 mln zł więcej niż w 2023 r.). Stanowiły one 78,3% kwoty ogółem na świadczenia z pomocy społecznej (w kraju – 64,3%). Świadczenia w formie niepieniężnej przyznano na podstawie decyzji 24,2 tys. osób (w 2023 r. – 24,1 tys.) i wydano na nie 100,8 mln zł, tj. 21,7% (w kraju 35,7%) kwoty ogółem na świadczenia z pomocy społecznej (o 2,8 mln zł więcej niż w 2023 r.).

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawierającego informację o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy - gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283).

Wskaźnik osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności wyniósł w województwie dolnośląskim w 2024 r. 171 osób (w kraju – 221 osób), był niższy niż w latach wcześniejszych, a także był jednym z najniższych w kraju – jedynie w województwie śląskim odnotowano niższą jego wartość (159). W 2023 r. ukształtował się na poziomie 180 (w kraju 236), a w 2015 r. – 358 (w kraju 460).

Tablica 17. Świadczenia pomocy społecznej
Table 17. Social assistance benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej (rzeczywista liczb osób) Beneficiaries of social assistance benefits (total real number of person)	103902	63569	51900	49084
Udzielone świadczenie w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	258065,4	233259,5	244323,4	465206,9
pomoc pieniężna financial assistance	188556,5	153971,8	146377,6	364446,9
pomoc niepieniężna non-financial assistance	69508,9	79287,7	97945,8	100760,0
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries per 10 thousand population	357,6	218,0	180,0	170,8

Środowiskową pomoc pieniężną stanowią między innymi różnego rodzaju zasiłki np.: stałe, okresowe, celowe, pomoc na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, pomoc dla cudzoziemców, natomiast pomoc niepieniężna obejmuje m.in: posiłek, schronienie w placówkach dla bezdomnych, ubranie, sprawienie pogrzebu, usługi opiekuńcze, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Osoby potrzebujące mogły otrzymać pomoc zarówno w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej. Łączna liczba osób korzystających z obu form pomocy społecznej wyniosła w 2024 r. 87,5 tys. (w przypadku, gdy osoba otrzymała pomoc w formie pieniężnej i niepieniężnej, była liczona podwójnie), tj. o 8,5 tys. więcej niż w 2023 r.

W 2024 r. zasiłki stałe wypłacane osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności przyznano 11,7 tys. osób, zasiłki okresowe – 12,3 tys. osób. Dużą grupę beneficjentów (37,7 tys.) stanowiły osoby korzystające z różnych zasiłków celowych. Były one przyznawane z tytułu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakup żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu.

Wśród niepieniężnych form pomocy dominowały codzienne gorące posiłki (11,8 tys. osób) oraz usługi opiekuńcze obejmujące zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację, zapewnienie kontaktów z otoczeniem oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (8,5 tys. osób).

W latach 2015-2024 obserwowano systematyczny spadek liczby beneficjentów oraz członków ich rodzin we wszystkich województwach. W województwie dolnośląskim ten spadek wyniósł 55,6% (w kraju odnotowano spadek o 56,9%).

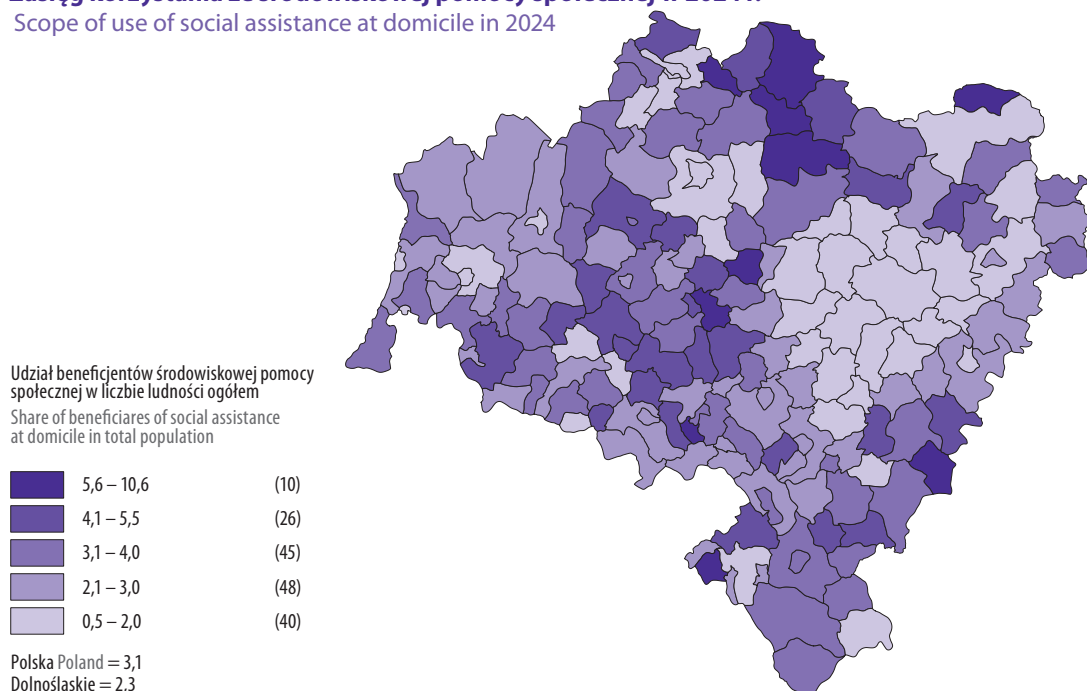
Tablica 18. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej
Table 18. Beneficiaries of community social assistance

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from social assistance at domicile	70871	49869	42580	40547
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries of social assistance at domicile	151072	87834	72522	67143
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries of social assistance at domicile per 10 thousand population	520,0	301	252	234

Dolnośląskie należało do grupy województw, w których zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej był najniższy w kraju (2. lokata po województwie śląskim) i wyniósł 2,3% (w kraju – 3,1%). W ciągu roku wartość tego wskaźnika zmniejszyła się we wszystkich województwach – spadek wyniósł od 0,1 p.proc. w województwie śląskim, poprzez 0,2 p.proc. w dolnośląskim, do 0,6 p.proc. w warmińsko-mazurskim. Najwyższy odsetek korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności odnotowano w powiecie górowskim (5,8%), a najniższy – w powiecie wrocławskim oraz we Wrocławiu (po 1,0%). Spośród dolnośląskich gmin najczęściej ze środowiskowej pomocy społecznej korzystali mieszkańcy gmin Lewin Kłodzki i Jemielno – ww. wskaźnik przekraczał tam ponad 3-krotnie średnią wojewódzka (odpowiednio 10,6% i 7,8%). Natomiast zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w bardzo niewielkim zakresie odnotowano w gminach Miękinia i Siechnice (po 0,5%) oraz Kąty Wrocławskie (0,6%).

Mapa 28. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r.

Map 28. Scope of use of social assistance at domicile in 2024

W jednej rodzinie mogło wystąpić kilka przyczyn udzielenia pomocy środowiskowej. W 2024 r., tak jak w roku poprzednim, najczęściej pomocy udzielano z powodu:

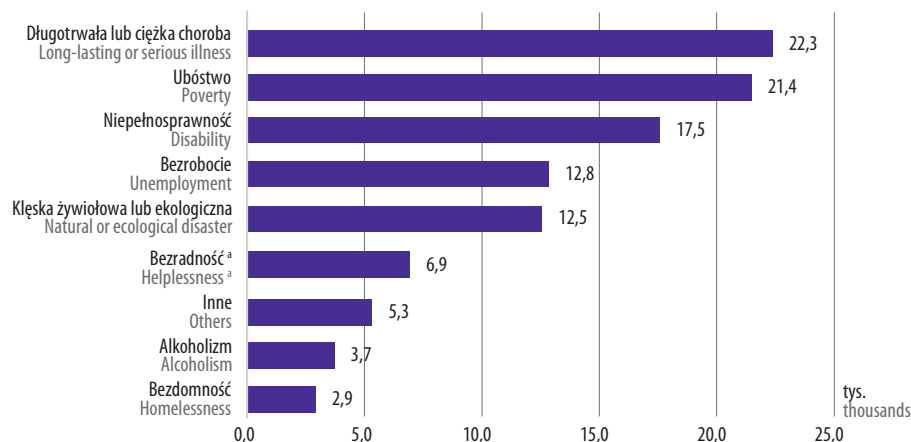
- długotrwałej lub ciężkiej choroby – była ona przyczyną przyznania świadczenia dla 22,3 tys. rodzin (o 942 mniej niż w 2023 r.);
- ubóstwa – 21,4 tys. rodzin (o 983 mniej niż w roku poprzednim);
- niepełnosprawności – 17,5 tys. rodzin (mniej o 462);
- bezrobocia – 12,8 tys. rodzin (mniej o 1,1 tys.).

W 2024 r. odnotowano wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy przyznanej z powodu m.in.:

- klęski żywiołowej (wzrost o blisko 150 razy),
- zdarzenia losowego (wzrost o 117,1%),
- sytuacji kryzysowej (wzrost o 31,1%),
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi (wzrost o 2,3%),
- sieroctwa (wzrost o 19,2%),
- bezdomności (wzrost o 3,1%).

We wrześniu 2024 r., na skutek intensywnych opadów i gwałtownych wzebrań rzek na znacznej części terytorium Polski, wystąpiły powodzie. Sytuacja ta dotyczyła zwłaszcza województwa dolnośląskiego – odnotowano tu bardzo duży wzrost korzystających z pomocy z powodu klęski żywiołowej. Spośród 12,5 tys. rodzin, które otrzymały środki z tego tytułu ponad połowa mieszkała w powiecie kłodzkim (w skali kraju było to blisko 30% rodzin).

Wykres 31. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn w 2024 r.
 Chart 31. Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons in 2024

a W sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.
 a Care and education as well as household management problems.

Świadczenia rodzinne mają na celu finansowe wsparcie rodziny, jeśli na jej utrzymaniu pozostaje dziecko (dzieci) lub osoba z niepełnosprawnością wymagająca opieki i pomocy. System świadczeń rodzinnych jest oparty o zasadę pomocniczości i jest systemem pozaubezpieczeniowym, finansowanym z budżetu państwa, uwzględniającym zasadę, że osobami zobowiązanymi dołożenia na utrzymanie dzieci, w pierwszej kolejności, są ich rodzice. Pomoc państwa przysługuje po spełnieniu wszystkich kryteriów obowiązujących dla jej przyznania.

W 2024 r. kontynuowano realizowanie zapoczątkowanego w kwietniu 2016 r. rządowego program „Rodzina 800 plus” (do 31 grudnia 2023 r. – „Rodzina 500+”). Świadczenie wychowawcze przysługuje rodzicom lub opiekunom na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę, a także od 1 czerwca 2022 r. na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej. Świadczenie wypłacane było w 2024 r. w wysokości 800 zł netto.

Świadczeniem wychowawczym w wysokości 800 zł miesięcznie w 2024 r. objęto przeciętnie w ciągu całego roku 500,5 tys. dzieci do 18 lat. Łącznie wydatki na to świadczenie wyniosły 4866,5 mln zł (w 2023 r. – 3070,0 mln zł).

Tablica 19. Świadczenie wychowawcze
 Table 19. Child-support benefit

Wyszczególnienie Specification	2016 ^a	2020	2023	2024
Wydatki na świadczenia wychowawcze w tys. zł Child-raising benefit payments in thousand PLN	1064649,1	2805194,6	3069984,8	4866470,5
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze w tys. Monthly average number of children for whom families received child-raising benefit in thousands	237,3	455,6	503,8	500,5

a W okresie kwiecień-grudzień.
 a In the period of April-December.

Jak wynika z danych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w 2024 r. w województwie dolnośląskim z **funduszu alimentacyjnego** wypłacono 156,9 tys. świadczeń (o 8,3% mniej niż w 2023 r.) na łączną kwotę 69,6 mln zł (odpowiednio mniej o 5,1%).

Wśród świadczeń rodzinnych, znaczącą pozycję odnośnie do liczby świadczeń stanowiły **zasiłki rodzinne**, które w 2024 r. przeciętnie miesięcznie wypłacano 17,9 tys. rodzinom na 40,3 tys. dzieci. Było to odpowiednio mniej o 22,7% i 22,3% niż w 2023 r. W 2024 r. na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wydatkowano kwotę 90,1 mln zł i była ona o 20,8% niższa niż w 2023 r. (113,9 mln zł). Przeciętna miesięczna kwota zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wynosiła w 2023 r. 223,54 zł (w 2023 r. – 219,52 zł).

W 2024 r. w województwie dolnośląskim odnotowano najniższy w kraju odsetek dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymali zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku – 7,8% (w Polsce – 10,9%).

Z dniem 1 czerwca 2018 r. wszedł w życie rządowy program „Dobry Start”¹ będący elementem długofalowej polityki rodzinnej. Program ma na celu wyrównywanie szans wśród uczniów i oferuje wsparcie dla rodzin z dziećmi w wieku szkolnym na utrzymaniu, bez względu na dochód. Pomoc realizowana jest w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na uczące się dziecko i ma wspomóc rodziny w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego (na tzw. wyprawkę szkolną). Świadczenie przysługuje do ukończenia przez dziecko 20. roku życia a na dziecko niepełnosprawne do ukończenia przez nie 24. roku życia i jest niezależne od dochodu uzyskiwanego przez rodzinę. W 2024 r. w województwie dolnośląskim wypłacono na ten cel 102,3 mln zł dla ponad 340 tys. uczniów (tj. odpowiednio więcej niż w 2023 r. o 1,4% i o 1,3%). W skali kraju było to 1,4 mld zł i 4,7 miliona uczniów).

Tablica 20. Świadczenia na rzecz rodziny

Table 20. Benefits to the family

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024
Dobry Start^a Good Start^a				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	.	90589,1	100903,7	102275,7
liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie (w ciągu roku) number of children (and learners) for whom benefits have been paid (during a year)	.	302192	336633	340919
Zasiłek rodzinny Family allowance				
kwota świadczeń ^b wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of family allowances ^b (during a year) in thousand PLN	246570	190139	113866	90132
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny children, for which the parents shall receive family allowances	120981	89010	51870	40321
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w % Share of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age in %	23,1	16,8	9,9	7,8
Fundusz alimentacyjny Alimony fund				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	104937,3	90466,1	73346,5	69581,3
liczba wypłaconych świadczeń number of paid benefits	278620	221095	171162	156922
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT Family tax relief in PIT tax returns				
kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej w tys. zł amount of tax deductions for family tax relief in thousand PLN	391956,2	395252,9	319988,8	.
liczba dzieci ^c number of children ^c	449671	467514	493565	.

a W ramach programu „Dobry Start” dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Wraz z dodatkami. c Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the „Good Start” program, for each learning child, at the beginning of the school year, a benefit for a school layette is paid once a year. b Including appendices. c The number of children was given in total, i.e. children for whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

¹ Realizowany na podstawie rozporządzenia RM z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. 2021, poz.1092).

W 2024 r. kontynuowano program **Karta Dużej Rodziny (KDR)**, który jest kolejnym elementem wspierania rodzin z dziećmi. Program ten przeznaczony jest dla rodzin wielodzietnych (tj. przynajmniej z trójką dzieci) niezależnie od wysokości dochodów. Jego uczestnicy mają zapewnione zniżki oraz dodatkowe uprawnienia przy korzystaniu z oferty kulturalnej, rekreacyjnej i transportowej na terenie całego kraju.

W 2024 r. województwie dolnośląskim Kartę Dużej Rodziny posiadało 116,0 tys. rodzin, co oznacza wzrost o 6,6% w porównaniu z 2023 r. (108,8 tys. rodzin). Był to największy wzrost spośród wszystkich województw.

Największy odsetek rodzin uczestniczących w ww. programie odnotowano we Wrocławiu (14,0% ogólnej liczby rodzin w województwie posiadających KDR) oraz w powiecie wrocławskim (6,4%), natomiast najmniejszy – w powiatach kamiennogórskim i wałbrzyskim (po 1,7%).

Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 stworzyła ramy prawne² dla funkcjonowania nowych form opieki nad małymi dziećmi, takich jak klub dziecięcy, dzienny opiekun oraz niania. Informacje o działalności instytucjonalnych form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (liczba placówek i miejsc, liczba dzieci tam przebywających) pochodzi ze sprawozdania RKZ-4G sporządzonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, które zastąpiło obowiązujący do 2022 r. formularz OD-1 „Żłobki i kluby dziecięce”.

Żłobek to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20 tygodnia życia dziecka, żłobek zapewnia opiekę do 10 godz. dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuna dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798). Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1 roku życia dziecka, klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godz. dziennie.

Niania to osoba fizyczna sprawująca opiekę nad dziećmi na podstawie umowy o świadczenie usług zwanej "umową uaktywniającą", zawieranej w formie pisemnej między nianią a rodzicami albo rodzicem samotnie wychowującym dziecko.

Niania sprawuje opiekę nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia.

Dzienny opiekun to osoba fizyczna prowadząca działalność na własny rachunek albo zatrudniana przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty, województwa), instytucje publiczne, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, na podstawie umowy o pracę albo umowy o świadczenie usług.

Dzienny opiekun sprawuje opiekę nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia.

W końcu 2024 r. w województwie dolnośląskim działało 510 placówek opieki nad dziećmi do lat 3, tj. o 8 mniej (tj. o 1,5%) niż w 2023 r.; w kraju odnotowano wzrost o 3,8%. W strukturze placówek dominowały żłobki, które stanowiły ponad 83% ogólnej ich liczby. W ciągu roku liczba żłobków zmniejszyła się o 0,5%, a klubów dziecięcych – o 6,6%. W kraju liczba żłobków wzrosła o 4,3%, a klubów dziecięcych o 1,6%.

² Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798).

Tablica 21. Żłobki i kluby dziecięce

Stan w dniu 31 grudnia

Table 21. Nurseries and children's clubs

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Żłobki Nurseries	219	399	427	425
w tym publiczne of which public	58	110	.	.
Oddziały żłobkowe Nursery sections	17	3	-	-
Kluby dziecięce Children's clubs	25	80	91	85
w tym publiczne of which public	.	9	.	.
Miejsca: Places:				
w żłobkach ^a in nurseries ^a	9134	17583	20519	20612
w klubach dziecięcych in children's clubs	409	1525	1870	1855
Dzieci przebywające: Children staying:				
w żłobkach ^a in nurseries ^a	8147	14685	17408	16327
w klubach dziecięcych in children's clubs	366	1240	1551	1482

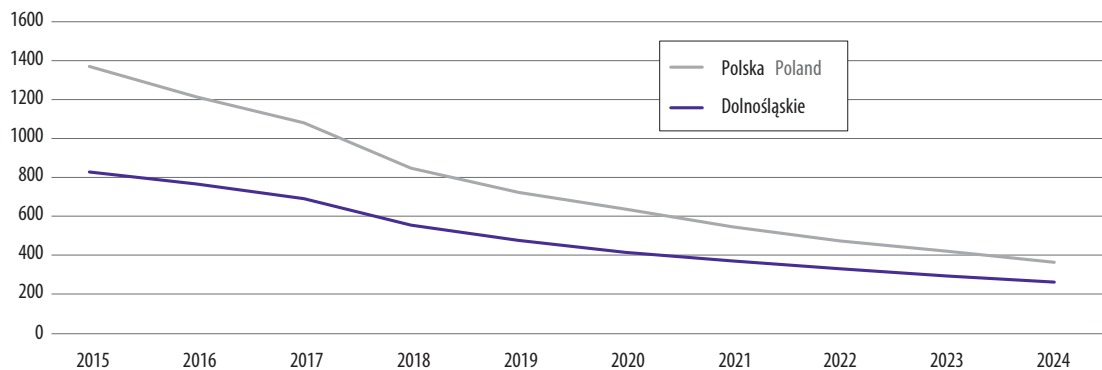
a W latach 2015-2020 łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a In 2015-2020 including nursery sections.

Wykres 32. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach^a i klubach dziecięcych

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 32. Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries^a and children's clubs

As of 31 December

a W latach 2015-2021 łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a In 2015-2021 including nursery sections.

Dolnośląskie zajmowało w 2024 r. 1. miejsce w kraju pod względem odsetka dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych – 29,6% (przy średniej krajowej na poziomie 21,9%) oraz liczby miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych w przeliczeniu na 1000 dzieci w wieku do lat 3 – 374 (przy średniej krajowej na poziomie 272).

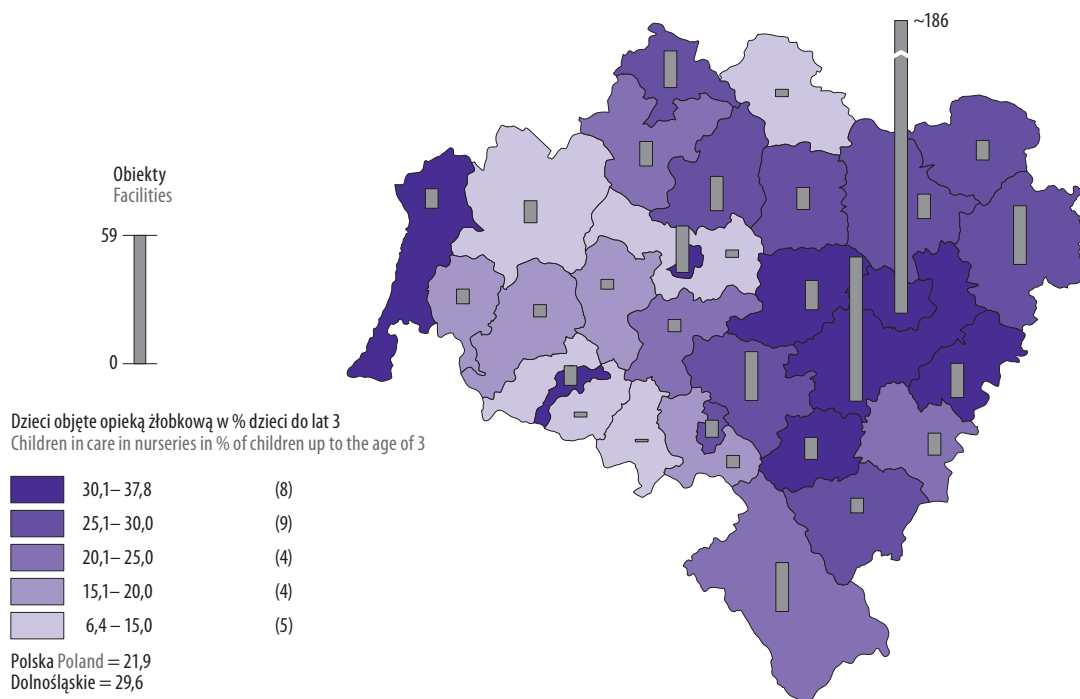
Pod względem odsetka dzieci w wieku do 3 lat objętych opieką w żłobkach (łącznie z klubami dziecięcymi) przodują także dolnośląskie powiaty – w 2024 r. Wrocław zajmował 11. miejsce w kraju – 37,8%, a powiat strzeliński – 23. miejsce w kraju (34,1%). W rankingu gminnym natomiast zdecydowanie przodują w kraju dolnośląskie gminy: Jordanów Śląski – 57,1%, miasto Oleśnica – 52,3%, miasto Zgorzelec – 49,6%, Kobierzyce – 48,1%, a także Nowa Ruda – 47,3%.

Mapa 29. Żłobki^a i kluby dziecięce w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 29. Nurseries^a and children's clubs in 2024

As of 31 December

a łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a including nursery sections.

Z danych Centralnego Rejestru Ubezpieczonych ZUS wynika, że na koniec 2024 r. w województwie dolnośląskim zarejestrowanych było 298 **niań** zatrudnionych na podstawie umowy uaktywniającej (w 2023 r. – 272). Zdecydowaną większość niań stanowiły kobiety (98,3%). Najliczniej reprezentowaną grupą były osoby w wieku 60 lat i więcej (89 osób, tj. 29,9% ogółu); w kraju najliczniejsza była grupa niań w wieku 50-59 lat (1275 osób, tj. 31,4% ogółu).

Pracę w charakterze **dziennego opiekuna** sprawującego opiekę nad dziećmi w warunkach zbliżonych do warunków domowych podjęło w naszym regionie 162 osoby (156 dziennych opiekunów w 2023 r.). Pod opieką dziennych opiekunów, według danych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, przebywało 787 dzieci (w 2023 r. – 734).

Warunki mieszkaniowe

Housing conditions

W 2024 r. warunki mieszkaniowe w województwie dolnośląskim były znacznie lepsze niż w pozostałych województwach oraz, podobnie jak w kraju, uległy niewielkiej poprawie w porównaniu z poprzednimi latami.

Wskaźniki obrazujące sytuację mieszkaniową były jednymi z najlepszych w kraju. Dolnośląskie należało do liderów jeśli chodzi o gęstość zaludnienia mieszkań. Pod względem liczby mieszkań przypadających na 1000 osób, przeciętnej liczby osób na 1 mieszkanie oraz na 1 izbę nasze województwo plasowało się na 2. miejscu w kraju.

Natomiast mniejsza niż średnio w kraju była gęstość sieci wodociągowej i gazowej, a większa - sieci kanalizacyjnej.

Według stanu na 31 grudnia 2024 r. zasoby mieszkaniowe województwa dolnośląskiego liczyły 1328,5 tys. mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 94509,5 tys. m², w których znajdowało się 4873,9 tys. izb. W ciągu roku liczba mieszkań wzrosła o 1,2%, a w porównaniu z 2015 r. – o 16,9% (w kraju odnotowano wzrost odpowiednio o 1,2% i 13,1%). Przyrost liczby mieszkań w stosunku rocznym plasował województwo dolnośląskie na 6. miejscu w kraju po województwach: pomorskim, mazowieckim, małopolskim, wielkopolskim i podlaskim (gdzie odnotowano wzrost odpowiednio o 1,7%, 1,4%, 1,4%, 1,3% i 1,3%).

W 2024 r. w województwie dolnośląskim było zlokalizowanych 67,5 tys. lokali mieszkalnych z mieszkaniowego zasobu gmin o łącznej powierzchni 3105,0 tys. m² (z wyłączeniem lokali zamiennych i tymczasowych pomieszczeń), na które obowiązywały umowy na najem — 3. miejsce w kraju po województwach śląskim i mazowieckim. Na najem socjalny lokali mieszkalnych z mieszkaniowego zasobu gmin podpisanych było 5,6 tys. umów (5. lokata po województwach: mazowieckim, śląskim, wielkopolskim, małopolskim), a oczekiwało na niego 8,9 tys. gospodarstw domowych (w tym 3,8 tys. w ramach realizacji wyroków eksmisyjnych). Liczba umów najmu socjalnego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa dolnośląskiego była najniższa w kraju – 0,15.

Pod budownictwo mieszkaniowe w 2024 r. dolnośląskie gminy przekazały 15,0% całkowitej powierzchni gruntów przekazanych w kraju, co plasowało omawiane województwo na 1. miejscu wśród województw. Zasób gruntów przeznaczonych w województwie dolnośląskim na budownictwo mieszkaniowe na koniec 2024 r. wyniósł 3098,9 ha (2. lokata po województwie śląskim), z tego 814,2 ha (26,3%) przeznaczone jest pod zabudowę wielorodzinną, a 2284,7 ha (73,7%) – jednorodziną.

Tablica 22. Zasoby mieszkaniowe^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 22. Dwelling stocks^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020 ^b	2023	2024
Mieszkania Dwellings	1136644	1256829	1312857	1328502
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności Dwelling stocks per 1,000 population	391,4	432,1	456,0	463,2
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	3,84	3,68	3,67	3,67
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor area of a dwelling in m ²	72,3	70,5	71,0	71,1
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	2,56	2,31	2,19	2,16

a Na podstawie bilansów. b Dane uwzględniają wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.
a Based on balances. b The data take into account the results of the National Population and Housing Census 2021.

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego **Bilans zasobów mieszkaniowych** za dany rok (według stanu na 31 grudnia).

Zasoby mieszkaniowe – ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

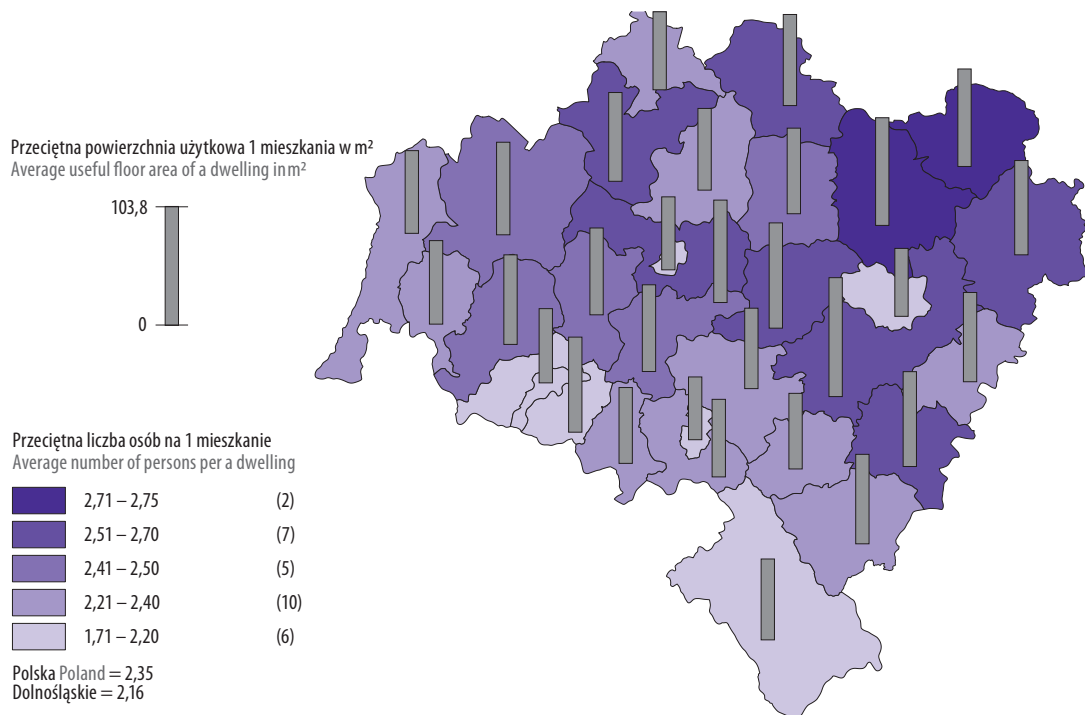
W 2024 r. **warunki mieszkaniowe** ww województwie dolnośląskim były znacznie lepsze niż w pozostałych województwach oraz, podobnie jak w kraju, uległy nieznacznej poprawie w porównaniu z poprzednimi latami. Znajduje to odzwierciedlenie w wartościach wskaźników ilustrujących przeciętną liczbę osób przypadającą na mieszkanie i na izbę oraz powierzchnię użytkową mieszkania. Na 1 osobę w 2024 r. przypadało przeciętnie 33,0 m² mieszkania, co plasowało województwo dolnośląskie na 4. miejscu w kraju (po województwach: mazowieckim, podlaskim i łódzkim). Pod względem liczby mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców (463) dolnośląskie zajmowało 2. miejsce w kraju (po mazowieckim – 465; w kraju – 426), podobnie jak pod względem przeciętnej liczby osób na 1 mieszkanie – 2,16 (po mazowieckim – 2,15; w kraju – 2,35) oraz pod względem gęstości zaludnienia mieszkań – 0,59 osoby na izbę (po podlaskim – 0,58; przeciętnie w kraju – 0,61).

Mapa 30. Warunki mieszkaniowe ludności w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 30 Housing conditions of population in 2024

As of 31 December

W porównaniu z latami wcześniejszymi poprawiła się infrastruktura komunalna. Długość **sieci wodociągowej** w 2024 r. osiągnęła 21201,7 km i zmniejszyła się w ciągu roku o 42,2 km (tj. o 0,2%). Liczba przyłączy natomiast zwiększyła się w ciągu roku o 5,8 tys. (tj. o 1,5%), a w porównaniu z 2015 r. – o 45,6 tys. (tj. o 13,3%). Spadek długości sieci wodociągowej w ciągu roku zaobserwowano w powiatach: oławskim – o 23,2%, polkowickim – o 4,1%, świdnickim – o 0,4%; największy wzrost wystąpił w powiecie wrocławskim – o 2,0%. Ponad 66% długości sieci wodociągowej i 58% przyłączy do budynków zlokalizowanych było na terenach wiejskich.

Tablica 23. Wodociągi
Stan w dniu 31 grudnia
Table 23. Water supply system
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć (rozdzielcza i przesyłowa) w km Distribution and transmission network in km	15681,6 ^a	20693,9	21243,9	21201,7
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	343513	360035	383268	389092
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm ³ Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm ³	93,1	99,4	99,7	102,7

a Rozdzielcza.
a Distribution.

W 2024 r. z sieci wodociągowej korzystało 95,4% ogółu ludności (w porównaniu z 2015 r. wzrost o 0,5 p.proc.). W miastach dostęp do wodociągu miało 97,6% ogółu ludności (tyle samo, co w 2015 r.). Na terenach wiejskich udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej kształtował się na poziomie 90,7% (wzrost o 1,9 p.proc.). Wskaźniki te były wyższe niż przeciętnie w kraju, gdzie z sieci wodociągowej korzystało 92,7% ludności ogółem, 96,8% w miastach i 86,6% na wsi.

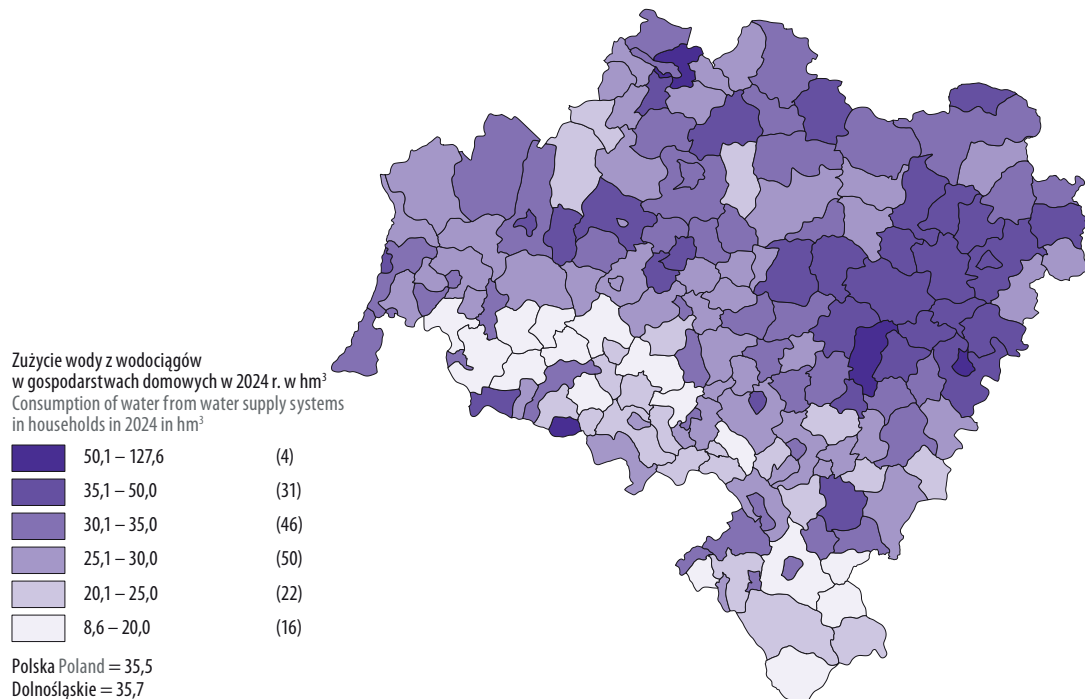
Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

Przeciętnie 1 mieszkaniec województwa dolnośląskiego zużył w 2024 r. 35,7 m³ wody z wodociągów (w kraju – 35,5 m³), tj. o 1,1 m³ więcej niż w 2023 r. i o 3,7 m³ więcej niż w 2015 r. Więcej wody używali mieszkańcy miast, niż wsi – odpowiednio 38,2 m³ wobec 30,7 m³. Mieszkańcy dolnośląskich miast należeli do liderów zużycia wody – 4. miejsce w kraju (po województwach: mazowieckim – 42,3 m³, wielkopolskim – 38,8 m³, małopolskim – 38,7 m³).

Gęstość sieci wodociągowej w województwie dolnośląskim nadal była mniejsza niż przeciętnie w kraju. W 2024 r. na 100 km² powierzchni przypadało 106,3 km sieci wodociągowej (8. lokata; w kraju 109,5 km), tj. o 0,2 km mniej niż w 2023 r. i o 27,7 km więcej niż w 2015 r. W miastach wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 326,4 km (w kraju 353,3 km), a na wsi – 79,1 km (w kraju 89,5 km). W ciągu roku spadek gęstości sieci wodociągowej odnotowano w powiatach: oławskim (o 36,7 km), polkowickim (o 3,6 km), świdnickim (o 0,5 km), natomiast największy wzrost – w Legnicy (o 3,9 km) i w powiecie wrocławskim (o 3,5 km).

Mapa 31. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2024 r.

Map 31. Consumption of water from water supply systems in households in 2024

Na koniec 2024 r. długość sieci kanalizacyjnej wyniosła w województwie dolnośląskim 13,5 tys. km. W okresie 2015–2024 jej długość wzrosła o 2,6 tys. km (tj. o 23,5%). Na obszarach wiejskich przyrost długości sieci w tym okresie był większy niż w miastach – odpowiednio o 1,6 tys. km (tj. o 26,7%) i o 0,9 tys. km (tj. o 19,5%).

W porównaniu z 2023 r. długość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się o 247,4 km, tj. 1,9% (w kraju o 2,4%). Na obszarach wiejskich województwa dolnośląskiego usytuowane było 56,9% sieci kanalizacyjnej oraz 45,3% liczby przyłączy.

Kanalizacja to kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

Tablica 24. Kanalizacja

Stan w dniu 31 grudnia

Table 24. Sewage system

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć kanalizacyjna ^a w km Sewage system ^a in km	10914,9	12443,8	13235,5	13482,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	221660	245877	266537	272240
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm ³ Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm ³	107,4	117,7	123,8	122,1
w tym oczyszczane of which treated	107,3	117,7	123,8	122,0

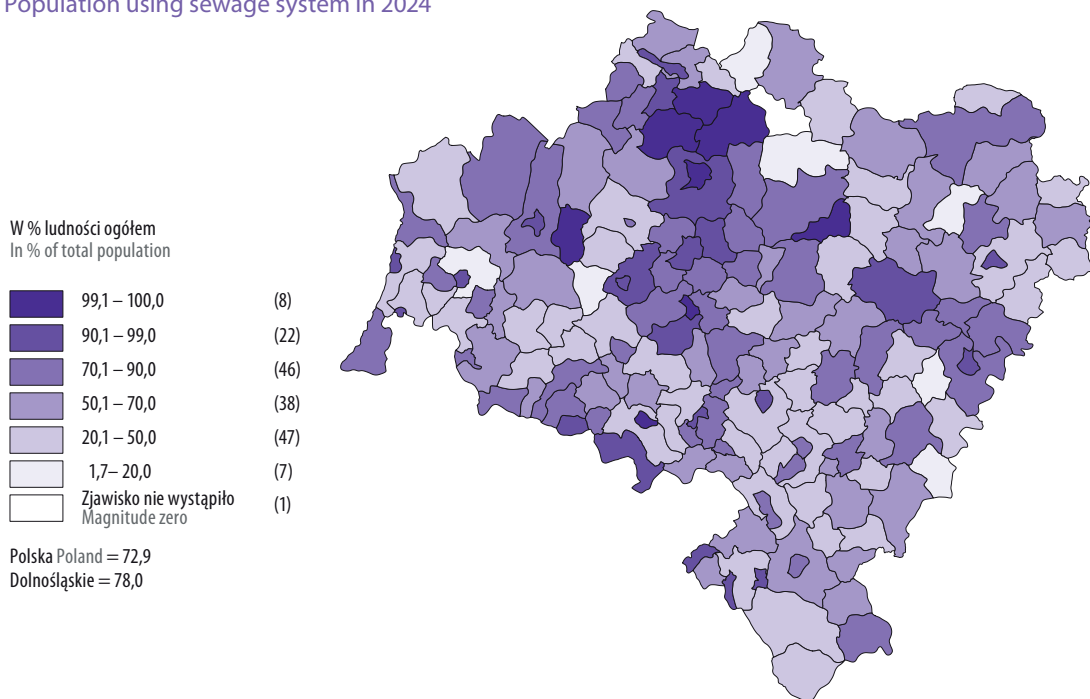
a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Gęstość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się w porównaniu z latami poprzednimi i była większa niż przeciętnie w kraju – 67,6 km wobec 59,2 km na 100 km². W porównaniu z 2023 r. odnotowano wzrost o 1,2 km (w kraju o 1,4 km), a w porównaniu z 2015 r. – o 12,9 km (w kraju o 11,3 km). W dolnośląskich miastach gęstość sieci kanalizacyjnej była znacznie niższa niż średnio w kraju – 265,0 km wobec 307,1 km, natomiast na wsi – wyższa – 43,2 km wobec 38,8 km.

Odszetek korzystających z sieci kanalizacyjnej w okresie 2015–2024 zwiększył się z 75,7% do 78,0% (wzrost o 2,3 p.proc.). W miastach na koniec 2024 r. z sieci korzystało 91,2% ludności (wzrost o 1,0 p.proc.), a na obszarach wiejskich 50,9% (wzrost o 7,7 p.proc.). Wartości tego wskaźnika odnotowane w województwie dolnośląskim przekraczały średnie krajowe – ogółem o 5,1 p.proc., na wsi o 4,7 p.proc.

Mapa 32. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.

Map 32. Population using sewage system in 2024

W 2024 r. długość **sieci gazowej** ogółem w województwie dolnośląskim wyniosła 10,8 tys. km i w porównaniu z 2023 r. zwiększyła się o 1,0% (w kraju odnotowano wzrost o 1,3%), a w porównaniu z 2015 r. – o 18,2% (w kraju odnotowano wzrost w tym okresie o 21,0%). Zmniejszyła się natomiast liczba ludności korzystającej z sieci gazowej – w ciągu roku o 0,6%, a w porównaniu z 2015 r. – o 0,7%.

Długość sieci gazowej rozdzielczej (dystrybucyjnej) wyniosła 9,4 tys. km i było to więcej o 1,2% niż przed rokiem i o 34,6% więcej niż w 2015 r.

Gęstość sieci gazowej poprawiła się w porównaniu z latami ubiegłymi i osiągnęła nieco niższy poziom niż w kraju – 47,0 km wobec 52,4 km na 100 km² (przed rokiem 46,4 km na 100 km², a w kraju – 51,7 km na 100 km²). Pod względem wysokości tego wskaźnika Dolnośląskie zajmowało w 2024 r. 6. miejsce w kraju po województwach: małopolskim, śląskim, podkarpackim, mazowieckim i wielkopolskim.

Gęstość sieci gazowej w miastach wyniosła 257,9 km na 100 km² (w kraju 299,3 km), a na wsi – 20,9 km (w kraju 32,2 km).

W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się liczba odbiorców ogrzewających mieszkania gazem – spadek o 610 gospodarstw domowych, tj. o 0,2%, natomiast w relacji do 2015 r. był to wzrost o 224,0 tys. gospodarstw domowych, tj. ponad cztery razy więcej.

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy;
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

Tablica 25. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych

Stan w dniu 31 grudnia

Table 25. Gas supply system as well as gas consumers and consumption of gas from gas supply system in households
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć gazowa w km Gas supply system in km	9111,6	10300,2	10661,6	10770,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in units	158415	204458	220618	223 589
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Gas consumers from gas supply system ^a in thousands	678,2	783,2	840,8	834,0
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from gas supply system (during the year):				
w GWh in GWh	3573,2	4384,6	4505,4	4697,7
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	1229,9	1503,9	1562,7	1634,3

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Including gas customers using collective gas-meters.

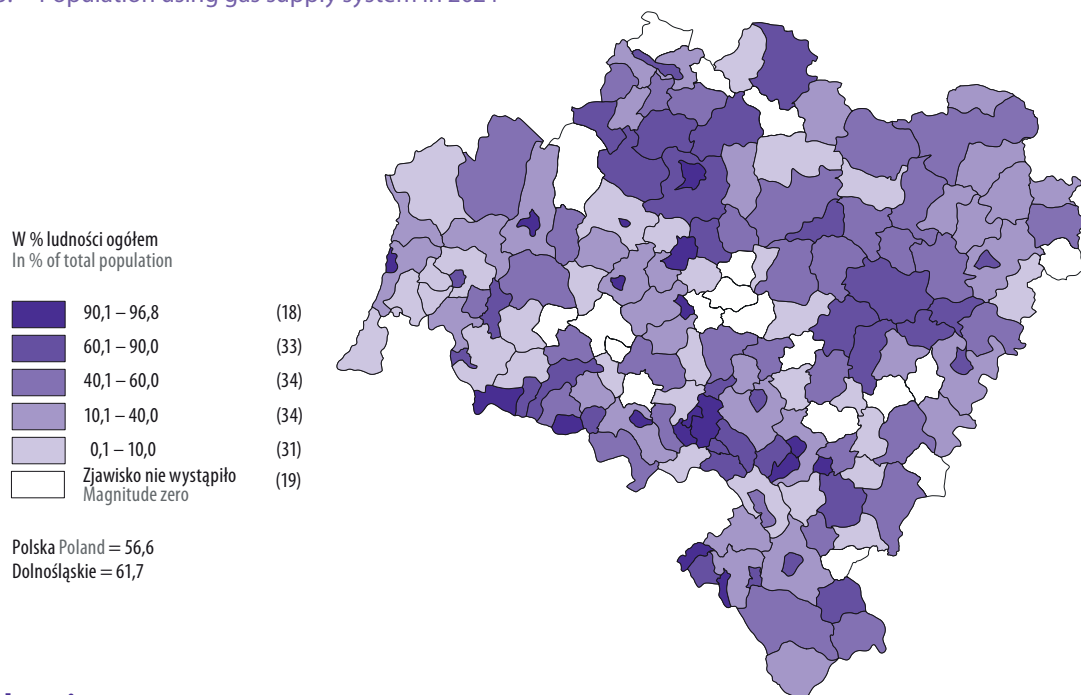
Odsetek korzystających z instalacji gazowej ogółem wyniósł w 2024 r. 61,7% (w kraju 56,6%) i zmniejszył się o 0,1 p.proc. w porównaniu z poprzednim rokiem, a w porównaniu z 2015 r. – wzrósł o 0,4 p.proc. W miastach był znacznie wyższy niż na wsi – odpowiednio 79,0% (4. miejsce wśród województw po podkarpackim, zachodniopomorskim i lubuskim; w kraju było to odpowiednio 72,2% i 33,8%.

W województwie dolnośląskim relatywnie wysokie na tle innych województw było zużycie gazu z sieci w przeliczeniu na 1 korzystającego – 2654,8 kWh (4. miejsce w kraju po województwach: mazowieckim, wielkopolskim, małopolskim). Znacznie wyższe było zużycie na wsi niż w miastach – 3599,3 kWh wobec 2500,2 kWh.

Zużycie gazu na 1 mieszkańca w województwie dolnośląskim także przekraczało średnią dla kraju – w 2024 r. było to odpowiednio 1634,3 kWh wobec 1453,4 kWh.

Mapa 33. Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2024 r.

Map 33. Population using gas supply system in 2024

Ochrona zdrowia

Health care

W 2024 r. w województwie dolnośląskim dostępność do personelu medycznego poprawiła się w porównaniu z 2023 r. zarówno w przypadku lekarzy, jak i pielęgniarek. Liczba lekarzy przypadająca na 10 tys. ludności przekraczała średnią dla kraju i plasowała dolnośląskie na 4. miejscu wśród województw (również 4. lokata rok wcześniej), a liczba pielęgniarek i położnych – na 10. miejscu (11. lokata rok wcześniej). W przypadku pielęgniarek i położnych wskaźnik ten był niższy od średniej dla kraju. Kwalifikacje lekarzy były nieco niższe niż przeciętnie w kraju, natomiast kwalifikacje lekarzy dentyistów – wyższe, jednakże zarówno odsetek lekarzy, jak i lekarzy dentyistów posiadających specjalizację zmniejszył się w porównaniu z 2023 r.

Dolnośląskie charakteryzowało się wysokimi wartościami wskaźników dotyczącymi opieki długoterminowej – odnotowano tu najwięcej łóżek w zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych w przeliczeniu na 100 tys. ludności.

Dolnośląskie zajmuje czołowe pozycje w lecznictwie uzdrowiskowym. Co piąty szpital i sanatorium uzdrowiskowe znajduje się na jego terenie, a pod względem liczby kuracjuszy leczonych stacjonarnie w tych obiektach województwo dolnośląskie zajmowało 3. miejsce w kraju.

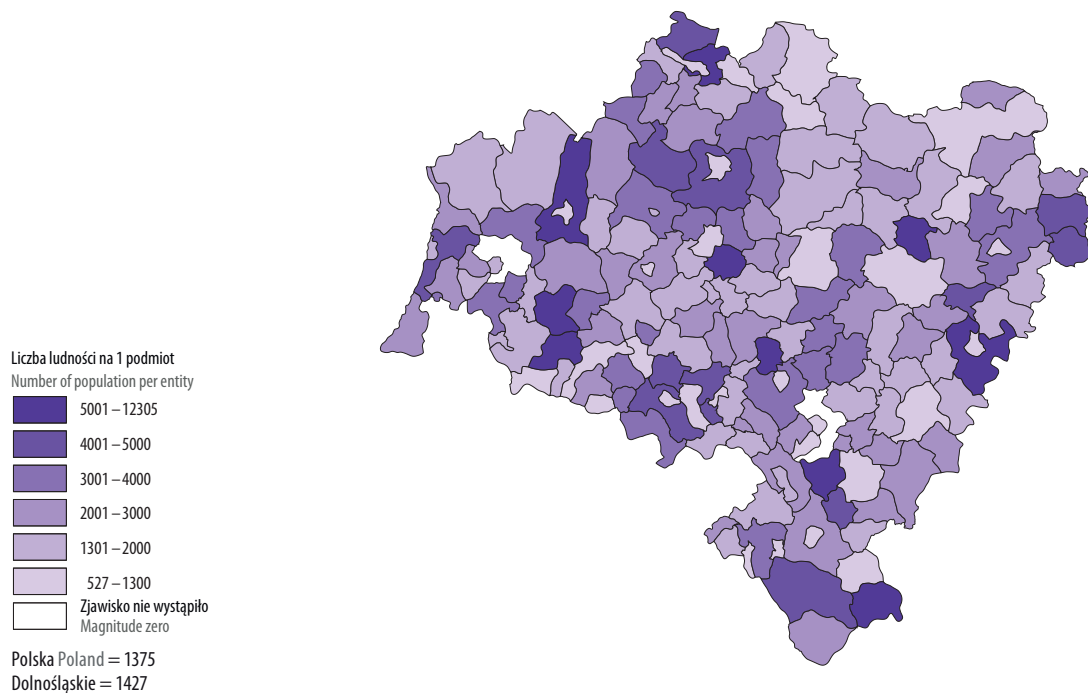
Liczba osób przypadająca na szpitalny oddział ratunkowy zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim, jednak była ona nadal znacznie wyższa niż przeciętnie w kraju.

Jeden z podstawowych mierników służących do oceny skuteczności funkcjonowania systemu PRM – czas dotarcia zespołu ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia – należał do najgorszych w kraju.

W końcu 2024 r. w województwie dolnośląskim funkcjonowało 2010 podmiotów **ambulatoryjnej opieki zdrowotnej**, z tego 1729 przychodni (o 3,8% więcej niż w 2023 r. i o 28,1% więcej niż w 2015 r.) i 281 praktyk lekarskich (odpowiednio mniej o 3,4% i 49,1%). W przeliczeniu na 10 tys. ludności przypadało, podobnie jak w kraju i podobnie jak przed rokiem, 6 przychodni.

Mapa 34. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2024 r.

Map 34. Out-patient health care in 2024

W ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w 2024 r. udzielono 27,8 mln porad, czyli więcej niż rok wcześniej o 0,7 mln, tj. o 2,5%. W strukturze porad podstawową część stanowiły te udzielone przez lekarzy (89,5%), a 10,5% porad udzielili lekarze dentyści.

W 2024 r. kontynuowano realizację porad lekarskich w formie teleporad³, szczególnie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej u lekarza rodzinnego – zwłaszcza w przypadku leczenia drobnych dolegliwości, które nie wymagają badania fizykalnego pacjenta.

W 2024 r. w formie teleporad zrealizowano 1,0 mln porad lekarskich w podstawowej opiece zdrowotnej (w 2023 r. – 1,2 mln porad), co stanowiło 6,2% wszystkich teleporad w kraju (w 2023 r. – 7,0%).

³ Teleporada to porada medyczna lub psychologiczna realizowana na odległość z wykorzystaniem połączenia telefonicznego lub innych systemów teleinformatycznych.

Tablica 26. Placówki opieki zdrowotnej

Stan w dniu 31 grudnia

Table 26. Health care facilities

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Przychodnie Out-patient departments	1350	1538	1666	1729
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów ^a Medical and dental practices ^a	552	391	291	281
Porady udzielone ^{b,c} w tys: Consultations provided ^{b,c} in thousands:	24360,9	22084,1	27070,2	27754,5
lekarskie ^d doctors ^d	21675,1	19836,3	24144,2	24828,9
stomatologiczne stomatological	2685,8	2247,9	2926,0	2925,6
Szpital ogólny General hospital	79	86	78	71
Łóżka w szpitalach ogólnych Beds in general hospitals	14841	13294	13039	12355
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	51,1	46,0	45,3	43,1
wykorzystanie łóżek w % usage of beds in %	65,2	56,5	67,5	67,5
przeciętny pobyt chorego w dniach average patient stay in days	5,5	5,6	5,5	5,0

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub przychodniami. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów. c W ciągu roku. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym.

a Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or out-patient departments. b Including consultations paid by patients. c During the year. d Including consultations provided to non-hospitalised patients in admission rooms.

Na terenie województwa dolnośląskiego w końcu 2024 r. funkcjonowało 71 stacjonarnych ogólnodostępnych **szpitali ogólnych**, tj. o 7 mniej niż rok wcześniej. Dysponowały one 12,4 tys. łóżek (spadek w ciągu roku o 684 łóżka). W przeliczeniu na 10 tys. ludności przypadały 43 łóżka (przed rokiem 45 łóżek), podobnie jak w kraju i plasowało województwo dolnośląskie na 7. miejscu w kraju (po województwach: śląskim, łódzkim, lubelskim, podlaskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim). Spośród 577 oddziałów najwięcej było: chirurgicznych – 121 (2514 łóżek), rehabilitacyjnych – 67 (2295 łóżek), chorób wewnętrznych – 52 (1436 łóżek) i intensywnej terapii – 40 (282 łóżka). W ciągu roku w szpitalach ogólnych w trybie stacjonarnym leczono 606,4 tys. pacjentów (rok wcześniej – 585,5 tys.; wzrost o 3,6% r/r).

Na 1 łóżko w szpitalach ogólnych przypadały 232 osoby, tj. o 2 osoby mniej niż średnio w kraju, a na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej – 1427 osób (w kraju 1375).

W ciągu roku nie zmieniło się wykorzystanie łóżek w szpitalach ogólnych (67,5%), natomiast w porównaniu z 2015 r. było ono mniejsze (o 1,7 p.proc.). Wskaźnik ten był mniejszy niż średnio w kraju (68,6%) i plasował Dolnośląskie na 11. lokacie wśród województw (przed rokiem była to 7. lokata).

W szpitalach ogólnych w województwie dolnośląskim w 2024 r. hospitalizowanych było (bez ruchu międzyoddziałowego) 523,3 tys. pacjentów (o 3,9% mniej niż w 2023 r.), co plasowało je na 6. miejscu w kraju (po województwach: mazowieckim, śląskim, wielkopolskim, małopolskim, łódzkim).

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitalach ogólnych, psychiatrycznych i uzdrowiskowych, ośrodkach leczenia odwykowego, ośrodkach rehabilitacyjnych dla narkomanów, regionalnych ośrodkach psychiatrii sądowej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych, hospicjach, oddziałach opieki paliatywnej, sanatoriach).

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

W odniesieniu do pięciu **zawodów medycznych**: lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych oraz fizjoterapeutów⁴ zastosowano wyniki analizy źródeł administracyjnych, w tym głównie rejestrów. Metoda ta pozwoliła na uzyskanie danych wynikowych o znacznie lepszej jakości, niż dotychczas stosowane.

W końcu 2024 r. prawo wykonywania zawodu medycznego i sprawowania opieki nad pacjentami w województwie dolnośląskim posiadało 13,8 tys. lekarzy (o 2,5% więcej niż w 2023 r.), 4,0 tys. lekarzy dentystów (wzrost o 2,1%), 24,2 tys. pielęgniarek (wzrost o 1,8%), 3,1 tys. położnych (wzrost o 2,8%), 3,2 tys. farmaceutów (wzrost o 1,5%) oraz 1,3 tys. diagnostów laboratoryjnych (wzrost o 7,5%).

Zauważalna jest tendencja starzenia się kadry medycznej w systemie ochrony zdrowia. Wśród lekarzy najliczniejsza była grupa osób w wieku 65 lat i więcej. Ich liczba wyniosła 3,6 tys., a udział w ogólnej liczbie stanowił 25,9% (w 2023 r. – 25,6%). Podobne tendencje odnotowano w grupie lekarzy dentystów – odpowiednio 980 osób w wieku 65 lat i więcej, tj. 24,4% (przed rokiem – 24,1%). Natomiast wśród pielęgniarek i położnych najliczniejsze były grupy osób w wieku 55-64 lata – odpowiednio 8,0 tys., tj. 32,8% (przed rokiem – 32,6%) i 984 osoby, tj. 31,8% (przed rokiem – 33,0%).

Od 2019 r. dane dotyczące **lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych**, a od 2022 r. dane dotyczące **fizjoterapeutów** opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych,
- praktyk fizjoterapeutów.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy.

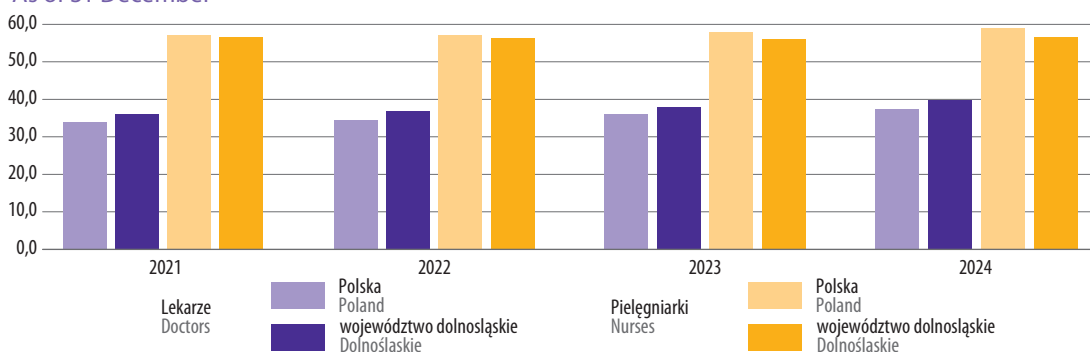
Dane dotyczące lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych oraz fizjoterapeutów opracowane w oparciu o źródła administracyjne nie są porównywalne z publikowanymi we wcześniejszych edycjach Raportu, które oparte były na metodzie sprawozdawczości.

Wykres 33. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 33. Doctors and nurses per 10 thousand population

As of 31 December

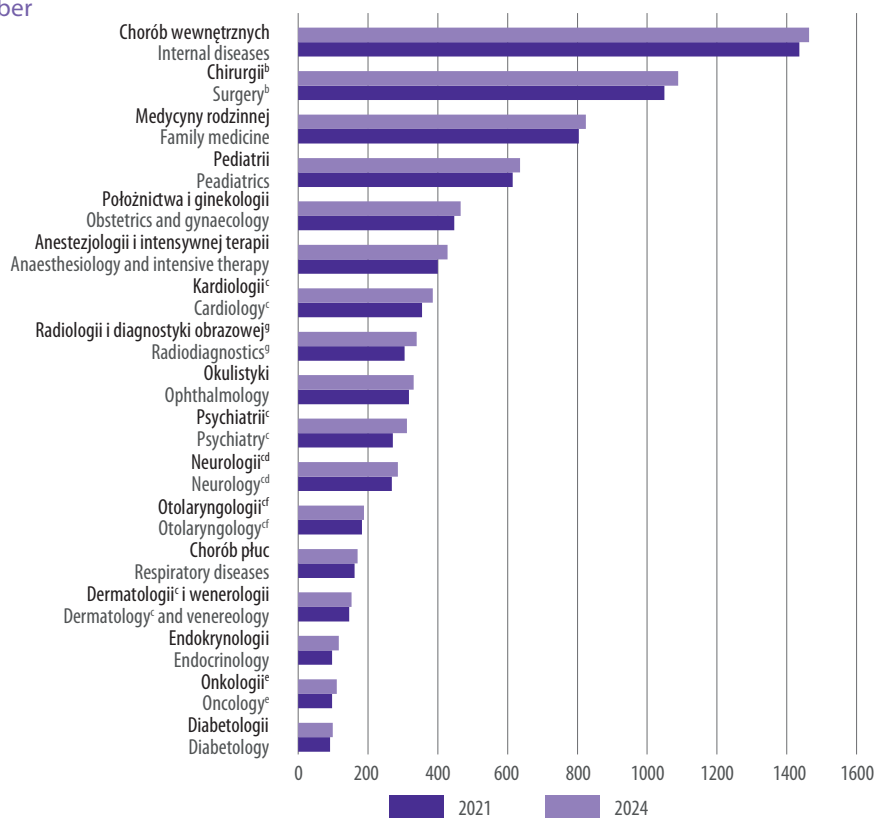
⁴ Prezentowane dane obejmują: lekarzy (lekarki) i lekarzy dentystów (lekarki dentystki), a także pielęgniarki (pielęgniary) i położne (położnych) oraz fizjoterapeutów (fizjoterapeutki) zamieszkałych w Polsce.

Populacja uprawnionych do wykonywania wybranych zawodów medycznych w Polsce obejmuje wszystkie osoby mające takie prawo, bez względu na status na rynku pracy i miejsce pracy, dlatego bardziej miarodajną informacją w odniesieniu do dostępności personelu medycznego jest liczba osób pracujących bezpośrednio z pacjentem (bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ).

W 2024 r. liczba lekarzy pracujących bezpośrednio z pacjentem wyniosła 11,5 tys. (wzrost w ciągu roku o 4,4%), lekarzy dentyistów – 3,1 tys. (wzrost o 4,1%), pielęgniarek – 16,1 tys. (wzrost o 0,7%), położnych – 1,8 tys. (wzrost o 1,0%), ratowników medycznych – 1,4 tys. (wzrost o 1,4%), farmaceutów⁵ – 2,3 tys. (wzrost o 4,4%), fizjoterapeutów – 5,1 tys. (wzrost o 6,7%) i 0,8 tys. diagnostów laboratoryjnych⁶ (spadek o 10,3%).

W Polsce występowały znaczne różnice w rozmieszczeniu przestrzennym kadry pracującej bezpośrednio z pacjentem, a tym samym w dostępności do personelu medycznego. Liczba lekarzy przypadająca na 10 tys. ludności wahała się od 26,2 w województwie lubuskim do 46,9 w województwie mazowieckim. Dolnośląskie zajmowało pod tym względem 4. miejsce w kraju z wartością wskaźnika na poziomie 40,2 (w kraju przeciętnie 37,7). Liczba pielęgniarek i położnych pracujących bezpośrednio z pacjentem na 10 tys. mieszkańców w roku 2024 była najniższa również w województwie lubuskim – 53,2, natomiast najwyższa – w województwie świętokrzyskim – 80,1. Dolnośląskie zajmowało 10. miejsce w kraju z wartością wskaźnika na poziomie 62,7 (w kraju przeciętnie 66,3).

Wykres 34. Lekarze specjaliści^a
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 34. Doctors specialists^a
As of 31 December

a Dane szacunkowe na podstawie źródeł administracyjnych. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiologii oraz chirurgii naczyniowej i urologii. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi.

d-g Także: d - neuropatologii, e - onkologii i hematologii dziecięcej, f - otorynolaryngologii, g - radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej

a Estimated data based on administrative sources. b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardio-surgery as well as vascular surgery and urology. c Including children's specialists. d-g Also: d - neuropathology, e - children's oncology and haematology, f - otorynolaryngology, g - oncological radiotherapy and children's radiology.

5 Magistrzy farmacji w aptekach ogólnodostępnych, punktach aptecznych i aptekach szpitalnych.

6 Analitycy medyczni i inne osoby z wyższym wykształceniem w laboratoriach diagnostycznych.

Poza dostępnością pracowników medycznych wyrażoną przez odniesienie liczby pracujących z pacjentem do liczby potencjalnych pacjentów, ważnym czynnikiem wpływającym na jakość opieki zdrowotnej są kwalifikacje kadry medycznej. Wśród lekarzy pracujących w województwie dolnośląskim w końcu 2024 r. 63,7% posiadało specjalizację (w kraju – 64,5%). Odsetek ten był niższy niż rok wcześniej (64,3%). Lekarze dentyści ze specjalizacją stanowili w 2024 r. 19,4% (w kraju 18,1%) ogółu lekarzy dentyistów (przed rokiem – 19,5%).

Na koniec 2024 roku najczęściej posiadaną przez lekarzy specjalizacją była specjalizacja z zakresu chorób wewnętrznych – 1502 osoby, a następnie chirurgii – 1117 osób i medycyny rodzinnej – 846 osób. Spośród wszystkich lekarzy specjalistów, najmniej liczną grupę w województwie dolnośląskim stanowili lekarze specjalizujący się w dziedzinach takich jak: diabetologia (102), onkologia (114), endokrynologia (120) oraz medycyna pracy (144).

W związku z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa polskiego istotną rolę w opiece zdrowotnej pełnią **zakłady opieki długoterminowej**, zapewniające pacjentom całodobowe świadczenia pielęgnacyjne, opiekuńcze i rehabilitacyjne, a także kontynuację leczenia farmakologicznego i dietetycznego w dłuższym okresie czasu.

Opieka długoterminowa świadczona jest w zakładach opiekuńczo-leczniczych oraz pielęgnacyjno-opiekuńczych o profilu ogólnym, a także zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych o profilu psychiatrycznym. Sprawowana jest nad pacjentem zdiagnozowanym o stabilnym stanie zdrowia i ustalonym leczeniu. Na koniec 2024 roku w województwie dolnośląskim działały 53 zakłady opiekuńczo-lecznicze (1. miejsce w kraju wraz z województwem mazowieckim), tj. tyle samo, co w 2023 r. i o 8 więcej niż w 2015 roku, a także 18 zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych (3. miejsce w kraju po województwach śląskim i mazowieckim), tj. o 1 więcej niż w 2023 r. i o 1 mniej niż w 2015 r. Spośród wszystkich województw w dolnośląskim było najwięcej łóżek w zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych w przeliczeniu na 100 tys. ludności – 152 przy średniej dla kraju na poziomie 114).

Inną formą opieki medycznej, często łączoną z opieką długoterminową, jest opieka hospicyjno-paliatywna, mająca na celu łagodzenie bólu i cierpienia pacjenta w schyłkowym okresie jego życia. Na koniec 2024 r. funkcjonowało łącznie 18 placówek tego typu (9 hospicjów stacjonarnych i 9 oddziałów opieki paliatywnej, działających poza strukturą szpitali), tj. o dwa więcej niż rok wcześniej i o 5 więcej niż w 2015 r.; było to najwięcej w skali kraju.

Lecznictwo uzdrowiskowe stanowi integralną część systemu ochrony zdrowia. Prowadzone jest w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego zlokalizowanych w uzdrowiskach, czyli na terenach o szczególnych walorach geologiczno-klimatycznych, wydzielonych w celu wykorzystania i ochrony znajdujących się tam naturalnych surowców leczniczych. W Polsce jest 47 statutowych obszarów uzdrowiskowych, zlokalizowanych na terenie 13 województw. Ponadto funkcjonuje podziemne sanatorium uzdrowiskowe w wyrobiskach górniczych Kopalni Soli w Wieliczce. Uzdrowisk nie posiadają województwa: opolskie, wielkopolskie i lubuskie, natomiast prym wiedzie dolnośląskie.

Rozmieszczenie obszarów uzdrowiskowych jest nierównomierne z wyraźną koncentracją uzdrowisk i zakładów w pięciu województwach: dolnośląskim (11 uzdrowisk – 54 zakłady), małopolskim (10 uzdrowisk – 43 zakłady i jedno sanatorium utworzone w podziemnym wyrobisku górniczym), zachodniopomorskim (5 uzdrowisk – 41 zakładów), kujawsko-pomorskim (3 uzdrowiska – 37 zakładów) i podkarpackim (5 uzdrowisk – 28 zakładów). W tych pięciu województwach znajdowało się 77,2% zakładów lecznictwa uzdrowiskowego. Działalność lecznicza w naszym województwie była prowadzona w 10 miejscowościach zlokalizowanych w pięciu powiatach: karkonoskim (Karpacz, Szklarska Poręba), kłodzkim (Długopole-Zdrój, Duszniki-Zdrój, Kudowa-Zdrój, Łądek-Zdrój, Polanica-Zdrój), lubańskim (Świeradów-Zdrój), wałbrzyskim (Szczawno-Zdrój), Jelena Góra (Cieplice Śląskie-Zdrój).

W końcu 2024 r. dolnośląskie szpitale i sanatoria uzdrowiskowe (45 obiektów z 6,2 tys. łóżek) stanowiły 19,1% ogólnej ich liczby w kraju (1. lokata). Natomiast pod względem liczby kuracjuszy leczonych stacjonarnie w tych obiektach (95,2 tys.) dolnośląskie zajmowało 3. miejsce w kraju (po zachodniopomorskim i kujawsko-pomorskim), a biorąc pod uwagę cudzoziemców (7,8 tys. osób) – 2. miejsce w kraju (po zachodniopomorskim).

Zdecydowaną większość zakładów uzdrowiskowych (83,3%) stanowiły placówki o charakterze stacjonarnym – sanatoria i szpitale uzdrowiskowe. Zakłady działające w trybie ambulatoryjnym – przychodnie uzdrowiskowe i zakłady przyrodolecznicze stanowiły 16,7%.

Liczba łóżek, którymi dysponowały dolnośląskie szpitale i sanatoria zwiększyła się w ciągu roku o 460, tj. o 8,0%, a w porównaniu z 2015 r. było ich mniej o 0,8%.

Na koniec 2024 roku odnotowano 12 szpitali uzdrowiskowych, które zlokalizowane były w 4 powiatach i łącznie dysponowały 1,9 tys. łóżek.

W dolnośląskich zakładach lecznictwa uzdrowiskowego kuracjusze najliczniej korzystali z kinezyterapii (15,1% ogólnej liczby zabiegów), wodolecznictwa (14,3%), zabiegów borowinowych (14,3%) oraz elektrolecznictwa (11,0%) i masaży (10,2%).

W województwie dolnośląskim działały 4 stacjonarne zakłady rehabilitacji leczniczej, które w końcu 2024 r. dysponowały 515 łózkami (2. lokata w kraju po województwie zachodniopomorskim). W ciągu roku stacjonarnie leczono w nich 10,6 tys. osób (3. lokata w kraju po województwach zachodniopomorskim i świętokrzyskim).

System Państwowe Ratownictwo Medyczne (PRM)⁷ został stworzony w celu zapewnienia pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Jednostkami systemu są zespoły ratownictwa medycznego (ZRM), w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego (LZRM) oraz motocyklowe jednostki ratunkowe⁸, wchodzące w skład podmiotu leczniczego będącego samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej albo jednostką budżetową, albo spółką kapitałową, w której co najmniej 51% udziałów albo akcji należy do Skarbu Państwa lub do jednostki samorządu terytorialnego oraz szpitalne oddziały ratunkowe (SOR), na których świadczenia zawarto umowy o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej. Zgodnie z nowelizacją ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym z 2025 r. na każde rozpoczęte 10 podstawowych zespołów ratownictwa medycznego, ma przypadać nie mniej niż jeden specjalistyczny zespół ratownictwa medycznego. Określono również kryteria tworzenia szpitalnych oddziałów ratunkowych – jeden SOR ma zabezpieczać obszar zamieszkiwany przez nie więcej niż 200 tys. mieszkańców, a dotarcie do niego ma zajmować zespołowi ratownictwa medycznego nie więcej niż 45 minut. Z systemem współpracują centra urazowe, centra urazowe dla dzieci oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, które zostały ujęte w wojewódzkim planie działania systemu PRM.

Od października 2017 r. w całej Polsce funkcjonuje System Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego (SWD PRM)⁹. Jest to system teleinformatyczny umożliwiający przyjęcie zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach z numerów alarmowych (112 lub 999), dysponowanie zespołami ratownictwa medycznego, rejestrowanie zdarzeń medycznych, prezentację miejsca geograficznego zdarzenia alarmowego oraz pozycjonowanie ZRM. Na terenie kraju utrzymanie oraz obsługę systemu zapewnia minister właściwy do spraw zdrowia, natomiast na terenie województwa – wojewoda.

W skład ZRM wchodzi osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych – w podstawowym zespole ratownictwa medycznego są to co najmniej dwie osoby, w tym pielęgniarka systemu lub ratownik medyczny, natomiast specjalistyczne ZRM są co najmniej trzyosobowe, a w ich skład wchodzi lekarz systemu i pielęgniarka systemu lub ratownik medyczny.

W 2024 r. w województwie dolnośląskim w ramach **ratownictwa medycznego** świadczeń medycznych udzielało, podobnie jak przed rokiem, 117 zespołów ratownictwa medycznego (w porównaniu z 2015 r. oznacza to wzrost o 3), w tym 101 (86,3%) to zespoły podstawowe, a 16 (13,7%) – specjalistyczne.

Wyniki badania jednostek pomocy doraźnej i ratownictwa medycznego wskazują, że w 2024 r. załogę zespołów podstawowych, specjalistycznych i lotniczych ratownictwa medycznego stanowiło 947 ratowników medycznych, 121 pielęgniarek systemu i 20 lekarzy systemu. W 2024 r., tak jak w latach poprzednich, utrzymała się tendencja spadkowa dotycząca liczby lekarzy systemu przy równoczesnym zwiększaniu się liczby ratowników medycznych. W porównaniu z poprzednim rokiem nastąpiło zwiększenie liczby ratowników medycznych o 49, co oznacza wzrost o 5,5%. Liczba lekarzy systemu wzrosła o 2, tj. o 11,1%. W ciągu roku zmniejszyła się natomiast liczba pielęgniarek systemu – o 12, co oznacza spadek o 9,0%.

⁷ System ratownictwa medycznego działa od 2007 r. na podstawie ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity Dz. U. 2025 poz. 91 z późn. zm.).

⁸ Motocyklowe jednostki ratunkowe rozpoczną działalność w 2026 r.

⁹ System ten działa na podstawie ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity Dz. U. 2025 poz. 91 z późn. zm.).

W 2024 r. zespoły ratownictwa medycznego zrealizowały 261,5 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia, tj. o 10,6% więcej niż w 2023 r. Świadczenia zdrowotnego udzielono 263,8 tys. osób, tj. 11,2% więcej niż w 2023 r. W przeliczeniu na 1000 ludności województwa przypadały 92 osoby, którym w miejscu zdarzenia udzielono świadczeń zdrowotnych (w kraju – 84). Najwyższy wskaźnik odnotowano w województwie zachodniopomorskim – 101 osób, a najniższy w województwie wielkopolskim – 61.

Struktura wyjazdów zespołów PRM ze względu na miejsce zdarzenia nie zmieniła się w porównaniu z ubiegłymi latami. Zdecydowaną większość, bo 76,3% ogólnej liczby zrealizowanych wyjazdów, stanowiły wyjazdy do domu pacjenta. Drugie co do liczebności miejsce zdarzenia (17,4% wyjazdów) to kategoria „inne”, która obejmuje m.in. ulicę (wyłączając ruch uliczno-drogowy), sklep, kościół. Wyjazdy do zdarzeń zaistniałych w ruchu uliczno-drogowym stanowiły 3,2%, a do zdarzeń w pracy lub w szkole – 3,1%.

Jednym z podstawowych mierników służących do oceny skuteczności funkcjonowania systemu PRM jest czas dotarcia zespołu ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia, liczony od chwili przyjęcia zgłoszenia przez dyspozytora medycznego do przybycia zespołu ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia. Zgodnie z ustawą¹⁰ czas dotarcia badany jest w skali każdego miesiąca za pomocą ustalenia wartości mediany, trzeciego kwartyla oraz maksymalnego czasu dotarcia. Każdy wojewoda ma obowiązek takiej organizacji systemu PRM na terenie województwa, żeby mediana czasu dotarcia - w skali każdego miesiąca – nie była większa niż 8 minut w mieście powyżej 10 tysięcy mieszkańców i 15 minut poza miastem powyżej 10 tys. mieszkańców. Natomiast maksymalny czas dotarcia zespołu nie powinien przekraczać 15 minut w mieście powyżej 10 tys. mieszkańców i 20 minut poza miastem powyżej 10 tys. mieszkańców. Z danych za 2024 r. wynika, że mediana czasu dotarcia zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia w miastach powyżej 10 tys. mieszkańców była przekroczona we wszystkich województwach, przy czym wartość mediany poniżej 10 min. charakteryzowała siedem województw: podkarpackie (9 min. i 2 sek.), podlaskie (9 min. i 13 sek.), lubelskie (9 min. i 24 sek.), świętokrzyskie (9 min. i 29 sek.), warmińsko-mazurskie (9 min. i 32 sek.), kujawsko-pomorskie (9 min. i 40 sek.) oraz opolskie (9 min. i 48 sek.). Największą medianę czasu dotarcia w przypadku miast powyżej 10 tys. mieszkańców odnotowano w województwie mazowieckim – 12 min. i 20 sek. Mediana czasu dotarcia zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia na terenach poza miastem powyżej 10 tys. mieszkańców nie była przekroczona tylko w województwach małopolskim (14 min. i 11 sek.) oraz podkarpackim (14 min. i 30 sek.). Największą wartość mediany odnotowano w województwie dolnośląskim – 20 min. i 33 sek.

Oprócz naziemnych zespołów ratownictwa medycznego w systemie PRM działają także lotnicze zespoły ratownictwa medycznego. W 2024 r. LPR posiadało 21 stałych baz Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS¹¹) rozmieszczonych na terenie całej Polski, jedną bazę sezonową uruchamianą na czas wakacji (Koszalin) oraz jedną bazę transportu sanitarnego w Warszawie. Zespoły lotnicze funkcjonowały we wszystkich województwach. W województwie dolnośląskim była 1 baza HEMS (we Wrocławiu) i pełniła ona dyżur całodobowo. LPR dysponowało 21 śmigłowcami ratunkowymi w skali kraju, w tym jeden znajdował w naszym województwie.

Z jednostkami systemu ratownictwa medycznego współpracują centra urazowe oraz zespoły transportu medycznego. W końcu 2024 roku w ramach systemu ratownictwa medycznego w województwie dolnośląskim funkcjonowało, podobnie jak rok wcześniej, 15 szpitalnych oddziałów ratunkowych. Ponadto, w 2024 r. z systemem PRM współpracowało 6 izb przyjęć w szpitalach (tyle samo, co w 2023 r. i o 4 więcej niż w 2015 r.). Liczba osób przypadająca na szpitalny oddział ratunkowy – 191,2 tys. - zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim (o 735 osób), była także mniejsza w porównaniu z rokiem 2015 (o 2,4 tys.); była ona jednak nadal znacznie wyższa niż przeciętnie w kraju (150,0 tys.). Dolnośląskie należało do województw, w których odnotowano jedną z najwyższych wartości tego wskaźnika (2. lokata po województwie śląskim – 286,1 tys.).

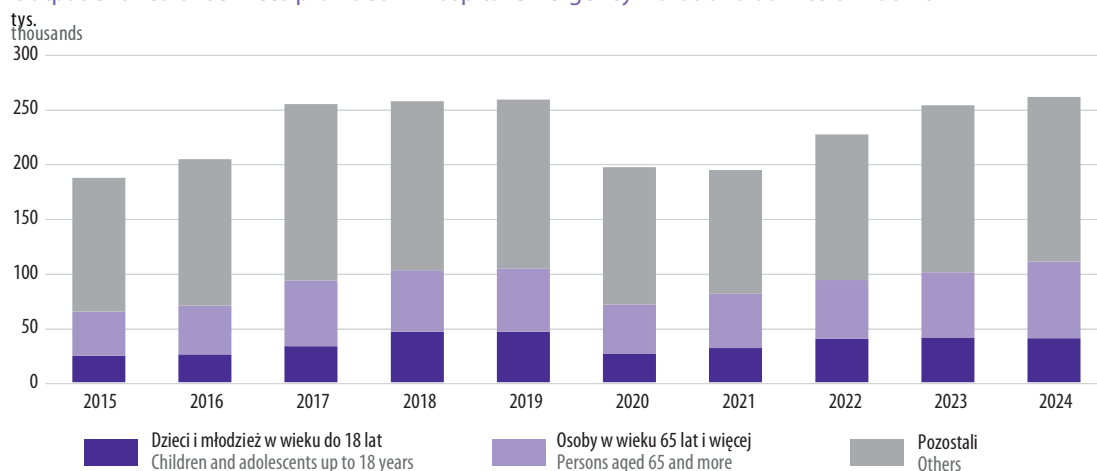
W izbach przyjęć lub SOR udzielono pomocy medycznej w trybie ambulatoryjnym 263,2 tys. osób, o 7,8 tys. więcej niż w roku 2023 i o 74,6 tys. więcej niż w 2015 r. Większość pacjentów stanowili mężczyźni – 53,7%. Dzieci i młodzież do lat 18 stanowili 15,4%, a osoby w wieku 65 lat i więcej – 26,9%.

¹⁰ Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity Dz. U. 2025 poz. 91 z późn. zm.).

¹¹ HEMS – od ang. Helicopter Emergency Medical Service.

Wykres 35. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć

Chart 35. Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms

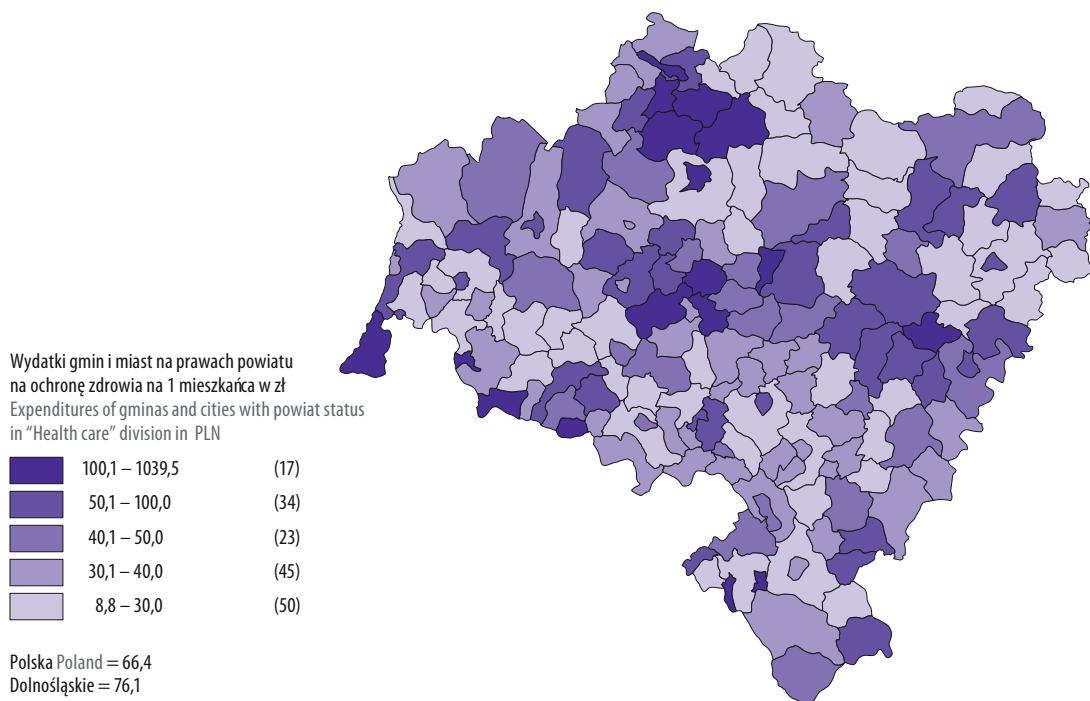
Szpitalne oddziały ratunkowe dysponowały 169 łóżkami (tyle samo, co rok wcześniej). Z SOR w trybie stacjonarnym (pobyt powyżej 24 godzin) skorzystało 196,3 tys. pacjentów (5. miejsce w kraju po: wielkopolskim, mazowieckim, małopolskim, pomorskim). Z ogólnej liczby osób, którym udzielono pomocy, 23,0% stanowiły dzieci i młodzież do lat 18, a 32,5% – osoby w wieku co najmniej 65 lat. Spośród wszystkich leczonych 94,5 tys. osób (tj. 48,1%) przekazano do leczenia szpitalnego.

Oprócz jednostek systemu PRM i izb przyjęć ważną rolę w systemie pełnią centra urazowe oraz centra urazowe dla dzieci. Są one wydzielonymi funkcjonalnie częściami szpitali, w których działają SOR, w której to części specjalistyczne oddziały są powiązane ze sobą organizacyjnie oraz zakresem zadań, co pozwala na szybkie diagnozowanie i leczenie pacjentów urazowych oraz pacjentów urazowych dziecięcych. Pacjent urazowy to osoba w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego spowodowanego działaniem czynnika zewnętrznego, którego następstwem są ciężkie, mnogie lub wielonarządowe obrażenia ciała. W województwie dolnośląskim w 2024 r. działało, podobnie jak rok wcześniej, 1 centrum urazowe (7 oddziałów – 3 chirurgii ogólnej, 2 ortopedii i traumatologii narządu ruchu, 1 neurochirurgii i 1 chirurgii naczyni) oraz 1 centrum urazowe dla dzieci (3 oddziały – 1 chirurgii dziecięcej, 1 neurochirurgii i 1 ortopedii i traumatologii narządu ruchu).

Wydatki publiczne na opiekę zdrowotną rejestrowane są w dziale „851 – Ochrona zdrowia” klasyfikacji budżetowej. W 2024 r. samorzady dolnośląskich gmin i miast na prawach powiatu na ochronę zdrowia wydatkowały ze swojego budżetu 217,8 mln zł, co stanowiło 0,8% wydatków ogółem (przed rokiem – 1,0%). W porównaniu z poprzednim rokiem kwota wydatków na ten cel zmniejszyła się o 6,6%. W ogólnej kwocie przeznaczanej na ochronę zdrowia wydatki bieżące stanowiły 75,3%, a wydatki majątkowe – 24,7%. Znacząca była wysokość wydatków na przeciwdziałanie alkoholizmowi – 111,9 mln zł (tj. 51,4% ogółem).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie dolnośląskim na ochronę zdrowia przeznaczono w 2024 r. 76 zł (rok wcześniej – 81 zł). Przeciętnie w kraju była to kwota niższa – 66 zł, a w pozostałych województwach wahała się od 34 zł w lubelskim do 95 zł w mazowieckim.

Mapa 35. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2024 r.
 Map 35. Expenditures of gminas and cities with powiat status in “Health care” division in 2024

Kultura Culture

W województwie dolnośląskim znajduje się największa liczba zabytków nieruchomych, natomiast pod względem liczby zabytków ruchomych nasze województwo zajmowało w 2024 r. 2. miejsce w kraju. W województwie dolnośląskim znajduje się także duża liczba zabytków wpisanych na listę pomników historii, najcenniejsze stanowiska archeologiczne, a także kilka obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. W 2024 r. w naszym regionie przybyły trzy nowe pomniki historii.

Poziom czytelnictwa w województwie dolnośląskim nie jest zbyt wysoki, wskaźniki charakteryzujące go plasowały nasz region na odległych lokatach w kraju.

Odsetek wydatków budżetowych, jakie samorządy dolnośląskich gmin i miast na prawach powiatu przeznaczyły w 2024 r. na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego lokował województwo na 1. miejscu w kraju, podobnie jak wysokość wydatków na ten cel w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Według danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa, który gromadzi i zarządza zasobem dokumentacji rejestru zabytków i Krajowej Ewidencji Zabytków w województwie dolnośląskim znajduje się największa liczba **zabytków nieruchomych** (9047 zabytków stanowiących 11,3% krajowego zasobu), a także ich największe zagęszczenie. W naszym województwie na 100 km² w końcu 2024 r. przypadało 45 takich zabytków (przy średniej krajowej na poziomie 25).

Największą grupą zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru jest grupa obiektów o funkcji

mieszkalnej (2615), których dużo znajdziemy w miastach (kamienice, wille, domy) oraz na wsiach (domy, wille, chałupy). Drugą co do liczebności grupa to obiekty sakralne (1483).

Wśród założeń przestrzennych wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości, największą grupę stanowi zabytkowa zieleń (834) i cmentarze (341).

Na terenie województwa dolnośląskiego zachowało się najwięcej w skali kraju zabytków nieruchomości z okresu pomiędzy X a XV w. (915 – 18,9% ogółu). Są to głównie obiekty sakralne i obronne o unikatowej wartości, takie jak: kościoły, kaplice, klasztory, pozostałości zamków i obwarowań. Średniowieczne zabytki nieruchomości, które przetrwały do naszych czasów, to najczęściej obiekty wykonane z kamienia i cegły. Natomiast zabytki architektury wykonywane z drewna, które było wówczas częstym budulcem, nie dotrwały do dziś. Znacznie liczniejsza jest grupa obiektów pochodząca z okresu od początku XVI do schyłku XVIII w. (3088 obiektów – 17,1%, najwięcej w kraju). Jest ona znacznie bardziej zróżnicowana pod względem funkcji i wzbogacona o dużą liczbę obiektów architektury rezydencjonalnej: dworów, pałaców oraz budynków użyteczności publicznej.

Obok zabytków nieruchomości, ochronie podlegają także **zabytki ruchome** (tj. rzeczy ruchome, ich części lub zespoły rzeczy ruchomych), do których należą m.in.: dzieła sztuki plastycznej, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej, kolekcje przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji ich twórców, numizmaty, militaria, wytwory techniki, niektóre materiały biblioteczne, instrumenty muzyczne, wytwory sztuki ludowej i rękodzieła. Pod względem ich liczby (43426) województwo dolnośląskie zajmowało 2. miejsce w kraju po województwie podkarpackim (54580). Zwykle jest to wyposażenie świątyń – 37549 (najwięcej w kraju).

Na terenie województwa dolnośląskiego znajduje się najwięcej w kraju zabytków zakwalifikowanych jako „inne” – są to obiekty stanowiące wyposażenie i wystrój budynków użyteczności publicznej oraz własności prywatnej, a także nagrobki na cmentarzach, figury i krzyże przydrożne. W końcu 2024 r. było ich tutaj 5485 (22,5% krajowego zasobu).

Wpisem do rejestru zabytków objęte są także najcenniejsze stanowiska archeologiczne¹², gdyż posiadają wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Najwięcej takich obiektów znajduje się w województwie dolnośląskim (1480 – 18,9% krajowego zasobu). Wśród powiatów prym tutaj wiodły powiaty: strzebiński (216 – 2. miejsce w kraju), ząbkowicki (152 – 4. miejsce), wołowski (134 – 6. miejsce), wrocławski (126 – 8. miejsce). Na 100 km² województwa przypadało 7 takich zabytków (przy średniej krajowej na poziomie 2). Głównie są to relikty osadnictwa (897 – 24,2% zasobu krajowego) i grodziska (250 – 13,9%). W województwie dolnośląskim w rejestrze zabytków przeważają stanowiska archeologiczne z epoki brązu (393, tj. 26,7%), podczas gdy w kraju – z epoki wczesnego średniowiecza (1980, tj. 25,3%).

Jedną z form ochrony zabytków jest również podniesienie rangi obiektu poprzez nadanie mu statusu pomnika historii. W województwie dolnośląskim znajduje się bardzo liczna grupa obiektów wyróżnionych tym tytułem (15, tj. 11,5% ogólnej ich liczby w kraju). W 2024 r. w naszym regionie przybyły aż trzy nowe pomniki historii:

- "Kamieniec Ząbkowicki - zespół architektoniczno-krajobrazowy" – uznany za pomnik historii rozporządzeniem Prezydenta RP z dn. 6 marca 2024 r.,
- „Ziębice - kościół parafialny pw. św. Jerzego” - uznany za pomnik historii rozporządzeniem Prezydenta RP z dn. 19 lutego 2024 r.,
- „Żórawina - kościół pod wezwaniem Trójcy Świętej wraz z dziełem budownictwa obronnego" - uznany za pomnik historii rozporządzeniem Prezydenta RP z dn. 14 marca 2024 r.

¹² Nieruchome zabytki archeologicznie manifestują się na powierzchni w różny sposób - zabytki o własnej formie terenowej wyróżniają się w terenie przez obecność nasypu, wałów, konstrukcji kamiennych lub reliktyw architektury. Większość zabytków jednak to kategoria tzw. stanowisk płaskich (np. relikty osad poza osadami obronnymi z zachowanymi wałami i fosami), które lokalizowane są na podstawie występowania materiału ruchomego na powierzchni oraz obecności obiektów i nawarstwień w gruncie.

Mapa 36. Pomniki historii w województwie dolnośląskim w 2024 r.

Map 36. Historical monuments in Dolnośląskie Voivodship in 2024

-
- ① Duszniki Zdrój – Młyn papierniczy
Paper mill in Duszniki Zdrój
 - ② Jawor – kościół ewangelicko–augsburski pw. Ducha Świętego, zwany Kościołem Pokoju
The Evangelical-Augsburg Church of the Holy Spirit called the Church of Peace in Jawor
 - ③ Kotlina Jeleniogórska – pałace i parki krajobrazowe
Jeleniogórska Valley – castles and landscape parks
 - ④ Krzeszów – zespół dawnego opactwa Cystersów
The complex of former Cistercian abbey in Krzeszów
 - ⑤ Legnickie Pole – pobenedyktynski zespół klasztorny
The complex of former Benedictine monastery in Legnickie Pole
 - ⑥ Srebrna Góra – Twierdza Srebrnogórska, nowożytna warownia górska z XVIII wieku
Fortress of Srebrna Góra
 - ⑦ Strzegom – Kościół pod wezwaniem św. Apostołów Piotra i Pawła
Strzegom – the church of St. Apostles Peter and Paul
 - ⑧ Świdnica – Katedra pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika i św. Wacława Męczennika
Cathedral of St. Stanislaus the Bishop and Martyr and St. Wenceslas the Martyr in Świdnica
 - ⑨ Świdnica – zespół kościoła ewangelicko–augsburskiego pw. Świętej Trójcy, zwanego Kościołem Pokoju
The complex of the Evangelical-Augsburg's Church of the Holy Trinity called the Church of Peace in Świdnica
 - ⑩ Trzebnica – zespół pocysterski
The complex of former Cistercian abbey in Trzebnica
 - ⑪ Wrocław – Hala Stulecia
The Centennial Hall in Wrocław
 - ⑫ Wrocław – zespół historycznego centrum
Historical Centre of Wrocław
 - ⑬ Kamieniec Ząbkowicki – zespół architektoniczno-krajobrazowy
Architectural and landscape complex
 - ⑭ Ziębice - Kościół parafialny pw. św. Jerzego
Parish Church of St. George
 - ⑮ Żórawina - Kościół pod wezwaniem Trójcy Świętej wraz z dziełem budownictwa obronnego
Church under the invocation of the Holy Trinity along with the work of defensive architecture

Postępujący rozwój społeczno-gospodarczy stwarza zagrożenie dla dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Dla ratowania miejsc i obiektów szczególnie cennych dla naszej cywilizacji UNESCO w 1972 r. przyjęło Konwencję w sprawie ochrony Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego. Polska ratyfikowała konwencję w 1976 r., jako jedno z pierwszych państw. Konwencja ta to jedna z najlepiej rozpoznawalnych inicjatyw UNESCO.

W województwie dolnośląskim znajduje się kilka obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Są to miejsca kulturowe lub przyrodnicze o wybitnych, unikalnych w skali światowej wartościach – Kościoły Pokoju w Jaworze i Świdnicy oraz Hala Stulecia we Wrocławiu (w kraju ogółem jest 17 takich obiektów). Każdy wniosek nominacyjny na Listę światowego dziedzictwa musi być poprzedzony wpisem na tzw. Listę informacyjną, co najmniej rok przed jego złożeniem. Lista informacyjna (ang. Tentative List) jest to wykaz dóbr, które każde państwo zamierza rozważyć jako kandydatury na Listę światowego dziedzictwa UNESCO w najbliższych latach. W 2024 r. na polskiej Liście informacyjnej znajdował się m.in. Młyn Papierniczy w Dusznikach-Zdroju.

W ramach ogólnopolskiego konkursu MKiDN "Zabytek Zadbane" promowana jest opieka nad zabytkami. Jest on skierowany do właścicieli, posiadaczy i zarządców obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych. Konkurs jest organizowany od 1975 r. i ma charakter cykliczny. Nadzór nad nim sprawuje Generalny Konserwator Zabytków. W 2024 r. ocenie podlegało 67 wniosków w kraju, w tym 6 w województwie dolnośląskim.

W edycji 2024 w kategorii A (Utrwalenie wartości zabytkowej obiektu) laureatem został zespół willi secesyjnej przy Alei Jana Pawła II 18 w Jeleniej Górze; w kategorii B (Rewaloryzacja przestrzeni kulturowej i krajobrazu, w tym założenia dworskie i pałacowe) wyróżnienie otrzymała trwała ruina pałacu w zespole pałacowo-parkowym w Goszczu.

Zgodnie z konwencją UNESCO w Polsce tworzony jest spis gromadzący aktualne informacje o przejawach dziedzictwa niematerialnego praktykowanego na terenie naszego kraju, nazwany Krajową listą niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Listę prowadzi Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a nad formalnymi aspektami przebiegu aplikowania czuwa Narodowy Instytut Dziedzictwa. Na tej liście według stanu z dnia 31 grudnia 2024 r. znajduje się m.in. Barbórka górników węgla kamiennego na Dolnym Śląsku.

Wśród polskich obiektów znajdujących się na Światowej Liście Programu UNESCO Pamięć Świata¹³ znajduje się Księga Henrykowska (zasób Archiwum Archidiecezjalnego we Wrocławiu).

W 2024 r. w województwie dolnośląskim działało 561 **bibliotek publicznych** i punktów bibliotecznych (spadek o 4 w porównaniu z 2023 r. i o 38 w porównaniu z 2015 r.). Na 1 placówkę biblioteczną przypadało 4718 osób, tj. o 13 osób więcej niż przed rokiem oraz więcej o 163 osoby niż średnio w kraju (4555 osób). Liczba zarejestrowanych użytkowników aktywnie wypożyczających w 2024 r. wyniosła 375,7 tys. Poziom czytelnictwa, mierzony liczbą czytelników w bibliotekach publicznych, był wyższy niż w 2023 r., natomiast niższy w porównaniu z 2015 r. (odpowiednio wzrost o 2,1% i spadek o 19,4%). Pod względem liczby czytelników przypadających na 1000 ludności wiodącym powiatem był Wrocław (207), a następnie powiat wrocławski (135). W pozostałych powiatach ww. wskaźnik nie przekroczył średniej wojewódzkiej wynoszącej 131 (9. miejsce w kraju wraz z województwem wielkopolskim).

Na 1000 ludności przypadało 2,8 tys. woluminów księgozbioru (w kraju 3,3 tys.) – 15. miejsce w kraju. Średnio w ciągu roku jeden czytelnik wypożyczył 17,4 wolumina (w kraju 18,4) – 12. miejsce w kraju. Pod względem liczby wypożyczeń na 1 czytelnika w województwie dolnośląskim, a także w kraju wyróżniał się Wałbrzych – 32,5 (1. lokata w województwie i w kraju) i powiat dzierzoniowski (2. lokata w województwie i 9. w kraju).

Placówki biblioteczne starają się ułatwić dostęp do swoich obiektów i zasobów w nich zgromadzonych osobom z niepełnosprawnościami. Działania te polegają m.in. na przystosowaniu wejścia i wnętrza, wyposażeniu czytelni w specjalny sprzęt komputerowy dla osób z różnym rodzajem niepełnosprawności, zaopatrywaniu się w powiększalniki elektroniczne, ułatwiające czytanie osobom niedowidzącym oraz urządzenia do odtwarzania książki mówionej zapisanej cyfrowo tzw. czytaki, itp.

W 2024 r. spośród dolnośląskich bibliotek publicznych 54,9% było przystosowane dla osób niepełnosprawnych (w 2023 r. – 52,7%), w tym 54,7% posiadało odpowiednie wejście do budynku (w 2023 r. – 52,4%), a udogodnienia wewnątrz budynku 38,1% (w 2023 r. – 35,9%).

W końcu 2025 r. w województwie dolnośląskim funkcjonowały 72 **muzea i oddziały muzealne** (7,2% ogólnej ich liczby w kraju – 6. lokata wśród województw). W porównaniu z 2024 r. ich liczba zmniejszyła się o 1 (tj. o 1,4%), a w stosunku do 2015 r. wzrosła o 5 (tj. o 7,5%). Placówki te zwiedziło 2549,6 tys. osób (odpowiednio 5,5% ogólnej liczby zwiedzających w kraju i 4. lokata wśród województw), w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców 8,9 tys. osób – 4. miejsce w kraju (podobnie, jak przed rokiem) po województwach: małopolskim, mazowieckim i pomorskim.

Dolnośląskie muzea zorganizowały w 2025 r. 366 wystaw czasowych (o 6 mniej niż rok wcześniej, 5. lokata w kraju), w tym 215 to wystawy własne, a 82 – współorganizowane. W ciągu omawianego roku otwarto 26 nowych wystaw (o 10 więcej niż w 2024 r.).

Odbyło się 7 wystaw on-line i wzięło w nich udział 80,2 tys. osób (najwięcej w kraju); rok wcześniej było to 16 wystaw i 45,6 tys. uczestników.

W końcu 2025 r. w województwie działało 36 instytucji paramuzealnych (3. lokata w kraju po małopolskim i mazowieckim), w tym 2 ogrody zoologiczne i 5 botanicznych (2. lokata po wielkopolskim). Zwiedziło je ogółem 3,7 mln osób (1. lokata w kraju), w tym ogrody zoologiczne 2,1 mln osób (1. lokata w kraju), a ogrody botaniczne – 388,6 tys. osób (2. lokata po wielkopolskim).

Ofertę kulturalną kierują do mieszkańców województwa dolnośląskiego także **galerie i salony sztuki**. W końcu 2025 r. w naszym województwie działały 24 takie obiekty, tj. o 3 więcej niż rok wcześniej i o 2 więcej niż w 2015 r. Pod względem liczby obiektów tego rodzaju nasze województwo zajmowało 6. lokatę w kraju (po województwach: małopolskim, mazowieckim, śląskim, łódzkim, pomorskim). Blisko 80% tych instytucji kultury zlokalizowanych było we Wrocławiu (19). Pozostałe działały w Wałbrzychu (2), Jeleniej Górze (2) i Legnicy (1). Dolnośląskie galerie i salony sztuki zorganizowały w kraju 497 wystaw (tj. o 54 więcej niż rok

¹³ Program „Pamięć Świata” powstał z inicjatywy UNESCO w 1992 r. Jego celem jest utrwalanie znaczenia wielowiekowego dziedzictwa dokumentacyjnego ludzkości i zwrócenie uwagi społeczeństwa na konieczność ochrony i dostępności dokumentów o szczególnym znaczeniu historycznym.

wcześniej), w tym 159 z wykorzystaniem „nowych mediów” (wystawy, do których prezentacji zastosowano tzw. nowe media, czyli nietradycyjne eksponaty, formy i techniki, animację komputerową, aranżacje przestrzeni/instalacje, design, wideo itp.). Wystawy te zwiedziło 183,0 tys. osób, co oznacza wzrost o 4,3% w porównaniu z 2024 r. i spadek o 88,5% w porównaniu z 2015 r.

Według stanu na koniec grudnia 2025 r. w województwie dolnośląskim działalność sceniczną prowadziło 17 **teatrów i instytucji muzycznych** posiadających własny, stały zespół artystyczny (tj. 9,5% takich placówek w kraju – 4. lokata). Obiekty te w większości były przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych – 13 (tj. 76,5%) spośród nich posiadało odpowiednie wejście, a także udogodnienia wewnątrz budynku.

Na przestrzeni obserwowanych lat liczba instytucji muzycznych w województwie utrzymywała się na zbliżonym poziomie – w porównaniu z 2024 r. zmniejszyła się o jeden, a w porównaniu z 2015 r. nie zmieniła się. W 2025 r. teatry i instytucje muzyczne wystawiły 6137 przedstawień i koncertów (4. lokata w kraju po województwach: mazowieckim, małopolskim, lubuskim), w których uczestniczyło 878,6 tys. widzów i słuchaczy (5. lokata w kraju po województwach: mazowieckim, zachodniopomorskim, śląskim, małopolskim). Liczba przedstawień w porównaniu z 2024 r. wzrosła o 2,9%, a w porównaniu z 2015 r. – o 8,0%, natomiast liczba widzów w ciągu roku wzrosła o 4,6%, natomiast w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się 5,6%.

Liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych przypadająca na 1000 ludności ukształtowała się na poziomie 307 (w 2024 r. – 342, a w 2015 r. – 346), podczas gdy w kraju 347. Województwo dolnośląskie zajmowało 6. lokatę pod względem wysokości tego wskaźnika po województwach: zachodniopomorskim (913), mazowieckim (733), lubuskim (506), małopolskim (360) i pomorskim (317).

W końcu 2025 r. na terenie województwa dolnośląskiego działało 50 **kin stałych** (9,1% ogólnej liczby kin w kraju), tj. o 2 więcej niż w 2024 r. i o 12 więcej niż w 2015 r. Kina te dysponowały 145 salami projekcyjnymi z 29,3 tys. miejsc na widowni. Większość kin stałych posiadała tylko 1 salę projekcyjną (28 obiektów, 6,3 tys. miejsc na widowni), natomiast 5 obiektów (11,6 tys. miejsc) to multiplexy, dysponujące co najmniej 8 salami. W 2025 r. w kinach województwa dolnośląskiego odbyło się 194,8 tys. seansów, tj. o 1,5% mniej niż rok wcześniej i o 24,6% więcej w porównaniu z 2015 r. Natomiast liczba widzów zwiększyła się o 0,2% w ciągu roku, a w stosunku do 2015 r. była większa o 7,7%. Pod względem liczby widzów w kinach przypadających na 1000 ludności (1571) województwo dolnośląskie zajmowało 2. lokatę w kraju za mazowieckim (1727). Przeciętnie na 1 seans przypadało, podobnie jak w kraju, 23 widzów (przed rokiem również 23).

Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice są instytucjami prowadzącymi wielokierunkową działalność społeczno-kulturalną. Posiadają zróżnicowaną ofertę przedsięwzięć kulturalnych skierowanych do ludzi w każdym wieku, kreują postawy aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym danej społeczności lokalnej. Ponadto instytucje te zapewniają, zwłaszcza dzieciom i młodzieży, atrakcyjne formy wypełnienia wolnego czasu. Zlokalizowane są praktycznie w każdej gminie, integrują poszczególne przedsięwzięcia kulturalne.

W 2024 r. w województwie dolnośląskim funkcjonowało 278 **centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** (w ciągu roku ich liczba nie zmieniła się). Najliczniejszą część stanowiły świetlice (41,1% wszystkich placówek), a najmniej liczną - kluby (3,3%). Większa część ogółu tych placówek (59,7%) zlokalizowana była na wsi, przy czym charakter placówek wiejskich posiadały jedynie świetlice (wszystkie świetlice zlokalizowane były na wsi). Natomiast domeną miast były: centra kultury, kluby, domy kultury oraz ośrodki kultury – odpowiednio 75,0%, 62,5%, 58,8% i 58,5% tych instytucji funkcjonowało w miastach. W 2024 r. we wszystkich centrach kultury, domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach funkcjonowało 545 pracowni specjalistycznych (mniej o 43, tj. o 7,3% niż przed rokiem), wśród których najpopularniejsze były pracownie plastyczne (30,6% ogółu pracowni), sale baletowe i taneczne (21,7%) oraz pracownie muzyczne (16,5%).

Tablica 27. Instytucje kultury
Stan w dniu 31 grudnia
Table 27. Culture institutions
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne Public libraries and library service points	599	582	561	.
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per 1 library establishment	4258	4530	4718	.
Muzea i oddziały muzealne ^a Museum with branches ^a	67	69	73	72
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{ab} na 1000 ludności Museums and exhibition visitors ^{ab} per 1,000 population	632,7	247,3	808,2	890,7
Galerie i salony sztuki Art galleries	22	21	21	24
Teatry i instytucje muzyczne Theatres and music institutions	17	18	18	17
widzowie i słuchacze (w ciągu roku) na 1000 ludności audience (during a year) per 1,000 population	346	127	342	307
Kina stałe Indoor cinemas	38	48	48	50
widzowie (w ciągu roku) na 1000 ludności audience (during a year) per 1,000 population	1437	650	1561	1571
Centra, domy i ośrodki kultury Centres of culture, cultural centres and establishments	164	171	168	.
Kluby i świetlice Clubs and community centres	138	140	110	.
Liczba ludności na 1 instytucję kultury ^c Number of population per 1 culture institution ^c	9617	9352	10317	.

a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b W ciągu roku. c Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

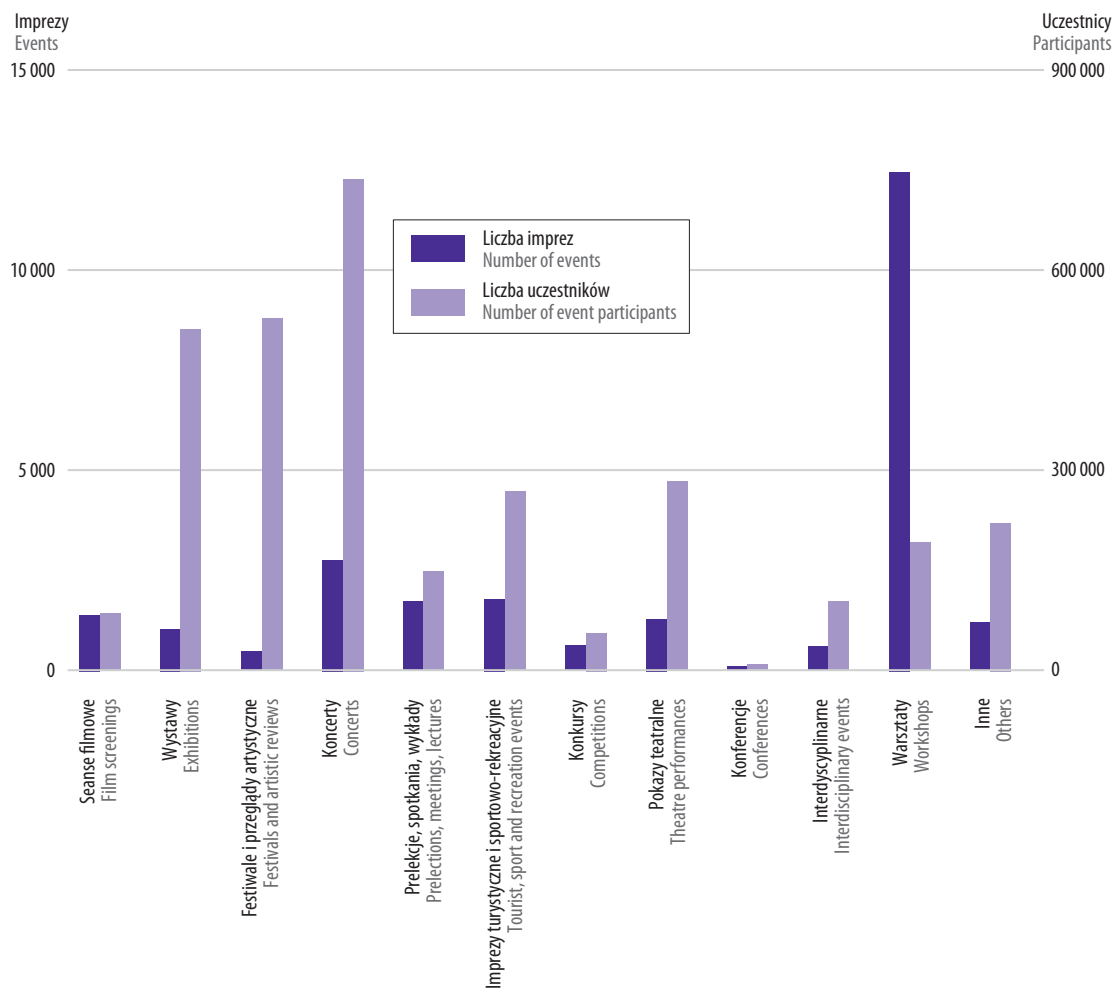
a Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b During the year. c Centre of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

W 2024 r. centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice zorganizowały 26,0 tys. imprez (22,4 tys. w 2023 r.), w których wzięło udział 3,2 mln uczestników (3,3 mln w 2023 r.). Najczęściej organizowane były: warsztaty (48,7%), koncerty (10,8%), imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne (7,0%) oraz prelekcje, spotkania, wykłady (6,8%), a do najliczniejszych (pod względem średniej liczby osób uczestniczących na 1 imprezę) należały: festiwale i przeglądy artystyczne (1057), wystawy (480 osób) oraz koncerty (264).

W przeliczeniu na 1 instytucję przypadały 93 imprezy – 3. lokata po województwach mazowieckim (105 imprez) i lubuskim (101 imprez); średnia dla kraju wynosiła 71 imprez. Dolnośląskie instytucje kultury działały dosyć prędko – liczba uczestników imprez w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2024 r. wyniosła 1101 (w kraju 937) - 6. miejsce w kraju po województwach: lubuskim (1950), warmińsko-mazurskim (1582), podkarpackim (1217), małopolskim (1177), lubelskim (1156).

W 2024 r. wskaźnik uczestnictwa ludności w zajęciach kół/klubów/sekcji (liczba członków kół/klubów/sekcji na 1000 ludności) dla Polski wyniósł 14. W województwie dolnośląskim należał do najwyższych w kraju – 20.

Wykres 36. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2024 r.
 Chart 36. Events organised by culture institutions and event participants in 2024

Wydatki publiczne na kulturę rejestrowane są w dziale „921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” klasyfikacji budżetowej. W 2024 r. samorzady dolnośląskich gmin i miast na prawach powiatu przeznaczyły na ten cel 1149,2 mln zł, co stanowiło 4,2% wydatków budżetowych ogółem. Odsetek ten przekraczał średnią wartość dla kraju (3,6%) i plasował województwo dolnośląskie na 1. miejscu wśród województw.

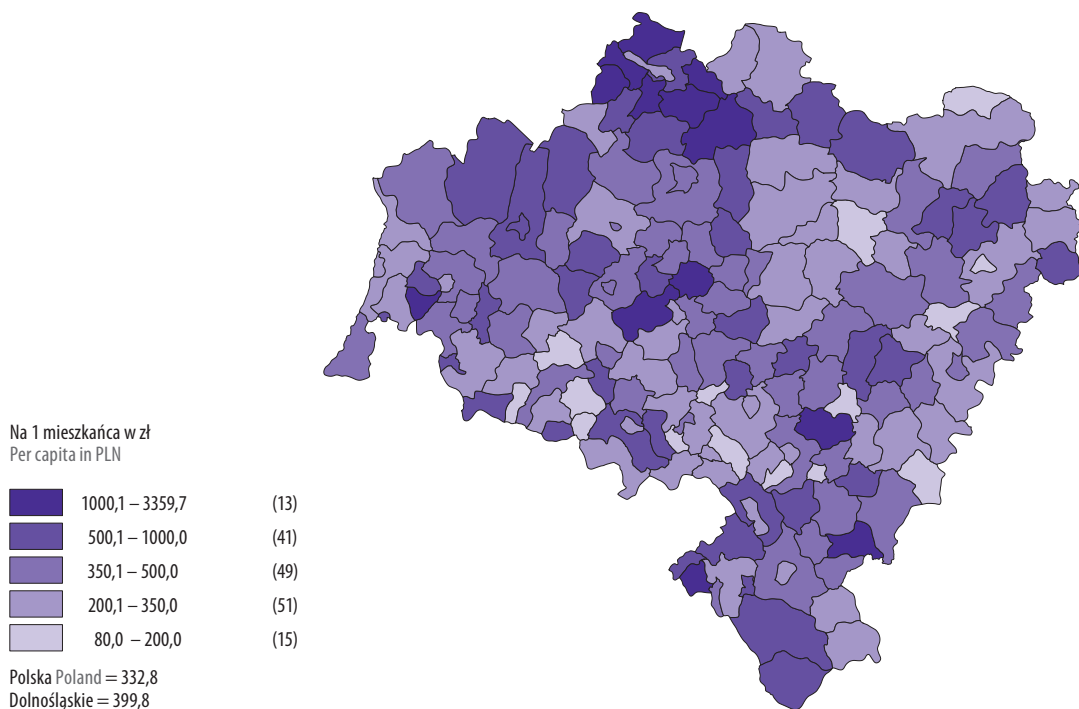
W porównaniu z rokiem poprzednim kwota wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego zwiększyła się o 16,1% (w kraju odnotowano wzrost o 18,3%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca na ww. cel z budżetu dolnośląskich gmin i miast na prawach powiatu wydatkowano 400 zł, co znacznie przekraczało średnią dla kraju (333 zł) i plasowało województwo dolnośląskie na 1. miejscu w kraju.

Spośród dolnośląskich gmin pod względem kwoty wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego przypadającą na 1 mieszkańca szczególnie wyróżniały się: Grębocice (3360 zł), Gaworzyce (2860 zł), Platerówka (2313 zł). Natomiast najmniej środków na ten cel przeznaczono w Świebodzicach – 80 zł na mieszkańca.

Mapa 37. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2024 r.

Map 37. Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2024

Bezpieczeństwo na drogach

Road safety

W województwie dolnośląskim w 2025 r. miało miejsce więcej wypadków niż rok wcześniej, zmniejszyła się jednak liczba ofiar śmiertelnych. Wyższy niż przeciętnie w Polsce był wskaźnik wypadkowości.

W 2025 r. w województwie dolnośląskim odnotowano 1964 wypadki drogowe, tj. o 4,3% więcej niż rok wcześniej oraz 13,9% mniej niż w 2015 r. W porównaniu z 2024 r. zmniejszyła się liczba ofiar śmiertelnych – o 16,6%, natomiast zwiększyła się liczba rannych – o 4,3%. W stosunku do 2015 r. odnotowano spadek zarówno liczby zabitych, jak i rannych – odpowiednio o 34,6% i 21,6%. Pod względem liczby wypadków i rannych województwo dolnośląskie zajmowało 5. miejsce w kraju, a pod względem liczby ofiar śmiertelnych – 4. miejsce w kraju.

Dane o **wypadkach drogowych** pochodzą z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób. Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni. Za ranną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Wskaźnik wypadkowości (liczba wypadków w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców) był wyższy niż w kraju – 69 wobec 56 i zwiększył się w porównaniu z 2024 r. (66) oraz zmniejszył w stosunku do 2015 r. (79). Najwyższą wartość osiągnął w województwie łódzkim (90), a najniższą – w podlaskim (31).

W województwie najwyższe wartości wskaźnika notowano w powiatach: lwóweckim (126 wypadków na 100 tys. mieszkańców), średzkim (107) i kłodzkim (100), a najniższe w Legnicy (32) oraz w powiatach karkonoskim (35) i trzebnickim (36).

Liczba rannych w przeliczeniu na 100 wypadków ukształtowała się na tym samym poziomie co w kraju – 118 i była równa zanotowanej rok wcześniej. Na 100 wypadków drogowych przypadało 6 ofiar śmiertelnych (w kraju – 8) i było to o 2 mniej niż przed rokiem, natomiast na 100 tys. mieszkańców przypadały w województwie dolnośląskim 4 ofiary śmiertelne (w kraju również 4, przed rokiem w województwie dolnośląskim oraz w Polsce 5).

Tablica 28. Wypadki drogowe^a oraz ich skutki

Table 28. Road accidents^a and their effects

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Wypadki Accidents	2280	1578	1883	1964
Ofiary śmiertelne Fatalities	185	165	145	121
Ranni Injured persons	2968	1794	2230	2327

^a Zarejestrowane przez Policję.

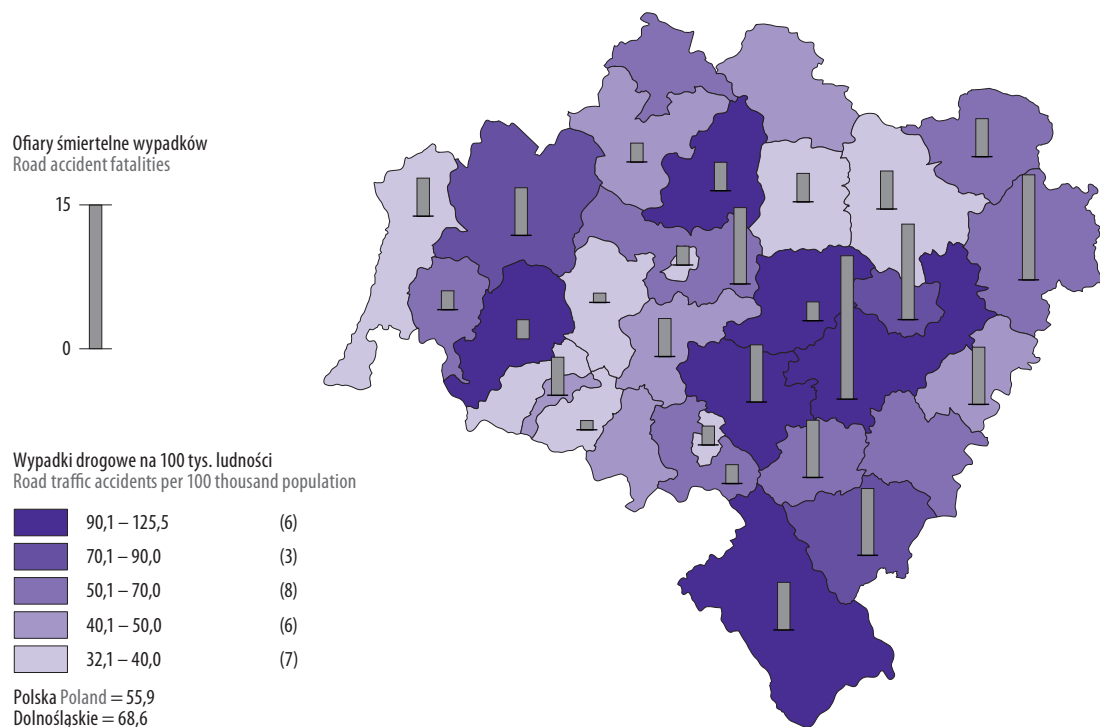
Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police.

Source: data of the National Police Headquarters.

Mapa 38. Bezpieczeństwo na drogach w 2025 r.

Map 38. Road safety in 2025

Społeczeństwo informacyjne

Information society

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w województwie dolnośląskim kształtuje się na bardzo wysokim poziomie na tle innych województw i kraju. W 2025 r. dostęp do Internetu w domu posiadało 96,2% gospodarstw domowych. W województwie dolnośląskim w 2025 r. odnotowano największy odsetek osób zamawiających lub kupujących przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego (76,1%) jak również największy odsetek osób korzystających z usług administracji publicznej za pomocą Internetu (67,4%).

W 2025 r. dostęp do Internetu w domu posiadało 96,2% gospodarstw domowych, tj. o 0,1 p.proc. więcej niż w roku poprzednim. Było to tyle samo co przeciętnie w kraju, a także zdecydowanie więcej niż w 2015 r. (o 22,4 p.proc.). Wśród gospodarstw domowych z osobami w wieku 16-74 lata dostęp do Internetu szerokopasmowego w 2025 r. posiadało 93,5% (w kraju 94,9%) – 12. miejsce wśród województw z maksimum w województwie podkarpackim (97,9%). Przed rokiem było to 93,9% i 10. miejsce wśród województw. W 2025 r. w województwie dolnośląskim nigdy nie korzystało z Internetu 3,5% osób (w kraju – 8,1%); w 2024 r. było to 7,2% (w Polsce – 8,5%), a w 2015 r. – 24,5% (27,1%).

Tablica 29. Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu

Table 29. Households with access to the Internet at home and Internet users

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Odsetek gospodarstw domowych ^a posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households ^a with access to the Internet at home	73,8	90,7	96,1	96,2
Odsetek osób ^b korzystających z Internetu Percentage of individuals ^b using the internet	75,5	89,8	92,8	96,5
Odsetek osób ^b regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu Percentage of individuals ^b using the Internet regularly (at least once a week)	68,3	84,4	90,2	94,8

a Dane dotyczą gospodarstw domowych z osobami w wieku 16-74 lata. b Osoby w wieku 16-74 lata.

a Data concern households with persons aged 16-74. b Persons aged 16-74.

Odsetek osób korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy wyniósł 95,1%, a korzystających kilka razy dziennie – 80,3% (w kraju odpowiednio 89,7% i 71,2%). Natomiast odsetek osób w wieku 16-74 lata korzystających z Internetu regularnie, tj. co najmniej raz w tygodniu, w 2025 r. wyniósł 94,8% (w kraju 88,9%), co było najwyższą wartością wśród województw. Odsetek ten zwiększył się w porównaniu z rokiem poprzednim o 4,6 p.proc. oraz w stosunku do 2015 r. o 26,5 p.proc.

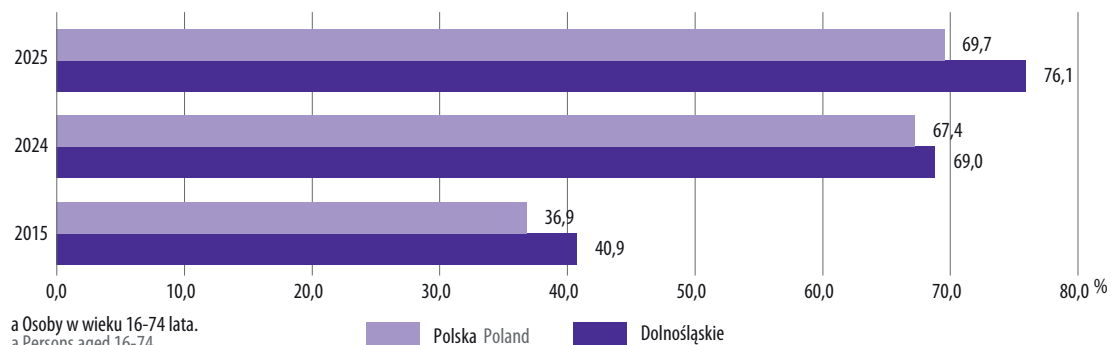
Najczęstszym celem korzystania z Internetu w sprawach prywatnych było komunikowanie się (91,4%), w tym wysyłanie/odbieranie e-maili – 78,7% oraz korzystanie z komunikatorów – 78,6%) oraz rozrywka (80,6%) i dostęp do informacji (78,3%). Licznie wskazywanymi czynnościami były: korzystanie z serwisów społecznościowych (70,8%), czytanie online wiadomości, gazet lub czasopism (68,8%), bankowość internetowa (67,1%), wykonywanie rozmów przez Internet (65,6%), wyszukiwanie informacji o towarach lub usługach (61,2%), słuchanie muzyki (60,2%), oglądanie nagrań wideo (59,1%) oraz wyszukiwanie informacji na temat zdrowia własnego lub bliskich osób (48,2%).

W 2025 r. w województwie dolnośląskim odnotowano największy w kraju odsetek osób zamawiających lub kupujących przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy – 76,1%, przy średniej wartości w kraju wynoszącej 69,7%.

Najpopularniejszymi towarami kupowanymi przez Internet były odzież, obuwie i dodatki. W ciągu ostatnich 3 miesięcy 2025 r. produkty te nabyło 52,5% osób w wieku 16-74 lata. Dużym zainteresowaniem kupujących cieszyły się również: kosmetyki, produkty do pielęgnacji zdrowia i urody (30,4%), posiłki zamawiane z restauracji, punktów fast-food lub w formie cateringu (18,7%), lekarstwa i suplementy diety (17,7%), środki czyszczące i produkty higieny osobistej (15,8%), a także meble, artykuły dekoracyjne i produkty do ogrodu (15,6%).

Wykres 37. Osoby^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 37. Individuals^a ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months

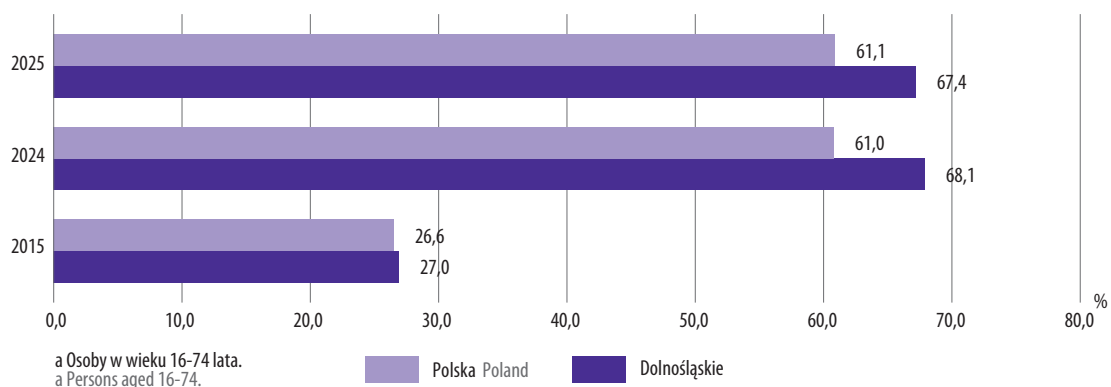

W 2025 r. w województwie dolnośląskim wśród osób w wieku 16–74 lata, najwięcej z nich łączyło się z Internetem za pomocą smartfona lub telefonu komórkowego (92,0%, przy średniej w kraju 87,3%), co było najwyższym wynikiem wśród województw. Rzadziej do tego celu wykorzystywano laptopa (62,6%), komputer stacjonarny (21,7%), tablet (20,1%), bądź inne urządzenia łączące się z Internetem (16,3%).

W 2025 r. w województwie dolnośląskim wystąpił najwyższy w kraju odsetek osób w wieku 16–74 lata korzystających w ciągu ostatnich 12 miesięcy z usług administracji publicznej przez Internet – 67,4% (w kraju 61,1%) i oznacza to spadek o 0,7 p.proc. w porównaniu z poprzednim rokiem. Najczęstszą formą korzystania z e-administracji było wysyłanie wypełnionych deklaracji podatkowych (49,9%), wyszukiwanie informacji na stronach administracji publicznej (37,3%), a także otrzymywanie korespondencji lub dokumentów przez jednostki administracji publicznej (34,8%).

Wykres 38. Osoby^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 38. Individuals^a using e-government services during the last 12 months

Aktywność społeczna

Social activity

W województwie dolnośląskim odnotowano jeden z najwyższych w kraju wskaźników określających liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 10 tys. ludności. Wskaźnik ten systematycznie rośnie.

W końcu 2025 r. w województwie dolnośląskim do rejestru REGON wpisanych było 15,4 tys. fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych, tj. o 4,3% więcej niż rok wcześniej i o 37,6% więcej niż w 2015 r. Udział dolnośląskich podmiotów tego rodzaju w kraju wyniósł 8,4%, co dawało naszemu województwu 5. lokatę po województwach: mazowieckim (17,7%), wielkopolskim (9,3%), małopolskim (9,0%) i śląskim (8,9%).

Udział fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej wyniósł 3,3% (podobnie jak w 2024 r.), w 2015 r. 3,1% (w kraju – 3,4%). Najwyższy był w powiecie polkowickim (5,6%), a najniższy w powiecie wrocławskim (2,4%). Wśród województw dolnośląskie zajmowało pod tym względem 12. lokatę.

Na 10 tys. ludności przypadały 54 podmioty tego rodzaju (w kraju 49) – 2. miejsce wśród województw, po województwie mazowieckim (59 podmiotów), razem z zachodniopomorskim (po 54); wskaźnik ten systematycznie rośnie – w 2015 r. wyniósł 39 (w kraju 35), a w 2024 r. – 51 (47).

Tablica 30. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON

Stan w dniu 31 grudnia

Table 30. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem Total	11192	12485	14764	15399
na 10 tysięcy ludności per 10 thousand population	39	43	51	54

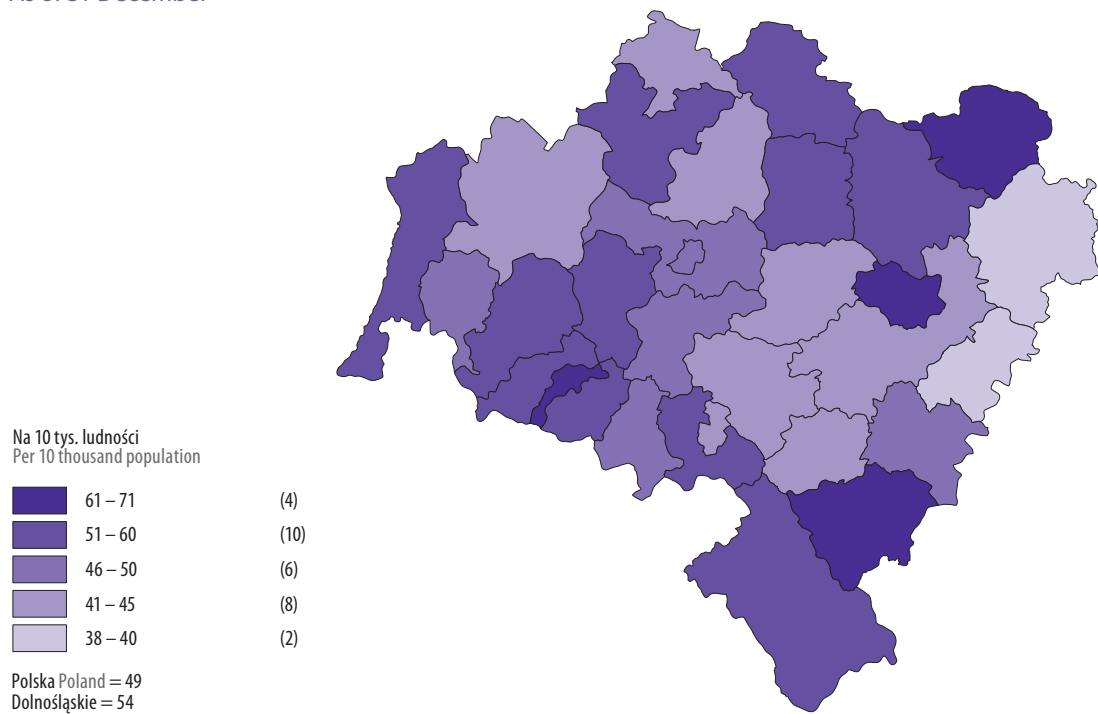
W 2025 r. w większości powiatów wskaźnik liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. ludności przyjmował wartości poniżej średniej wojewódzkiej, w tym najniższy w powiecie oleśnickim – 38. Wyższy lub równy poziom odnotowano w 11 powiatach, w tym najwyższy we Wrocławiu – 71 i w powiecie milickim – 67.

Mapa 39. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 39. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register in 2025

As of 31 December

Dane o **organizacjach non-profit** opracowano na podstawie dwóch badań statystyki publicznej realizowanych w cyklu 2-letnim:

- SOF-1 – Sprawozdania z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych,
- SOF-4s – Sprawozdania z działalności samorządu gospodarczego i zawodowego.

W 2024 r. w województwie dolnośląskim **aktywnie działało** 8,1 tys. **organizacji non-profit**, tj. stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych oraz organizacji samorządu gospodarczego i zawodowego. Stanowiło to 7,2% ogólnej ich liczby w kraju (5. lokata po województwach: mazowieckim – 18,6%, wielkopolskim – 10,2%, małopolskim – 9,3% i śląskim – 8,2%). Liczba organizacji wzrosła w województwie dolnośląskim w porównaniu z 2022 r. o 11,0%, przy średniej w kraju wynoszącej 9,4%. Większą liczbę organizacji odnotowano we wszystkich województwach - od 3,7% w lubuskim do 13,8% w lubelskim.

- W latach 2016-2024 liczba aktywnych organizacji działających w województwie dolnośląskim wzrosła o 17,4%, natomiast ich udział w kraju zmniejszył się z 7,5% w 2016 r., poprzez 8,0% w 2018 r., 7,3% w 2020 r., 7,1% w 2022 r. do 7,2% w 2024 r. W omawianym okresie wzrosła liczba fundacji – z 1,2 tys. do 2,0 tys. (ich udział w kraju wzrósł z 8,8% do 9,0%), stowarzyszeń sportowych – z 1,7 tys. do 1,8 tys. (udział w kraju zmniejszył się z 8,6% do 9,0%) oraz ochotniczych straży pożarnych – z 0,6 tys. do 0,7 tys. (ich udział w kraju zwiększył się z 4,2% do 4,5%),

Natomiast zmniejszyła się liczba:

- stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych – z 5,5 tys. do 5,1 tys. (udział w kraju zmniejszył się z 7,4% do 7,3%),
- typowych stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych – z 2,9 tys. do 2,4 tys. (udział w kraju zmniejszył się z 8,1% do 7,4%),
- organizacji pożytku publicznego – z 0,9 tys. do 0,8 tys. (ich udział w kraju spadł z 9,8% do 8,3%).

W okresie 2016-2024 nie zmieniła się liczba:

- kół łowieckich – 0,2 tys. (ich udział w kraju wzrósł z 7,7% do 8,3%),
- społecznych podmiotów wyznaniowych – 0,1 tys. (ich udział w kraju zmniejszył się z 7,6% do 7,0%),
- samorządów gospodarczych i zawodowych – 0,1 tys. (ich udział w kraju wzrósł z 3,9% do 4,4%).

W 2024 r. w stosunku do 2020 r. wzrosła liczba kół gospodyń wiejskich (z 0,3 tys. do 0,8 tys.), a ich udział w kraju zwiększył się do 4,6%.

Na 10 tys. ludności przypadało w 2024 r. 28 organizacji (24 w okresie 2016-2020, 25 w 2022 r.). Pod względem wysokości tego wskaźnika województwo dolnośląskie plasowało się na 14. miejscu w kraju wraz z województwem pomorskim, a przed śląskim (21 organizacji na 10 tys. ludności). Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie lubelskim (37).

Wskaźniki kapitału stowarzyszeniowego odnoszą się do dobrowolnego uczestnictwa (aktywności, zaangażowania) w mniej lub bardziej sformalizowanych organizacjach (świeckich organizacjach pozarządowych oraz wspólnotach, organizacjach lub grupach religijnych, a także związkach zawodowych i innych organizacjach pracowników, organizacjach samorządu gospodarczego, zawodowego i pracodawców, spółdzielniach, wspólnotach mieszkaniowych, partiach politycznych, inicjatywach będących częścią działalności instytucji publicznych). Wskaźnik ten obliczono jako udział osób w wieku 16 lat i więcej, które zadeklarowały zaangażowanie w co najmniej jednym rodzaju stowarzyszenia.

Omawiane organizacje zrzeszały w 2024 r. łącznie 535,8 tys. osób fizycznych (o 18,6% więcej niż w 2022 r.), w tym 27,6% stanowiły kobiety (37,1% w 2022 r.). Członkowie organizacji stanowili 7,2% wszystkich członków w Polsce (5,5% w 2022 r.). Z pracy społecznej członków organizacji korzystało 97,9% organizacji, z pracy wolontariuszy nienależących do organizacji – 37,8%, a z pracy osób, z którymi podpisano porozumienia wolontariackie – 19,1%.

Przeliczenie liczby członków organizacji na 1000 ludności stanowi wskaźnik rozpowszechnienia przynależności do organizacji non-profit. W województwie dolnośląskim wartość wskaźnika kształtowała się na 2. najwyższym poziomie w kraju – 186 (za województwem mazowieckim), przy średniej wartości w Polsce wynoszącej 198. Mediana członkostw w województwie wyniosła 25 osób, przy wartościach skrajnych od 22 w lubuskim do 32 w łódzkim i średniej krajowej wynoszącej 29 członków.

W organizacjach non-profit, których działalność nie wykraczała poza granice jednego województwa, pracowało społecznie średnio 17 osób (w kraju 29 osób), przy czym w połowie organizacji nie było to więcej niż 8 osób (w kraju 10 osób).

Ponad połowa organizacji w województwie (54,8%, w 2022 r. 57,7%) nie miała płatnego personelu (w Polsce 61,4%, w 2022 r. 61,2%). Najwięcej organizacji prowadziło działalność w dziedzinie sportu, turystyki, rekreacji i hobby – 2,9 tys., tj. 35,3% (w Polsce 26,8%), kultury i sztuki – 0,9 tys., tj. 11,7% (w Polsce 13,7%) oraz edukacji i wychowania, badań naukowych – 0,8 tys., tj. 9,9% (w Polsce 9,7%).

Rozdział 6

Chapter 6

Gospodarka

Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6.1. Gross domestic product

W 2024 r. w województwie dolnośląskim wzrosła wartość produktu krajowego brutto (PKB), zaś dynamika jego wzrostu była mniejsza r/r. W tworzeniu PKB województwa największy udział miało miasto Wrocław. Na wysokość wartości dodanej brutto największy wpływ miał przemysł.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Według wstępnego szacunku, wartość PKB w 2024 r. w województwie dolnośląskim liczyła 302269 mln zł (wobec 282957 mln zł w 2023 r.), a dynamika PKB względem poprzedniego roku osiągnęła wartość 106,8 i była niższa niż rok wcześniej (109,3), natomiast w relacji do roku 2015 wyniosła 198,9. Dynamika w Polsce kształtowała się na podobnym poziomie i liczyła 107,0. Województwo dolnośląskie kształtowało PKB Polski w 8,3% i była to wartość taka sama jak rok wcześniej oraz o 0,1 p.proc. mniejsza niż w 2015 r. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca wyniósł 103643 zł i był wyższy o 6,5% niż w Polsce (97357 zł), w relacji do 2023 r. wzrósł o 6,9% (96997 zł), a do 2015 r. – o 95,4% (53030 zł). W roku poprzednim PKB na 1 mieszkańca w województwie dolnośląskim w relacji do średniej krajowej był wyższy o 6,9%, a w 2015 r. – o 11,3%. Pod względem PKB na 1 mieszkańca województwo dolnośląskie plasowało się na 2. miejscu w kraju, za województwem mazowieckim (153228 zł), a przed wielkopolskim (102129 zł) i śląskim (97509 zł). Jedynie te województwa osiągnęły wartość większą niż średnia dla Polski. PKB per capita w województwie dolnośląskim stanowił 83% średniej wartości w UE w 2024 r. (UE=27), co było wynikiem o 5,0 p.proc. lepszym niż w 2015 r.

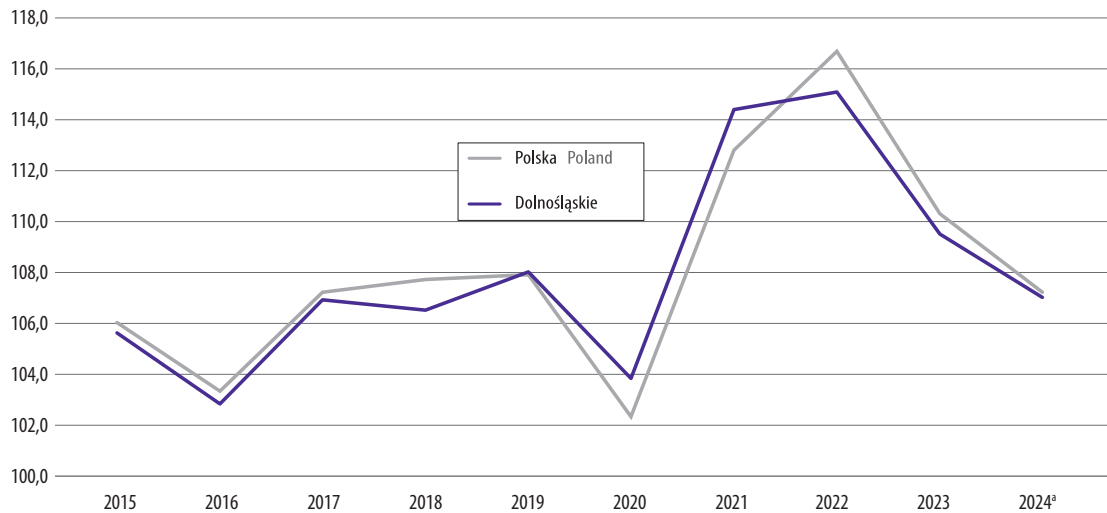
Na wartość PKB województwa dolnośląskiego w 2023 r. największy wpływ miał podregion miasta Wrocławia (34,9%), następnie podregion wrocławski (22,3%), legnicko-głogowski (16,0%), wałbrzyski (13,5%) i jeleniogórski (13,3%). Od 2015 r. zanotowano wzrost udziału podregionu wrocławskiego (o 4,0 p.proc. w okresie 2015-2023) oraz miasta Wrocławia (o 2,9 p.proc.), zaś spadek udziału w podregionach: legnicko-głogowskim (spadek o 4,1 p.proc.), wałbrzyskim (spadek o 1,8 p.proc.) oraz jeleniogórskim (spadek o 1,0 p.proc.). Udział podregionów województwa w tworzeniu PKB Polski wyniósł w 2023 r. od 1,1% w przypadku jeleniogórskiego i wałbrzyskiego do 2,9% w przypadku Wrocławia (o 0,2 p.proc. więcej niż w 2015 r.). Wskaźnik dyspersji regionalnego PKB na 1 mieszkańca liczył 23,2% i w relacji do 2015 r. zmniejszył się o 6,1 p.proc. We Wrocławiu oraz w podregionach legnicko-głogowskim i wrocławskim notowano wartość PKB na 1 mieszkańca większą niż średnia dla województwa (odpowiednio: 137196 zł, 105539 zł i 97270 zł, tj. więcej o: 41,4%, 8,8% i 0,3%). Zdecydowanie najniższe wartości wystąpiły w podregionach wałbrzyskim (64532 zł) i jeleniogórskim (71361 zł) i było to mniej w relacji do średniej województwa odpowiednio o 33,5% i 26,4%. W porównaniu z Polską, Wrocław i podregion legnicko-głogowski charakteryzowały się znacznie wyższym PKB na 1 mieszkańca, odpowiednio o 51,2% (w 2015 r. o 62,5%) oraz o 16,3% (w 2015 r. o 43,9%). Podregion wrocławski miał zbliżoną wartość (więcej o 7,2%, w 2015 r. – 2,0%), a podregiony wałbrzyski i jeleniogórski wartości mniejsze, odpowiednio o 28,9% (w 2015 r. – 25,9%) i o 21,4% (w 2015 r. – 18,8%).

Wykres 39. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

Rok poprzedni = 100

Chart 39. Indices of gross domestic product (current prices)

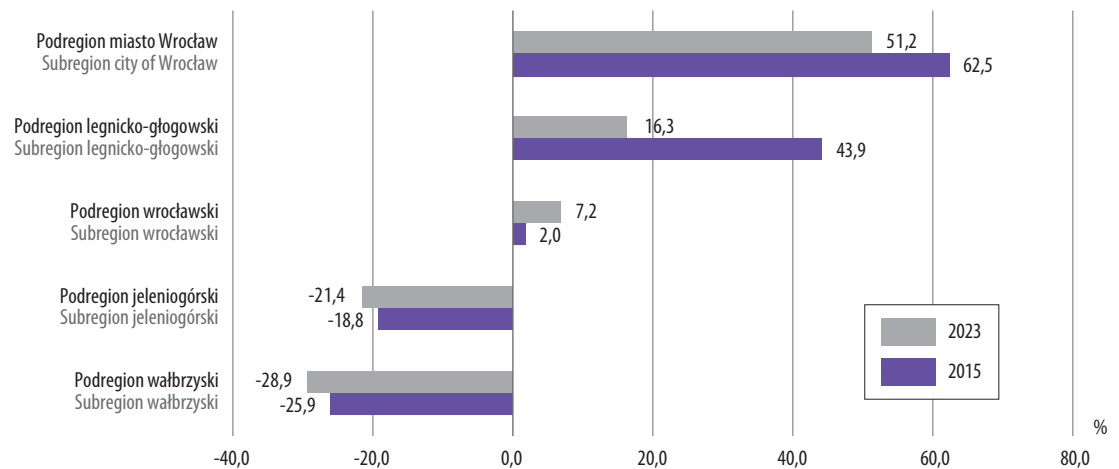
Previous year = 100

a Wstępny szacunek.
a Preliminary estimate.

Wykres 40. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów (ceny bieżące) – odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju

Chart 40. Gross domestic product per capita by subregions (current prices) – relative deviations from the national average value

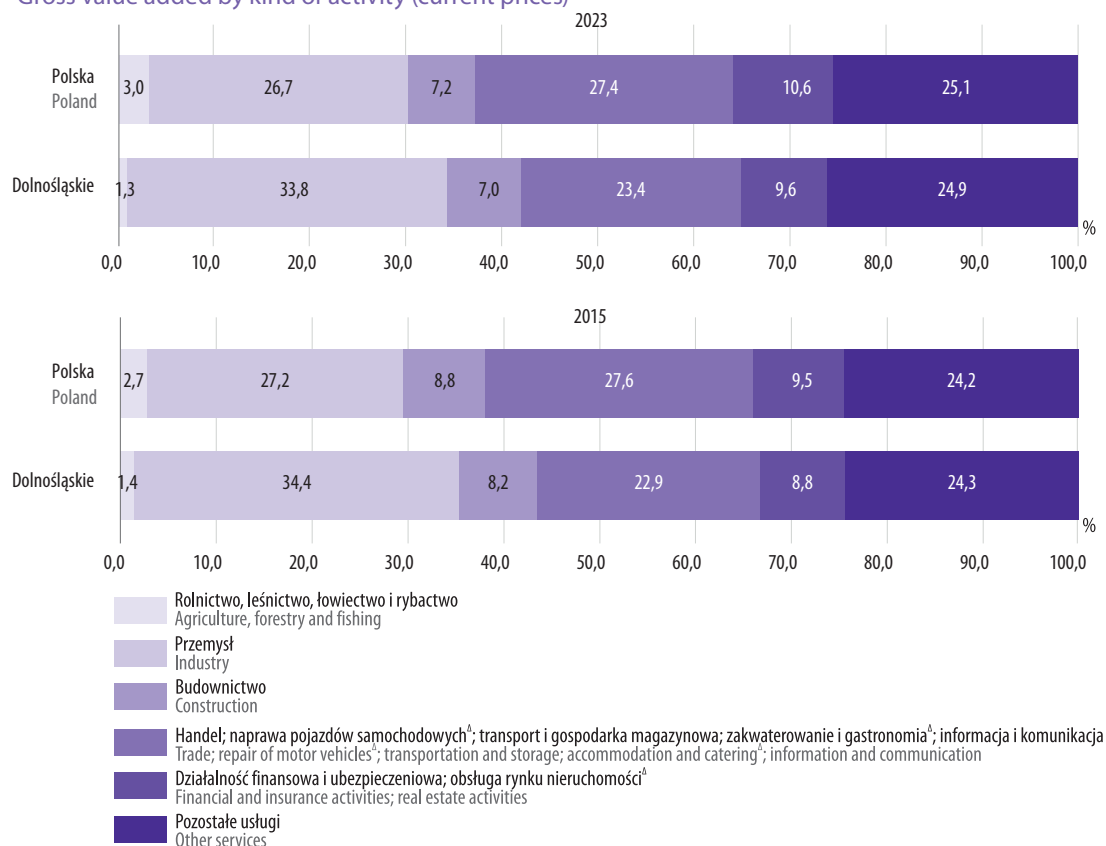
Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów (NUTS 3) został obliczony jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego województwa a wartością PKB na 1 mieszkańca dla tego województwa, ważonych udziałem liczby ludności rezydującej w poszczególnych podregionach w województwie, wyrażona w procentach PKB na 1 mieszkańca dla danego województwa.

Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

Wartość dodana brutto w 2023 r. wyniosła w województwie dolnośląskim 255671 mln zł (w 2022 r. – 230943 mln zł, w 2015 r. – 134890 mln zł), co stanowiło 8,3% wartości całego kraju (tyle samo co rok wcześniej i o 0,1 p.proc. mniej niż w 2015 r.). W porównaniu z Polską, w województwie dolnośląskim widać większe znaczenie przemysłu (33,8% wartości dodanej wobec 26,7% w Polsce w 2023 r.) a mniejsze handlu, naprawy pojazdów samochodowych traktowanych łącznie z transportem i gospodarką magazynową, zakwaterowaniem i gastronomią oraz informacją i komunikacją (23,4% wartości dodanej przy 27,4% w Polsce) czy rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (1,3% wartości dodanej wobec 3,0% w Polsce). W 2023 r. w relacji do 2015 r. zanotowano spadek udziału budownictwa w wartości dodanej brutto (o 1,2 p.proc.) oraz przemysłu (o 0,6 p.proc.) głównie na rzecz działalności finansowej i ubezpieczeniowej wraz z obsługą rynku nieruchomości (wzrost o 0,8 p.proc.). Wartość dodana na 1 pracującego w 2023 r. wyniosła 221781 zł i była wyższa o 7,8% niż w Polsce (205747 zł), a w 2022 r. liczyła 200509 zł (o 10,6% więcej r/r) i była o 8,6% wyższa w relacji do kraju. W stosunku do 2015 r. wydajność pracy mierzona przez wartość dodaną na 1 pracownika wzrosła o 72,1%, przy wzroście dla Polski o 80,0%.

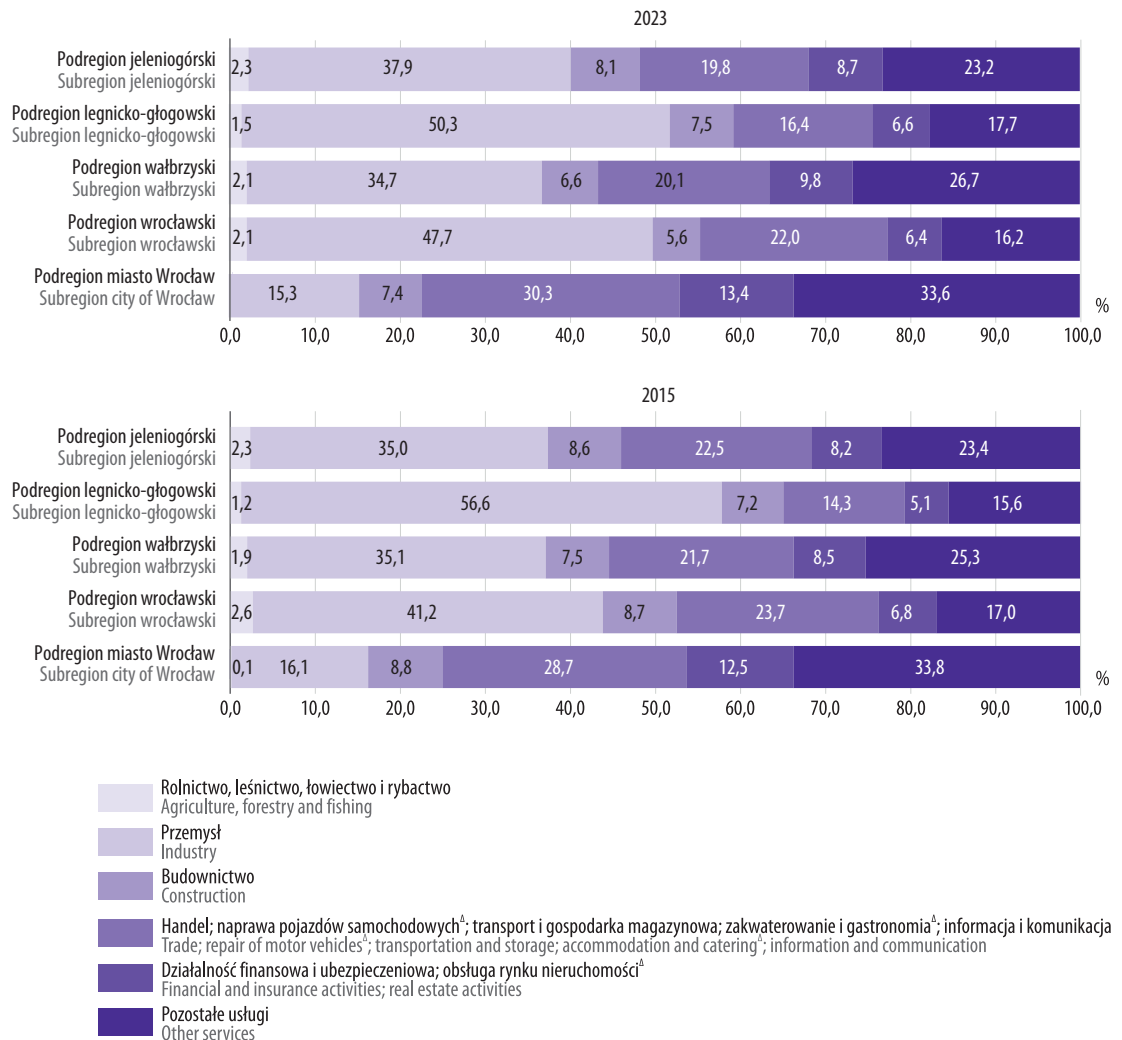
Wykres 41. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)

Chart 41. Gross value added by kind of activity (current prices)

Wśród podregionów występuje większe zróżnicowanie udziału poszczególnych działalności w tworzeniu wartości dodanej brutto. W 2023 r. przemysł odpowiadał za 50,3% wartości w podregionie legnicko-głogowskim (w 2015 r. – 56,6%), 47,7% w podregionie wrocławskim (w 2015 r. – 41,2%), 37,9% w jeleniogórskim (w 2015 r. – 35,0%), 34,7% w wałbrzyskim (w 2015 r. – 35,1%) i 15,3% we Wrocławiu (w 2015 r. – 16,1%). Handel, naprawa pojazdów samochodowych traktowane łącznie z transportem i gospodarką magazynową, zakwaterowaniem i gastronomią oraz informacją i komunikacją miały udział od 30,3% we Wrocławiu (w 2015 r. – 28,7%), do 16,4% w podregionie legnicko-głogowskim (w 2015 r. – 14,3%). Udział budownictwa w tworzeniu wartości dodanej brutto w 2023 r. był najwyższy w podregionie jeleniogórskim (8,1%), a najniższy we wrocławskim (5,6%), natomiast w 2015 r. najwyższy udział odnotowano we Wrocławiu (8,8%), zaś najniższy w legnicko-głogowskim (7,2%). Wartość dodana na 1 pracującego w 2023 r. wyniosła 259422 zł w podregionie legnicko-głogowskim (więcej o 4,2% r/r i o 51,0% w relacji do 2015 r.), co stanowiło 126,1% wartości dodanej w Polsce, 237583 zł w podregionie wrocławskim (więcej o 9,2% r/r i o 94,9% w porównaniu z 2015 r.), 216621 zł we Wrocławiu (więcej o 12,0% r/r i o 69,6% w relacji do 2015 r.), 209726 zł w jeleniogórskim (więcej o 15,8% r/r i o 77,6% w porównaniu z 2015 r.), natomiast w wałbrzyskim – 190646 zł. W 2023 r., w porównaniu z 2015 r., w podregionie wrocławskim zanotowano największy wzrost wartości dodanej na 1 mieszkańca w stosunku do średniej wojewódzkiej (o 12,5 p.proc.), a największy spadek nastąpił w podregionie legnicko-głogowskim (o 16,4 p.proc.).

Wykres 42. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)
Chart 42. Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

W województwie dolnośląskim została utrzymana tendencja wzrostowa liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON. Wśród spółek handlowych dominowały jednostki z kapitałem prywatnym krajowym.

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON osiągnęła wartość 469,9 tys., o 14,1 tys. więcej niż rok wcześniej oraz o 112,8 tys. więcej niż w 2015 r. (wzrost odpowiednio o 3,1% i 31,6%). Od 2015 roku liczba podmiotów w rejestrze REGON rocznie rosła, w województwie dolnośląskim zarejestrowanych było 8,6% podmiotów w kraju (tyle samo co rok wcześniej, w 2015 r. – 8,5%).

Tablica 31. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 31. Entities of national economy in the REGON register^a

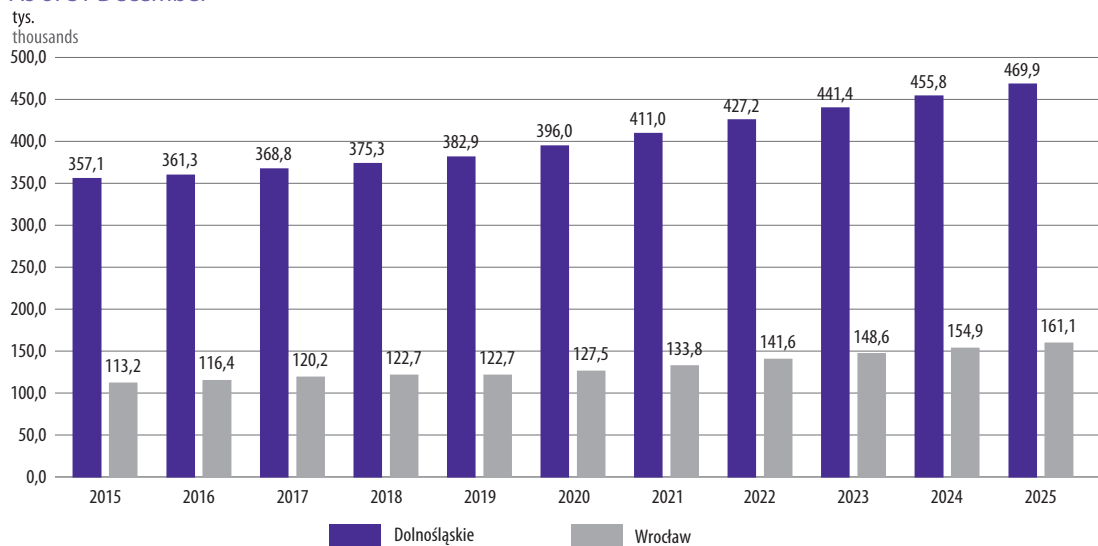
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Ogółem Total	357102	396046	455765	469865	8,6
sektor publiczny public sector	15603	14429	13886	13729	12,2
sektor prywatny private sector	338368	373336	428588	441795	8,5
W tym: Of which:					
spółki companies	64113	74477	85891	88223	8,6
fundacje foundations	2071	2876	3733	4038	9,5
stowarzyszenia i organizacje społeczne associations and social organizations	9121	9609	11031	11361	8,0
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	235346	260691	303258	313675	8,1

^a W podziale według sektorów własności bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.
^a The division by ownership sectors does not include entities for which the information about ownership form does not exist in the REGON register.

Wykres 43. Podmioty gospodarki narodowej
Stan w dniu 31 grudnia

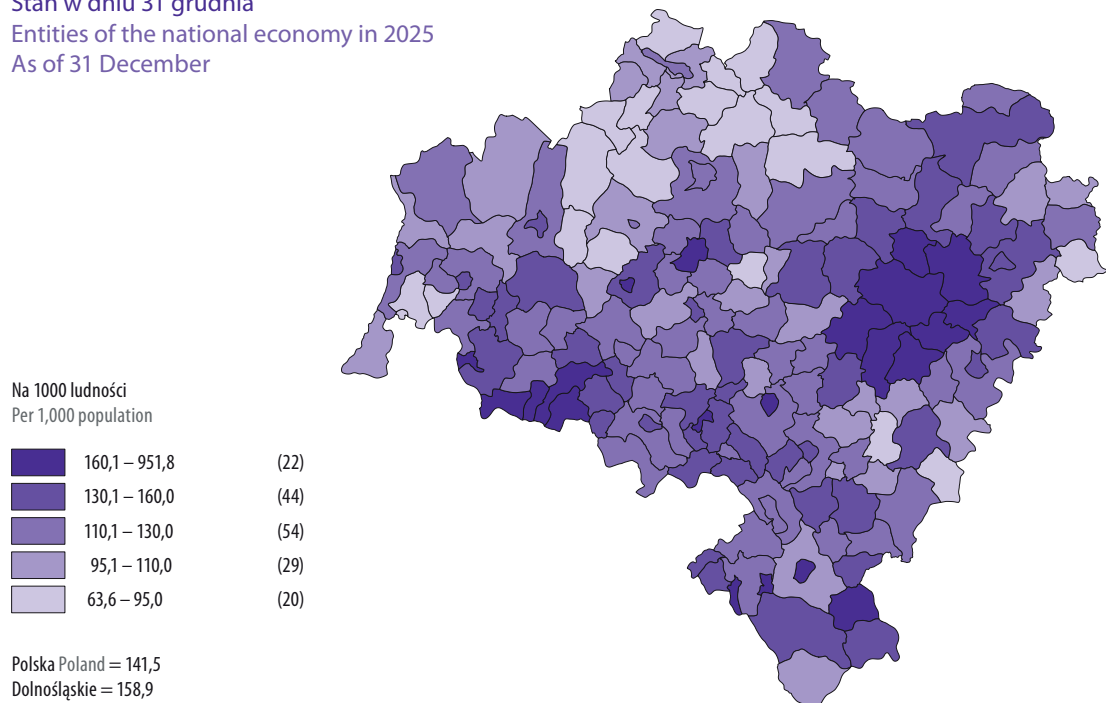
Chart 43. Entities of the national economy
As of 31 December

W końcu 2025 r. najwięcej podmiotów na 1000 mieszkańców było zarejestrowanych w gminie Karpacz (951,8) – zdecydowanie więcej niż w kolejnych gminach, tj. Szklarskiej Porębie (263,5) oraz Wrocławiu (239,5). Najniższy wskaźnik poziomu przedsiębiorczości mierzący liczbę podmiotów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców zanotowano w gminach: Grębocice (63,6), Sulików (69,8) oraz Pęcław (71,0). W porównaniu z 2024 r., liczba podmiotów gospodarczych najbardziej zwiększyła się w gminie Czernica (wzrost o 8,3%) i Miękinia (7,9%), a ubyła w gminach Kondratowice i Wojcieszów (spadek po 1,1%).

Mapa 40. Podmioty gospodarki narodowej w 2025 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Map 40. Entities of the national economy in 2025
As of 31 December

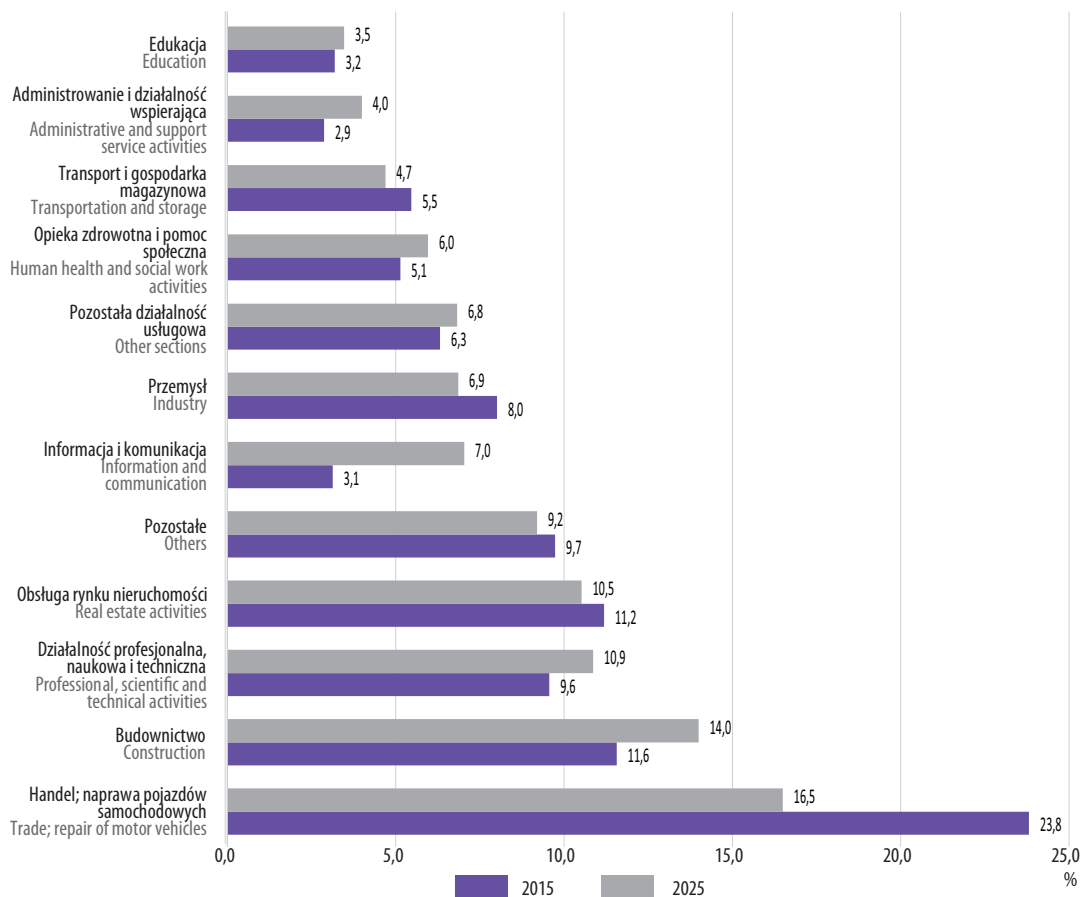
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON w województwie dolnośląskim kolejny rok przewyższała liczbę wyrejestrowanych. W 2025 r. zarejestrowano 32,3 tys. nowych podmiotów gospodarczych (o 0,4% więcej niż przed rokiem), a wykreślono z rejestru 18,2 tys. podmiotów, tj. o 2,1% więcej, niż w 2024 r. W tym roku zarejestrowano 25,7 tys. osób fizycznych, 4,5 tys. spółek handlowych, 0,4 tys. fundacji i 0,3 tys. spółek cywilnych, natomiast wyrejestrowano 15,3 tys. osób fizycznych, 2,1 tys. spółek handlowych, 0,4 tys. spółek cywilnych i 0,1 tys. fundacji. Spółki handlowe (61,5 tys.), stanowiły 69,8% spółek ogółem. Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego liczyły 11,8% spółek handlowych (7,3 tys. podmiotów). Zdecydowaną większość, bo 441,8 tys. jednostek, tj. 94,0% ogólnej liczby podmiotów, obejmowały jednostki sektora prywatnego. Podmioty te prowadziły działalność gospodarczą głównie w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (17,1%), budownictwo (14,4%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (11,1%). Podmioty sektora publicznego, których w końcu 2025 r. było 13,7 tys., prowadziły głównie działalność gospodarczą związaną z obsługą rynku nieruchomości (64,5%) oraz edukacją (17,8%).

Wykres 44. Podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 44. Entities of the national economy by NACE sections

As of 31 December

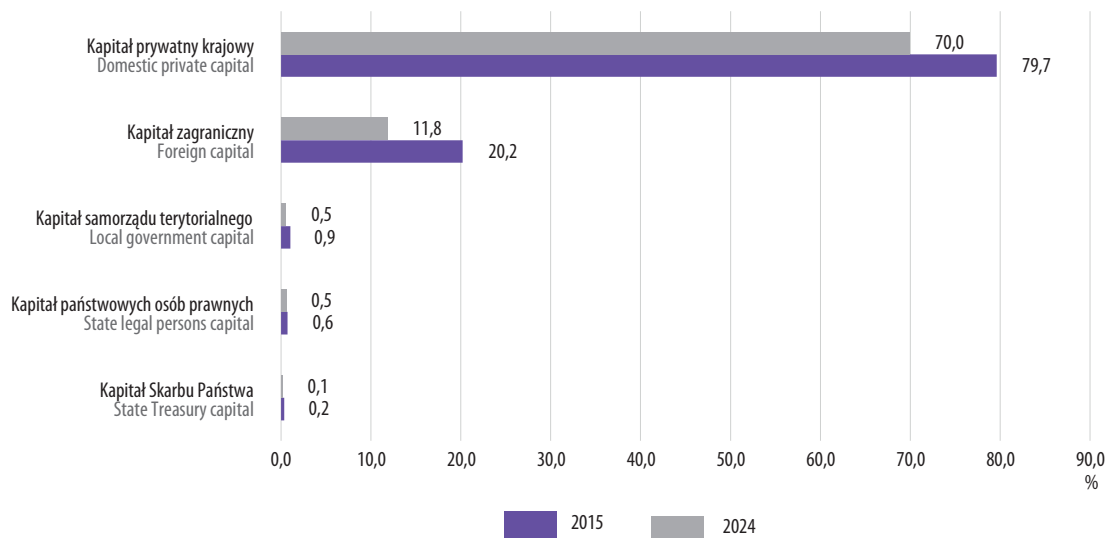
W ogólnej liczbie podmiotów w województwie dolnośląskim, 313,7 tys., tj. 66,8% stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (o 33,3% więcej w relacji do 2015 r.). Ponadto, w rejestrze REGON zarejestrowanych było 88,2 tys. spółek, 11,4 tys. stowarzyszeń i organizacji społecznych, 4,0 tys. fundacji, 3,7 tys. jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, a także 710 spółdzielni (w relacji do 2015 r. było to więcej odpowiednio o: 37,6%, 24,6%, 95,0% oraz mniej o 12,2% i 48,3%). Wśród spółek handlowych w województwie dolnośląskim dominowały jednostki z udziałem kapitału prywatnego krajowego. Ich udział w całości spółek handlowych w 2025 r. wyniósł 70,0% (mniej

o 9,7 p.proc. względem 2015 r.), zaś spółki z udziałem kapitału zagranicznego stanowiły 11,8% (spadek o 8,4 p.proc.). Najwięcej jednostek z kapitałem prywatnym krajowym, jak i zagranicznym, zarejestrowanych było w sekcji handel, naprawa pojazdów samochodowych (odpowiednio 18,0% i 20,7%). Udział spółek z pozostałymi rodzajami kapitału (samorządu terytorialnego, państwowych osób prawnych oraz spółek Skarbu Państwa) liczył 1,1% (w relacji do 2015 r. było to mniej o 0,6 p.proc.).

Wykres 45. Spółki handlowe według rodzaju kapitału^a

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 45. Commercial companies by type of capital^a
As of 31 December

^a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na „ogółem”, ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

^a Figures for the number of companies by capital type should not be sum to “total” as they list companies by share of capital type rather than their predominant capital.

Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna

Research and development as well as innovation activity

W 2024 r. wzrosła wysokość nakładów na działalność badawczą i rozwojową (B+R) w relacji r/r. Liczba udzielonych patentów zmniejszyła się w porównaniu z 2023 r.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) jest to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez jej własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady na działalność badawczą i rozwojową w województwie dolnośląskim w 2024 r. wyniosły 4298,9 mln zł i były o 8,6% wyższe niż w 2023 r. Udział województwa dolnośląskiego w całości nakładów w Polsce stanowił 8,4% i był 4. pod względem wysokości w kraju, za województwami: mazowieckim, małopolskim i pomorskim (rok wcześniej 8,9%, w 2020 r. – 7,8%).

Tablica 32. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)Table 32. Intramural expenditure^a on R&D by source of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2023	2024
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	2522,0	3070,4	4703,8	4298,9
sektor finansujący: funding sector:				
Rządowy Government	984,3	1112,6	1426,7	1543,8
Przedsiębiorstw Business enterprises	1251,0	1553,3	2590,3	2478,3
Szkolnictwa wyższego Higher education	56,7	83,9	125,0	109,2
Prywatnych instytucji niekomercyjnych Private non-profit	2,2	8,8	3,5	6,7
Reszta świata Rest of the world	227,8	311,8	558,3	160,9

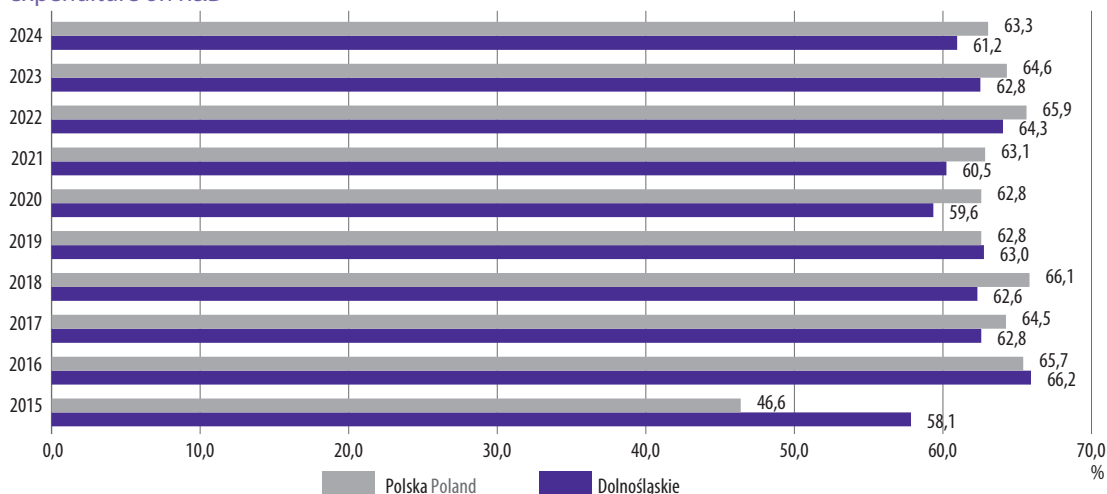
a Bez amortyzacji środków trwałych.

a Excluding depreciation of fixed assets

Udział środków pochodzących z sektora przedsiębiorstw finansujących działalność B+R w nakładach wewnętrznych na działalność B+R w 2024 r. w województwie dolnośląskim stanowił 57,6% i był to wzrost w relacji r/r o 2,5 p.proc. Udział ten umiejscowił województwo dolnośląskie na 8. lokacie (w 2023 r. 7. lokata), za województwami pomorskim (74,8%), podkarpackim (70,8%), lubuskim (68,7%), mazowieckim (64,4%), świętokrzyskim (59,1%), opolskim (58,3%) oraz małopolskim (57,8%).

Wykres 46. Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R

Chart 46. Share of intramural expenditure on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D

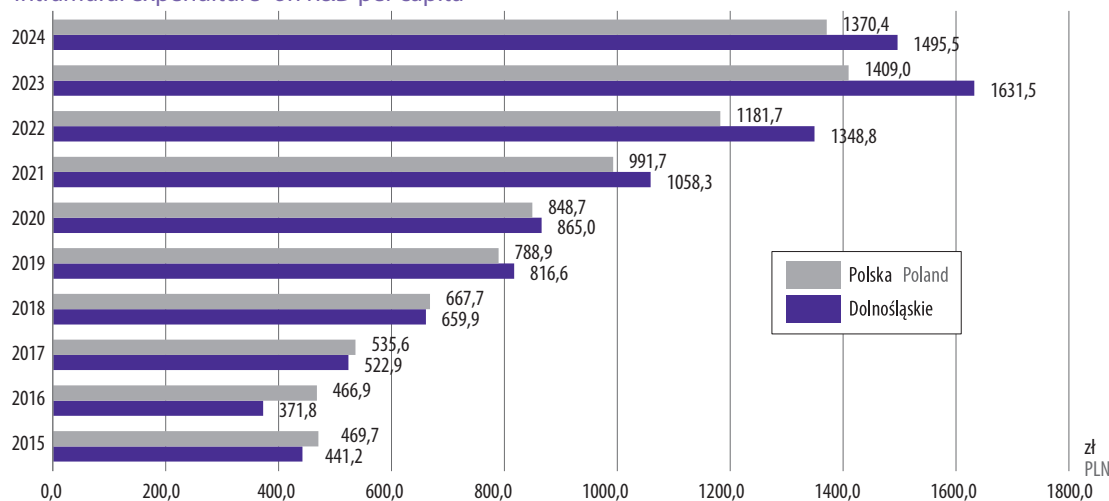
a Bez amortyzacji środków trwałych.

a Excluding depreciation of fixed assets.

Nakłady na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w województwie dolnośląskim w 2024 r. wyniosły 1495,5 zł (mniej o 8,3% r/r) i były wyższe o 9,1% niż średnio w Polsce (1370,4 zł). Województwo dolnośląskie zarówno w 2024 r., jak i 2023 r. zajmowało 4. miejsce w kraju, za województwami: mazowieckim (3367,9 zł, rok wcześniej 3263,0 zł), małopolskim (2156,4 zł, w 2023 r. – 2193,0 zł) i pomorskim (1968,5 zł, 2023 r. – 2011,5 zł). W relacji do 2015 r. nakłady na działalność B+R na 1 mieszkańca w województwie dolnośląskim zwiększyły się o 239,0%, zaś w Polsce nastąpił wzrost o 191,8%.

Wykres 47. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R na 1 mieszkańca

Chart 47. Intramural expenditure^a on R&D per capita

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets

Tablica 33. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)

Table 33. Intramural expenditures^a on R&D by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024	2024 (Polska=100) In percent (Poland=100)
	w mln zł in million PLN				
Ogółem Total	1914,4	2522,0	4703,8	4298,9	8,4
nakłady finansowane ze środków: expenditures financed by:					
Wewnętrznych Internal funds	1149,8	1231,4	2626,4	2511,8	8,4
Zewnętrznych External funds	764,6	1290,6	2077,4	1787,1	8,3
w tym od instytucji rządowych i samorządowych of which funds from general government	598,0	979,2	1412,3	1535,1	8,5

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

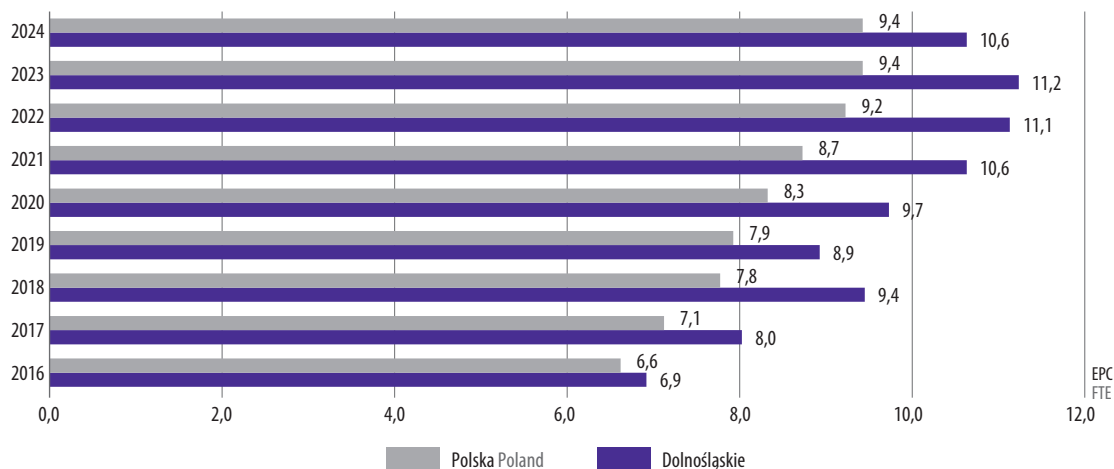
W 2024 r. w strukturze nakładów wewnętrznych na działalność B+R według pochodzenia środków zano-towano nieznacznie większy udział środków pochodzenia wewnętrznego – 58,4% (wzrost o 2,6 p.proc. w relacji r/r oraz spadek o 1,7 p.proc. w relacji do 2018 r.), natomiast środki pochodzenia zewnętrznego stanowiły 41,6% (spadek o 2,6 p.proc. r/r oraz wzrost o 1,7 p.proc. w relacji do 2018 r.). 85,9% tych nakładów było finansowanych przez instytucje rządowe i samorządowe (więcej o 17,9 p.proc. r/r oraz o 7,7 p.proc. w relacji do 2018 r.).

W województwie dolnośląskim w 2024 r. personel wewnętrzny zaangażowany w działalność B+R liczył 15,0 tys. w jednostce EPC, co stanowiło 9,0% wartości w kraju (w 2023 r. – 15,8 tys., tj. 9,4% wartości w kraju). Na 1000 osób aktywnych zawodowo przypadało 10,6 osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R (w Polsce – 9,4). W relacji r/r był to spadek w województwie, zaś w kraju wskaźnik utrzymał się na tym samym poziomie (w 2023 r. w województwie – 11,2 EPC).

Personel B+R są to osoby pracujące (zatrudnieni, pracujący właściciele oraz nieodpłatnie pomagający członkowie ich rodzin) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Wykres 48. Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^b
Chart 48. Internal R&D^a personnel per 1,000 economically active persons^b

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo i pracujących na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) — przeciętne w roku.

a In full time equivalent (FTE). b For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active and employed persons were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) — annual averages.

Liczba badaczy w województwie osiągnęła wartość 11,3 tys. w jednostce EPC (spadek o 1,6% w relacji do 2023 r.) i stanowiła 9,3% wartości w kraju (w 2023 r. – 9,5%). W przeliczeniu na 1000 osób aktywnych zawodowo liczba badaczy wyniosła 8,0 EPC i był to 4. wynik w kraju, za województwami mazowieckim, małopolskim i pomorskim (w 2023 r. – 8,2 EPC, również 4. lokata).

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

W województwie dolnośląskim, w okresie 2022-2024 innowacje produktowe lub procesowe zostały wprowadzone przez 36,1% przedsiębiorstw usługowych i 31,8% przedsiębiorstw przemysłowych (w latach 2020-2022 analogicznie 41,4% i 33,8%) przy 32,8% udziału przedsiębiorstw przemysłowych i 26,6% usługowych w całej Polsce. Wartość nakładów na innowacje w przedsiębiorstwach przemysłowych i usługowych wyniosła ogółem 3754,2 mln zł, tj. była o 13,5% niższa niż w 2022 r. (4338,8 mln zł) i stanowiła 6,5% wartości w Polsce (wobec 7,8% rok wcześniej). Wartość nakładów w przedsiębiorstwach usługowych była wyższa o 1,1% od nakładów w przedsiębiorstwach przemysłowych (odpowiednio 1887,6 mln zł wobec 1866,6 mln zł). Wśród przedsiębiorstw usługowych, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe, przedsiębiorstwa z sekcji informacja i komunikacja stanowiły największy odsetek (51,6%, w 2022 r. – 47,2%), następnie działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (44,4%, w 2022 r. – 37,0%) oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa (39,5%, w 2022 r. – 53,1%).

Działalność innowacyjna obejmuje wszystkie działania o charakterze rozwojowym, finansowym i komercyjnym podejmowane przez przedsiębiorstwo, których zamierzonym celem jest innowacja. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczą i rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji. Badania dotyczące innowacji prowadzone są w dwóch grupach: wśród przedsiębiorstw przemysłowych oraz wśród przedsiębiorstw wybranych działów PKD w sektorze usług. Badaniami tymi objęte są przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w częstotliwości co 2 lata.

Tablica 34. Przedsiębiorstwa innowacyjne według rodzajów wprowadzonych innowacji

Table 34. Innovative enterprises by types of introduced innovations

Wyszczególnienie Specification	2013– 2015	2018– 2020	2020– 2022	2022– 2024	2022– 2024 Polska Poland
	w % ogółu przedsiębiorstw in % of total enterprises				
Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Industrial enterprises, which introduced product or business process ^a innovations	19,4	30,7	33,8	31,8	32,8
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	12,5	18,3	16,2	14,2	15,9
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	14,5	25,9	29,2	27,2	28,5
Przedsiębiorstwa usługowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Service enterprises, which introduced product or business process ^a innovations	11,7	25,6	41,4	36,1	26,6
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	5,5	9,4	9,3	9,6	8,2
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	9,0	24,4	37,5	32,4	24,9

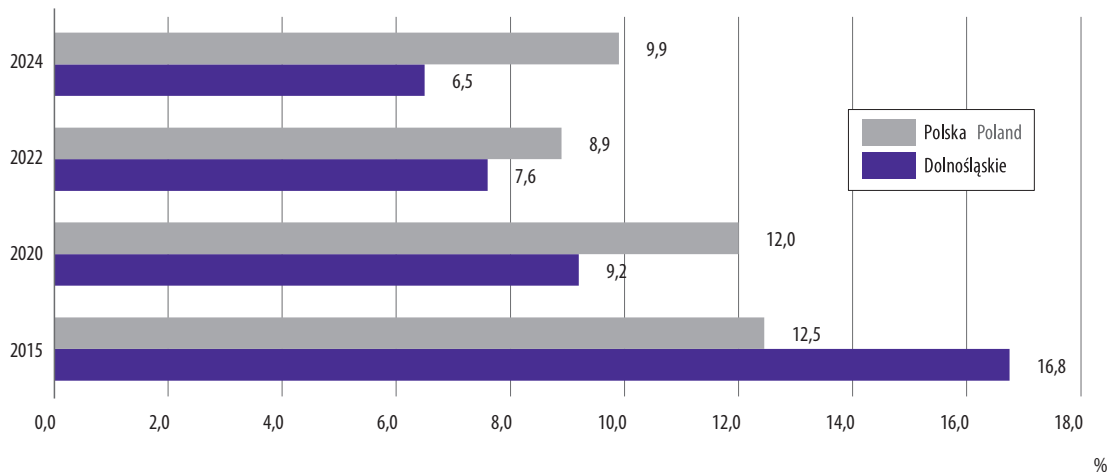
a W latach 2013–2015 dane dotyczą innowacji procesowych.

a In the years 2013–2015 the data relate to process innovations.

W województwie dolnośląskim w 2024 r. w przedsiębiorstwach przemysłowych udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem wyniósł 6,5%, wobec 9,9% w Polsce. W 2022 r. udział ten wyniósł 7,6% w województwie dolnośląskim i 8,9% w Polsce (w 2015 r. odpowiednio 16,8% i 12,5%).

Wykres 49. Udział przychodów przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem

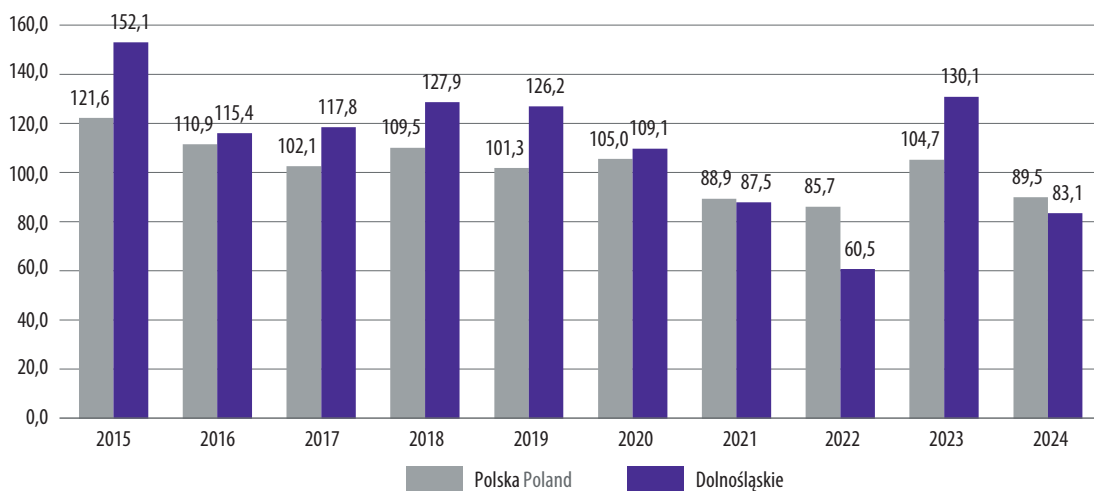
Chart 49. Share of revenues of industrial enterprises from sale of new or improved products in total revenues from sales

Do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej w 2024 r. wpłynęło 3363 zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych, w tym 239 pochodziło z województwa dolnośląskiego (7,1%). W 2015 r. z województwa dolnośląskiego wpłynęło 442 takich zgłoszeń, a w całej Polsce – 4676, więc zanotowano kolejno: spadek o 45,9% oraz o 28,1%. W 2024 r. w woj. dolnośląskim udzielono 137 patentów (spadek o 49,3% w relacji do 2015 r.), co stanowiło 6,9% wszystkich patentów udzielonych w kraju.

Wykres 50. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe^a na 1 mln mieszkańców

Chart 50. Patent applications filed by domestic entities^a per million inhabitants

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
 Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

W województwie dolnośląskim w 2024 r. liczba zgłoszeń wynalazków, dokonanych przez podmioty krajowe, w przeliczeniu na milion mieszkańców stanowiła 83,1 (w Polsce – 89,5) i był to 7. wynik wśród województw. W relacji r/r liczba zgłoszeń na 1 mln mieszkańców w województwie zmniejszyła się o 36,1% (w Polsce spadek o 14,5%), natomiast w relacji do 2015 r. – spadek o 45,4% (w Polsce o 26,4%).

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

Use of information and communication technologies in enterprises

Przedsiębiorstwa z województwa dolnośląskiego w 2025 r. w 99,0% przypadków posiadały dostęp do szerokopasmowego Internetu. Województwo dolnośląskie w 2024 r. zajmowało 8. miejsce w kraju pod względem udziału przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przy wykorzystaniu sieci komputerowych (17,3%).

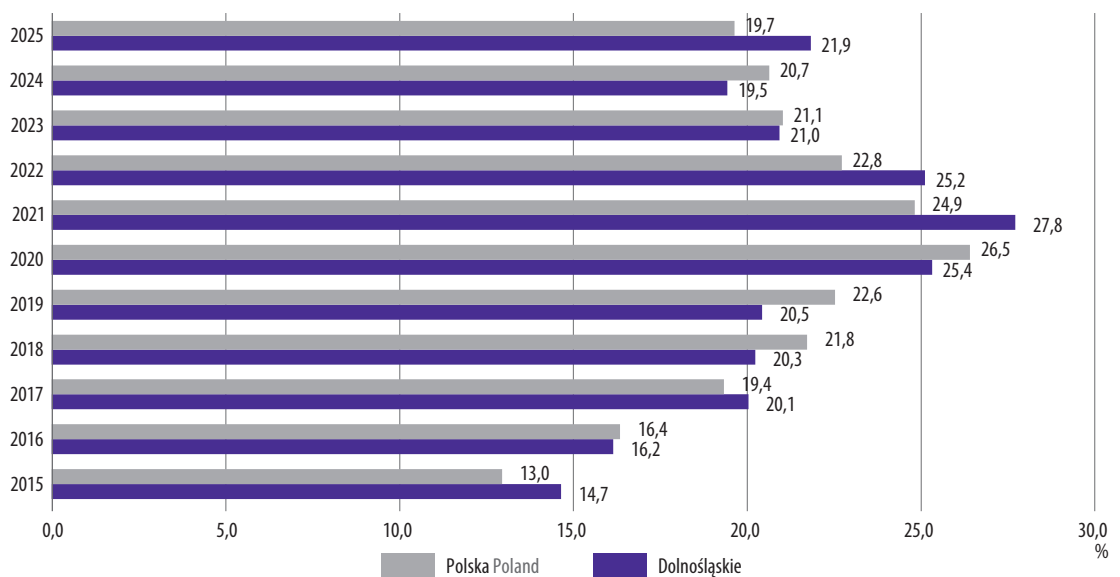
Pod pojęciem **technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT)** zwanych zamiennie technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej.

Badanie dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach (SSI-01) obejmuje podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W 2025 r. 99,0% przedsiębiorstw w województwie dolnośląskim posiadało szerokopasmowy dostęp do Internetu (przy 99,2% w 2024 r. i 95,7% w 2015 r.), co było wynikiem nieco wyższym niż średnia dla kraju – 98,6%. Wśród tych przedsiębiorstw 94,0% posiadało dostęp do stałego łącza szerokopasmowego (wzrost o 2,4 p.proc. r/r), w 8,3% maksymalna prędkość połączenia internetowego była mniejsza niż 30 Mbit/s (mniej o 2,1 p.proc. r/r), w 21,9% prędkość była w przedziale 30-100 Mbit/s (wzrost o 2,4 p.proc. r/r), w 29,6% – 100-500 Mbit/s (spadek o 1,4 p.proc.), w 18,8% – 500-1000 Mbit/s (więcej o 2,4 p.proc. r/r), zaś w 15,4% prędkość połączenia była powyżej 1 Gbit/s (wzrost o 1,1 p.proc.). Odsetek przedsiębiorstw z dostępem do stałego łącza szerokopasmowego w województwie dolnośląskim w relacji do średniej krajowej był większy o 0,4 p.proc., podobnie jak odsetek przedsiębiorstw z połączeniem internetowym o prędkości 30-100 Mbit/s, poniżej 30 Mbit/s oraz 500-1000 Mbit/s (odpowiednio o: 2,2 p.proc., 1,5 p.proc. i 1,2 p.proc.), natomiast poniżej średniej krajowej były przedsiębiorstwa z połączeniem o prędkości 100-500 Mbit/s oraz powyżej 1 Gbit/s (odpowiednio o 2,4 p.proc. i 0,2 p.proc.).

Wykres 51. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu^a

Chart 51. Enterprises with Internet access^a

a Dostęp do Internetu o prędkości 30-100 Mbit/s.

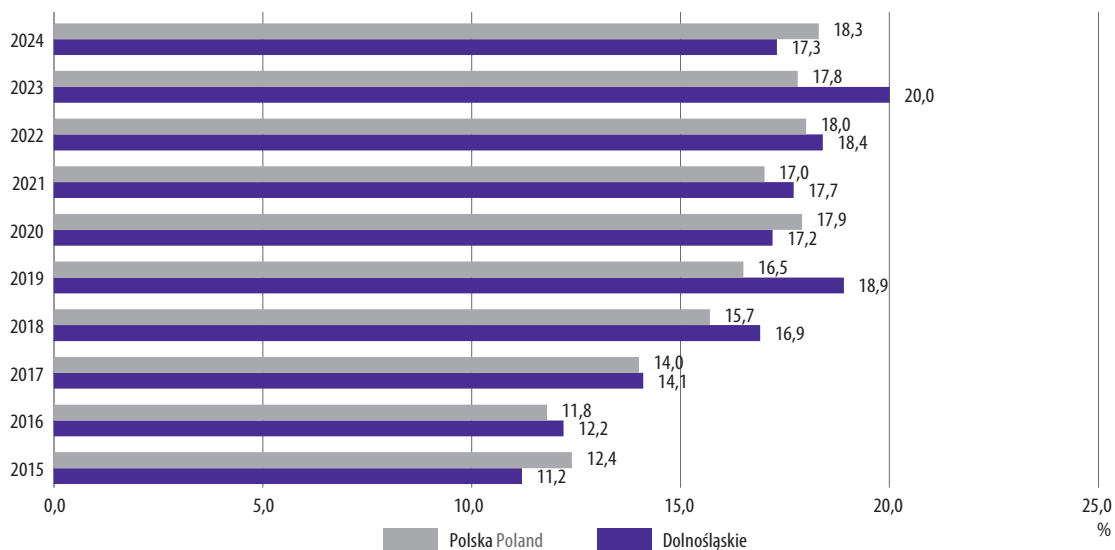
a Internet access at a speed 30-100 Mbit/s.

W 2024 r. 17,3% przedsiębiorstw w województwie dolnośląskim otrzymywało zamówienia przez sieci komputerowe (spadek o 2,7 p.proc. r/r oraz wzrost o 6,1 p.proc. w relacji do 2015 r.). Województwo dolnośląskie plasowało się na 8. miejscu w kraju (średnia dla Polski – 18,3%).

Do sprzedaży elektronicznej zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI. Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail), faxem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

Wykres 52. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe

Chart 52. Enterprises receiving orders via computer networks

Z otwartych danych publicznych w 2024 r. w województwie dolnośląskim korzystało 19,0% przedsiębiorstw (mniej o 1,8 p.proc. r/r) – 2. lokata w kraju (średnia krajowa wyniosła 17,4%). Przedsiębiorstwa wykazywały największe zainteresowanie danymi z kategorii gospodarka i finanse (16,9%), natomiast najmniejsze – informacjami z zakresu kultura, sport i rekreacja (3,0%).

Otwarte dane publiczne wytworzone przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie), które są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W 2025 r. nieznacznie zwiększyły się przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących większej niż 49 osób. Wynik kosztów finansowych netto był niższy o 12,2% w relacji r/r.

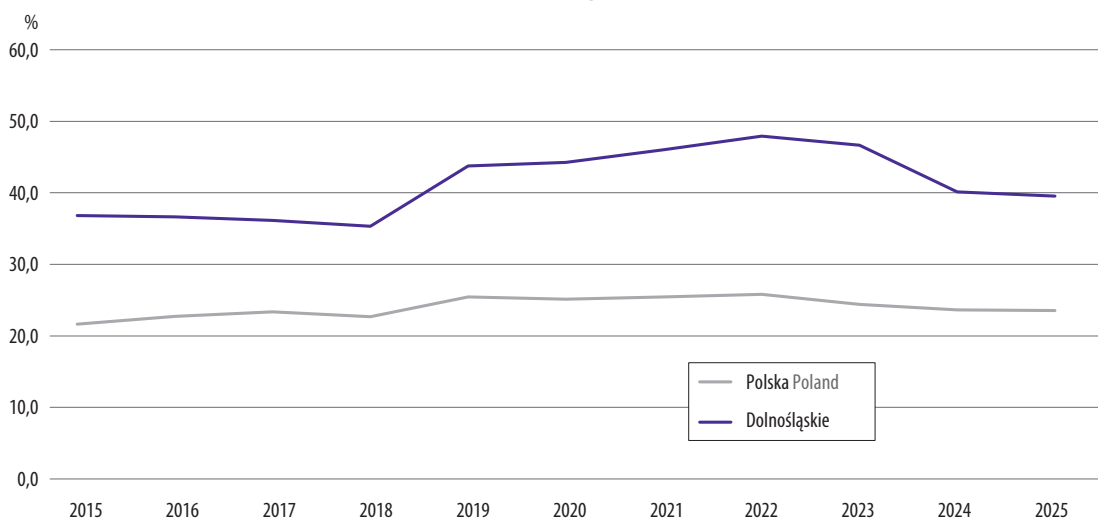
Dane dotyczą **przedsiębiorstw niefinansowych** (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących większej niż 49 osób, w województwie dolnośląskim, w 2025 r. wyniosły 360309,6 mln zł i były zbliżone do wartości sprzed roku (360151,4 mln zł) oraz o 107,0% wyższe w relacji do 2015 r. (174082,3 mln zł). Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów liczyły 347528,4 mln zł, tj. wzrost o 0,3% r/r (346556,0 mln zł w 2024 r.), zaś w porównaniu z 2015 r. były ponad dwukrotnie wyższe.

Największe przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów odnotowano w przedsiębiorstwach działających w zakresie przetwórstwa przemysłowego (158521,3 mln zł – 45,6% przychodów wszystkich przedsiębiorstw) oraz w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (81132,6 mln zł – 23,3% przychodów). W relacji r/r przedsiębiorstwa z tych sekcji zanotowały odpowiednio spadek przychodów o 6,4% i wzrost o 6,9%.

Wykres 53. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem

Chart 53. Share of export in total revenue from sale of products, goods and materials

W 2025 r. wartość przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów przeznaczonych na eksport wyniosła 136672,8 mln zł (spadek o 1,2% r/r, przy 138334,5 mln zł w 2024 r.). Przychody ze sprzedaży produktów na eksport liczyły 129280,3 mln zł (spadek o 1,7% r/r), a ze sprzedaży towarów i materiałów 7392,4 mln zł (wzrost o 8,4% r/r). Udział przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem osiągnął wartość 39,3% i był niższy o 0,6 p.proc. r/r.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Koszt uzyskania przychodu z całokształtu działalności w przedsiębiorstwach w województwie dolnośląskim w 2025 r. wyniósł 346428,7 mln zł, co oznaczało wzrost o 0,4% r/r (z 344925,1 mln zł w 2024 r.) oraz o 109,2% w relacji do 2015 r. (165558,4 mln zł). Koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów liczył 334147,8 mln zł (więcej o 0,8% r/r, w 2024 r. – 331385,7 mln zł), co stanowiło 96,5% kosztów ogółem (rok wcześniej 96,1%). W przedsiębiorstwach działających w zakresie przetwórstwa przemysłowego, koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów osiągnął wartość 153414,6 mln zł (45,9% ogólnego kosztu wszystkich przedsiębiorstw) i był to spadek o 5,8% r/r, natomiast w przedsiębiorstwach z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych wartość ta liczyła 80853,0 mln zł (24,2% ogólnego kosztu wszystkich przedsiębiorstw), co stanowiło wzrost o 7,6%.

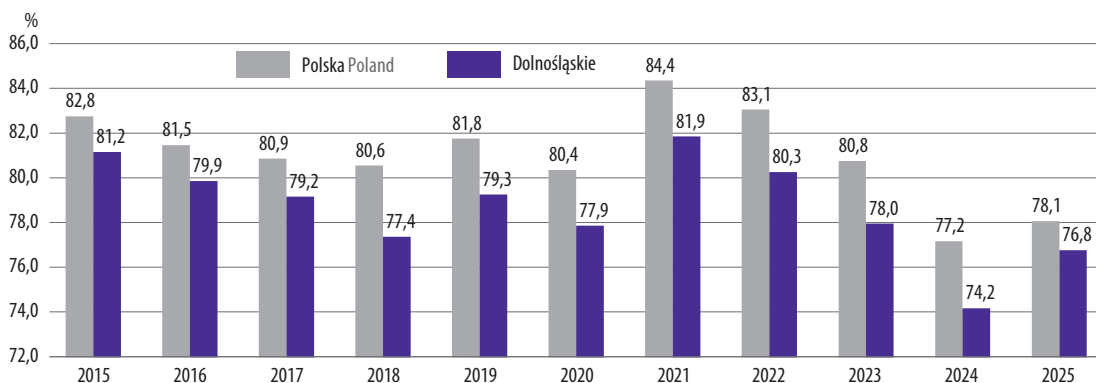
Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

Wartości pozostałych parametrów finansowych opisujących działalność przedsiębiorstw niefinansowych prezentowały się następująco:

- wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zmniejszył się o 11,8%, z 15170,3 mln zł w 2024 r. do 13380,7 mln zł w 2025 r.;
- przychody z pozostałej działalności operacyjnej zanotowały spadek o 2,5%, z 6473,1 mln zł w 2024 r. do 6309,0 mln zł w 2025 r.;
- koszty z pozostałej działalności operacyjnej spadły o 18,7%, z 6861,7 mln zł w 2024 r. do 5576,0 mln zł w 2025 r.;
- wynik finansowy netto był niższy o 12,2%, z 12287,3 mln zł w 2024 r. do 10783,0 mln zł w 2025 r.;
- wynik finansowy brutto odnotował spadek o 8,8%, z 15226,3 mln zł w 2024 r. do 13880,9 mln zł w 2025 r.;
- wynik przychodów finansowych zanotował spadek o 9,1%, z 7122,3 mln zł w 2024 r. do 6472,2 mln zł w 2025 r.;
- wynik kosztów finansowych nieznacznie zwiększył się – o 0,4% – z 6677,7 mln zł w 2024 r. do 6704,9 mln zł w 2025 r.;
- obciążenia wyniku finansowego brutto zwiększyły się o 5,4%, z 2939,0 mln zł w 2024 r. do 3097,9 mln zł w 2025 r.;
- udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw wzrósł o 2,6 p.proc., z 74,2% w 2024 r. do 76,8% w 2025 r.;
- udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przychodów z całokształtu działalności był większy o 4,3 p.proc. z 75,1% w 2024 r. do 79,4% w 2025 r.

Wykres 54. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych
Chart 54. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises

Wartości wskaźników ekonomiczno-finansowych opisujących działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2025 r. prezentowały się następująco:

- wskaźnik poziomu kosztów zwiększył się o 0,3 p.proc. r/r, zaś w relacji do 2015 r. o 1,0 p.proc. do 96,1% (o 0,7 p.proc. więcej niż w kraju);
- wskaźnik rentowności sprzedaży brutto zmniejszył się o 0,5 p.proc. oraz o 1,6 p.proc. w relacji do 2024 r. i 2015 r. i osiągnął wartość 3,9% (w kraju – 4,6%);
- wskaźnik rentowności obrotu brutto zanotował spadek o 0,3 p.proc. r/r oraz o 1,0 p.proc. w porównaniu z 2015 r. do wartości 3,9% (o 0,7 p.proc. mniej niż w kraju);
- wskaźnik rentowności obrotu netto był niższy o 0,4 p.proc. oraz o 0,9 p.proc. w porównaniu z 2024 r. i 2015 r. i liczył 3,0% (w kraju – 3,7%);
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia wśród przedsiębiorstw zmniejszył się o 1,8 p.proc. oraz o 1,1 p.proc. w relacji z rokiem poprzednim, jak i 2015 r. do 31,8% (o 17,1 p.proc. mniej niż w kraju);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia wśród przedsiębiorstw zanotował spadek o 1,5 p.proc. oraz spadek o 11,7 p.proc. w relacji do 2024 r. i 2015 r. i osiągnął wartość 88,9% (o 20,1 p.proc. mniej niż w kraju).

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Tablica 35. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table 35. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	w % in %				
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	95,1	96,5	95,8	96,1	95,4
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto Gross sales profitability indicator	5,5	4,4	4,4	3,9	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	4,9	3,5	4,2	3,9	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	3,9	2,6	3,4	3,0	3,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia First degree financial liquidity indicator	32,9	29,9	33,6	31,8	48,9
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia Second degree financial liquidity indicator	100,6	87,5	90,4	88,9	109,0

W 2025 r. w województwie dolnośląskim wartość aktywów obrotowych przedsiębiorstw niefinansowych zatrudniających powyżej 49 pracowników wyniosła 132927,9 mln zł i była wyższa o 4,0% r/r (127768,7 mln zł w 2024 r.). Wartość zapasów zwiększyła się o 4,1% r/r z 42966,7 mln zł w 2024 r., do 44748,3 mln zł w 2025 r. Przedsiębiorstwa posiadały zobowiązania długoterminowe o wartości 45187,2 mln zł (spadek o 5,2% r/r, z 47655,2 mln zł w 2024 r.). Wartość zobowiązań krótkoterminowych liczyła 95779,7 mln zł i był to wzrost o 5,5% r/r, z 90826,5 mln zł w 2024 r. W 2025 r. wartość zobowiązań z tytułu dostaw i usług w stosunku do należności z tego samego tytułu, kształtowała się na poziomie 108,2% i był to spadek w relacji do roku poprzedniego, kiedy wartość ta liczyła 112,8%. Wartości wskaźników sprawno-

ści działania przedsiębiorstw niefinansowych w województwie dolnośląskim prezentowały się w 2025 r. następująco:

- cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług 44,8 pkt. (spadek o 0,4 pkt. r/r);
- cykl rotacji zapasów przedsiębiorstw wyniósł 46,4 pkt. (więcej o 1,8 pkt. r/r);
- cykl rotacji należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług 40,8 pkt. (więcej o 0,7 pkt. r/r).

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

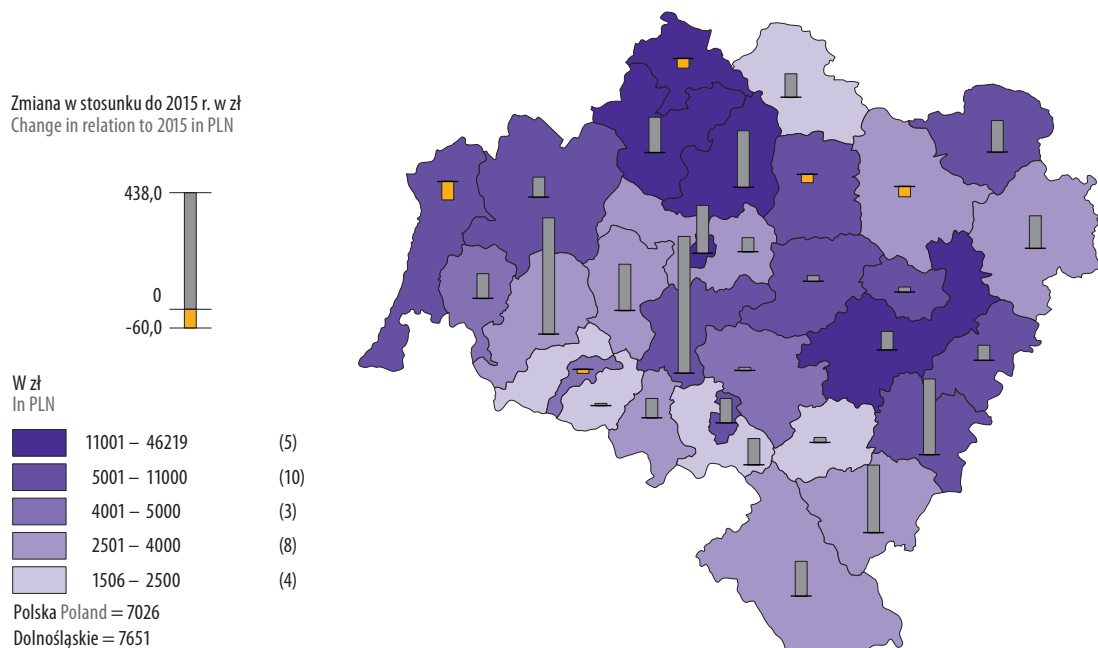
Investment outlays of enterprises

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych w 2025 r. zwiększyły się w skali r/r. Udział wydatków na środki transportu oraz na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia zmniejszył się, zaś w przypadku wydatków przeznaczonych na budowie i budynki wystąpił wzrost.

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Mapa 41. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)

Map 41. Investment outlays in enterprises^a per capita in 2024 (current prices)

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczbą pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

W pierwszej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (na podstawie rocznych sprawozdań: SP, F-03, F-02/dk, SP-3); dane prezentowane są zgodnie z lokalizacją inwestycji.

W 2024 r. w przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (wg lokalizacji inwestycji) nakłady inwestycyjne osiągnęły wartość 21992,7 mln zł (w cenach bieżących) i był to spadek r/r o 5,5%, natomiast w relacji do 2015 r. zanotowano wzrost o 39,1% (w 2023 r. – 23263,6 mln zł, w 2015 r. – 15809,2 mln zł). W skali całego kraju nakłady w województwie dolnośląskim stanowiły 8,3% (tyle samo co rok wcześniej oraz mniej o 1,2 p.proc. w relacji do 2015 r.).

W drugiej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób (na podstawie kwartalnego sprawozdania F-01/I-01¹¹); dane prezentowane są zgodnie z siedzibą inwestora.

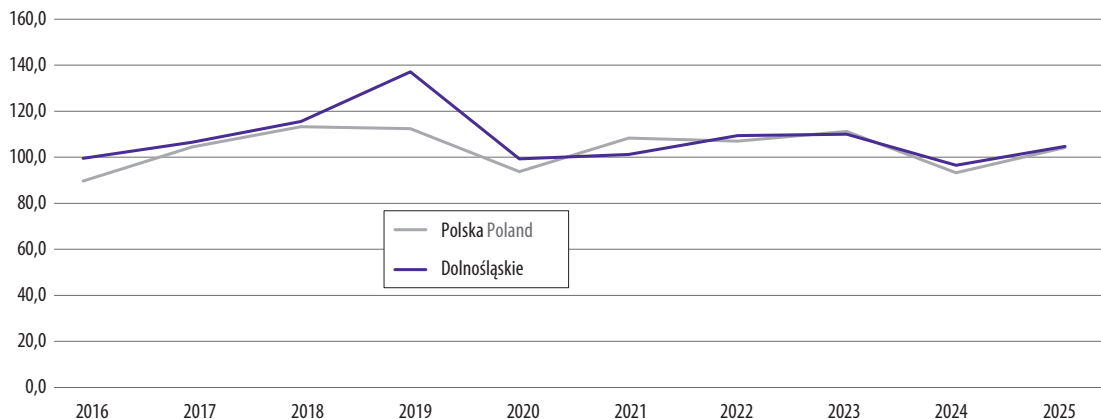
Wartość nakładów inwestycyjnych (na nowe i używane środki trwałe) poniesionych w 2025 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe powyżej 49 pracujących, mających siedzibę na terenie województwa dolnośląskiego wyniosła 24188,1 mln zł (więcej o 3,6% r/r) i stanowiła 11,1% wartości nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw w Polsce. Nakłady inwestycyjne na zakup używanych środków trwałych wyniosły 673,4 mln zł.

Wykres 55. Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)

Rok poprzedni = 100

Chart 55. Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Previous year = 100

¹¹ Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysową; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, zasadzenia wieloletnie, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Tablica 36. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)

Table 36. Investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem: w milionach złotych Total: in million PLN	13576,9	20667,7	23349,9	24188,1
(Polska=100) (Poland=100)	9,9	13,8	11,1	11,1
W tym – w % – nakłady na: Of which – in % – outlays on:				
budynki i budowle buildings and structures	25,9	24,9	20,9	26,5
zakupy purchases				
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	45,4	51,7	42,6	40,1
środków transportu transport equipment	27,2	22,0	32,1	30,3

W relacji do roku 2024, wartość nakładów na środki trwałe przedsiębiorstw w województwie dolnośląskim była wyższa o 9,6%. W porównaniu z 2024 r., w 2025 r. zmniejszył się udział nakładów na zakup maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi (z 42,6% do 40,1%) oraz przeznaczonych na zakup środków transportu (z 32,1% do 30,3%). W przypadku nakładów na budynki i budowle odnotowano wzrost (z 20,9% do 26,5%). Przedsiębiorstwa przetwórstwa przemysłowego przeznaczyły na nakłady inwestycyjne 6324,8 mln zł. W 2025 r. przedsiębiorstwa ogółem rozpoczęły 2290 nowych inwestycji, których wartość kosztorysowa wyniosła 3433,1 mln zł, natomiast udział nakładów na ulepszenie istniejących środków trwałych w wartości wszystkich rozpoczętych inwestycji wyniósł 19,6%. W relacji r/r liczba nowych inwestycji zmniejszyła się o 27,0%, natomiast wartość kosztorysowa zanotowała zdecydowany spadek o 70,8%. Liczba inwestycji w województwie dolnośląskim stanowiła 1,1% liczby inwestycji w Polsce, zaś ich wartość – 3,7% wartości dla kraju. Najwięcej nowych inwestycji przeprowadzały przedsiębiorstwa z sekcji przetwórstwa przemysłowego – 1183, o łącznej wartości kosztorysowej 949,8 mln zł (rok wcześniej 1960 o łącznej wartości 8612,9 mln zł).

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych zarówno rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego.

Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

Rolnictwo

Agriculture

W 2025 r. w skali roku odnotowano ograniczenie powierzchni zasiewów, przy jednoczesnym wzroście zbiorów oraz plonowania zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. Plony ziemniaków oraz rzepaku i rzepiku w relacji do poprzedniego roku były wyższe natomiast plony buraków cukrowych były niższe. W skali roku powierzchnia uprawy ziemniaków oraz rzepaku i rzepiku zwiększyła się, natomiast buraków cukrowych została ograniczona.

Wyniki badania pogłowia zwierząt gospodarskich według stanu w dniu 1 czerwca 2025 r. w relacji do analogicznego okresu 2024 r., wskazują na ograniczenie pogłowia bydła, przy jednoczesnym wzroście populacji świń oraz populacji owiec.

W 2025 r. zanotowano niższe ceny skupu pszenicy, ziemniaków jadalnych oraz wieprzowiny. Znacznie wyższe były ceny skupu żyta, żywca wołowego i drobiowego, jaj kurzych konsumpcyjnych oraz mleka.

W 2024 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek globalnej produkcji rolniczej.

W 2025 r. według wynikowego szacunku produkcji głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych, powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosła 364,5 tys. ha i w porównaniu z 2024 r. była mniejsza o 1,0%.

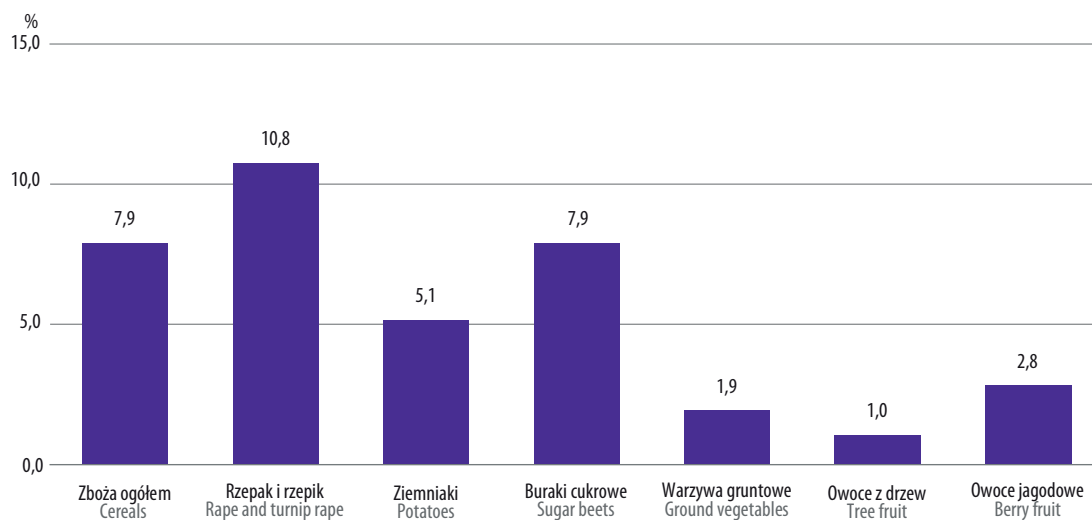
Tablica 37. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych^a
Table 37. Yields of selected agricultural crops^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2024	2025	2025 Polska Poland
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt					
Zboża ogółem Cereals in total	47,0	56,1	52,6	51,2	59,2	53,9
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	47,3	52,7	49,1	45,3	52,6	48,6
w tym: of which:						
pszenica wheat	51,9	56,2	52,2	48,5	56,1	55,9
żyto rye	34,5	40,3	36,4	35,5	38,9	38,2
jęczmień barley	42,9	50,9	46,7	43,1	50,7	48,2
owies oats	31,7	36,8	34,9	33,6	37,9	34,9
pszenżyto triticale	38,9	50,8	44,0	40,6	47,2	47,2
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	28,7	30,7	31,5	28,0	32,8	33,1
Ziemniaki Potatoes	209	345	260	247	285	327
Buraki cukrowe Sugar beets	503	597	631	818	755	719

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
^a Excluding kitchen gardens.

Plony uzyskane z 1 ha powierzchni **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** w 2025 r. w województwie dolnośląskim osiągnęły poziom 52,6 dt i były wyższe o 16,1% niż plony uzyskane w 2024 r., podczas gdy w kraju wyniosły 48,6 dt/ha i były wyższe o 8,7% niż w 2024 r. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosły 1918,6 tys. ton, czyli więcej o 15,0% niż przed rokiem, natomiast w Polsce zbiory te wyniosły 26626,8 tys. ton, tj. więcej o 4,8% niż w 2024 r. W województwie dolnośląskim powierzchnia uprawy **rzepaku i rzepiku** w 2025 r. wyniosła 119,5 tys. ha i było to więcej o 4,6% niż przed rokiem. Plony z 1 ha wyniosły 32,8 dt, tj. więcej o 17,1% niż w roku poprzednim. Zbiory rzepaku i rzepiku oszacowano na 392,3 tys. ton (w kraju 3633,0 tys. ton). Były one wyższe o 22,5% od notowanych w 2024 r. (w kraju o 11,2%). Powierzchnia uprawy **buraków cukrowych** w 2025 r. wyniosła 19,5 tys. ha i była o 3,1% niższa niż rok wcześniej. Natomiast uzyskane z 1 ha plony buraków cukrowych wyniosły 755 dt i były o 7,7% niższe niż w ubiegłym roku. W województwie zbiory buraków cukrowych w 2025 r. wyniosły 1474,3 tys. ton i były niższe w odniesieniu do danych sprzed roku o 10,5%. W 2025 r. powierzchnia uprawy ziemniaków zajmowała 12,5 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim została zwiększona o 23,4%. Plonowanie ziemniaków wyniosło 285 dt/ha i w relacji do 2024 r. było wyższe o 15,4%. W kraju plony ziemniaków w skali roku były wyższe o 8,3% i wyniosły 327 dt z jednego hektara.

Wykres 56. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnicych w 2025 r.
Chart 56. Share of voivodship in the country production of selected agricultural and horticultural crops in 2025

Pogłowie zwierząt gospodarskich

Farm animal stocks

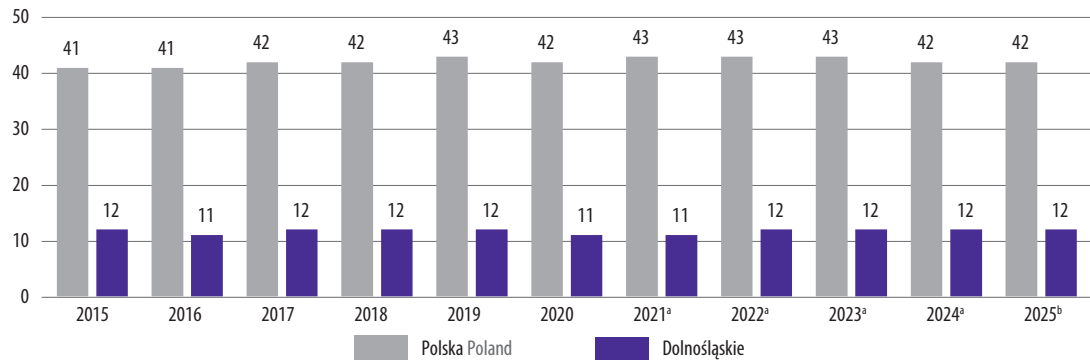
Według stanu na 1 czerwca 2025 r. pogłowie bydła liczyło 105,7 tys. szt., co stanowiło 1,7% pogłowia krajowego. W porównaniu z 2024 r. liczebność stada zmniejszyła się o 3,8% (wobec spadku o 0,3% rok wcześniej). W 2025 r. województwo dolnośląskie zajmowało 14. lokatę w kraju pod względem liczebności bydła. W strukturze stada 39,7% stanowiły krowy (przy średniej krajowej wynoszącej 35,1%). W relacji do roku poprzedniego populacja cieląt w wieku do 1 roku zmniejszyła się o 4,8%, natomiast stado bydła młodego w wieku 1-2 lata zostało ograniczone o 2,0%. Pogłowie bydła w wieku 2 lata i więcej zmalało o 3,9%, w tym krów o 5,5%. W skali roku odnotowano niewielkie zmiany w strukturze stada bydła według grup wiekowo-użytkowych. Odsetek cieląt w wieku poniżej 1 roku zmniejszył się o 0,3 p.proc. Udział bydła młodego w wieku 1-2 lata wzrósł o 0,3 p.proc., natomiast odsetek bydła w wieku 2 lata i więcej pozostał na niezmiennym poziomie.

Wykres 57. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 57. Cattle density per 100 ha of agricultural land

As of 1 June

szt.
units

a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. b Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r.

a The data on agricultural land as of June was used at the basis for the calculations for farm animal stocks on June 1, 2020. b The data on agricultural land as of June was used at the basis for the calculations for farm animal stocks on June 1, 2023.

Według stanu na dzień 1 czerwca 2025 r. pogłowia owiec liczyło 13,1 tys. szt. i stanowiło 4,5% (przed rokiem 4,2%) pogłowia krajowego (10. lokata w kraju). W relacji do analogicznego okresu 2024 r. populacja owiec zwiększyła się o 5,2%. Maciorki stanowiły 39,5% ogółu pogłowia (przed rokiem 40,6%).

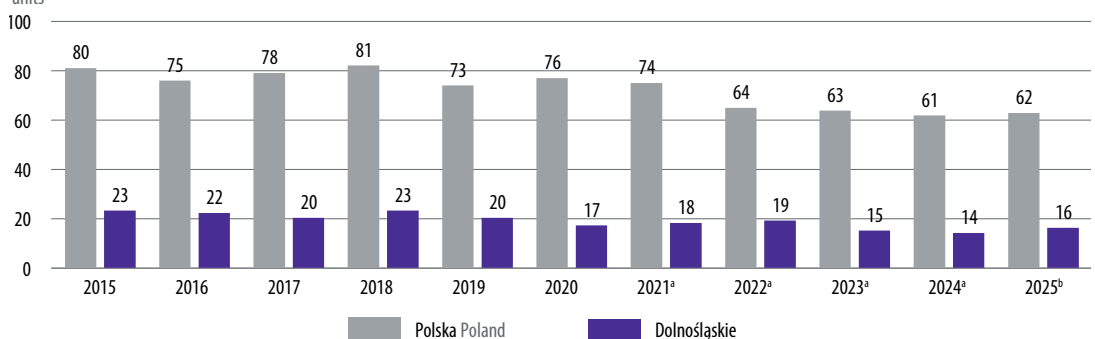
Pogłowia trzody chlewnej na 1 czerwca 2025 r. wyniosło 143,1 tys. szt., co stanowiło 1,6% ogólnokrajowego pogłowia świń. W odniesieniu do ubiegłego roku wielkość stada zwiększyła się o 13,8% (wobec spadku o 6,5% w 2024 r.). Województwo dolnośląskie należało do regionów o najniższej liczebności trzody chlewnej (13. lokata w kraju). W strukturze stada największy udział miała populacja prosiąt o wadze do 20 kg (42,9%), a w dalszej kolejności trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej (37,8%) oraz warchlaków o wadze od 20 do 50 kg (19,3%).

Wykres 58. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 58. Pigs density per 100 ha of agricultural land

As of 1 June

szt.
units

a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. b Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r.

a The data on agricultural land as of June was used at the basis for the calculations for farm animal stocks on June 30, 2020. b The data on agricultural land as of June was used at the basis for the calculations for farm animal stocks on June 1, 2023.

Skup produktów rolnych

Procurement of agricultural products

W 2025 r. na rynku rolnym skupiono 1119,8 tys. ton ziarna zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 12,6% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był wyższy o 3,6% (w 2024 r. niższy o 21,5%). W kraju w skali roku skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), w porównaniu z poprzednim rokiem, był niższy o 1,6%. Skup pszenicy wyniósł 831,4 tys. ton, tj. mniej o 1,5% niż przed rokiem. W 2025 r. pszenica stanowiła 13,0% skupu krajowego (przed rokiem 13,2%).

Na rynku rolnym skupiono w analizowanym roku 200,5 tys. ton jęczmienia, tj. więcej o 22,4% w odniesieniu do 2024 r. Skup jęczmienia stanowił 23,0% ogólnokrajowego skupu tego ziarna.

W 2025 r. skup żyta wyniósł 12,6 tys. ton, a pszenżyta – 70,7 tys. ton. W porównaniu z 2024 r. zanotowano spadek skupu żyta (o 22,6%) oraz wzrost skupu pszenżyta (o 32,0%).

W 2025 r. producenci z województwa dolnośląskiego dostarczyli do skupu 199,9 tys. ton ziemniaków, tj. o 28,5% więcej niż przed rokiem, w tym 115,4 tys. ton ziemniaków jadalnych (bez wczesnych), tj. o 16,9% więcej niż w roku ubiegłym. Skup ziemniaków w kraju wyniósł 2227,2 tys. ton, w tym jadalnych – 657,4 tys. ton i w skali roku zwiększył się o 12,0% oraz zmniejszył o 0,9%. W 2025 r. udział skupu ziemniaków w krajowym skupie tego surowca wyniósł 9,0%, w tym jadalnych – 17,6%.

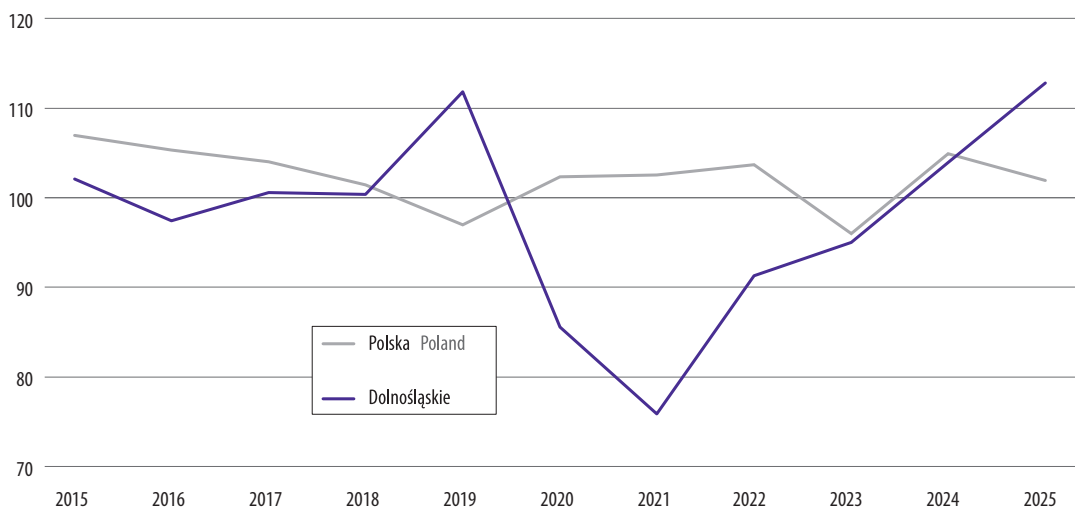
Skup żywca rzeźnego w wadze żywej w 2025 r. wyniósł 78,0 tys. ton (tj. 1,1% skupu ogólnokrajowego) i w skali roku zwiększył się o 13,2% (wobec wzrostu o 3,8% w 2024 r.). W kraju skup żywca rzeźnego w wadze żywej w relacji do roku poprzedniego zwiększył się o 1,6%.

Wykres 59. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)

Rok poprzedni=100

Chart 59. Indices of total animals for slaughter procurement (in live weight)

Previous year=100

W 2025 r. podaż żywca wieprzowego wyniosła 5,9 tys. ton i była niższa w skali roku o 16,3% (wobec wzrostu o 17,7% w 2024 r.).

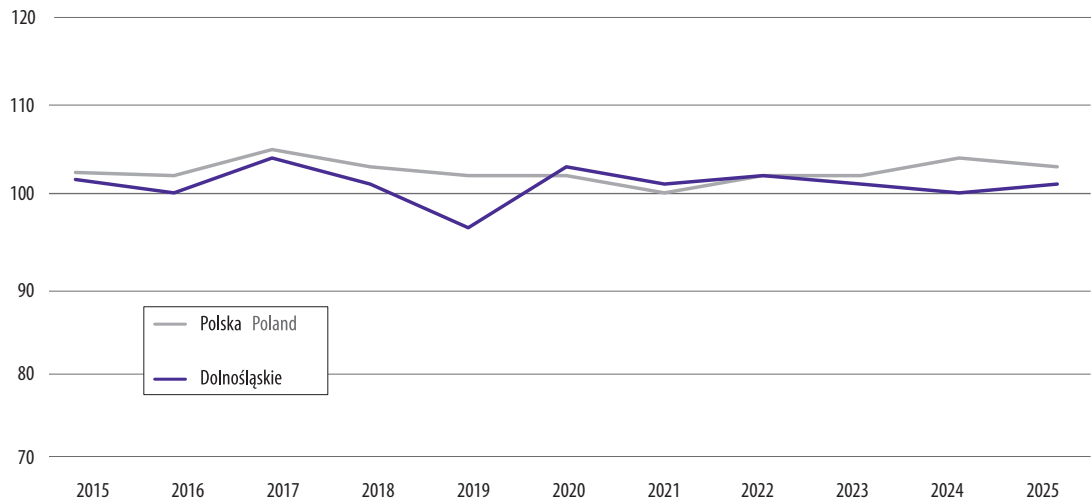
Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 6,0 tys. ton, tj. niższym o 9,2% niż przed rokiem (w 2024 r. mniej o 20,8%). W 2025 r. skupiono 66,0 tys. ton żywca drobiowego, tj. więcej o 19,7% w ujęciu rocznym (w 2024 r. więcej o 6,2%). Z analizy danych za 2025 r. wynika, że dostarczony do skupu przez producentów z województwa dolnośląskiego żywiec wieprzowy stanowił – 0,2% skupu krajowego tego surowca, wołowy – 0,8%, a drobiowy – 1,7%.

Wykres 60. Dynamika skupu mleka

Rok poprzedni=100

Chart 60. Indices of cows' milk procurement

Previous year=100

W 2025 r. skup mleka krowiego wyniósł 177,5 mln litrów (tj. 1,3% ogółu mleka skupionego w kraju) i był wyższy o 0,8% w porównaniu z rokiem poprzednim. Skup jaj kurzych konsumpcyjnych w 2025 r. był niższy niż w roku poprzednim o 43,5%. W 2025 r. skup jaj kurzych konsumpcyjnych wyniósł 34,9 mln sztuk i stanowił 3,2% skupu krajowego.

W 2025 r. średnia cena skupu pszenicy w województwie wyniosła 78,74 zł za 1 dt (w kraju – 81,72 zł) i była w skali roku niższa o 0,6%. Średnia cena żyta w skupie w 2025 r. kształtowała się na poziomie 64,25 zł za dt (w kraju – 64,79 zł) i była wyższa o 10,6% w porównaniu z 2024 r.

W 2025 r. za ziemniaki jadalne (bez wczesnych) w skupie płacono 93,61 zł za dt (w kraju – 92,26 zł), tj. mniej w skali roku o 6,9%. W omawianym roku cena skupu 1 kg żywca wołowego w wadze żywej wyniosła 12,09 zł (w kraju – 13,54 zł) i była wyższa o 39,9% niż rok wcześniej. Cena żywca wieprzowego osiągnęła w 2025 r. wartość 6,47 zł za kg (w kraju – 6,31 zł), tj. niższą o 17,3% niż w 2024 r. W styczniu 2025 r. za 1 kg żywca wieprzowego w skupie można było kupić 8,4 kg żyta, podczas gdy w grudniu 8,7 kg. Najwięcej żyta za 1 kg żywca wieprzowego można było kupić we wrześniu (11,6 kg). W kraju w grudniu relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen żyta kształtowała się na poziomie 6,4.

W 2025 r. średnia cena skupu drobiu wyniosła 6,40 zł za kg (w kraju – 6,26 zł) i była wyższa o 19,7% w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku. W 2025 r. średnia roczna cena mleka krowiego wyniosła 2,24 zł za litr i w porównaniu z poprzednim rokiem była wyższa o 6,4%. W kraju za 1 litr mleka płacono średnio 2,22 zł. W skali roku średnia cena w skupie jaj kurzych konsumpcyjnych była wyższa niż rok wcześniej o 42,5% i wyniosła 0,71 zł za sztukę (w kraju – 0,49 zł).

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Na targowiskach cena ziemniaków jadalnych kształtowała się na poziomie 251,39 zł za 1 dt (w Polsce – 197,70 zł). Najwyższą cenę zanotowano w lipcu (275,00 zł za 1 dt), natomiast najniższą w grudniu (214,07 zł za 1 dt). W 2025 r. średnia cena pszenicy na targowiskach w województwie wyniosła 115,14 zł za 1 dt (podczas gdy w kraju – 111,09 zł). W relacji do 2024 r. była ona niższa o 4,1% w województwie, przy jednoczesnym wzroście o 2,3% w skali kraju.

W 2024 r. **globalna produkcja rolnicza**, w odniesieniu do roku poprzedniego zmniejszyła się (w cenach stałych) o 8,7%, przy czym produkcja roślinna zmniejszyła się o 13,5%, natomiast produkcja zwierzęca wzrosła o 8,5%. W ciągu roku w kraju zanotowano wzrost globalnej produkcji rolniczej o 13,9%, w tym produkcji zwierzęcej i o 24,3%, natomiast produkcja roślinna zwiększyła się o 3,7%.

W 2024 r. udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,0%, zarówno w krajowej końcowej produkcji rolniczej, jak i w krajowej towarowej produkcji rolniczej – po 2,8%. W 2024 r. **końcowa produkcja rolnicza**, w odniesieniu do roku poprzedniego zmniejszyła się (w cenach stałych) o 9,1%, przy czym produkcja roślinna zmniejszyła się o 15,9%, natomiast produkcja zwierzęca zwiększyła się o 8,5%. Końcowa produkcja rolnicza w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wyniosła 5083 zł, wobec 7376 zł rok wcześniej.

W relacji do 2024 r. **produkcja towarowa** zmniejszyła się (w cenach stałych) o 6,4%, w tym produkcja roślinna o 12,1%, natomiast zwierzęca zwiększyła się o 7,8%. W 2024 r. struktura towarowej produkcji rolniczej produkcja roślinna stanowiła 67,1%, natomiast pozostałe 32,9% przypadało na produkcję zwierzęcą (w kraju odpowiednio 35,5% i 64,5%).

Przemysł Industry

Województwo dolnośląskie zamknęło 2025 r. ze spadkami w kluczowych wskaźnikach przemysłowych. W ujęciu rocznym obniżyła się zarówno wartość produkcji sprzedanej, jak i poziom zatrudnienia oraz efektywność mierzona wielkością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

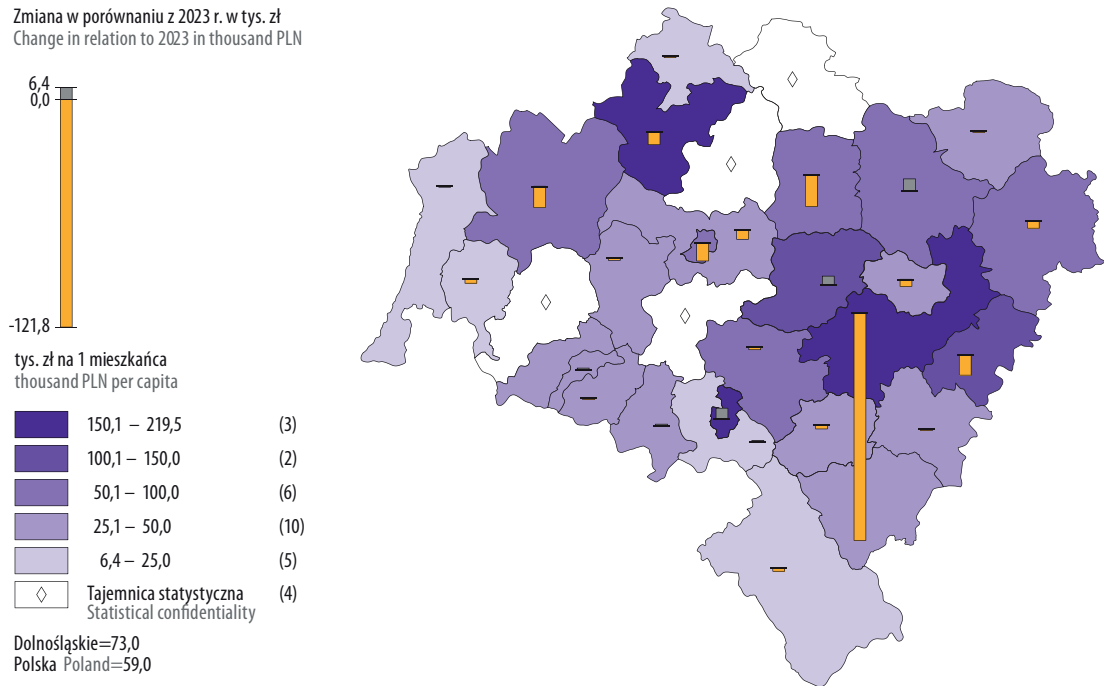
Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: B – „Górnictwo i wydobywanie”, C – „Przetwórstwo przemysłowe”, D – „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz E – „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W pierwszej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Wyniki opracowane zostały na podstawie danych rocznych z systemu zintegrowanego – produkcja, zatrudnienie i wynagrodzenia oraz mają status danych ostatecznych (do 2023 r. włącznie).

W 2024 r. produkcja sprzedana przemysłu w województwie dolnośląskim ukształtowała się na poziomie 209 824,6 mln zł. Udział regionu w produkcji ogólnokrajowej wyniósł 9,5%, co dało mu 4. lokatę w Polsce – za województwem mazowieckim (23,4%), śląskim (14,2%) oraz wielkopolskim (11,1%). W odniesieniu do 2023 r. nastąpił spadek produkcji o 8,1% (w cenach stałych), co stanowi wyraźne wyhamowanie względem wzrostu o 4,1% odnotowanego rok wcześniej.

Mapa 42. Produkcja sprzedana przemysłu^a (ceny bieżące) w 2024 r.
 Map 42. Sold production of industry^a (current prices) in 2024

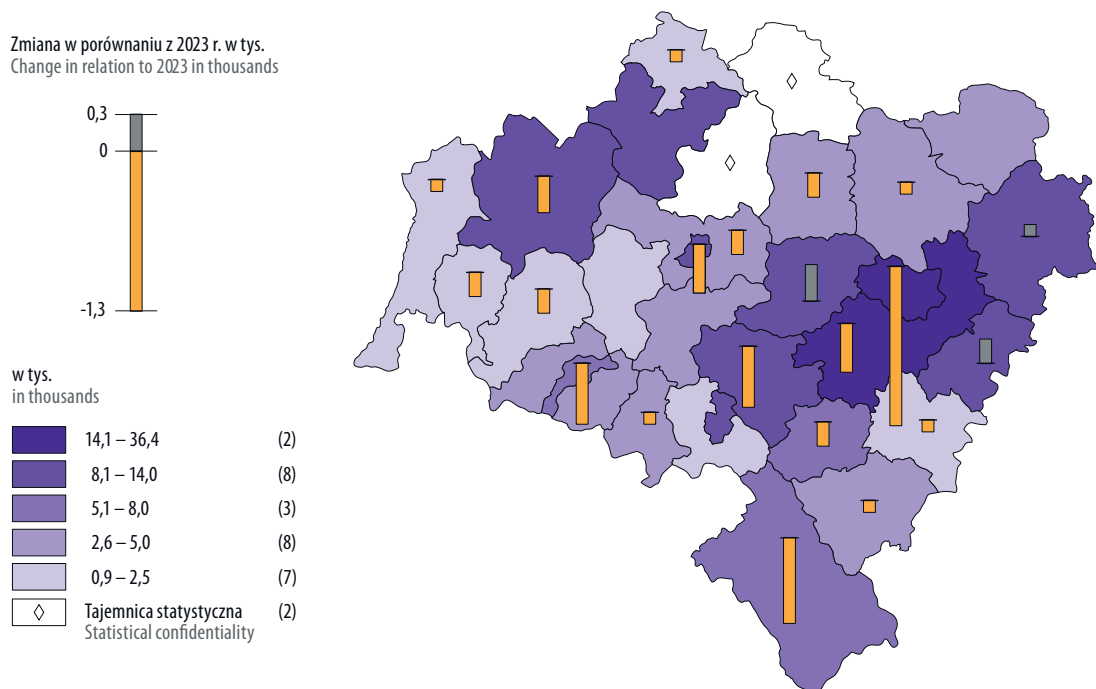

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Pod względem wartości produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. województwo dolnośląskie zajęło 3. miejsce w kraju (73,0 tys. zł). Wyższe wskaźniki odnotowano jedynie w województwach mazowieckim (94,1 tys. zł) oraz śląskim (73,2 tys. zł). Dla porównania w kraju wydajność produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca była znacznie niższa niż w województwie i wyniosła 59,0 tys. zł (wobec 62,7 tys. zł rok wcześniej).

Analiza przestrzennego zróżnicowania produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w układzie powiatowym wykazała, że w 2024 r. najwyższe wartości (z wyłączeniem jednostek objętych tajemnicą statystyczną) odnotowano w powiatach: wrocławskim (219,5 tys. zł), polkowickim (205,8 tys. zł) oraz w Wałbrzychu (153,0 tys. zł). W porównaniu z 2023 r. w powiecie wrocławskim nastąpił spadek o 121,8 tys. zł, w polkowickim o 6,7 tys. zł, natomiast w Wałbrzychu odnotowano wzrost o 5,8 tys. zł. Najniższy poziom wskaźnika wystąpił w powiatach: głogowskim (6,4 tys. zł), zgorzeleckim (7,9 tys. zł) oraz wałbrzyskim (9,4 tys. zł).

W województwie dolnośląskim w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób przeciętne zatrudnienie w przemyśle wynosiło 222,4 tys. i było o 4,9 tys. niższe niż przed rokiem. Do powiatów o największej liczbie zatrudnionych w przemyśle należały: m. Wrocław (36,4 tys.), powiat wrocławski (22,3 tys.) oraz powiat świdnicki (13,7 tys.). W relacji do 2023 r. we wszystkich wymienionych jednostkach terytorialnych odnotowano spadki – odpowiednio o 1,3 tys., 0,4 tys. oraz 0,5 tys.

Mapa 43. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle^a w 2024 r.Mapa 43. Average paid employment in industry^a in 2024

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

W drugiej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych krótkookresowych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Tablica 38. Przemysł

Table 38. Industry

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): Sold production of industry (current prices):				
w mln zł in million PLN	110000,2	146202,6	213617,8	207704,7
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	9,2	9,7	9,2	8,9
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	80,4	81,8	79,8	78,6
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	212,2	226,3	226,0	222,1

W 2025 r. **produkcja sprzedana przemysłu** w podmiotach, dla których liczba pracujących przekracza 9 osób osiągnęła w województwie wartość 207704,7 mln zł (w cenach bieżących). Oznaczało to spadek o 2,8% w ujęciu cen stałych względem roku ubiegłego, przy czym w 2024 r. spadek ten był głębszy i wyniósł 12,0%. Dla porównania, w skali kraju produkcja sprzedana przemysłu zwiększyła się (w cenach stałych) w skali roku o 3,0% (wobec wzrostu o 0,3% w 2024 r.).

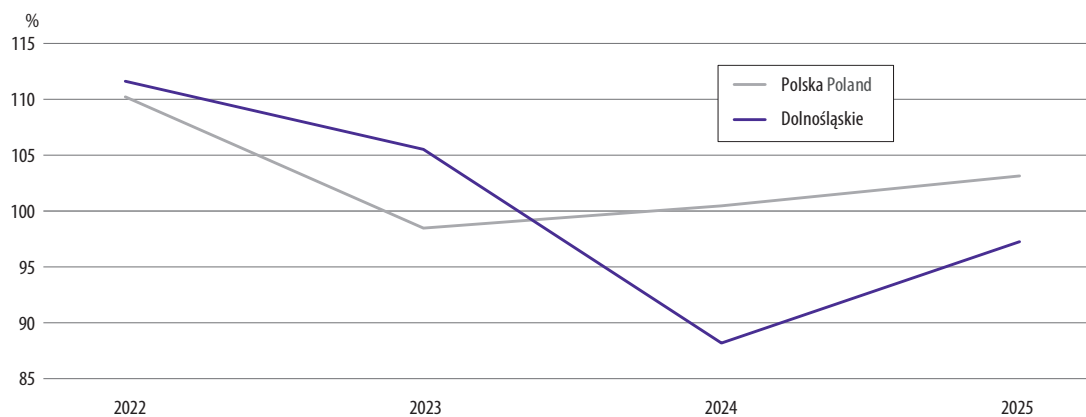
Dominujący udział w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu (78,6% wobec 79,8% rok wcześniej) utrzymało przetwórstwo przemysłowe, osiągając w 2025 r. wartość 163195,5 mln zł tj. Mimo że w cenach stałych odnotowano spadek o 2,6% r/r, był on znacznie łagodniejszy niż w roku poprzednim (o 14,7%).

Wykres 61. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)

2021=100

Chart 61. Indices of sold production of industry (constant prices)

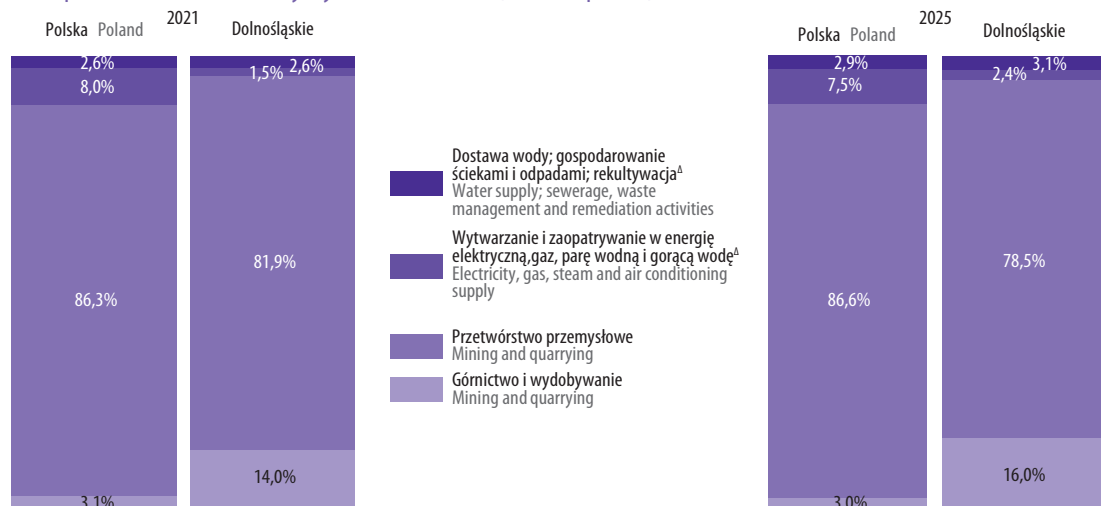
2021=100

W 2025 r. wzrost (w cenach stałych) odnotowano w 13 województwach, w tym największy – w zachodniopomorskim (o 16,3%), w podkarpackim (o 12,3%) oraz w opolskim (o 9,4%). Najwyższy spadek produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych przy uwzględnieniu średnich cen bieżących z 2021 r.) zanotowano w województwie dolnośląskim (o 2,9%).

Wykres 62. Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)

Chart 62. Sold production of industry by NACE sections (current prices)

W strukturze produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w 2025 r. dominowały następujące działy: produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (29,4% udziału wobec 28,5% rok wcześniej) oraz urządzeń elektrycznych (9,7% wobec 12,2% w 2024 r.). Kolejne miejsca zajęły produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (8,7%, bez zmian względem ubiegłego roku) oraz artykułów spożywczych (8,7% wobec 8,2% przed rokiem).

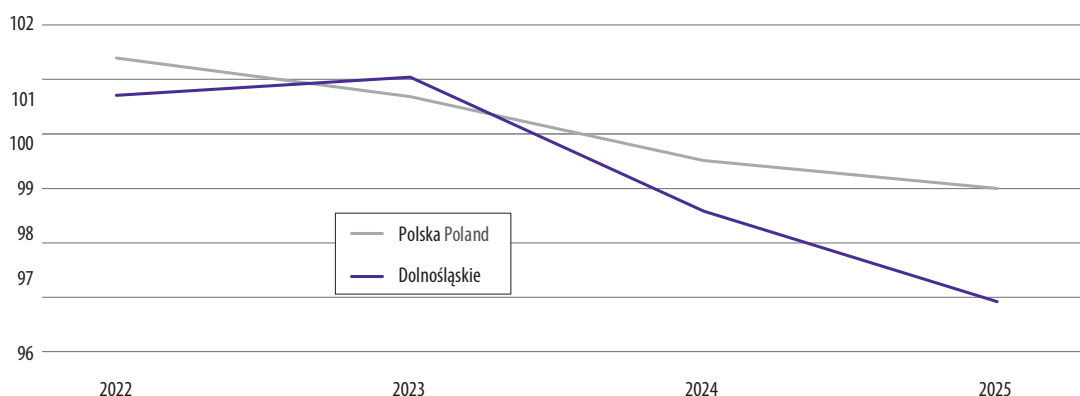
W 2025 r. wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w ujęciu rocznym wystąpił w 11 (spośród 23) działach przetwórstwa przemysłowego. Spośród działów o wysokim udziale (3,0% i więcej) w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu wyższa niż przed rokiem (w cenach stałych) była m.in. produkcja: wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 10,2%), papieru i wyrobów z papieru (o 5,7%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 4,6%), artykułów spożywczych (o 1,4%) oraz maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana (o 0,8%).

Wykres 63. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

2021=100

Chart 63. Indices of average employment in industry

2021=100

Wrzaz ze spadkiem produkcji sprzedanej odnotowano obniżenie przeciętnego zatrudnienia w przemyśle – o 1,7% w skali roku oraz o 3,1% w relacji do 2021 r. W 2025 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 222,1 tys. osób. W kraju zanotowano spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w skali roku o 0,5%. Zatrudnieni w przemyśle w przeliczeniu na pełne etaty stanowili 8,2% zatrudnionych w tej sekcji w kraju (przed rokiem 8,3%).

Wykres 64. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD

Chart 64. Average paid employment in industry by NACE sections

Dominujący udział w strukturze zatrudnienia w przemyśle utrzymało przetwórstwo przemysłowe (83,1%). W skali roku przeciętne zatrudnienie w przetwórstwie przemysłowym zmniejszyło się o 2,2% (wobec spadku o 2,8% w 2024 r.).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego w 2025 r. wyniosła 935,0 tys. zł (w cenach bieżących). W ujęciu cen stałych była ona o 1,2% niższa niż przed rokiem, przy czym spadek ten był znacznie łagodniejszy niż w 2024 r., kiedy wyniósł 9,8%.

Budownictwo Construction

W 2025 r. odnotowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszyła się również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. Niższa niż przed rokiem była wydajność pracy w budownictwie.

Dane zarówno o **produkcji sprzedanej budownictwa, jak i sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W 2025 r. produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 25600,8 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,8% (wobec 25805,9 mln zł i spadku o 4,3% w 2024 r.). W porównaniu z 2015 r. produkcja sprzedana budownictwa zwiększyła się ponad dwukrotnie. W kraju w skali roku produkcja sprzedana budownictwa zwiększyła się o 4,2% (przed rokiem spadek o 1,6%). Udział produkcji sprzedanej budownictwa w produkcji krajowej wyniósł 6,0% i była to 6. lokata w kraju. W 2025 r. do województw o najwyższych wartościach produkcji sprzedanej budownictwa (w cenach bieżących) należały: mazowieckie (udział produkcji w kraju – 30,0%), wielkopolskie (11,6%) i śląskie (10,8%), a wskaźniki dynamiki (w cenach bieżących) w porównaniu z poprzednim rokiem wyniosły odpowiednio: 106,7, 107,4 oraz 102,2.

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2025 r. ukształtowała się na poziomie 889,4 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 0,8% niższa niż przed rokiem, przy przeciętnym zatrudnieniu na niemal tym samym poziomie i wyższym o 3,5% przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu brutto.

Tablica 39. Budownictwo
Table 39. Construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące): Sold production of construction (current prices):				
w mln zł in million PLN	11765,2	16530,6	25805,9	25600,8
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	6,5	6,2	6,3	6,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	49,7	46,5	46,4	44,7
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	26,0	28,5	28,8	28,8

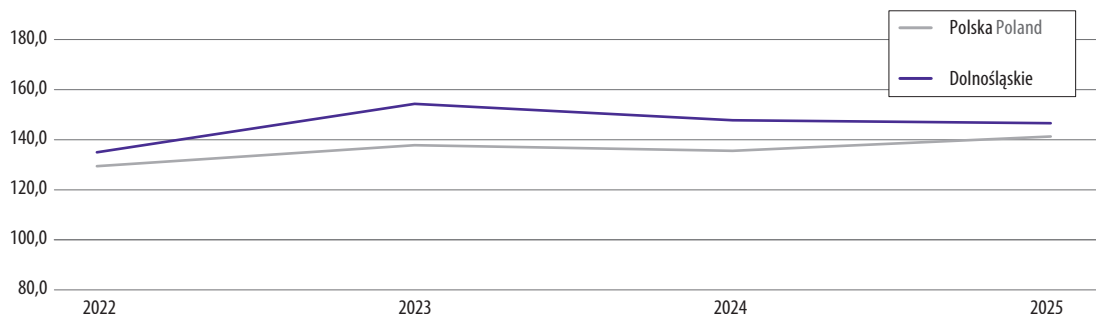
Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”.

Wykres 65. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)

2021=100

Chart 65. Indices of sold production of construction (current prices)

2021=100

Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

Produkcja budowlano-montażowa w analizowanym roku wyniosła 11437,3 mln zł, tj. 44,7% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa (w 2024 r. – 11966,1 mln zł, tj. 46,4%). Produkcja budowlano-montażowa w skali roku zmniejszyła się o 4,4%, przed rokiem notowano wzrost o 0,6%. W 2025 r. w województwie na zmniejszenie produkcji budowlano-montażowej w relacji z poprzednim rokiem miał wpływ przede wszystkim spadek produkcji w podmiotach zajmujących się budową budynków (o 11,6%). Przychody ze sprzedaży w przedsiębiorstwach zajmujących się specjalistycznymi robotami budowlanymi zmniejszyły się o 7,5%, zaś w przedsiębiorstwach działających w zakresie budowy obiektów inżynierii lądowej i wodnej wystąpił wzrost o 1,2%.

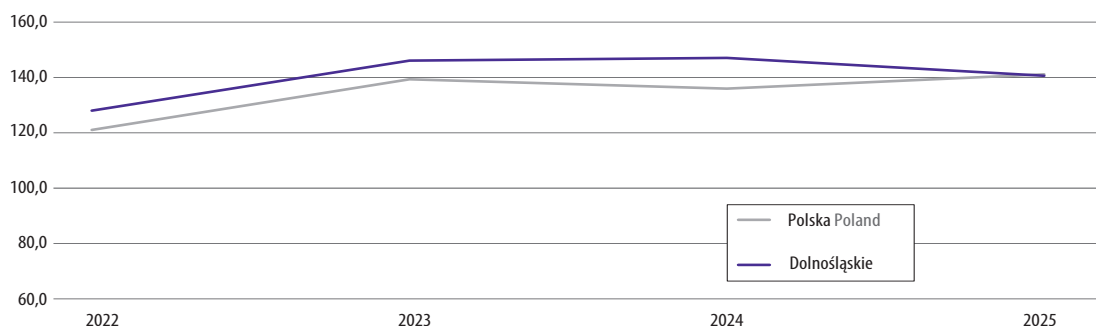
Dla porównania w 2025 r. w kraju produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się o 0,7% w odniesieniu do 2024 r., kiedy notowano spadek o 7,7%. W relacji do 2024 r. największy spadek wartości produkcji budowlano-montażowej zaobserwowano w podmiotach, których podstawową działalnością była budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 3,1%), a następnie w podmiotach związanych z budową budynków (o 2,1%). W przypadku podmiotów zajmujących się specjalistycznymi robotami budowlanymi odnotowano wzrost r/r (o 10,4%).

Wykres 66. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)

2021=100

Chart 66. Indices of construction and assembly production (current prices)

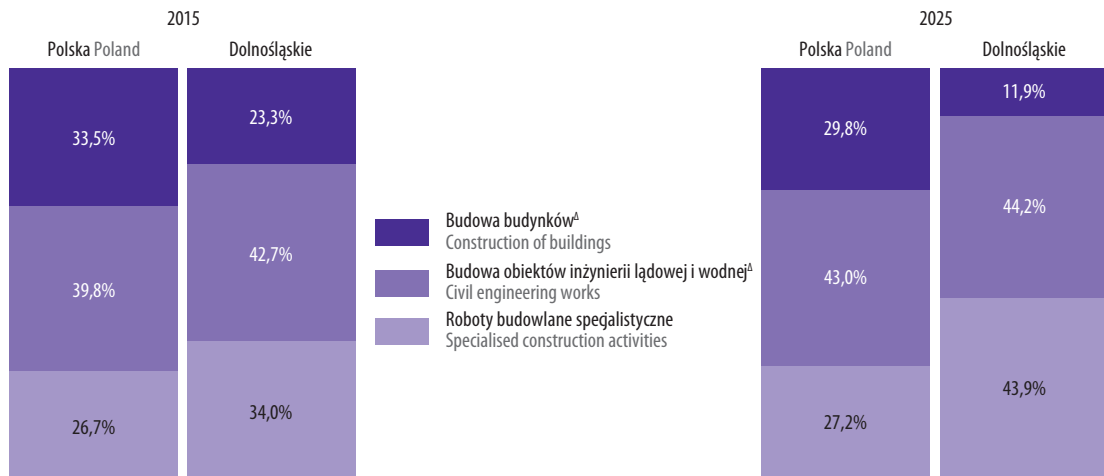
2021=100

W województwie dolnośląskim w strukturze produkcji budowlano-montażowej największy udział miały podmioty, których podstawowym rodzajem działalności były roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej – 44,2% (w 2024 r. – 41,7%) i w porównaniu z 2015 r. odsetek ten zwiększył się o 13,9 p.proc. W kraju odsetek podmiotów, które zajmowały się tym rodzajem działalności, wynosił 43,0% (w 2024 r. 44,7%).

Wykres 67. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)

Chart 67. Construction and assembly production by NACE divisions (current prices)

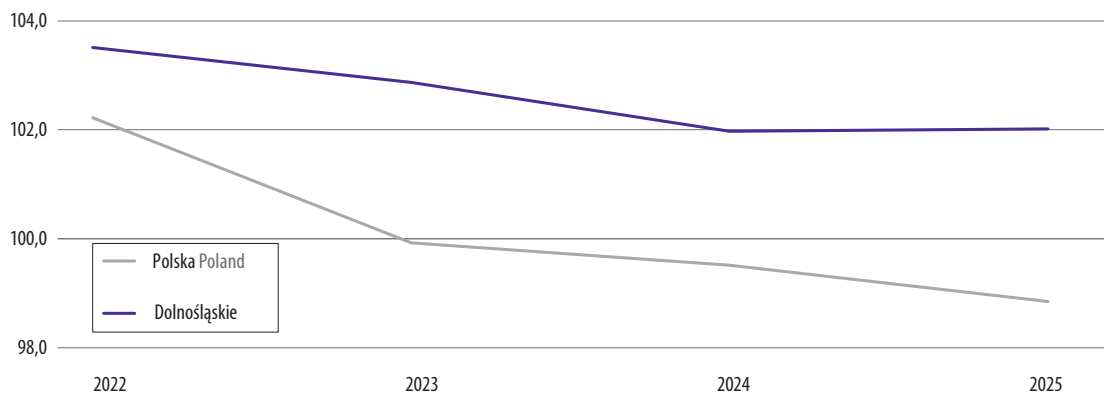
Spośród przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie budynków w 2025 r. niższa niż w poprzednim roku była produkcja budowlano-montażowa w podstawowej grupie tego działu, tj. w podmiotach specjalizujących się we wznoszeniu budynków mieszkalnych i niemieskalnych – o 12,4%. Dla porównania w kraju dla tej grupy odnotowano spadek o 1,1%.

Wykres 68. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie

2021=100

Chart 68. Indices of average employment in construction

2021=100

W dziale budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej produkcja zmniejszyła się w jednostkach zajmujących się głównie budową dróg kołowych i szynowych – o 1,7% (w kraju spadek o 5,5%). W dziale robót budowlanych specjalistycznych mniejsza niż w 2024 r. była produkcja w podmiotach, które specjalizują się w wykonywaniu instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych (o 19,7%). Dla porównania w kraju dla tej grupy odnotowano wzrost o 7,6%.

W 2025 r. w województwie, w relacji r/r przeciętne zatrudnienie w budownictwie było na niemal równym poziomie (w 2024 r. notowano spadek o 0,9%). W kraju w 2025 r. w porównaniu z 2024 r. przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się o 0,7%. Przeciętne zatrudnienie w przedsiębiorstwach zajmujących się zarówno specjalistycznymi robotami budowlanymi, jak i budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej wzrosło r/r o odpowiednio 3,3% i 3,0%, zmniejszyło się zaś w jednostkach, w których podstawowym rodzajem działalności była budowa budynków (o 7,9%).

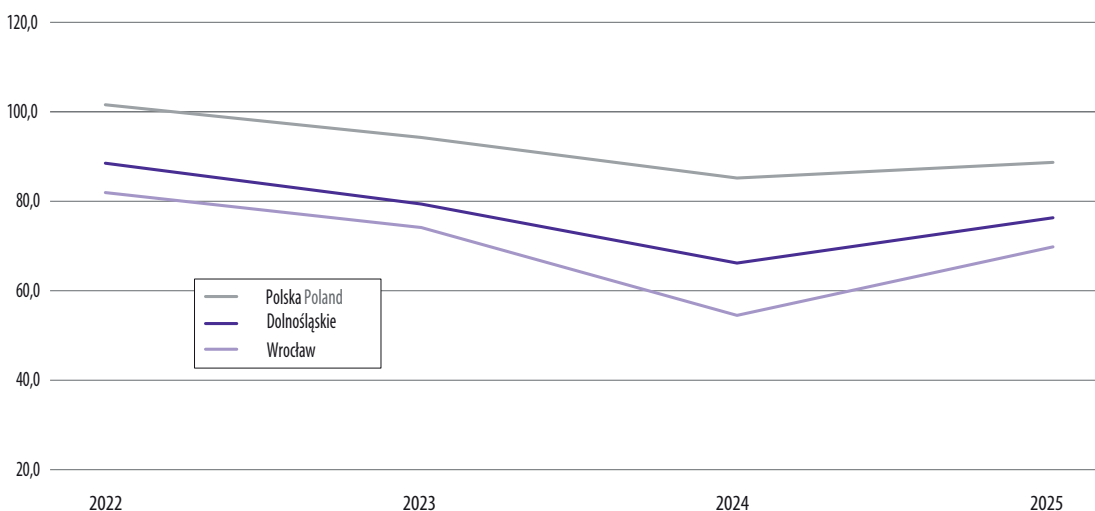
W województwie dolnośląskim w 2025 r. według wstępnych danych oddano do użytkowania 19,1 tys. mieszkań, tj. o 14,9% więcej niż przed rokiem. W kraju oddano do użytkowania o 4,1% więcej mieszkań niż rok wcześniej. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie dolnośląskim stanowiły 9,2% mieszkań oddanych do użytkowania w kraju (4. lokata wśród województw) za województwami: mazowieckim – 21,6%, wielkopolskim – 10,3% oraz małopolskim – 9,8%.

Wykres 69. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

2021=100

Chart 69. Indices of the number of dwellings completed

2021=100

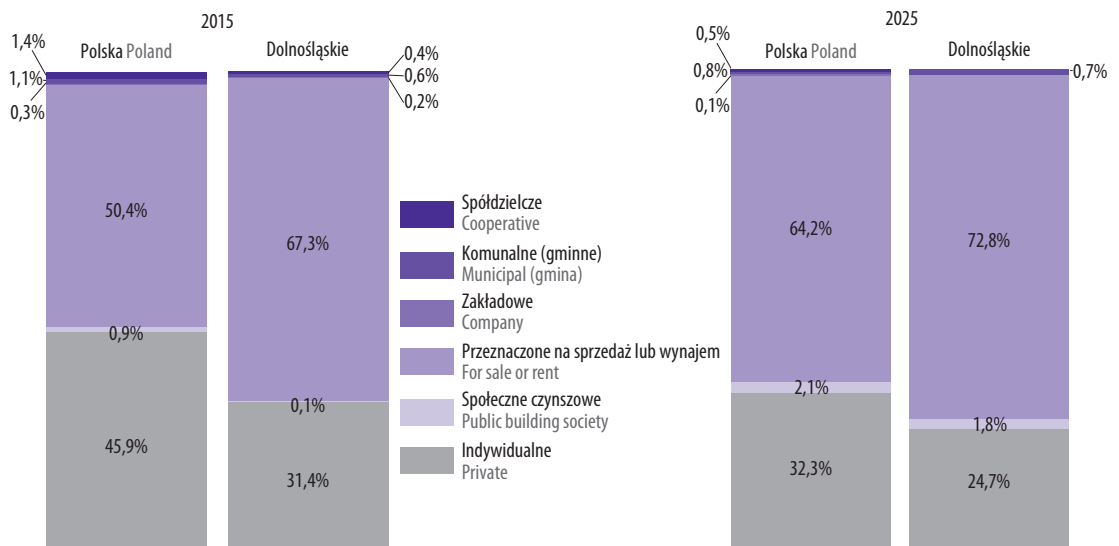
W 2025 roku 72,8% (w 2015 r. – 67,3%) oddanych mieszkań było przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem, podczas gdy inwestorzy indywidualni oddali do użytkowania – 24,7% (w 2015 r. – 31,4%). Pozostałe mieszkania powstały w budownictwie społeczno-czynszowym oraz komunalnym. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem została zwiększona o 23,2% (w kraju o 7,4%).

Tablica 40. Budownictwo mieszkaniowe
Table 40. Residential construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1,000 population	4,8	7,5	5,8	6,7	5,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	88,4	81,3	86,5	83,4	86,9
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings which received construction permits or which were registered with a construction project per 1,000 population	6,6	9,2	9,8	7,7	7,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings whose construction started per 1,000 population	5,8	6,8	8,1	5,7	5,7

Zmniejszyła się liczba mieszkań wybudowanych przez inwestorów indywidualnych o 6,0% (w kraju odnotowano spadek o 3,1%). W pozostałych formach własności, w większości notowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania r/r (z wyjątkiem mieszkań zakładowych oraz spółdzielczych). W województwie dolnośląskim przeciętna liczba izb w mieszkaniach oddanych do użytkowania w 2025 r. wynosiła – 3,6 (w kraju – 3,7).

Wykres 70. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa
Chart 70. Dwellings completed by forms of construction

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w 2025 r. wyniosła 83,4 m², w odniesieniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o 3,1 m², a w porównaniu z 2015 r. była niższa o 5,0 m². Dla porównania w kraju przeciętna powierzchnia 1 mieszkania oddanego do użytkowania wynosiła 86,9 m².

Na wsi przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania była wyższa o 49,3 m² od przeciętnej powierzchni w miastach i osiągnęła wartość 115,5 m² (w kraju różnica między przeciętną powierzchnią mieszkania na wsi a w mieście wynosiła 51,9 m²).

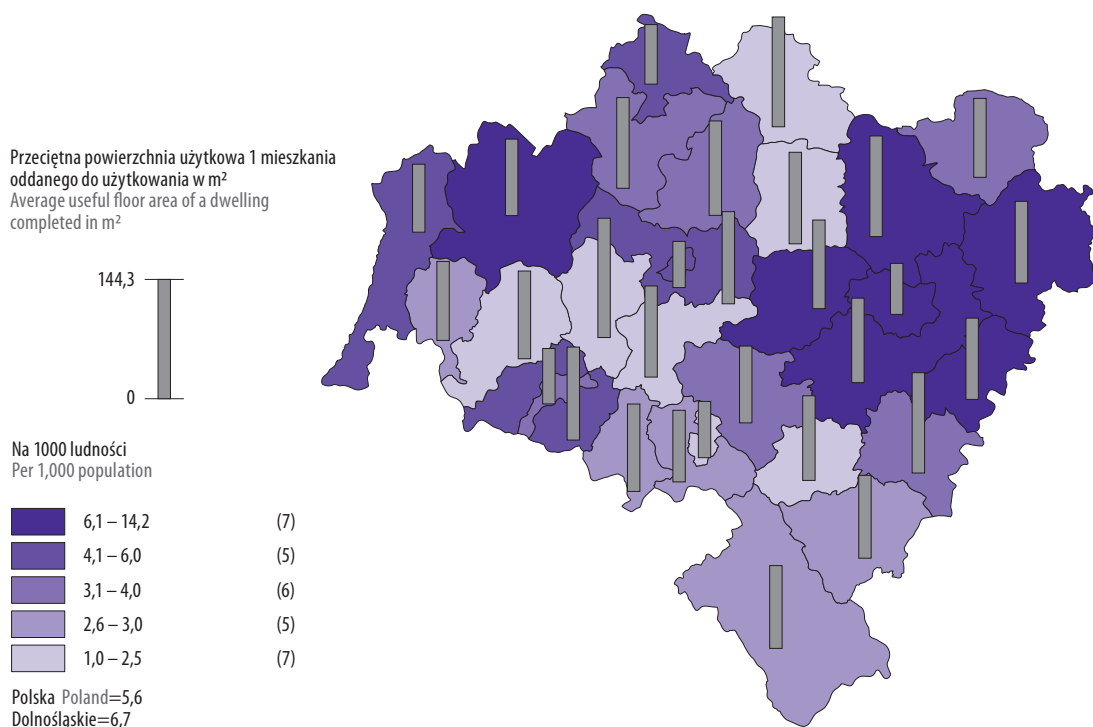
Największe mieszkania wybudowali inwestorzy indywidualni – 137,6 m² (przed rokiem – 141,2 m², a w 2015 r. – 148,4 m²). Dla porównania w kraju powierzchnia mieszkań indywidualnych wynosiła – 139,7 m² (przed rokiem 141,8 m², a w 2015 r. – 146,4 m²).

Mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej powstały na terenie powiatu złotoryjskiego (144,3 m²), następnie powiatu górskiego (132,8 m²) oraz trzebnickiego (121,7 m²). Najmniejsze mieszkania wybudowano: w Legnicy (55,9 m²), we Wrocławiu (61,7 m²) oraz w Jeleniej Górze (67,0 m²).

Największa przeciętna powierzchnia 1 mieszkania oddanego do użytkowania w 2025 r. występowała w województwie opolskim – 109,3 m², kolejno w świętokrzyskim – 101,1 m² oraz podkarpackim – 96,7 m². Województwo dolnośląskie zajęło 14. lokatę w kraju (83,4 m²) przed województwami lubuskim i pomorskim (odpowiednio 80,0 i 79,6 m²).

Mapa 44. Mieszkania oddane do użytkowania w 2025 r.

Map 44. Dwellings completed in 2025

Jednym z mierników natężenia budownictwa mieszkaniowego jest liczba **mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 ludności**. W 2025 r. wskaźnik ten w województwie przyjął wartość 6,7. Najwięcej mieszkań na 1000 ludności przekazano do użytkowania w: powiecie wrocławskim – 14,2, we Wrocławiu – 11,5 oraz w powiecie średzkim – 9,2, natomiast najmniej w: powiecie górowskim – 1,0, złotoryjskim – 2,0, a następnie w jaworskim – 2,2.

Wskaźnik nasilenia budownictwa mieszkaniowego, wyrażony liczbą mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 ludności, wyniósł dla Polski 5,6. Województwo dolnośląskie zajęło 3. lokatę w kraju za województwami mazowieckim (8,2) oraz pomorskim (7,3). Najmniejsze wartości analizowanego wskaźnika zanotowano w województwach: opolskim (2,6), świętokrzyskim (3,4) i warmińsko-mazurskim (3,8).

Na terenie województwa dolnośląskiego w 2025 roku **rozpoczęto budowę** 16,4 tys. mieszkań i stanowiło to 7,7% rozpoczętych budów w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba rozpoczętych inwestycji zmniejszyła się o 29,2%, a w relacji do 2015 r. o 2,5%. Spośród ogółu rozpoczętych budów, 64,6% realizowanych było przez inwestorów budujących na sprzedaż lub wynajem. Inwestorzy indywidualni rozpoczęli budowę 5,6 tys. mieszkań, co stanowiło 33,7% ogółu rozpoczętych budów w województwie. Biorąc pod uwagę zróżnicowanie terytorialne województwa, to najczęściej rozpoczętych inwestycji zanotowano: we Wrocławiu (5009 mieszkań, tj. o 33,3% mniej niż rok wcześniej), powiecie wrocławskim (2393, tj. o 14,4% mniej w porównaniu z 2024 r.) oraz świdnickim (1034, tj. więcej o 7,3% względem roku poprzedniego). Najmniej inwestycji (poniżej 100) rozpoczęto w: powiecie kamiennogórowskim (78 mieszkań), górowskim (87 mieszkań) oraz w lubańskim (91 mieszkań).

W 2025 roku **wydano pozwolenia na budowę** lub dokonano zgłoszeń z projektem budowlanym budowy 21,9 tys. mieszkań, tj. o 22,1% mniej niż przed rokiem oraz o 13,9% więcej niż w porównaniu z 2015 r. Udział województwa dolnośląskiego stanowił 8,2% pozwoleń wydanych w kraju. Spośród ogółu pozwoleń na budowę, 65,0% wydanych w województwie dolnośląskim dotyczyło inwestorów budujących na sprzedaż lub wynajem, natomiast 29,3% inwestorów indywidualnych. Do powiatów o najwyższej liczbie wydanych pozwoleń lub dokonanych zgłoszeń z projektem budowlanym należały: Wrocław (7348 pozwoleń, tj. o 8,7% mniej niż przed rokiem), następnie powiat wrocławski (2604, tj. mniej o 27,0% w odniesieniu do roku poprzedniego) oraz kłodzki (1248, tj. o 24,1% mniej niż rok wcześniej). Najmniej pozwoleń (poniżej 100) wydano w powiecie złotoryjskim (89 pozwoleń, tj. o 15,2% mniej niż w porównaniu z 2024 r.) oraz w powiecie jaworskim (98 pozwoleń).

Rynek wewnętrzny

Internal market

W skali roku zmniejszyła się wartość sprzedaży detalicznej, przy jednoczesnym wzroście sprzedaży hurtowej zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe.

Dane zarówno o **sprzedaży detalicznej**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

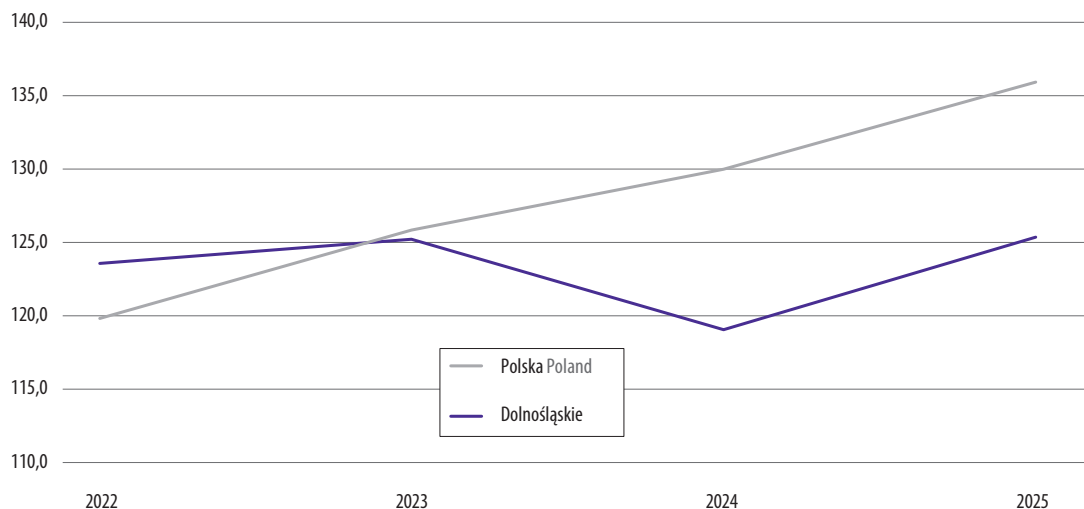
W 2025 r. sprzedaż detaliczna zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe była w cenach bieżących wyższa o 5,3% niż w 2024 r. (wobec spadku o 4,9% w 2024 r.). Dla porównania w kraju w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób sprzedaż detaliczna w 2025 r. była wyższa o 4,6% niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 3,3% w 2024 r.).

Wykres 71. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)

2021=100

Chart 71. Indices of retail sales of goods (current prices)

2021=100

W województwie dolnośląskim wzrost sprzedaży detalicznej zanotowano w następujących grupach: paliwa stałe, ciekłe i gazowe – o 64,4% (w 2024 r. spadek o 7,2%), farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny – o 28,9% (w 2024 r. spadek o 0,6%), pojazdy samochodowe, motocykle, części – o 3,4% (w 2024 r. spadek o 10,2%) oraz w grupie pozostałe – o 0,5% (w 2024 r. spadek o 18,8%).

Natomiast spadek sprzedaży detalicznej zanotowano w grupach: prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach – o 12,3% (w 2024 r. również spadek o 14,5%), meble, RTV, AGD – o 7,1% (w 2024 r. także spadek o 34,0%) oraz tekstylia, odzież, obuwie – o 0,4% (w 2024 r. wzrost o 11,6%).

Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych), dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tablica 41. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów^a (ceny bieżące)Table 41. Indices of retail sales of goods^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2020	2024	2025	Polska Poland
	rok poprzedni=100 previous year=100			
Ogółem Total	94,5	95,1	105,3	104,6
w tym: of which:				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	97,6	89,8	103,4	104,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	74,0	92,8	164,4	99,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	.	.	.	104,5
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspe- cjalizowanych sklepach Other retail sale in non-specialized stores	104,4	.	.	.
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopedic equipment	87,5	99,4	128,9	108,5
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	72,7	111,6	99,6	108,1
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	110,8	66,0	92,9	114,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wy- specjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialized stores	93,8	85,5	87,7	98,0
Pozostałe Others	98,9	81,2	100,5	102,7

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Enterprises were grouped on the basis of the Polish Classification of Activities (NACE 2007), and a given enterprise is included in a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The retail sales index results, inter alia, from a change in both the predominating kind of activity of the enterprise and in its organisation.

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych w 2025 r. w relacji do 2024 r., zwiększyła się o 3,1%, a w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano wzrost się o 7,8%. W 2024 r. w porównaniu z 2023 r., zwiększyła się o 3,3%, a w przedsiębiorstwach hurtowych zmniejszyła się o 2,3%.

Transport

Transport

Rozwój sieci transportowej wpływa na rozwój gospodarki i sieci osadniczej, jak również warunkuje przemieszczanie towarów oraz ludności na każdym poziomie podziału terytorialnego. W województwie dolnośląskim obserwuje się stały poziom długości autostrad, duże zagęszczenie linii kolejowych. Zauważono wzrost taboru komunikacji miejskiej. Zwiększył się ruch pasażerów w porcie lotniczym we Wrocławiu. W województwie odnotowano spadek w przewozach ładunków żegluga śródlądową.

W województwie dolnośląskim długość dróg publicznych na koniec 2024 r. wyniosła 24,6 tys. km, z czego 85,1% stanowiły drogi o nawierzchni twardej, a 14,9% – drogi o nawierzchni gruntowej. Dla porównania, w kraju udziały te wynosiły odpowiednio 75,6% oraz 24,4%. Drogi o nawierzchni twardej mierzyły 21,0 tys. km, w tym 95,7% tych dróg miało nawierzchnię ulepszoną. W relacji do 2015 r. odsetek dróg o nawierzchni twardej zwiększył się o 3,6 p.proc., a dróg o nawierzchni gruntowej zmniejszył się o tę samą wartość. W 2024 r. zagęszczenie dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni gruntowej na 100 km² wyniosło 18,4 km (w 2023 r. – 20,3 km, a w 2015 r. – 22,1 km). Wskaźnik dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni w przeliczeniu na 100 km² wynosił 86,4 km, natomiast w kraju – 85,8 km.

Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe oraz drogi gminne.

Tablica 42. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Table 42. Public roads by types of surface
As of 31 December

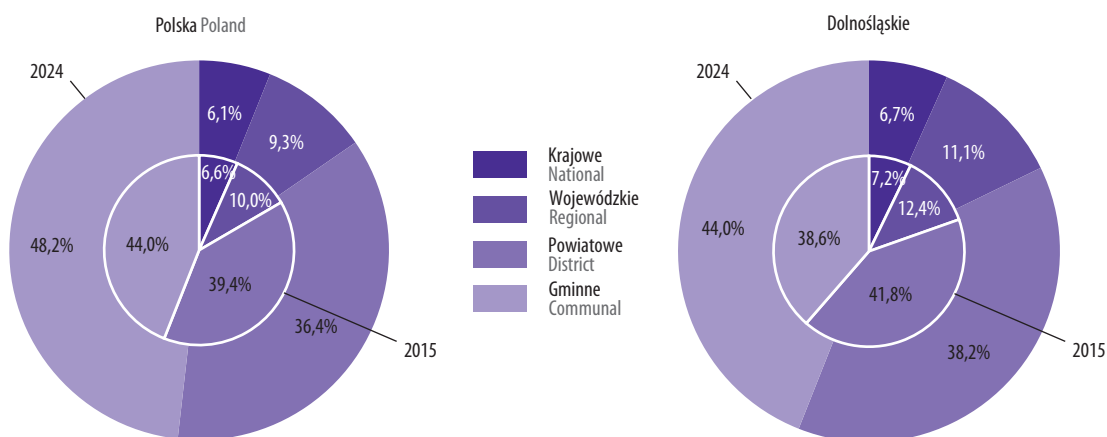
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem w km Total in km	23805,0	25322,3	24873,3	24632,9
O nawierzchni twardej Hard surface	19399,9	21352,7	20833,8	20968,4
w tym ulepszonej of which improved	18185,4	20321,0	19868,6	20057,2
O nawierzchni gruntowej Unsurfaced	4405,1	3969,6	4039,5	3664,5

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

W odniesieniu do 2023 r. odsetek dróg publicznych o nawierzchni twardej zwiększył się o 1,3 p.proc., a tym samym udział dróg o nawierzchni gruntowej zmniejszył się o 1,3 p.proc. Ogólna gęstość dróg o nawierzchni twardej na koniec 2024 r. wyniosła 105,1 km na 100 km² i w porównaniu z 2015 r. zwiększyła się o 7,8 km, natomiast względem 2023 r. – o 0,7 km.

Wykres 72. Struktura dróg publicznych o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 72. Structure of hard surface public roads
As of 31 December

Dla porównania, w kraju wskaźnik gęstości dróg o nawierzchni twardej na 100 km² wynosił 101,4 km i wykazywał duże zróżnicowanie terytorialne. Najwyższą jego wartość odnotowano w województwie śląskim (177,1 km), a najniższą w warmińsko-mazurskim (61,2 km), co dawało dolnośląskiemu 7. lokatę w kraju.

Tablica 43. Drogi publiczne o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Table 43. Hard surface public roads
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem w km Total in km	19399,9	21352,7	20833,8	20968,4
na 100 km ² per 100 km ²	97,3	107,0	104,4	105,1
W tym o nawierzchni ulepszonej Of which with improved surface	18185,4	20321,0	19868,6	20057,2
w tym: of which:				
ekspresowe expressways	64,3	202,6	230,7	247,8
autostrady motorways	221,9	221,9	242,7	242,7

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

W województwie dolnośląskim od 2023 r. długość autostrad wynosi 242,7 km, co w przeliczeniu na 1000 km² powierzchni regionu daje 12,2 km. W 2024 r. sieć dróg ekspresowych zwiększyła się o ponad 17 km względem roku ubiegłego, osiągając łączną długość 247,8 km. Łączna gęstość dróg ekspresowych i autostrad wyniosła 2,46 km na 100 km² (przy średniej krajowej wynoszącej 1,66 km). Udział tras szybkiego ruchu w ogólnej długości dróg publicznych województwa wzrósł do 2,0% w 2024 r., wykazując wyraźną tendencję wzrostową w porównaniu z 2023 r. (1,9%) oraz 2015 r. (1,2%).

Na obszarze województwa dolnośląskiego w 2024 r. znajdowało się 1399,6 km dróg krajowych o nawierzchni twardej Ich łączna długość zmniejszyła się o 8,4 km względem 2023 r. oraz o 5,5 km w porównaniu z rokiem 2015. Sieć dróg wojewódzkich o nawierzchni twardej liczyła 2326,6 km (w tym 2325,0 km dróg o nawierzchni ulepszonej). W skali roku ich długość wzrosła o 19,6 km, choć w odniesieniu do 2015 r. odnotowano spadek o 75,8 km.

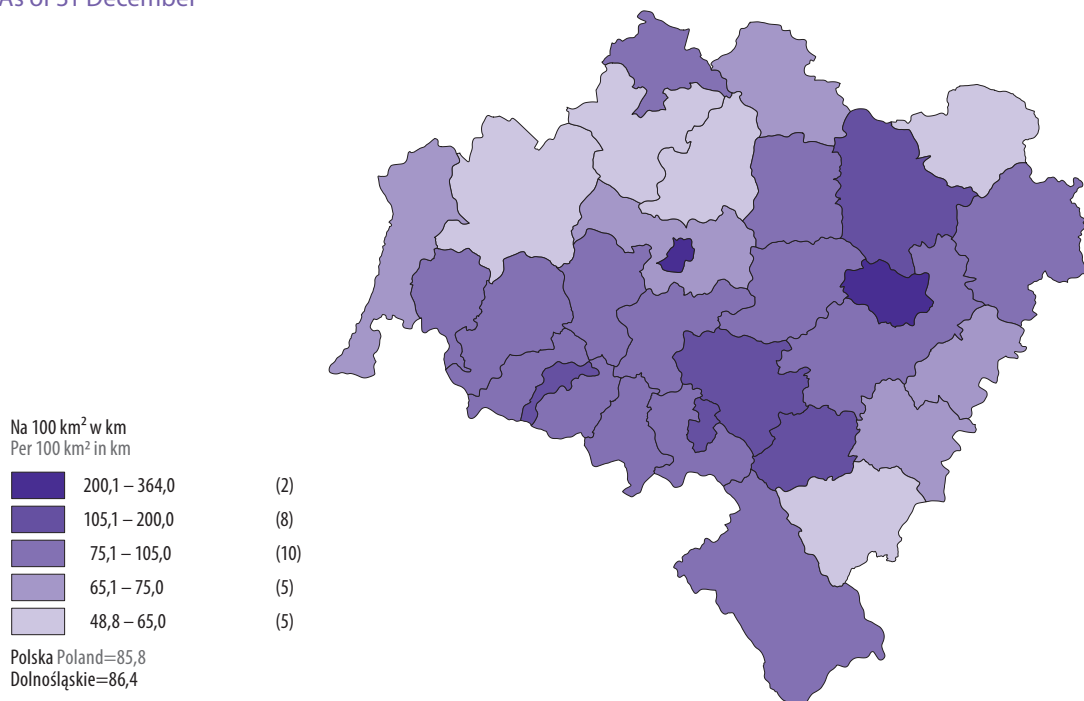
Sieć dróg powiatowych o nawierzchni twardej liczyła 8011,9 km (w tym 7890,0 km o nawierzchni ulepszonej), a dróg gminnych – 9230,3 km (w tym 8442,6 km ulepszonych). W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek długości dróg powiatowych o 27,3 km przy jednoczesnym wzroście dróg gminnych o 150,7 km.

Mapa 45. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Mapa 45. Hard surface communal and district roads in 2024

As of 31 December

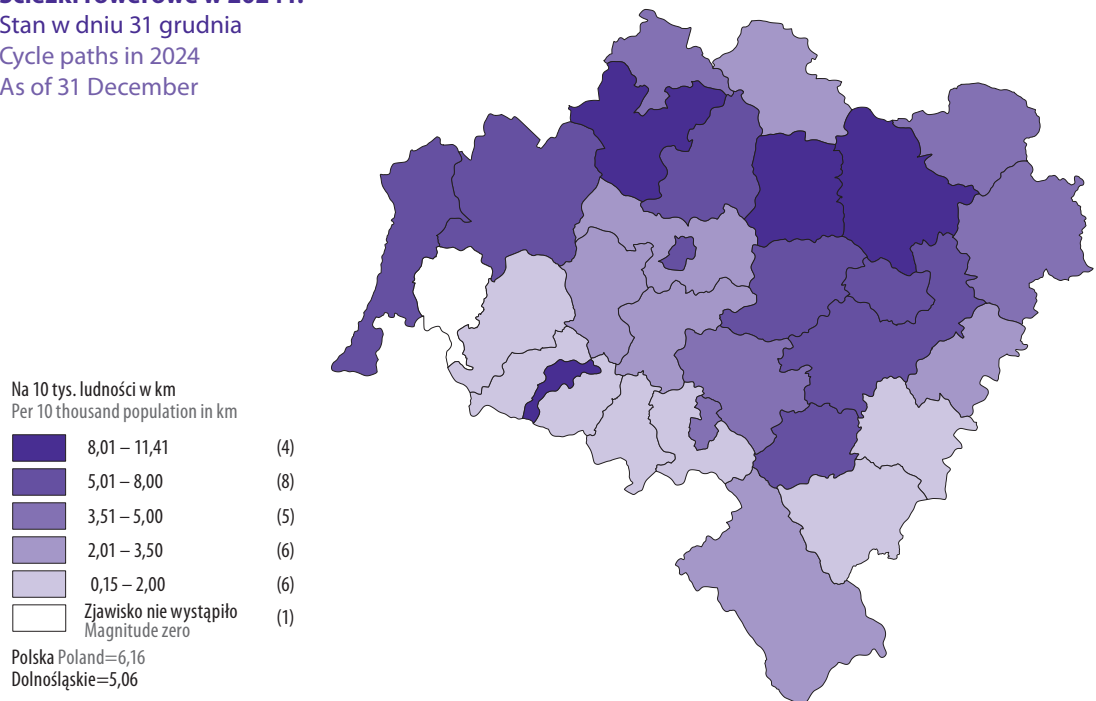
Analiza przestrzenna wskaźnika gęstości dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni twardej wykazała, że najwyższe wartości osiągnęły cztery miasta na prawach powiatu: Legnica (364,0 km/100 km²), Wrocław (323,2 km/100 km²), Wałbrzych (194,5 km/100 km²) oraz Jelenia Góra (191,7 km/100 km²). W porównaniu z 2023 r. spadek tego wskaźnika odnotowano jedynie we Wrocławiu (o 4,0 km/100 km²). W pozostałych trzech miastach na prawach powiatu sieć dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni twardej w przeliczeniu na 100 km² pozostała na poziomie sprzed roku. Najniższym wskaźnikiem – poniżej 50 km tego rodzaju dróg w przeliczeniu na 100 km² – charakteryzował się powiat bolesławiecki (48,8 km). Gęstość dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni twardej w końcu 2024 r. w województwie dolnośląskim wynosiła 86,4 km na 100 km² (w kraju 85,8 km).

Na terenie województwa dolnośląskiego w 2024 r. istniało 1450,3 km ścieżek rowerowych, co stanowiło 6,3% krajowej sieci tych dróg. W porównaniu z rokiem poprzednim ich długość w regionie wzrosła o 10,7%, podczas gdy w kraju zanotowano wzrost o 7,1%. W relacji do 2015 r. sieć dróg rowerowych zwiększyła się odpowiednio o 80,0% w województwie oraz o blisko 114% w kraju. W 2024 r. zagęszczenie dróg rowerowych w przeliczeniu na 100 km² w kraju wynosiło 7,36 km, a województwo dolnośląskie (7,27 km) zajęło 8. lokatę. W odniesieniu do roku 2015 r. było to odpowiednio więcej o 3,91 km i 3,23 km. Najwyższy wskaźnik długości ścieżek rowerowych na 100 km² zanotowano w województwach: śląskim – 13,23 km, wielkopolskim – 10,27 km oraz kujawsko-pomorskim – 9,61 km.

Mapa 46. Ścieżki rowerowe w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 46. Cycle paths in 2024
As of 31 December

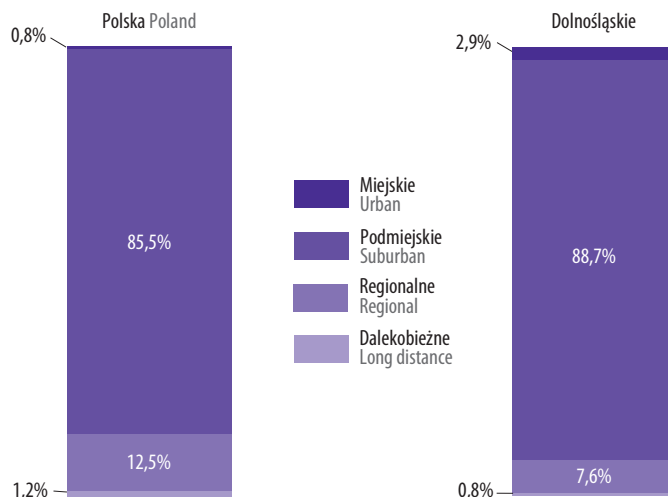
W województwie dolnośląskim w 2024 r. na 10 tys. ludności przypadało 5,06 km dróg rowerowych (w kraju 6,16 km). Analiza przestrzenna regionu wykazała, że najwyższe wartości tego wskaźnika odnotowano w powiatach: polkowickim (11,41 km), wołowskim (10,00 km) oraz w Jeleniej Górze (8,32 km). W porównaniu z 2023 r. największy przyrost długości dróg rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zanotowano w powiatach: polkowickim (o 6,69 km), Wrocławiu (o 0,91 km) oraz lubińskim (0,80 km).

Najwyższy wskaźnik długości ścieżek rowerowych na 10 tys. ludności przypadał w województwach: lubuskim – 9,47 km, wielkopolskim – 8,80 km i kujawsko-pomorskim – 8,70 km, natomiast dolnośląskie (5,06 km) zajmowało 12. lokatę.

Wykres 73. Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 73. National lines of scheduled bus transport in 2024
As of 31 December

W 2024 r. regularna komunikacja autobusowa w województwie dolnośląskim prowadzona była na 791 liniach o łącznej długości 27,4 tys. km (w 2023 r. było to odpowiednio 783 oraz 27,9 tys. km). W ogólnej strukturze dominowały połączenia podmiejskie, stanowiące 88,7% wszystkich linii; w skali kraju odsetek ten był nieco niższy i wynosił 85,5%. Liczba linii podmiejskich w regionie względem 2023 r. zwiększyła się o 1,9%, a ich długość o 0,6%, podczas gdy w kraju wartości te wzrosły odpowiednio o 4,1% oraz 2,7%.

W 2024 r. komunikacja miejska realizowana była na liniach o łącznej długości 4,9 tys. km. Oznacza to wzrost o 4,1% względem roku poprzedniego oraz o 35,8% w odniesieniu do 2015 r. W skali roku zwiększyła się zarówno długość linii autobusowych – o 4,3% (wzrost o 38,3% wobec 2015 r.), jak i tramwajowych – o 0,3% (wzrost o 5,5% w porównaniu z 2015 r.). Tabor komunikacji miejskiej obejmował 896 autobusów oferujący łącznie 89,7 tys. miejsc oraz 371 tramwajów z łączną liczbą 64,3 tys. miejsc.

W 2024 r. tabor komunikacji miejskiej przewieziono łącznie 224,5 mln pasażerów (wobec 229,6 mln w roku poprzednim). W ciągu roku odnotowano wzrost liczby miejsc przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych, tj. o 24,2% w tramwajach oraz o 2,4% w autobusach.

Tablica 44. Komunikacja miejska^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 44. Urban transport^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem w km Total length of urban transport lines in km	3606	4781	4704	4896
linii autobusowych bus lines	3333	4510	4417	4608
linii tramwajowych tram lines	273	271	287	288
Tabor komunikacji miejskiej: Urban transport stock:				
autobusy buses	737	838	866	896
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adjusted to carrying the disabled persons	660	834	862	892
tramwaje trams	374	336	339	371
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adjusted to carrying the disabled persons	88	144	173	213
Liczba miejsc w autobusach Number of seats in buses	81,8	84,4	87,6	89,7
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adjusted to carrying the disabled persons	75,5	84,4	87,5	89,6
Liczba miejsc w tramwajach Number of seats in trams	52,4	52,6	56,5	64,3
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adjusted to carrying the disabled persons	17,3	29,2	36,4	45,2
Przewozy pasażerów w mln (w ciągu roku) Transport of passengers in millions (during the year)	264,1	162,8	229,6	224,5
Przewozy pasażerskie na 1 mieszkańca (w ciągu roku) Passenger transport per capita (during the year)	91	56	80	78

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

^a Data concern entities and urban transport enterprises in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

Długość sieci kolejowej ogółem eksploatowanej w 2024 r. wyniosła 1831 km, tj. 9,3% sieci kolejowej w kraju. W porównaniu ze stanem sprzed roku sieć kolejowa została wydłużona o 14 km, a w odniesieniu do 2015 r. o 104 km. W ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych linie zelektryfikowane stanowiły 59,4% (w kraju 62,3%). W 2024 r. zanotowano 781 km linii dwu i więcej torowych (o 19 km więcej niż przed rokiem). Zagęszczenie linii kolejowych eksploatowanych w województwie dolnośląskim wynosiło 9,2 km na 100 km² powierzchni ogółem (przed rokiem 9,1 km). Biorąc pod uwagę gęstość linii kolejowych w poszczególnych województwach to dolnośląskie zajęło 2. lokatę po śląskim – 15,3 km, natomiast w kraju wskaźnik ten osiągnął wartość 6,3 km.

Dane o **ruchu pasażerów w portach lotniczych** obejmują pasażerów: dla których określony port krajowy jest portem zakończenia lotu rozpoczętego w porcie krajowym lub zagranicznym, dla których określony port krajowy jest portem rozpoczęcia lotu kończącego się w porcie krajowym lub zagranicznym, w transzycie bezpośrednim, tj. pasażerów, dla których przy kontynuacji podróży samolotem numer lotu pozostał bez zmian.

W 2024 r. transportem lotniczym krajowym przywieziono 169,0 tys. pasażerów oraz odprawiono 171,4 tys. pasażerów, co względem roku poprzedniego oznacza spadek odpowiednio o 1,6% oraz 2,1%. W komunikacji międzynarodowej odnotowano natomiast wzrost – liczba podróżnych zarówno przybywających, jak i odprawionych zwiększyła się o 16,8%. W transporcie lotniczym rozkładowym (regularnym) odnotowano wzrost liczby pasażerów zarówno w przypadku przylotów (o 11,9%), jak i odlotów (o 12,2%).

Tablica 45. Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym im. Mikołaja Kopernika we Wrocławiu

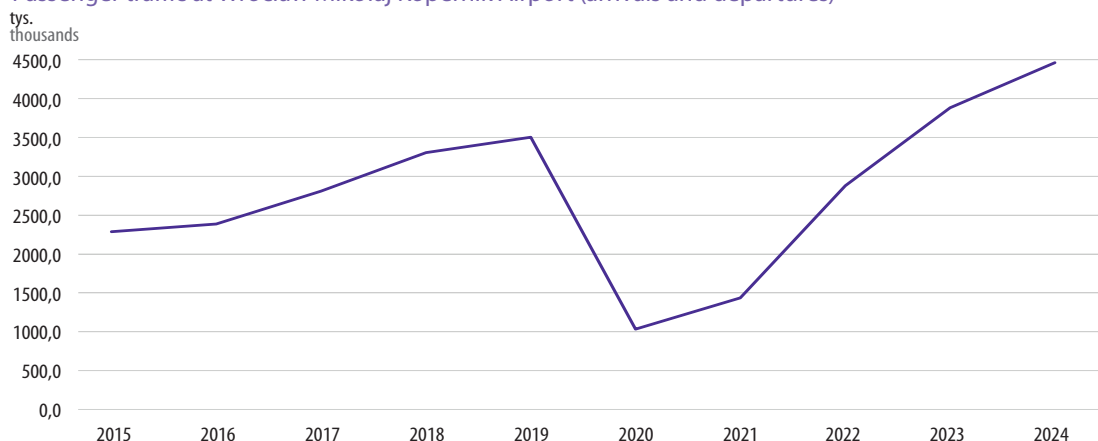
Table 45. Passenger traffic at Wrocław Mikołaj Kopernik Airport

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Pasażerowie przybyli z portów ^a : Passenger arrivals from airports ^a :				
krajowych domestic	213003	58081	171766	168981
zagranicznych foreign	916941	442017	1767866	2064069
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	781686	387360	1428281	1597942
Pasażerowie odprawieni do portów ^a : Passenger departures to airports ^a :				
krajowych domestic	221885	59866	175095	171402
zagranicznych foreign	917425	443102	1766347	2062816
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	783033	393323	1428310	1602211

a W lotach komunikacyjnych.

a In transport flights.

Wykres 74. Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym im. Mikołaja Kopernika we Wrocławiu (przyjazdy i wyjazdy)
 Chart 74. Passenger traffic at Wrocław Mikołaj Kopernik Airport (arrivals and departures)

Dane o **przewozach ładunków żegluga śródlądową** dotyczą transportu ładunków na drogach wodnych śródlądowych i na wodach morskich dokonanego taborem żeglugi śródlądowej.

Tablica 46. Przewozy ładunków żegluga śródlądową według relacji przewozów

Table 46. Inland waterways transport of goods by origin/destination

Lata Years	Województwo lub kraj Voivodship or country		Tony Tonnes	Tonokilometry Tonneskilometres
	skąd from	dokąd to	w tys. in thousands	
Przewozy krajowe ^a Domestic transport ^a				
2015	Dolnośląskie	Dolnośląskie	2551,3	15112,2
2020	Dolnośląskie	Dolnośląskie	1228,9	5472,4
	Dolnośląskie	Zachodniopomorskie	0,6	294,0
2022	Dolnośląskie	Dolnośląskie	210,3	1623,0
	Opolskie	Dolnośląskie	1,4	211,2
	Zachodniopomorskie	Dolnośląskie	0,4	123,7
2023	Dolnośląskie	Dolnośląskie	70,1	1181,6
	Dolnośląskie	Opolskie	0,7	102,4
2024	Opolskie	Dolnośląskie	0,3	29,4
Przewozy międzynarodowe – export International transport – export				
2015	-	-	-	-
2020	-	-	-	-
2022	Dolnośląskie	Niemcy Germany	0,8	227,3
2023	Dolnośląskie	Niemcy Germany	0,4	163,2
Przewozy międzynarodowe – import International transport – import				
2015	-	-	-	-
2020	Niemcy Germany	Dolnośląskie	0,1	65,0
2022	-	-	-	-
2023	Niemcy Germany	Dolnośląskie	0,1	53,3

a Wymieniono województwa, w których przewozy wyniosły co najmniej 400 ton.

a There are enumerated only the voivodships, where transport amounted to at least 4 hundred tonnes.

W 2024 r. żeglugą śródlądową przewieziono z województwa opolskiego do dolnośląskiego 0,3 tys. ton ładunków, przy wykonanej pracy przewozowej wynoszącej 29,4 tys. tonokilometrów. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano znaczny spadek wolumenu transportu. W ramach międzynarodowych przewozów towarowych w województwie dolnośląskim nie zarejestrowano żadnych operacji – zarówno w eksporcie, jak i imporcie.

Energia Energy

W 2024 r. zarówno moc zainstalowana oraz osiągalna w elektrowniach została zwiększona w porównaniu z 2023 r., jak i z 2015 r. W odniesieniu do roku poprzedniego zanotowano spadek zużycia energii elektrycznej na odbiorcę.

W 2024 r. województwo dolnośląskie charakteryzowało się mocą zainstalowaną w elektrowniach na poziomie 4564,9 MW, co stanowiło 6,2% mocy krajowej. Wielkość mocy zainstalowanej zwiększyła się zarówno w porównaniu z 2015 r. (o 91,4%), jak i w relacji do 2023 r. (o 8,9%). Moc osiągalna w elektrowniach znajdujących się na obszarze województwa wynosiła 4290,5 MW (stanowiła 6,0% mocy krajowej) i była wyższa w relacji do 2015 r. o 81,7%, a w odniesieniu do 2023 r. o 6,4%.

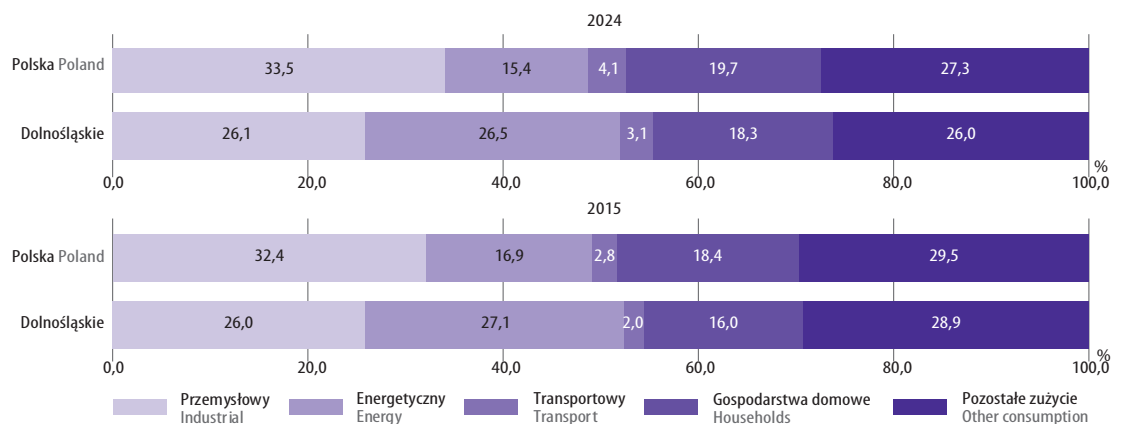
W 2024 r. udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem wyniósł 16,0% (wobec 13,6% w 2023 r.), natomiast stosunek produkcji energii elektrycznej do jej zużycia ukształtował się na poziomie 87,8% (w 2023 r. – 89,3%).

Struktura zużycia energii w województwie dolnośląskim w 2024 roku charakteryzowała się dominacją sektora energetycznego (26,5%). Istotny udział miał również przemysł (26,1%, podczas gdy średnia krajowa wynosiła 33,5%) oraz gospodarstwa domowe (18,3%). W relacji do 2015 r. zanotowano wzrost udziału w finalnym zużyciu energii w następujących sektorach gospodarki: gospodarstwach domowych (o 2,3 p.proc.), transportowym (o 1,1 p.proc.) oraz przemysłowym (o 0,1 p.proc.), natomiast spadek udziału odnotowano w pozostałych sektorach (o 2,9 p.proc.) oraz sektorze energetycznym (o 0,6 p.proc.).

Informacje o **liczbie odbiorców i zużyciu energii** elektrycznej elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Wykres 75. Struktura zużycia energii elektrycznej według sektorów gospodarki

Chart 75. Structure of electricity consumption by economy sectors

Zużycie energii elektrycznej ogółem przez gospodarstwa domowe w województwie dolnośląskim w 2024 r. zwiększyło się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,2% (w kraju o 2,1%) i osiągnęło poziom 2559,0 GWh. Na obszarach wiejskich odnotowano wzrost o 1,8% (w kraju o 2,9%) do poziomu 948,5 GWh, a w miastach wzrost o 0,9% (w kraju o 1,6%) przy zużyciu na poziomie 1610,5 GWh. W relacji do 2015 r. zużycie energii elektrycznej w województwie dolnośląskim zwiększyło się o 19,3%, przy czym wzrost miał miejsce zarówno na obszarach wiejskich (o 31,9%), jak i w miastach (o 12,9%).

W 2024 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zużycie energii elektrycznej na odbiorcę w gospodarstwach domowych w województwie zmniejszyło się o 0,1% i wyniosło 1885,7 kWh. Przy czym na obszarach wiejskich zanotowano wzrost o 0,3% (do poziomu 2572,7 kWh), a w miastach spadek o 0,3% (1629,4 kWh).

Tablica 47. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych

Table 47. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Consumers (as of 31 December) in thousands	1167,2	1300,7	1339,9	1357,1
miasta urban areas	860,9	961,0	976,7	988,4
wieś rural areas	306,3	339,7	363,2	368,7
Zużycie (w ciągu roku): Consumption (during the year) in GWh:				
w GWh in GWh	2145,8	2501,2	2528,1	2559,0
miasta urban areas	1426,7	1622,0	1596,6	1610,5
wieś rural areas	719,1	879,2	931,5	948,5
w kWh na odbiorcę ^a in kWh per consumer ^a	1838,4	1922,9	1886,8	1885,7
miasta urban areas	1657,2	1687,8	1634,7	1629,4
wieś rural areas	2347,7	2588,2	2564,7	2572,7

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Source: data of Ministry of Climate and Environment.

W Polsce w porównaniu z rokiem poprzednim zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na odbiorcę zwiększyło się o 0,7% i wyniosło 1831,8 kWh, w miastach utrzymało się na zbliżonym poziomie (na 1 odbiorcę przypadało 1611,5 kWh), a na obszarach wiejskich odnotowano wzrost o 1,7% (2269,1 kWh).

Najwyższe zużycie energii elektrycznej na odbiorcę odnotowano w województwach mazowieckim (1983,6 kWh), wielkopolskim (1974,1 kWh) oraz opolskim (1951,1 kWh), najniższe zaś w województwach podkarpackim (1492,7 kWh), świętokrzyskim (1572,8 kWh) i lubelskim (1586,2 kWh), a województwo dolnośląskie zajęło 7. lokatę pod względem zużycia energii elektrycznej na odbiorcę.

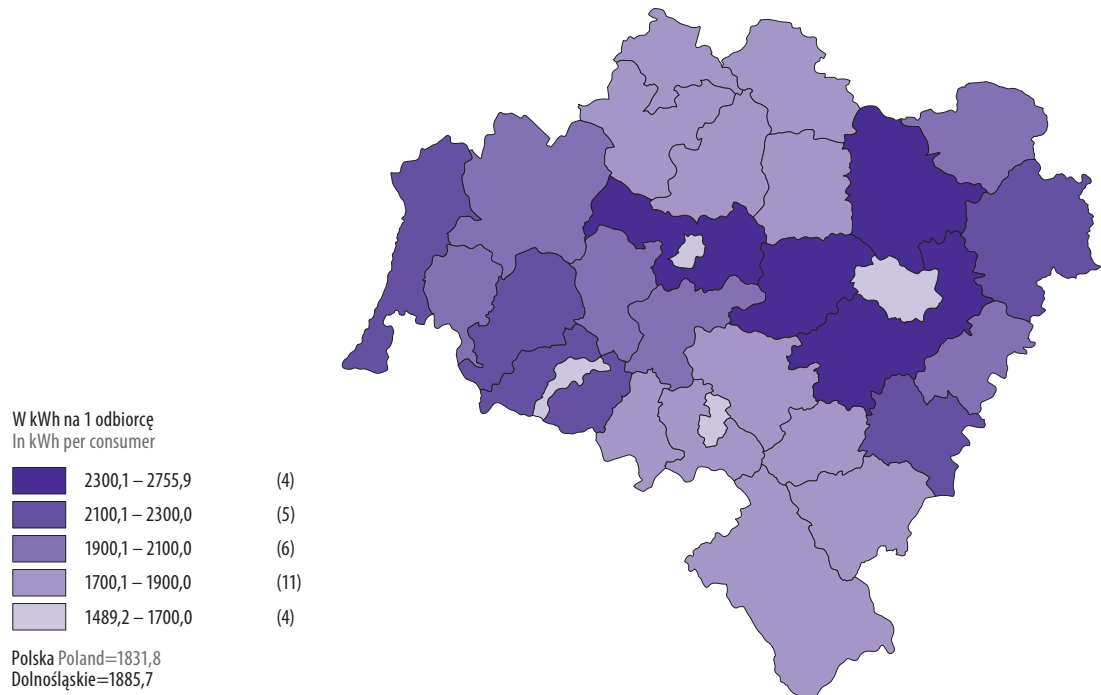
Biorąc pod uwagę zużycie energii elektrycznej na odbiorcę w gospodarstwach domowych w miastach, województwo dolnośląskie zajęło 7. lokatę w kraju, natomiast 1. miejsce zajęło województwo mazowieckie (1779,1 kWh).

Z kolei najwyższe zużycie energii elektrycznej na odbiorcę na wsi odnotowano w województwach kujawsko-pomorskim (2707,0 kWh) i dolnośląskim (2564,7 kWh), najniższe zaś w województwach podkarpackim (1595,1 kWh) i lubelskim (1689,0 kWh), zatem województwo dolnośląskie zajęło 2. lokatę w kraju.

Analiza zróżnicowania terytorialnego województwa dolnośląskiego wykazała, że największe zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 odbiorcę zanotowano w powiatach: wrocławskim (2755,9 kWh), średzким (2556,4 kWh) i trzebnickim (2474,3 kWh), a najniższe w 3 miastach na prawach powiatu: Wałbrzychu (1489,2 kWh), Legnicy (1596,7 kWh) oraz Jeleniej Górze (1621,2 kWh).

Mapa 47. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2024 r.

Map 47. Consumption of electricity in households in 2024

W 2024 r. w województwie dolnośląskim zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych w miastach wynosiło 833,6 kWh, podczas gdy rok wcześniej 820,4 kWh. Dla porównania w kraju wskaźniki osiągnęły odpowiednio wartości 796,0 kWh oraz 780,0 kWh. Najwyższe zużycie energii elektrycznej na mieszkańca w gospodarstwach domowych w miastach zanotowano w województwie mazowieckim (944,7 kWh), a najniższe w województwie podkarpackim (604,6 kWh).

Rozdział 7

Chapter 7

Zarządzanie rozwojem

Development management

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

Wszystkie rodzaje jednostek samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego w 2024 r. zanotowały wzrost dochodów ogółem, widoczny zwłaszcza na poziomie powiatów oraz województwa. W porównaniu z rokiem poprzednim największy przyrost dochodów własnych odnotowano w powiatach oraz miastach na prawach powiatu.

W 2024 r. dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie dolnośląskim kształtowały się następująco:

- w gminach (bez miast na prawach powiatu) wyniosły ogółem – 16905,8 mln zł (wzrost o 23,1% r/r, o 138,9% w relacji do 2015 r. oraz o 46,6% w odniesieniu do 2020 r.),
- w miastach na prawach powiatu – 10491,9 mln zł (było to więcej o 21,1% r/r, o 111,0% w relacji do 2015 r. oraz o 45,8% w odniesieniu do 2020 r.),
- w powiatach – 4393,1 mln zł (wzrost o 27,3% r/r, o 131,6% w relacji do 2015 r. oraz o 66,0% w odniesieniu do 2020 r.),
- na poziomie wojewódzkim – 2662,1 mln zł (było to więcej o 24,8% r/r, o 110,4% w relacji do 2015 r. oraz o 93,1% w odniesieniu do 2020 r.).

Tablica 48. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Table 48. Revenue of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział dochodów własnych w % ogółem dochodów share of own revenue in % of total revenue
Ogółem Total	5235,57	7803,88	9706,50	11985,70	54,5
Gminy ^a Gminas ^a	3586,99	5880,94	7082,01	8734,44	52,0
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5331,59	7537,03	9182,32	11173,86	64,6
Powiaty Powiats	961,68	1349,71	1779,52	2269,72	34,2
Województwo Voivodship	435,53	472,89	740,02	926,11	64,6

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

Źródłami dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego są m.in.: wpływy z podatków, opłat, dochody z majątku JST, spadki, zapisy i darowizny na rzecz JST, dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody JST, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej i inne.

W rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

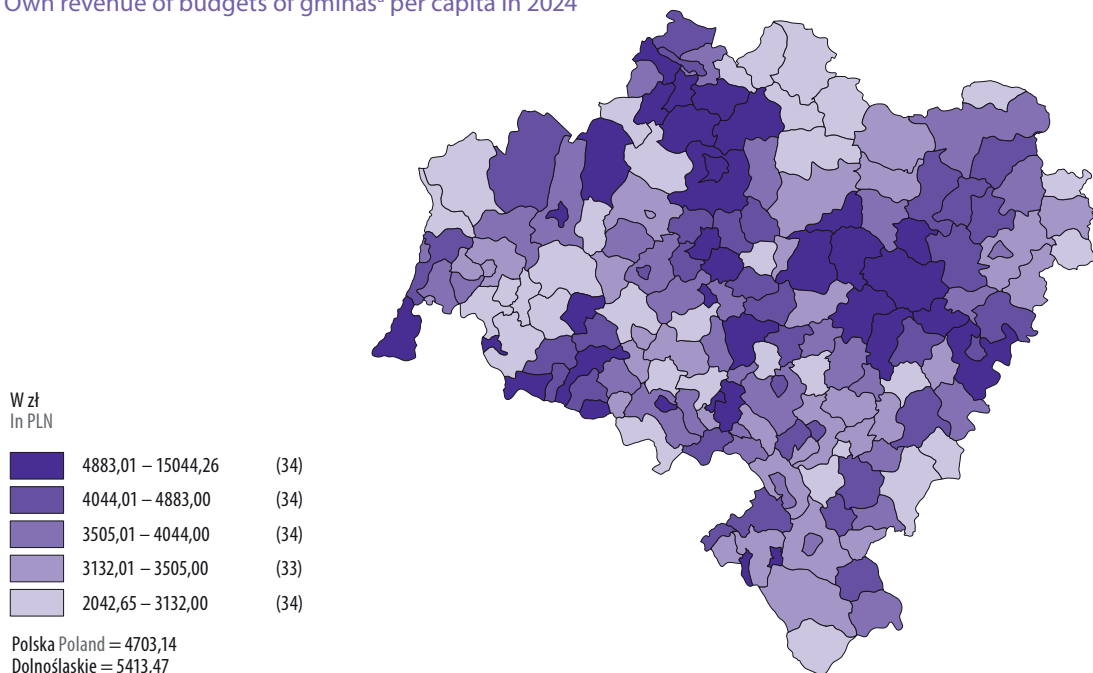
Dochody własne budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie dolnośląskim kształtowały się następująco:

- w gminach (bez miast na prawach powiatu) wyniosły ogółem – 8786,3 mln zł (wzrost o 18,5% r/r, o 109,3% w relacji do 2015 r. oraz o 44,7% w odniesieniu do 2020 r.),
- w miastach na prawach powiatu – 6774,7 mln zł (wzrost o 20,3% r/r, o 94,5% w relacji do 2015 r. oraz o 59,9% w odniesieniu do 2020 r.),
- w powiatach – 1500,6 mln zł (wzrost o 30,5% r/r, o 118,9% w relacji do 2015 r. oraz o 36,9% w odniesieniu do 2020 r.),
- na poziomie wojewódzkim – 1719,0 mln zł (wzrost o 10,3% r/r, o 119,6% w relacji do 2015 r. oraz o 105,3% w odniesieniu do 2020 r.).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca danej jednostki terytorialnej dochody ogółem wyniosły: od 926,11 zł w przypadku województwa, przez 2269,72 zł w powiatach i 8734,44 zł w gminach, po 11173,86 zł w miastach na prawach powiatu. Ogółem dochody na 1 mieszkańca województwa dolnośląskiego wyniosły 11985,70 zł. W porównaniu z 2015 r. najwyższy wzrost dochodów na 1 mieszkańca odnotowano w gminach (o 143,5%) oraz w powiatach (o 136,0%). W relacji do 2020 r. najwyższy wzrost dochodów na 1 mieszkańca wystąpił na poziomie wojewódzkim (o 95,8%) i powiatowym (o 68,2%). W porównaniu z rokiem poprzednim najbardziej wzrosły dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca w powiatach (o 27,5%) oraz w samorządzie województwa (o 25,1%). Najniższy udział dochodów własnych w dochodach ogółem zanotowano na szczeblu powiatowym (34,2%), natomiast najwyższy – w samorządzie województwa oraz w miastach na prawach powiatu (po 64,6%).

Mapa 48. Dochody własne budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.

Map 48. Own revenue of budgets of gminas^a per capita in 2024

a Dochody własne miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymane w ramach części gminnej i powiatowej.
a Own revenues of cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

W 2024 r. dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca danej jednostki terytorialnej wynosiły: od 598,02 zł (w 2023 r. – 540,74 zł) w samorządzie województwa, przez 775,28 zł (w 2023 r. – 592,95 zł) w powiatach, 4539,48 zł (w 2023 r. – 3821,19 zł) w gminach, po 7215,09 zł (w 2023 r. – 5970,09 zł) w miastach na prawach powiatu.

Ogółem dochody własne na 1 mieszkańca województwa dolnośląskiego osiągnęły wartość 6533,52 zł (w 2023 r. – 5463,90 zł). W relacji do 2015 r. najwyższy wzrost dochodów własnych na 1 mieszkańca odnotowano w powiatach (o 123,1%), w samorządzie województwa (o 122,0%) oraz w gminach (o 113,3%). W porównaniu z 2020 r. największy przyrost tych dochodów wystąpił na poziomie województwa (o 108,2%) oraz w miastach na prawach powiatu (o 62,6%).

Dochody własne gmin w województwie dolnośląskim, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najniższe były w gminach: wiejskiej Przeworno (2042,65 zł), miejsko-wiejskiej Lubomierz (2221,40 zł) oraz wiejskiej Cieszków (2296,42 zł). Najwyższe dochody własne odnotowano w dwóch gminach wiejskich – Kobierzyce (15044,26 zł) i Grębocice (13565,75 zł) – oraz w gminie miejskiej Karpacz (12253,93 zł).

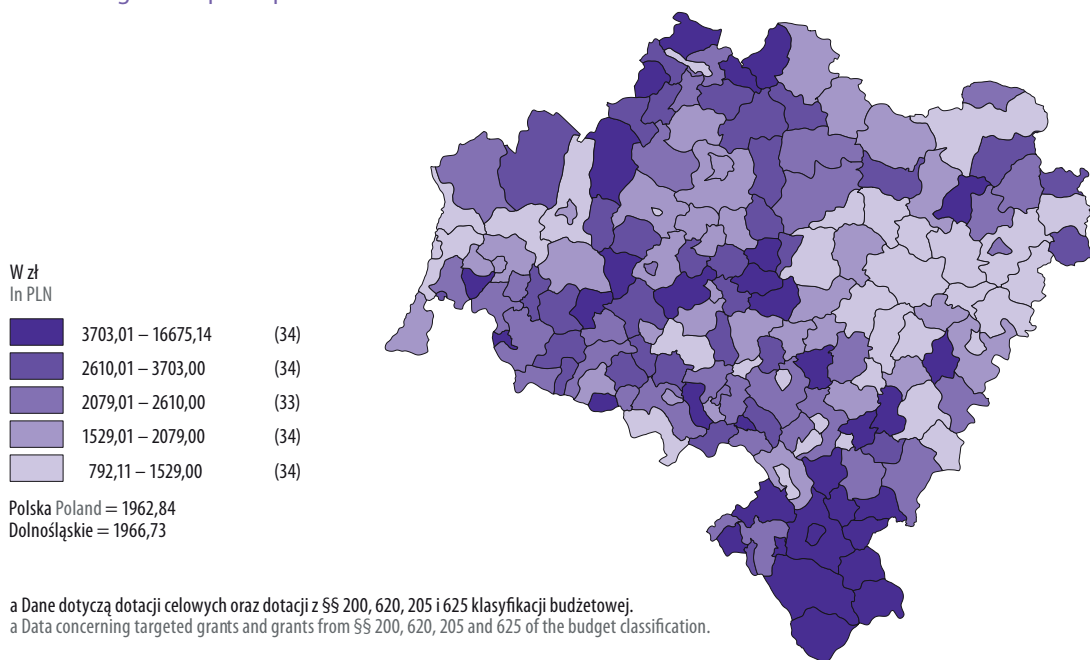
Wśród miast na prawach powiatu najniższy dochód własny w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w Wałbrzychu (5068,03 zł), a najwyższy we Wrocławiu (8035,32 zł).

Oprócz dochodów własnych na rachunki JST wpływają również dotacje. W 2024 r. na poziomie województwa dotacje wyniosły 654,1 mln zł (wzrost o 70,4% r/r), w tym dotacje na wydatki inwestycyjne stanowiły 310,9 mln zł (wzrost o 163,5% r/r), co odpowiadało 47,5% dotacji ogółem. Dotacje celowe w 2024 r. w województwie dolnośląskim ukształtowały się na poziomie 287,0 mln zł, tj. o 22,5% więcej niż w 2023 r. Dotacje przekazywane w ramach programów z udziałem środków europejskich wyniosły 367,1 mln zł (wzrost o 145,3% r/r), w tym na inwestycje przeznaczono 213,8 mln zł (podczas gdy rok wcześniej było to 45,9 mln zł).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dotacje ogółem osiągnęły wartość 227,55 zł, z czego 108,17 zł przeznaczono na inwestycje, a z programów z udziałem środków europejskich pochodziło 127,70 zł.

Mapa 49. Dotacje^a dla gmin^b na 1 mieszkańca w 2024 r.

Map 49. Grants^a for gminas^b per capita in 2024

Najwyższe dotacje z programów z udziałem środków europejskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca zanotowano w dwóch gminach miejsko-wiejskich – Łądku-Zdroju (16675,14 zł) i Stroniu Śląskim (14671,42 zł) – oraz w gminie miejskiej Polanica-Zdrój (8712,42 zł). W miastach na prawach powiatu wartość dotacji z programów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła od 1141,33 zł we Wrocławiu do 2322,60 zł w Wałbrzychu. Dotacje inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca przyjęły wartości od 46,95 zł w gminie wiejskiej Jordanów Śląski i 133,04 zł w gminie wiejskiej Przeworno, do 7306,92 zł w gminie miejskiej Polanica-Zdrój oraz 6111,75 zł w gminie wiejskiej Lewin Kłodzki. W miastach na prawach powiatu dotacje inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły od 152,82 zł w Jeleniej Górze do 851,30 zł w Wałbrzychu.

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego były wyższe w 2024 r. niż w 2023 r. na wszystkich szczeblach, przy czym najbardziej znaczący wzrost odnotowano na poziomie wojewódzkim. Podobnie jak w roku ubiegłym, największą część wydatków ogółem przeznaczono na oświatę i wychowanie.

W 2024 r. **wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego** w województwie dolnośląskim kształtowały się następująco:

- w gminach (bez miast na prawach powiatu) wyniosły ogółem 16752,1 mln zł (wzrost o 11,5% r/r); wydatki majątkowe wyniosły 3879,7 mln zł (spadek o 9,1% r/r), w tym wydatki inwestycyjne stanowiły 94,3% tej kwoty (3658,3 mln zł, spadek o 8,0% r/r),
- w miastach na prawach powiatu wyniosły ogółem 10610,1 mln zł (wzrost o 12,0% r/r); wydatki majątkowe wyniosły 1286,4 mln zł (spadek o 20,6% r/r), w tym wydatki inwestycyjne stanowiły 81,6% tej kwoty (1049,4 mln zł, spadek o 24,9% r/r),
- w powiatach wyniosły ogółem 4202,9 mln zł (wzrost o 17,8% r/r); wydatki majątkowe wyniosły 641,6 mln zł (wzrost o 2,0% r/r), w tym wydatki inwestycyjne stanowiły 99,5% tej kwoty 638,3 mln zł, wzrost o 2,5% r/r),
- na poziomie wojewódzkim wyniosły ogółem 2263,3 mln zł (wzrost o 22,8% r/r); wydatki majątkowe wyniosły 777,5 mln zł (wzrost o 26,7% r/r), w tym wydatki inwestycyjne stanowiły 81,0% tej kwoty (629,4 mln zł, wzrost o 27,0% r/r).

W relacji do 2015 r. wydatki ogółem wzrosły we wszystkich typach jednostek samorządu terytorialnego: w gminach o 143,5%, w powiatach o 124,7%, w miastach na prawach powiatu o 100,3% oraz w budżecie województwa o 74,0%. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego w województwie dolnośląskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowały się następująco:

- w gminach (bez miast na prawach powiatu) wyniosły 8655,04 zł (wobec 7746,13 zł w 2023 r. oraz 3488,00 zł w 2015 r.), przy czym udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 21,8%,
- w miastach na prawach powiatu stanowiły 11299,75 zł (wobec 10043,96 zł w 2023 r. czy 5679,25 zł w 2015 r.), przy czym udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 9,9%,
- w powiatach osiągnęły wartość 2171,45 zł (wobec 1839,25 zł w 2023 r. oraz 948,18 zł w 2015 r.), przy czym udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 15,2%,
- na poziomie województwa stanowiły 787,38 zł (wobec 639,47 zł w 2023 r. oraz 447,81 zł w 2015 r.), przy czym udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 27,8%.

W 2024 r. wydatki inwestycyjne w województwie dolnośląskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca (poniżej 1000 zł) zanotowano w 21 gminach. Najniższe wartości wystąpiły w gminach wiejskich Przeworno – 292,55 zł i Jordanów Śląski – 571,23 zł oraz gminie miejskiej Chojnów – 608,46 zł. Z kolei najwyższe wydatki inwestycyjne przypadające na 1 mieszkańca zanotowano w gminach: wiejskich Lewin Kłodzki – 7936,32 zł i Grębocice – 7809,00 zł oraz miejskiej Polanicy-Zdroju – 7785,67 zł. Spośród miast na prawach powiatu najwyższe wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zanotowano w Wałbrzychu (1742,66 zł), a najniższe we Wrocławiu – 1010,75 zł.

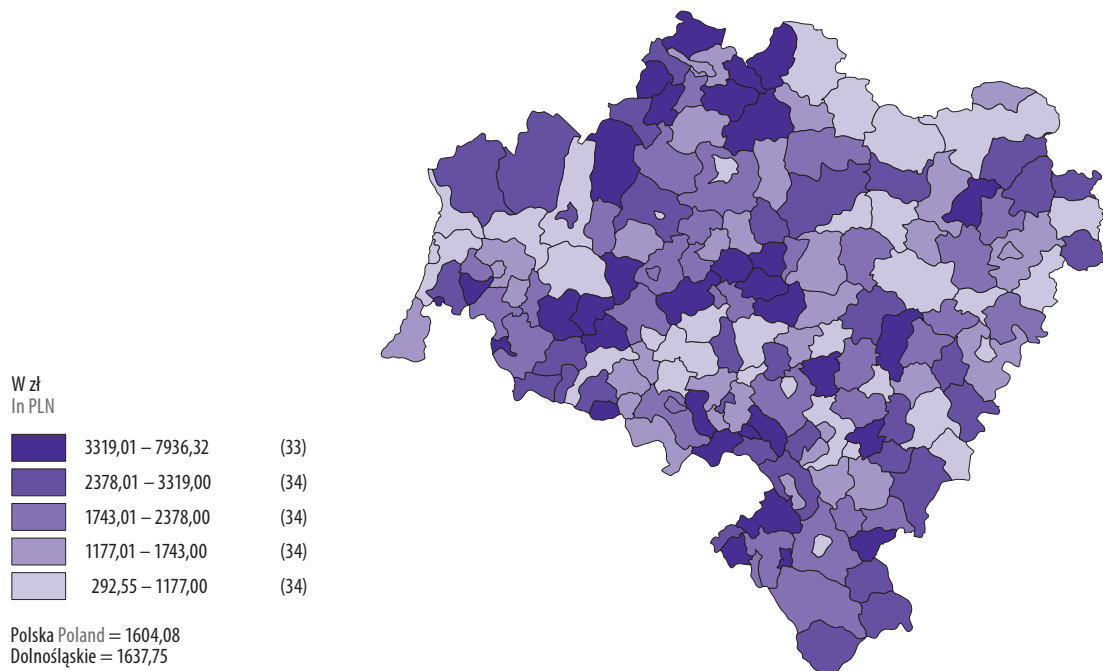
Tablica 49. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Table 49. Expenditure of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział wydatków inwestycyjnych w % ogółem wydatków share of investment expenditures in % of total expenditure
Ogółem Total	5283,09	7533,25	10374,87	11768,46	17,7
Gminy ^a Gminas ^a	3488,00	5592,42	7746,13	8655,04	21,8
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5679,25	7811,89	10043,96	11299,75	9,9
Powiaty Powiats	948,18	1240,11	1839,25	2171,45	15,2
Województwo Voivodship	447,81	379,98	639,47	787,38	27,8

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

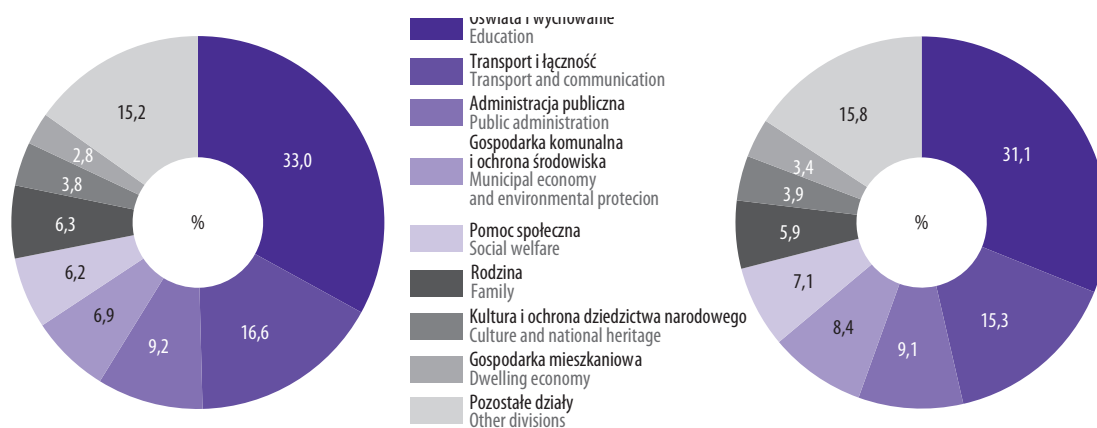
a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

Mapa 50. Wydatki inwestycyjne gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.Map 50. Investment expenditure of gminas^a per capita in 2024a Wydatki dla miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej.
a Total expenditure for cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

W 2024 r. w województwie dolnośląskim, biorąc pod uwagę wszystkie szczeble jednostek terytorialnych, 31,1% wydatków budżetowych było przeznaczonych oświatę i wychowanie (w Polsce – 33,0%), następnie 15,3% na transport i łączność (w Polsce – 16,6%), 9,1% na administrację publiczną (w Polsce – 9,2%), 8,4% na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (w Polsce – 6,9%), 7,1% na pomoc społeczną (w Polsce – 6,2%), 5,9% na rodzinę (w Polsce – 6,3%), na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego 3,9% (w Polsce – 3,8%), 3,4% na gospodarkę mieszkaniową (w Polsce – 2,8%), Na pozostałe działy przeznaczono w województwie dolnośląskim – 15,8%, a w kraju 15,2% wydatków budżetowych.

Wykres 76. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2024 r.

Chart 76. Expenditure of local government units budgets by divisions in 2024

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of budgets of local government units

Zbiorcze wyniki finansowe jednostek samorządu terytorialnego z województwa dolnośląskiego za 2024 r. zamknęły się nadwyżką, co oznacza, że zrealizowane dochody były wyższe od wydatków. Dodatni wynik budżetowy odnotowano w gminach, powiatach oraz w samorządzie województwa; ujemny wynik wystąpił jedynie w miastach na prawach powiatu (Wrocławiu, Legnicy, Jeleniej Górze i Wałbrzychu).

W 2024 r. nadwyżkę wypracowało nieco ponad 52% dolnośląskich jednostek samorządu terytorialnego, podczas gdy blisko 48% zakończyło rok z deficytem.

W 2024 r. wszystkie jednostki samorządu terytorialnego w województwie dolnośląskim wykazały łącznie nadwyżkę budżetową wynoszącą 624,5 mln zł. Rok wcześniej wystąpił deficyt na poziomie 1927,0 mln zł, natomiast w 2015 r. wynosił on 138,0 mln zł. Największa nadwyżka dotyczyła samorządu województwa i osiągnęła wartość 398,8 mln zł, tj. 15,0% w relacji do dochodów ogółem (w 2023 r. wynik ten wynosił 289,9 mln zł, tj. 13,6% w relacji do dochodów ogółem) oraz powiatów – 190,2 mln zł, tj. 4,3% w relacji do dochodów ogółem (w 2023 r. zanotowano deficyt wynoszący 115,9 mln zł, tj. minus 3,4% w relacji do dochodów ogółem).

W 2024 r. tylko budżet miast na prawach powiatu charakteryzował się deficytem budżetowym wynoszącym 118,2 mln zł, natomiast gminy województwa dolnośląskiego zamknęły rok, uzyskując nadwyżkę budżetową wynoszącą 153,7 mln zł. W 2023 r. wyniki finansowe tych szczebli terytorialnych wynosiły odpowiednio minus 812,7 mln zł oraz minus 1288,3 mln zł.

Tablica 50. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Table 50. Result of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w mln zł in million PLN				relacja do dochodów ogółem w % relation to total revenue in %
Ogółem Total	-138,0	789,0	-1927,0	624,5	1,8
Gminy ^a Gminas ^a	195,3	565,7	-1288,3	153,7	0,9
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	-324,3	-262,4	-812,7	-118,2	-1,1
Powiaty Powiats	26,6	214,9	-115,9	190,2	4,3
Województwo Voivodship	-35,7	270,9	289,9	398,8	15,0

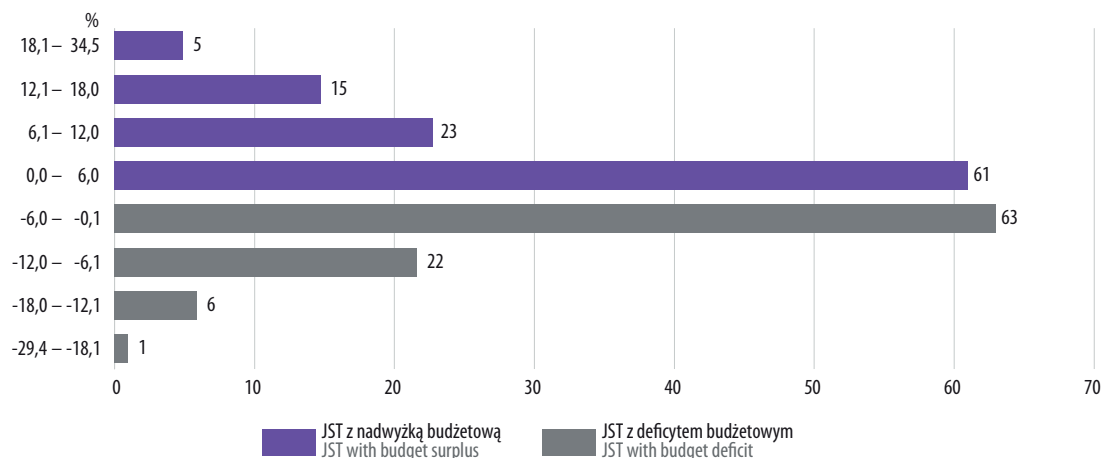
a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

W 2024 r. spośród 165 gmin w województwie dolnośląskim 85 wykazało deficyt w budżecie, a 80 gmin zamknęło rok z nadwyżką budżetową. Relacja wyniku budżetowego do dochodów ogółem w gminach z nadwyżką budżetową stanowiła od 0,6% (w gminie wiejskiej Wisznia Mała oraz miejsko-wiejskiej Góra) do 34,5% (w gminie miejskiej Kamienna Góra). Największym deficytem budżetowym odznaczały się gminy: wiejska Chojnów, gdzie wydatki przewyższyły dochody o 29,4%, następnie miejsko-wiejska Prusice (o 17,0%) i miejsko-wiejska Wołów (o 15,4%).

Wykres 77. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2024 r.

Chart 77. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2024

Spośród miast na prawach powiatu Wałbrzych charakteryzował się największym deficytem budżetowym (43,5 mln zł), a pozostałe trzy miasta wykazały następujące deficyty budżetowe: Jelenia Góra – 34,2 mln zł, Wrocław – 30,4 mln zł i Legnica – 10,0 mln zł. Spośród 26 powiatów nadwyżkę w budżecie wypracowało 21 powiatów, a kolejne pięć wykazywało deficyt. Relacja wyniku budżetowego do dochodów ogółem w powiatach z nadwyżką budżetową stanowiła od 0,9% (w powiecie głogowskim) do 17,5% (w powiecie kłodzkim). Natomiast do jednostek z relatywnie największym deficytem zaliczono powiat trzebnicki, gdzie wydatki przewyższyły dochody o 3,8% oraz zgorzelecki (o 2,4%).

Tablica 51. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 51. Debt of local government units in 2024

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln zł Total in million PLN	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in PLN	W % dochodów ogółem In % of total revenue	2023=100
Ogółem Total	10950,9	3817,97	31,8	105,0
Gminy ^a Gminas ^a	4619,5	2391,54	27,3	109,1
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5753,8	6142,97	54,8	103,1
Powiaty Powiats	514,9	266,54	11,7	99,1
Województwo Voivodship	62,7	21,87	2,4	65,2

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

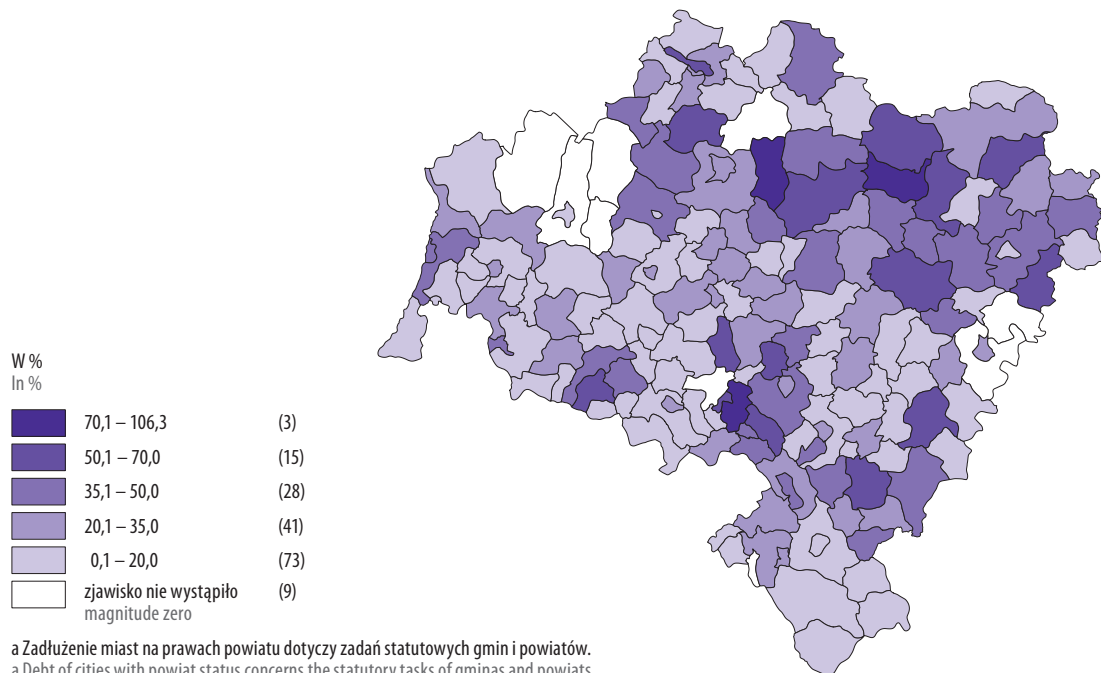
W 2024 r. zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego na wszystkich szczeblach w województwie dolnośląskim ogółem wyniosło 10950,9 mln zł (31,8% dochodów), co w przeliczeniu na 1 mieszkańca stanowiło 3817,97 zł. Największe zadłużenie, zarówno kwotowo, jak i w przeliczeniu na 1 mieszkańca, występowało w miastach na prawach powiatu (odpowiednio 5753,8 mln zł i 6142,97 zł) i było znacznie większe niż w pozostałych gminach i powiatach regionu.

Mapa 51. Zadłużenie gmin w dochodach ogółem w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 51. Debt of gminas in total revenue in 2024

As of 31 December

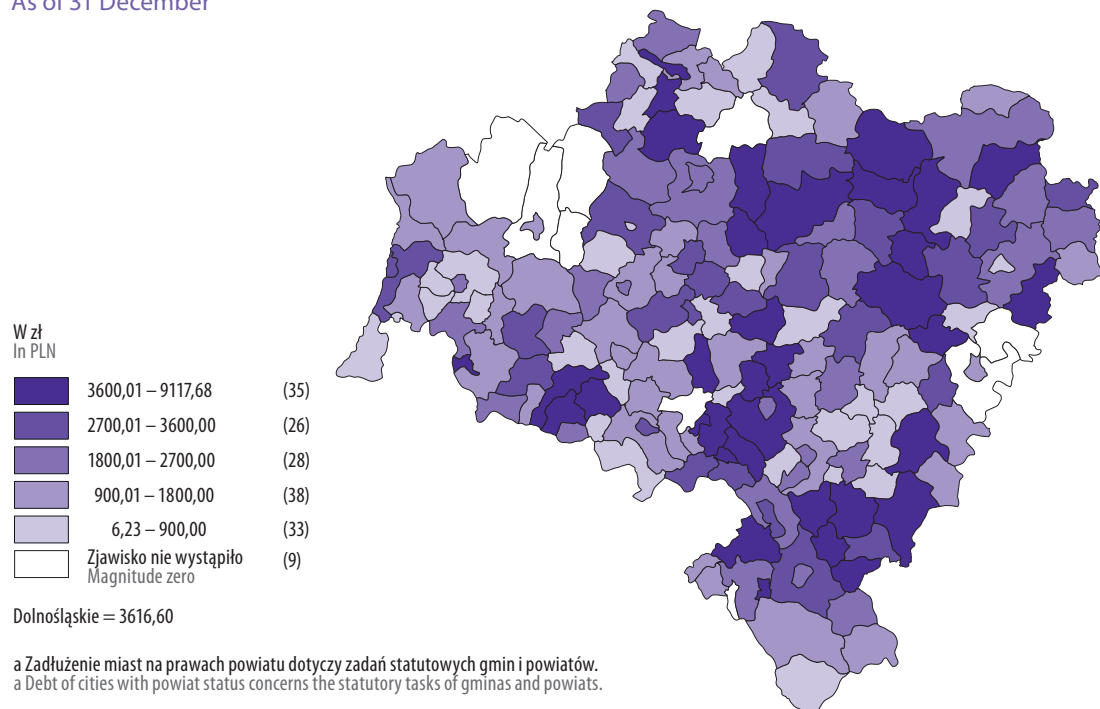
W 2024 r. wskaźnik mierzący poziom zadłużenia gmin w procentach dochodów ogółem kształtował się od 0,3% w gminie wiejskiej Platerówka do 82,0% w gminie miejsko-wiejskiej Prusice. W 17 jednostkach analizowany współczynnik wynosił ponad 50%, w 9 gminach zadłużenie nie wystąpiło. W gminie miejsko-wiejskiej Ścinawa zadłużenie przewyższyło dochody tej gminy o 6,3%.

Mapa 52. Zadłużenie gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 52. Debt of gminas^a per capita in 2024

As of 31 December

W województwie dolnośląskim w 2024 r. spośród ogółu gmin oraz miast na prawach powiatu najwyższe zadłużenie w przeliczeniu na 1 mieszkańca zanotowano w gminach miejsko-wiejskich: Ścinawa – 9117,68 zł i Polkowice – 7917,75 zł, oraz w mieście na prawach powiatu Wałbrzychu – 7891,05 zł. Poza dziewięcioma gminami bezzobowiązań, do jednostek z relatywnie najniższym zadłużeniem przypadającym na 1 mieszkańca zaliczono następujące gminy wiejskie: Platerówka, Zagrodno oraz Ciepłowody; wynosiło ono odpowiednio: 40,35 zł, 61,06 zł i 71,94 zł.

7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich

7.4. Projects co-financed by the European funds

Do końca grudnia 2025 r. udział wartość umów/decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021-2027 na terenie województwa dolnośląskiego stanowił 5,7% całkowitej wartości w kraju. Głównym motorem rozwoju regionu jest program regionalny Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, który skupia aż 63,4% wszystkich zakontraktowanych środków. Pozostała część finansowania pochodzi z programów krajowych, co potwierdza wysoką aktywność dolnośląskich beneficjentów w sięganiu po środki z różnych źródeł.

Fundusze Europejskie wspierają rozwój krajów członkowskich Unii Europejskiej. Z tych środków są finansowane m.in. inwestycje realizowane przez samorządy, instytucje publiczne czy firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Wśród nich są projekty, które zapobiegają wykluczeniu społecznemu i poprawiają jakość życia obywateli. Dotychczas Polska korzystała z Funduszy Europejskich w trzech perspektywach finansowych na lata 2000-2006, 2007-2013, 2014-2020. Obecnie jest beneficjentem czwartej perspektywy na lata 2021-2027.

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 obowiązuje „**Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021-2027 w Polsce**” (UP). To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich w najbliższej dekadzie. W ramach UP realizowanych jest 8 programów na poziomie krajowym (zarządzanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) oraz 16 programów regionalnych (zarządzanych przez Urzędy Marszałkowskie). Dane pochodzą z systemu teleinformatycznego wykorzystywanego na potrzeby wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce w perspektywie finansowej na lata 2021-2027. System ten nie obejmuje programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ), z tego powodu dane dla tego programu nie są prezentowane.

Wartość umów/decyzji o dofinansowanie oznacza kwotę wynikającą z podpisania dokumentów między instytucją np. Urzędem Marszałkowskim a beneficjentem np. gminą, firmą. Natomiast **wartość wniosków o płatność do certyfikacji** to etap rozliczania i refundacji wydatków. Wnioski o płatność do certyfikacji obejmują wydatki już sprawdzone i zatwierdzone przez instytucje, które mogą zostać przedstawione Komisji Europejskiej do refundacji. Ich wartość jest zazwyczaj znacznie niższa niż wartość samych umów, co wynika z cyklu realizacji projektów. Jest to kwota, którą beneficjent faktycznie wydał i zgłosił wniosek do urzędu, aby otrzymać jej zwrot.

Na koniec 2025 roku w województwie dolnośląskim wartość podpisanych umów i decyzji o dofinansowanie osiągnęła poziom 15825,9 mln zł, co zapewniło regionowi, 5. miejsce w Polsce. Udział dolnośląskiego w ogólnopolskiej puli kontraktacji wynosi 5,7%, potwierdzając aktywność i skuteczność lokalnych podmiotów w pozyskiwaniu kapitału na inwestycje.

Kluczowym wskaźnikiem sprawności regionu jest wartość wniosków o płatność przekazanych do certyfikacji, która wyniosła 3464,3 mln zł. Przekłada się to na rozliczenie 21,9% zakontraktowanych środków, co plasuje Dolny Śląsk powyżej średniej krajowej (21,4%).

Pod względem zaawansowania rozliczeń liderami zestawienia pozostają województwa: zachodniopomorskie (31,8%) oraz podlaskie i mazowieckie (po 28,3%). Dolnośląskie wykazuje znacznie wyższy udział zakontraktowanych środków niż inne regiony o podobnym profilu gospodarczym i przemysłowym, takie jak śląskie (16,6%) czy wielkopolskie (15,2%). Taki poziom wskaźnika potwierdza, że większość inwestycji znajduje się obecnie w fazie intensywnej realizacji, a nie końcowego rozliczenia.

Analiza struktury wydatków wskazywała na wyraźne różnice w dynamice wdrażania poszczególnych programów. Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska (FEDS) był głównym motorem napędowym inwestycji w regionie. Dominował on zarówno pod względem skali finansowej (10032,5 mln zł), jak i efektywności – wskaźnik certyfikacji wynosi tu rekordowe 26,4%. Przekładał się to na konkretne korzyści dla obywateli, gdyż na jednego mieszkańca województwa przypadało aż 928,32 zł rozliczonych środków z tego funduszu.

Program Infrastruktura, Klimat, Środowisko (FENIKS), którego wartość podpisanych umów w tym obszarze była znacząca i wyniosła 4149,6 mln zł, to jego wpływ na ogólne tempo rozliczeń regionu pozostaje ograniczone. Specyfika dużych, kapitałochłonnych projektów energetycznych i kolejowych wiąże się z długim cyklem inwestycyjnym, co skutkuje niskim odsetkiem certyfikacji na poziomie 12,7%.

Tablica 52. Wartość umów/decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021-2027 na terenie województwa do 31 grudnia 2025 r.

Table 52. Value of grant agreements/decisions under the Partnership Agreement 2021-2027 in the Voivodship until 31 December 2025

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym wartość wniosków o płatność do certyfikacji Of which value of payment applications			
		razem total	w tym dofinansowane ze środków Unii Europejskiej of which co-financing from the European Union resources	w % ogółem in % of grand total	na 1 mieszkańca ^a w zł per capita ^a in PLN
Ogółem Total	15825,9	3464,3	2092,0	21,9	1212,45
w tym: of which:					
Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS) European Funds for Infrastructure, Climate and Environment	4149,6	525,8	315,2	12,7	184,02
Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) European Funds for Smart Economy	1291,7	222,6	121,1	17,2	77,92
Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) European Funds for Digital Development	168,0	36,0	22,9	21,4	12,61
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) European Funds for Social Development	116,6	14,2	12,1	12,2	4,98
Fundusze Europejskie dla Rybactwa (FER) Fundusze Europejskie dla Rybactwa (FER)	67,5	13,2	9,2	19,5	4,61
Regionalne Fundusze Europejskie Regionalne Fundusze Europejskie	10032,5	2652,5	1611,4	26,4	928,32

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.

Źródło: dane Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

a Data were calculated using the population size as of 31 December 2025.

Source: data of the Ministry of Funds and Regional Policy.

Tylko część środków publicznych przekazanych na realizację wymienionych programów operacyjnych jest realizowana przez samorządy, natomiast pozostałe trafiają bezpośrednio do sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp.

W obecnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 system wsparcia opiera się na Umowie Partnerstwa, ale realny strumień środków płynących do regionów jest znacznie szerszy i obejmuje źródła pozafundusze oraz mechanizmy pozaunijne. Kluczowe znaczenie mają fundusze, które nie podlegają bezpośrednio rygorom Umowy Partnerstwa i Ministerstwu Funduszy i Polityki Regionalnej:

- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej finansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i zarządzany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Skupia się on na modernizacji wsi i rolnictwa.
- Krajowy Plan Odbudowy (KPO) – odrębny instrument finansujący reformy i inwestycje wzmacniające odporność gospodarki po pandemii.

Uzupełnieniem są fundusze z państw EFTA, które funkcjonują równolegle do budżetu UE, tj. z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (tzw. Fundusze Norweskie) oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które wydatkowane są przede wszystkim na ochronę środowiska, zdrowie, kulturę oraz rozwój lokalny, a także Szwajcarsko-Polski Program Współpracy (tzw. Fundusz Szwajcarski) wspierający m.in. rozwój miast oraz badania naukowe i innowacje.

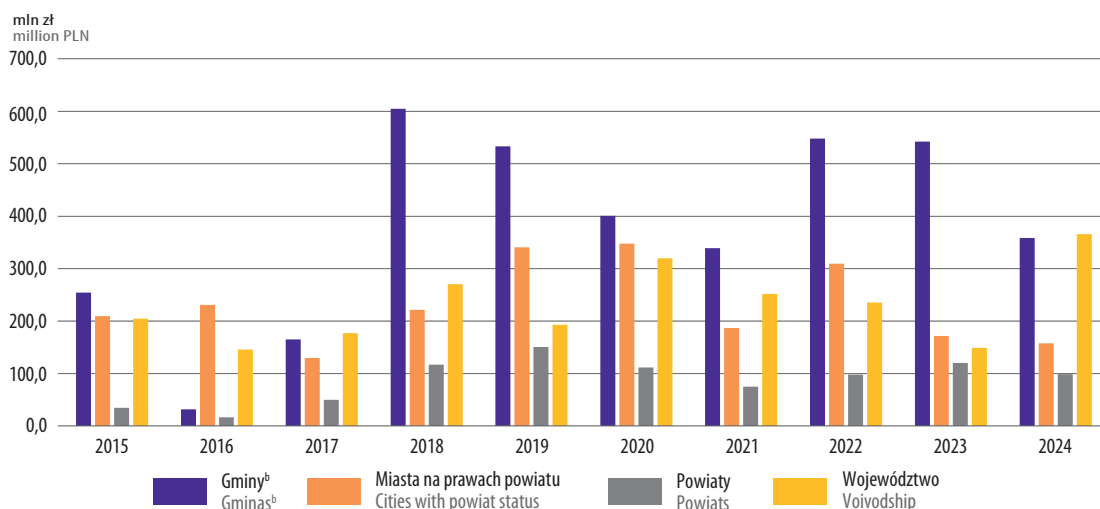
Całkowita wartość realizowanych przez samorządy projektów europejskich obejmuje publiczne środki europejskie uzyskiwane w formie dotacji oraz wkład własny pochodzący z dochodów własnych samorządów lub z kredytów i pożyczek.

Dotacje z funduszy europejskich (nie tylko z budżetu Unii Europejskiej, ale także ze środków pochodzących z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy) oznaczone są w klasyfikacji dochodów budżetowych czterema paragrafami:

- §§ 200 i 620 dotyczą ram finansowych okresu 2007–2013 oraz źródeł pozaunijnych,
- §§ 205 i 625 dotyczą ram finansowych okresu 2014–2020 oraz 2021–2027.

Dotacje z tytułu §§ 200 i 205 odnoszą się do projektów i zadań o charakterze nieinwestycyjnym, a dotacje z §§ 620 i 625 – do zadań inwestycyjnych. Dotacje te wchodzi do budżetów jednostek samorządu terytorialnego, gdy jednostki te skutecznie aplikują o ich przyznanie.

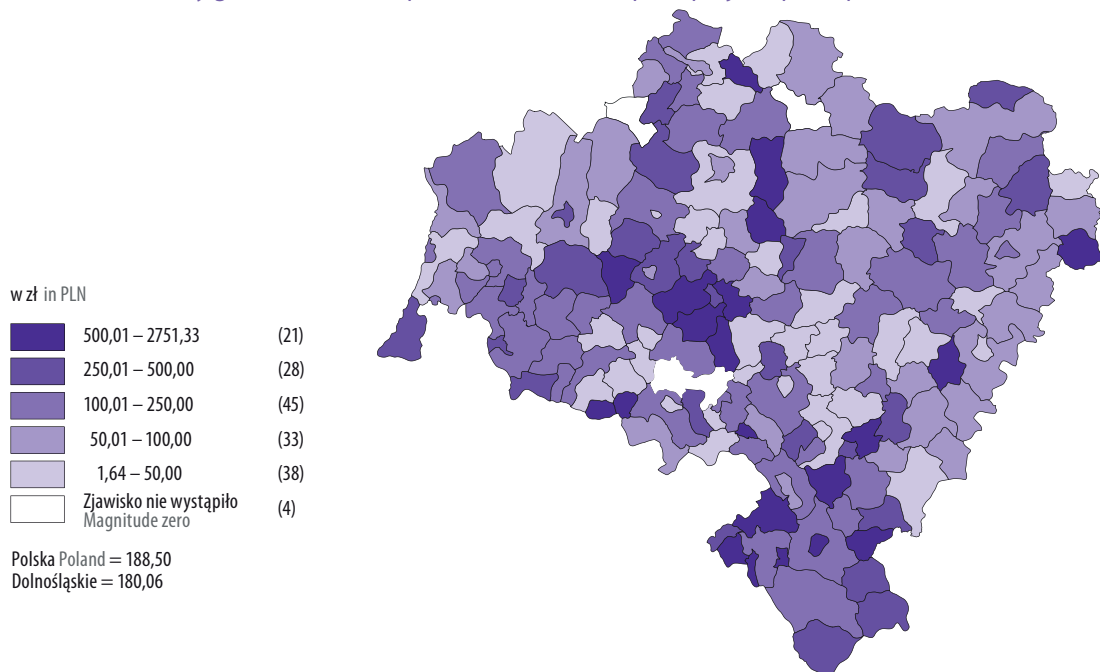
Wykres 78. Dotacje otrzymane przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów europejskich^a
Chart 78. Grants received by local government units for the implementation of European projects^a

a Dane dotyczą dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej. b Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Data relate to grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification. b Excluding gminas which are also cities with powiat status.

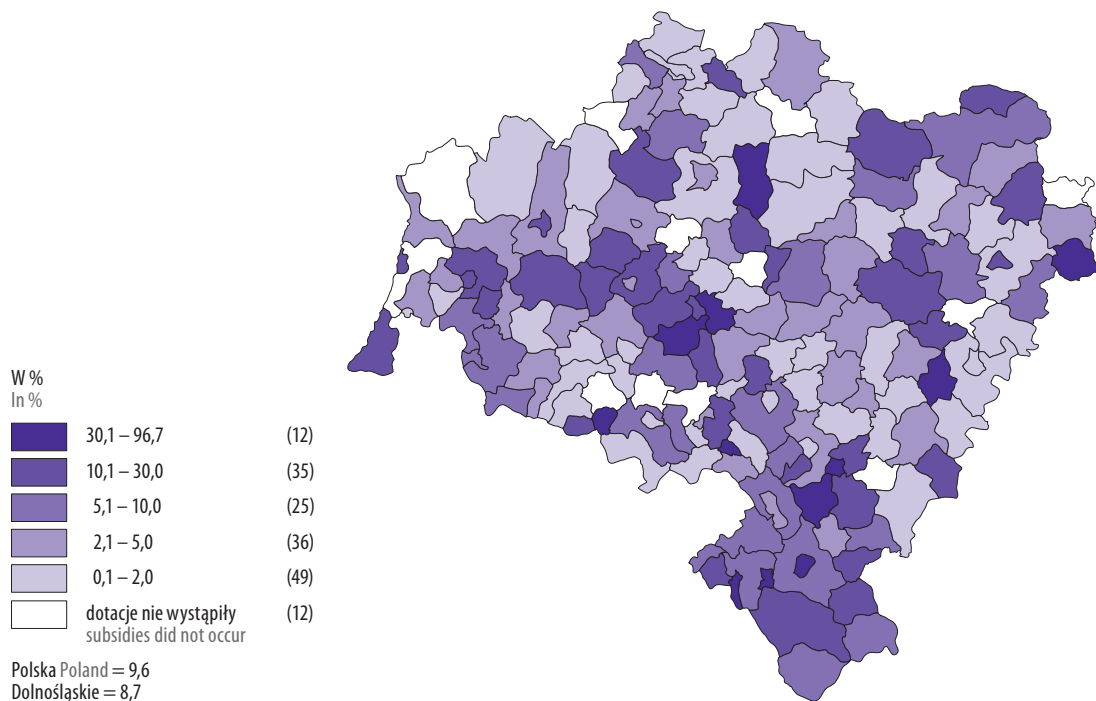
W 2024 r. najwyższą wartość dotacji otrzymanych przez samorządy na realizację projektów unijnych zanotowano w województwie samorządowym (367,1 mln zł) i w porównaniu z 2023 r. był to wzrost o 145,3%. W relacji r/r spadek poziomu dotacji dotyczył gmin, powiatów oraz miast na prawach powiatu. Największy spadek zanotowano w gminach (o 34,0%). W odniesieniu do 2015 r. spadek dotacji otrzymanych przez samorządy na realizację projektów unijnych wystąpił wyłącznie w miastach na prawach powiatu (o 24,8%), natomiast wzrost odnotowano zarówno w powiatach (o 187,0%), województwie samorządowym (o 78,7%) i w gminach (o 40,8%).

Mapa 53. Dotacje otrzymane przez gminy^a na realizację projektów europejskich^b na 1 mieszkańca w 2024 r.
 Map 53. Grants received by gminas^a for the implementation of European project^b per capita in 2024

W województwie dolnośląskim w 2024 r. wartość dotacji pozyskanych przez gminy na projekty unijne w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiła od 1,64 zł w gminie wiejskiej Czernica do 2751,33 zł w gminie miejskiej Polanica-Zdrój.

Mapa 54. Udział europejskich dotacji inwestycyjnych w wydatkach inwestycyjnych ogółem w 2024 r.
 Map 54. Share of the European investment grants in total investment expenditure in 2024

W 2024 r. średnia wartość dotacji pozyskanych przez gminy na realizację projektów unijnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca dla całego województwa dolnośląskiego wyniosła 180,06 zł. Jest to wynik nieznacznie niższy od średniej krajowej (188,50 zł).

W 2024 r. przeciętny udział europejskich dotacji inwestycyjnych w wydatkach inwestycyjnych wszystkich gmin (łącznie z miastami na prawach powiatu) w województwie dolnośląskim wynosił 8,7% i był niższy od średniej dla Polski, która była na poziomie 9,6%. Odsetek ten w poszczególnych jednostkach regionu wahał się od 0,1% w gminie miejsko-wiejskiej Oborniki Śląskie oraz gminach wiejskich Jeżów Sudecki i Kotła, do 96,7% w gminie miejsko-wiejskiej Ścinawa. Spośród 165 gmin 12 nie otrzymało żadnych europejskich dotacji inwestycyjnych. W 2024 r. w 4 gminach województwa dolnośląskiego dotacje te przekroczyły 50% wartości wydatków inwestycyjnych. Spośród miast na prawach powiatu najwyższy udział europejskich dotacji inwestycyjnych w wydatkach inwestycyjnych ogółem zanotowano we Wrocławiu (14,2%).

7.5. Planowanie przestrzenne i rewitalizacja

7.5. Spatial planning and revitalisation

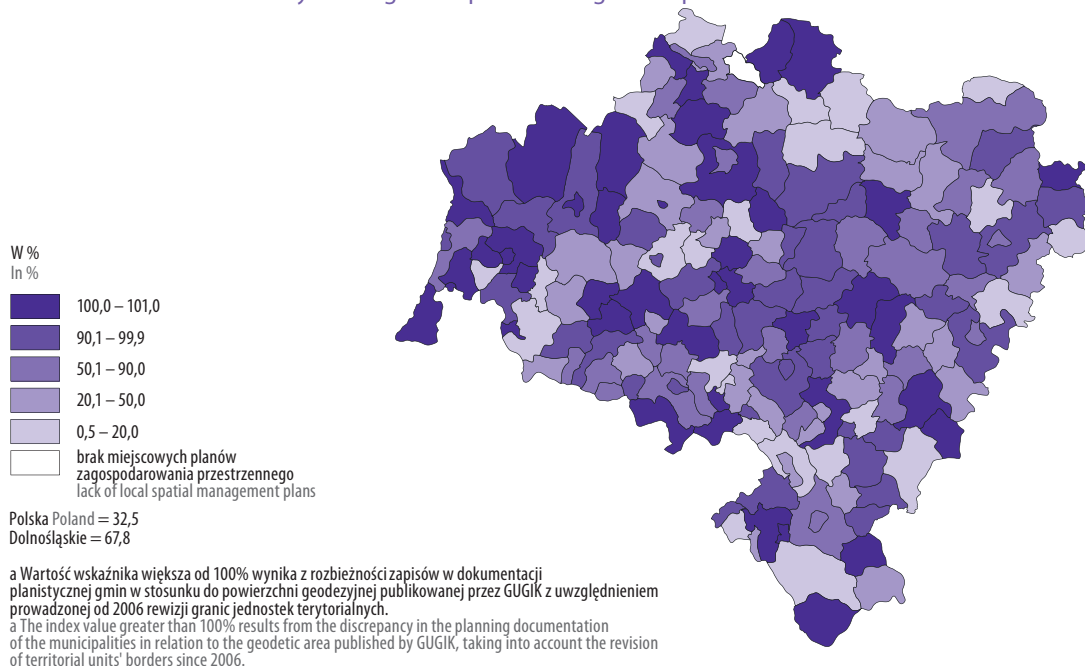
Planowanie przestrzenne

Spatial planning

W 2024 r. w województwie dolnośląskim obowiązywało 7851 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (wzrost o 2,8% r/r), które stanowiły 11,8% wszystkich planów obowiązujących w Polsce. Wskaźnik powierzchni objętej obowiązującymi planami wyniósł w województwie 67,8% (wzrost o 0,3 p.proc. r/r) co było 3. wynikiem w kraju, po województwach śląskim (75,6%) i małopolskim (70,9%), przy wartości przeciętnej w kraju wynoszącej 32,5%.

Mapa 55. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2024 r.^a

Map 55. Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2024^a

W ujęciu gminnym, poza gminą Pęcław, we wszystkich gminach województwa dolnośląskiego obowiązywał przynajmniej jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. W 43 gminach (25,4% wszystkich gmin) pokrycie obowiązującymi planami było całkowite, a w kolejnych 39 (23,1%) większe niż 90%. W 15 gminach (8,9%) udział ten był niższy niż 10%, z najniższymi wartościami

w gminach: Pęcław (brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego), Kotla i Wąsosz (po 0,5%) oraz Mirsk i Jemielno (po 0,7%). W 2024 r. w województwie dolnośląskim w trakcie sporządzania było 949 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (0,4% więcej r/r). Obejmą one 12,7% powierzchni województwa, w tym 4,3% powierzchni to tereny dotąd nie objęte planami zagospodarowania przestrzennego (wzrost o 1,6 p.proc. r/r).

Rewitalizacja

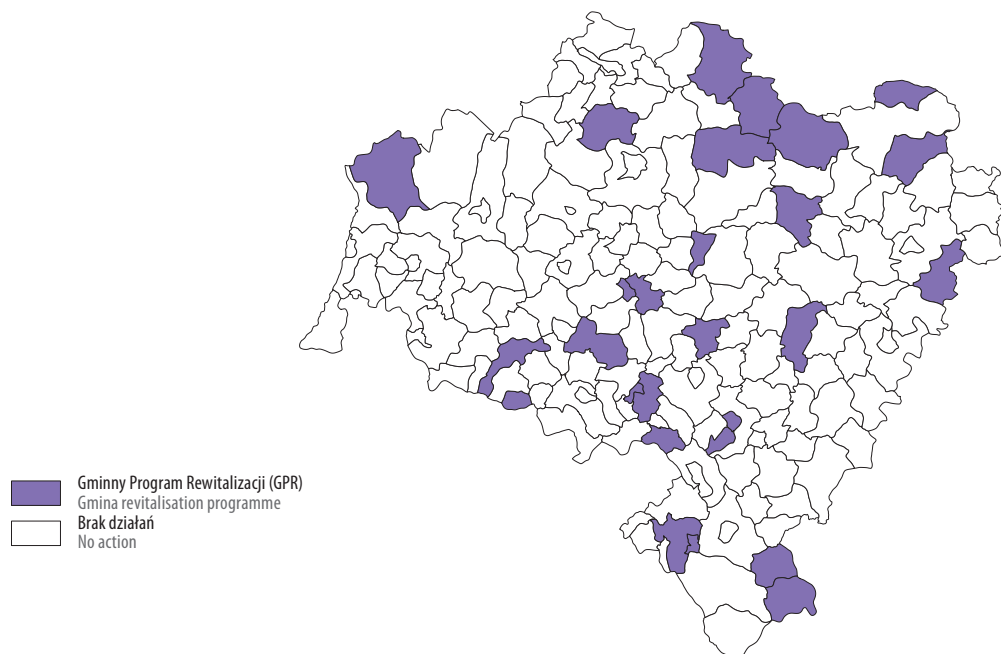
Revitalisation

W 2024 r. w województwie dolnośląskim 16,0% gmin prowadziło działania rewitalizacyjne (o 34,3% mniej niż rok wcześniej). Rewitalizacją objęto 0,9% powierzchni województwa, przy udziale wyznaczonej powierzchni zdegradowanej wynoszącej 6,5%.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych na podstawie dokumentu strategicznego. Po wejściu w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji gminy zyskały możliwość prowadzenia procesów rewitalizacyjnych w oparciu o gminne programy rewitalizacji (GPR). W okresie przejściowym, tj. do końca 2023 r., działania rewitalizacyjne mogły być realizowane również na podstawie programów rewitalizacji (PR) wprowadzanych na podstawie ustawy o samorządzie gminnym lub innych dokumentów strategicznych (IDS). Od 1 stycznia 2024 r. jedynymi programami, w oparciu o które gminy mogą prowadzić działania rewitalizacyjne pozostają GPR przyjęte na podstawie ustawy o rewitalizacji.

W 2024 r. 27 spośród 169 gmin (16,0%) województwa dolnośląskiego prowadziło działania rewitalizacyjne, wobec 85 gmin rok wcześniej (50,3%). Gminny program rewitalizacji (GPR) prowadziło 6 gmin wiejskich, 8 miejskich oraz 13 miejsko-wiejskich.

Mapa 56. Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2024 r.
Map 56. Activity of the gminas in the field of revitalisation in 2024

Obszar zdegradowany jest to część lub całość obszaru gminy, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym) ponad to występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarcze – w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw,
- środowiskowe – w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- przestrzenno-funkcjonalne – w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych,
- techniczne – w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowi pierwszy etap działań prowadzących do wskazania terytorium gminy, na którym będzie prowadzona rewitalizacja.

W 2024 r. 37 gmin województwa dolnośląskiego (21,9%) posiadało wyznaczony obszar zdegradowany (rok wcześniej 90 gmin – 53,5%). Powierzchnia obszarów zdegradowanych wyniosła ogółem 129,6 tys. ha, co stanowiło 6,5% powierzchni województwa (dane dotyczą gmin, które podały informację zarówno o posiadaniu, jak i o powierzchni obszaru zdegradowanego na swoim terytorium). Z wartości powierzchni ogółem, 100,8 tys. ha (77,8%) znajdowało się na terenie gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne (w 2023 r. 185,1 tys. ha, co stanowiło 86,2% powierzchni ogółem). Zdecydowana większość wyznaczonych obszarów zdegradowanych znajdowała się na terenie gmin miejsko-wiejskich (75,7%) oraz wiejskich (17,6%). Udział powierzchni obszaru zdegradowanego największy był w miastach na prawie powiatu (12,4%) i w gminach miejsko-wiejskich (10,8%).

Tablica 53. Obszary zdegradowane w gminach

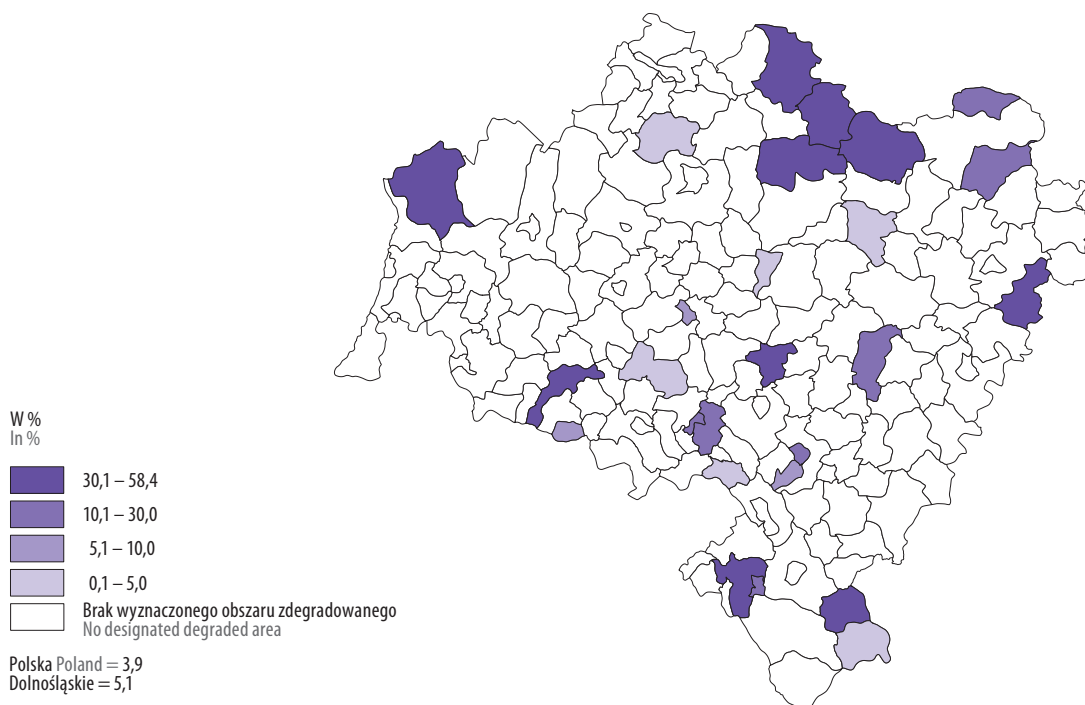
Table 53. Degraded area in gminas

Wyszczególnienie Specification	2023	2024		2023	2024	
	liczba gmin, które wyznaczyły obszar zdegradowany number of gminas which have designated degraded area			powierzchnia obszaru zdegradowanego area of degraded area		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % in %		w tys. ha in thousands ha	w % in %	
Ogółem Total	90	37	21,9	214,7	129,6	6,5
gminy miejskie urban gminas	19	7	21,9	5,1	1,9	2,3
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	3	3	75,0	9,3	6,7	12,4
gminy wiejskie rural gminas	26	22	28,9	73,3	22,8	2,4
gminy miejsko-wiejskie urban-rural gminas	42	5	8,6	127,0	98,2	10,8

W gminach, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR, udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem wynosił od 1,0% w gminie Głuszycza do 58,4% w gminie Góra, przy udziale w powierzchni województwa wynoszącym 5,1%, a w Polsce 3,9%. W 9 z 26 gmin (34,6%) udział ten był nie wyższy niż 10%, a tylko w 3 gminach (11,5%) wyższy niż 50%.

Mapa 57. Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne w 2024 r.

Map 57. Share of area of degraded area in total areas of gminas which have carried out revitalisation activities in 2024

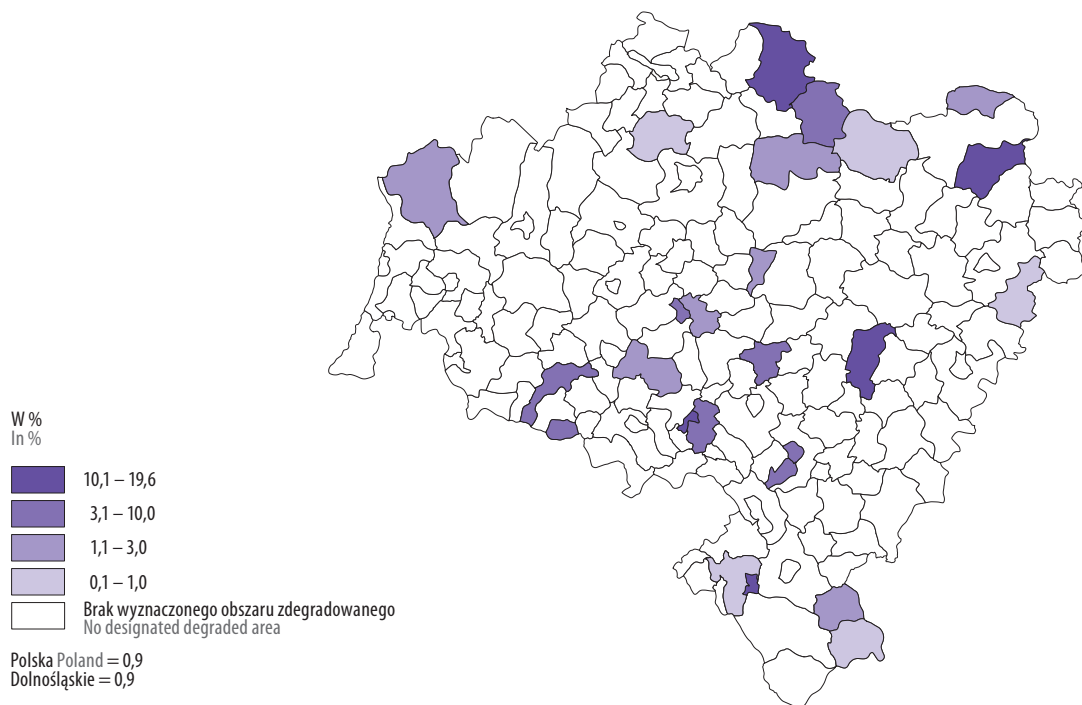
Na wyznaczonych obszarach zdegradowanych w województwie dolnośląskim mieszkało w 2024 r. 314,1 tys. osób (11,0% mieszkańców województwa, w 2023 r. 635,1 tys. - spadek o 49,5% r/r), w tym 225,0 tys. (71,6% wartości ogółem) w gminach prowadzących działania rewitalizacyjne. W Polsce na obszarach zdegradowanych mieszkało 6207,0 tys. osób co stanowiło 16,6% ludności kraju (udział ludności województwa dolnośląskiego w wartości ogółem wyniósł 5,1%).

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego o charakterze gospodarczym lub środowiskowym lub technicznym lub przestrzenno-funkcyjnym, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji powinien być wyznaczony na podstawie zapisów uchwały rady gminy lub przynajmniej wskazany w dokumentach strategicznych uchwalonych przez radę gminy.

Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w gminach, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w powierzchni województwa ogółem wyniósł w 2024 r. 0,9% (taki sam udział średnio w kraju). Wśród 27 dolnośląskich gmin posiadających GPR, udział powierzchni wahał się od 0,2% w gminie Żmigród do 19,6% w gminie Góra, przy czym w 22 gminach (81,5%) nie przekroczył on 10%.

Mapa 58. Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne w 2024 r

Mapa 58. Share of area of revitalisation area in total areas of gminas which have carried out revitalisation activities in 2024

Obszary rewitalizacji w końcu 2024 r. zamieszkiwało 118,6 tys. osób (319,0 tys. w 2023 r.) co stanowiło 4,1% (spadek o 7,0 p.proc. r/r) wszystkich mieszkańców województwa (w kraju 6,9% - 2595,7 tys. osób). W ujęciu gminnym udział ludności w obszarach rewitalizacji wyniósł od 11,9% w gminie Krośnice, 16,5% w gminie Szczytna i 18,4% w gminie Oborniki Śląskie do 30,9% w gminie Lądek-Zdrój, 29,1% w gminie Bolków i 28,9% w gminie Głuszyca.

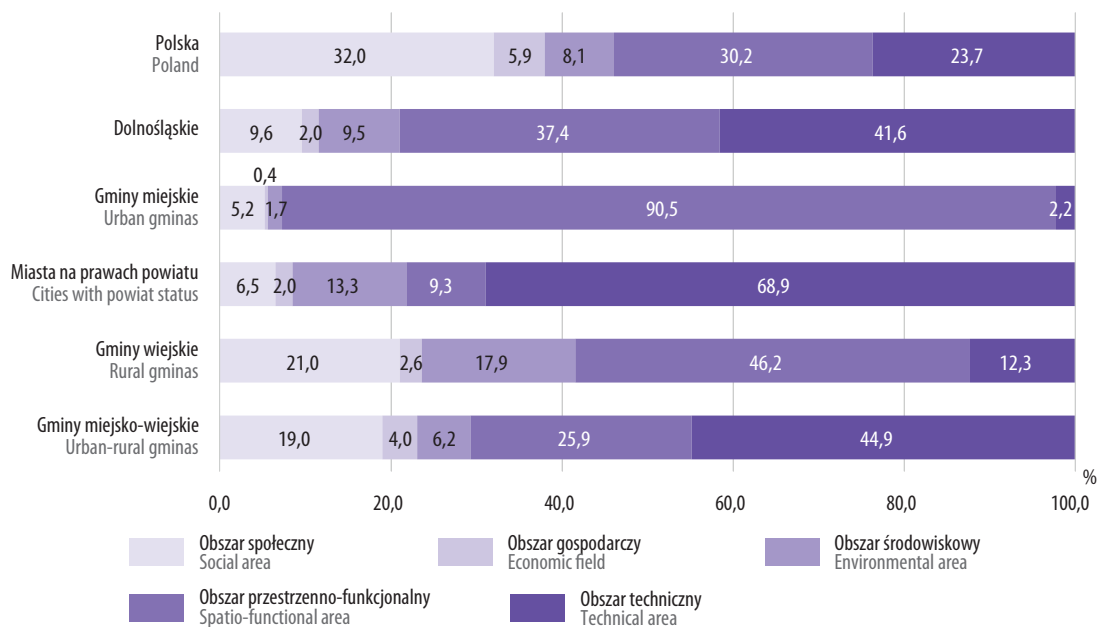
W ujęciu typów terenu na których prowadzona była rewitalizacja w gminach województwa dolnośląskiego, przeważały tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi znajdujące się na wsi (w 2024 r. udział 53,0%, w Polsce 33,4%), a następnie pozostałe tereny niezamieszkane (25,4%, w Polsce 30,6%). Tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi znajdujące się w mieście były przedmiotem rewitalizacji na 16,1% ogólnej powierzchni (25,6% w Polsce), następnie tereny niezamieszkane zabudowane (2,9%, w kraju 5,5%) i tereny zieleni (2,5%, w kraju 5,0%).

Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizowane mogą być przez gminę (jej jednostki organizacyjne) lub inny podmiot publiczny lub prywatny. Przedsięwzięcia podstawowe to takie, dla których zawarto: nazwy przedsięwzięć i podmioty je realizujące, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość środków finansowych, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji - stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

W ujęciu przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji według obszaru interwencji, w województwie dolnośląskim przeważały te realizowane w obszarze technicznym (41,6% wszystkich przedsięwzięć, 23,7% w Polsce), następnie w obszarach: przestrzenno-funkcyjnym 37,4% (w kraju 30,2%), społecznym 9,6% (w kraju 32,0%), środowiskowym 9,5% (w kraju 8,1%) i w gospodarczym 2,0% (w kraju 5,9%). Istotne różnice wystąpiły w ujęciu gminnym, według ich rodzaju. W miastach na prawach powiatu dominowały programy z obszaru technicznego (68,9% przedsięwzięć), a w gminach miejskich z obszaru przestrzenno-funkcyjnego (90,5%). W gminach wiejskich i miejsko-wiejskich programy dotyczyły głównie obszarów: przestrzenno-funkcyjnego (udział odpowiednio 46,2% i 25,9%), technicznego (12,3% i 44,9%) oraz społecznego (21,0% i 19,0%).

Wykres 79. Struktura przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych w programach rewitalizacji według obszaru interwencji w % w 2024 r.

Chart 79. Structure of revitalisation undertakings planned of revitalisation by intervention areas in % in 2024

Rozdział 8. Wybrane dane o województwie dolnośląskim

Chapter 8. Selected data on Dolnośląskie Voivodship

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w tys. zł (ceny bieżące)	1170672,7	313978,1	315638,3	696029,5	806609,0
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w tys. zł (ceny bieżące)	616785,8	345518,0	430334,1	435718,5	465857,5
Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w dm^3	0,037	0,038	0,039	0,039	0,040
Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych zebranych ogółem w %	20,2	21,3	22,5	24,3	27,5
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-1,82	-1,07	-1,25	-1,79	-2,00
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,04	9,45	9,79	9,58	9,28
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,27	0,97	0,96	1,28	1,67
Wskaźnik starości demograficznej w %	115,3	119,9	123,7	126,9	130,4
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	669,1	800,6	861,7	904,5	907,4
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w % (przeciętnie w roku)
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL w % (przeciętnie w roku)
Stopa bezrobocia według BAEL w % (przeciętnie w roku)
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	16	13	9	8	9
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	4189,23	4370,08	4660,71	4987,55	5363,55
Przeciętna w roku liczba emerytów i rencistów w tys.	644,0	646,2	649,6	672,6	678,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	2002,89	2041,56	2100,05	2188,10	2292,13
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym w zł	1471,84	1586,03	1626,18	1755,50	1955,20
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ^b w %	11,0
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	3,6	3,2	2,9	3,7	3,3
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	113,1	125,0	139,0	166,3	191,6
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	391,4	396,9	402,7	409,0	416,6
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m^3	32,0	32,2	32,4	33,8	34,1
Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	7,5	7,3	7,4	7,6	7,8
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 grudnia)	1527	1422	1426	1389	1416
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %	95,1	95,0	94,8	96,0	95,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %	3,9	4,1	4,2	3,0	3,6
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^c w mln zł (ceny bieżące)	13576,9	13364,8	14101,9	16150,0	21036,7
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	107,6	98,4	105,5	114,5	136,2
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową ^d na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	441,2	371,8	522,9	659,9	816,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane opracowane na podstawie Europejskiego badania tyżyci środków trwałych.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Data compiled on the basis of the European study of income and living conditions

CHAPTER 8 SELECTED DATA OF DOLNOŚLĄSKIE VOIVODSHIP

2020	2021	2022	2023	2024	2025	Specification
822730,8	929243,7	1226477,0	1622129,4	1617799,8	.	Outlays on fixed assets in environmental protection (current prices) in thousand PLN
437020,5	658554,3	647355,2	351910,4	512697,8	.	Outlays on fixed assets in water management (current prices) in thousand PLN
0,040	0,041	0,042	0,043	0,042	.	Industrial wastewater discharged per capita in dam ³
33,9	35,9	37,2	37,4	38,2	.	Share of waste municipal collected separately in total municipal waste in %
-4,07	-5,49	-4,62	-4,40	-4,96	-5,11	Natural increase per 1,000 population
8,82	8,42	7,86	6,77	6,33	6,08	Live births per 1,000 population
1,32	1,23	1,24	1,40	1,39	1,25	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population
131,7	134,8	139,8	147,4	155,4	163,4	Old age ratio in %
886,7	913,2	968,2	977,6	983,0	.	Children attending pre-primary education establishments per 1,000 children aged 3-6
.	57,0	57,2	58,2	58,2	57,7	Employment rate by LFS in % (average annual)
.	59,4	59,3	60,0	60,2	59,7	Activity rate by LFS in % (average annual)
.	4,1	3,5	3,1	3,3	3,4	Unemployment rate by LFS in % (average annual)
15	9	9	12	14	29	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)
5654,89	6238,01	6994,61	7852,43	8673,23	9287,66	Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector ^a in PLN
682,2	679,0	676,8	678,9	680,9	681,5	Annual average number of retirees and pensioners in thousand
2422,05	2593,47	2838,88	3331,92	3812,65	4145,44	Average monthly retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN
2031,24	2213,37	2292,76	2739,90	3131,38	.	Average monthly per capita available income in households in PLN
11,3	9,9	9,0	11,0	12,2	.	At-risk-of-poverty rate after social transfers ^b in %
3,0	2,7	2,5	2,5	2,3	.	Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in %
202,2	232,4	257,9	283,5	296,1	.	Children staying in nurseries and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3
432,1	439,7	448,2	456,0	463,2	.	Dwelling stocks per 1,000 population (as of 31 December)
34,1	34,1	34,4	34,6	35,7	.	Consumption of water from water supply system in households per capita w m ³
6,8	7,6	7,9	8,2	8,6	.	Doctor's consultation provided within the scope of out-patient health care per capita
1508	1489	1483	1471	1427	.	Population per out-patient health care unit (as of 31 December)
96,5	93,4	93,7	95,0	95,8	96,1	Cost level indicator in non-financial enterprises ^c in %
2,6	5,6	5,1	4,0	3,4	3,0	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^c in %
20667,7	21040,5	22448,5	24471,6	23349,9	24188,1	Investment outlays of non-financial enterprises ^c in million PLN (current prices)
98,2	100,2	108,4	109,0	95,4	103,6	Investment outlays of non-financial enterprises ^c (previous year=100; current prices)
865,0	1058,3	1348,8	1631,5	1495,5	.	Intramural expenditures on research and development ^d per capita in PLN (current prices)

dochodów i warunków życia ludności (EU-SILC). c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. d Bez amor-

(EU-SILC). c Data concern economic entities employing more than 49 persons. d Excluding depreciation of fixed assets.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	100,6	105,1	103,2	103,8	107,4
Drugi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej	78,2	78,9	79,5	83,4	83,5
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	9,4	6,5	7,9	6,5	9,0
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %:					
ogółem	60,1	56,7	56,3	55,8	55,0
gminy ^b	59,3	54,8	53,3	52,0	51,8
miasta na prawach powiatu	70,0	65,9	66,3	66,2	62,6
powiaty	36,1	37,3	38,1	38,7	39,9
województwo	61,9	57,9	61,6	63,8	70,1
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %:					
ogółem	18,1	12,9	15,0	21,2	15,5
gminy ^b	16,3	11,9	16,7	24,6	17,1
miasta na prawach powiatu	18,3	12,2	11,3	16,2	12,8
powiaty	10,6	9,4	11,1	17,3	12,0
województwo	37,2	29,9	27,7	24,7	25,2
Dotacje inwestycyjne ogółem ^c dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł:					
ogółem	959,8	689,8	680,6	1251,3	1147,1
gminy ^b	413,0	156,8	277,9	727,3	583,5
miasta na prawach powiatu	222,0	246,9	118,5	191,2	301,9
powiaty	90,3	71,5	93,0	163,0	153,7
województwo	234,5	214,4	191,2	169,7	108,0
Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł:					
ogółem	-138,0	412,2	-71,7	-818,5	132,5
gminy ^b	195,3	212,6	-128,8	-678,7	3,5
miasta na prawach powiatu	-324,3	109,2	4,4	-189,8	-42,1
powiaty	26,6	46,3	17,1	-53,9	105,4
województwo	-35,7	46,2	35,7	103,9	65,7

a Dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Bez gmin mających również status miast na prawach powiatu. c Sum of all types of

CHAPTER 8 SELECTED DATA OF DOLNOŚLĄSKIE VOIVODSHIP

2020	2021	2022	2023	2024	2025	Specification
94,5	111,6	123,6	101,3	95,1	105,3	Retail sale of goods ^a (previous year = 100; current prices)
88,1	88,5	89,2	85,8	86,4	.	Hard surface communal and district roads per 100 km ² of total area
10,2	8,7	10,3	13,6	16,0	.	Share of renewable energy sources in production of electricity in %
						Share of own revenue in total revenue of local government units in %:
53,8	53,9	55,6	56,3	54,5	.	total
52,7	50,7	53,2	54,0	52,0	.	gminas ^b
58,9	61,6	63,1	65,0	64,6	.	cities with powiat status
41,4	39,6	40,7	33,3	34,2	.	powiats
60,7	64,5	65,1	73,1	64,6	.	Voivodship
						Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in %:
13,2	14,6	17,4	21,7	17,7	.	total
13,6	14,9	18,4	26,5	21,8	.	gminas ^b
12,9	13,6	14,3	14,7	9,9	.	cities with powiat status
8,7	10,6	17,2	17,5	15,2	.	powiats
20,8	27,1	26,3	26,9	27,8	.	Voivodship
						Total investment grants ^c for local government units in million PLN:
955,1	1130,8	1410,7	2501,0	2917,6	.	total
380,4	683,2	705,6	1752,6	1900,6	.	gminas ^b
309,2	200,8	294,1	239,5	299,0	.	cities with powiat status
91	69,3	246,7	390,9	407,0	.	powiats
174,5	177,5	164,3	118,0	310,9	.	Voivodship
						Result of budgets of local government units in million PLN:
789,0	1607,5	-757,4	-1927,0	624,5	.	total
565,7	899,9	-410,5	-1288,3	153,7	.	gminas ^b
-262,4	273,2	-521,1	-812,7	-118,2	.	cities with powiat status
214,9	152,9	-4,8	-115,9	190,2	.	powiats
270,9	281,5	179,0	289,9	398,8	.	Voivodship

^c Suma wszystkich typów dotacji inwestycyjnych.
investment grants.

Rozdział 9. Wybrane dane o Wrocławiu

Chapter 9. Selected data on Wrocław

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tonach/rok:					
gazowych	1154807	1279619	1246083	1280983	1197281
pyłowych	281	249	173	145	139
Odpady wytworzone ^a w tys. t	449,8	467,4	424,7	312,9	445,9
Zmieszane odpady ^a komunalne zebrane na 1 mieszkańca w kg	355,1	358,7	349,8	370	372,7
Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	635759	637683	638586	640648	642869
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,69	1,01	0,45	0,75	0,87
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	2,83 ^b	3,18	2,17	2,30	3,24
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	617,2	642,5	667,4	688,6	707,1
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^c na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	750	864	934	979	970
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 grudnia) w %	3,3	2,7	2,1	1,9	1,6
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (stan w dniu 31 grudnia) w %	50,2	47,7	47,7	46,1	43,2
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	6	4	3	2	3
Liczba osób na 1 przychodnię ^d (stan w dniu 31 grudnia)	1465	1248	1212	1144	1128
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej ^d na 1 mieszkańca	10,6	10,6	10,9	11,2	11,5
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w %	2,0	1,8	1,7	1,5	1,4
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^e i klubach dziecięcych w %	22,3	22,8	25,4	28,0	30,0
Miejsca w żłobkach ^e i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (stan w dniu 31 grudnia)	229,0	237,0	266,0	299,0	324,0
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)	2,10	2,05	2,00	1,95	1,89
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	178,1	182,6	188,2	191,5	190,9
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	111,1	111,5	113,1	118,1	113,9
Spółki handlowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	33,3	37,2	40,8	39,8	43,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^f w %	3,8	2,5	2,8	1,3	4,2
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^g na 1 mieszkańca w zł	7339,0	7415,0	8849,0	7218,0	6042,0
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	10,5	13,3	13,9	14,8	17,8
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	4252,24	4458,52	4652,24	4966,37	5226,33
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	1316,35	1037,78	1023,54	1352,01	1140,27

a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Do obliczenia ogólnego salda migracji w przypadku migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r. resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji. e Łącznie z oddziałami żłobkowymi oraz w latach 2017-2021 żłobkami przyzakładowymi. f Dane pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a During the year; excluding municipal waste. b In calculating the total net migration in case of the international migration data for 2014 was adopted. Defence, the Ministry of Interior and Administration. e Including nursery wards as well as in 2017-2021 workplace nurseries. f Data concern economic

2020	2021	2022	2023	2024	2025	Specification
1179490	1285974	1284008	1173976	1128064	.	Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity in tonnes/year:
151	139	128	130	64	.	gaseous
359,3	375,4	589,4	502,1	378,4	.	particulates
283,7	345,3	310,4	306,6	350,4	.	Waste generated ^g in thousand tonnes
673 592	674 312	674079	673743	672882	672601	Mixed municipal waste collected per capita in kg
-0,92	-2,02	-1,38	-1,77	-1,93	-1,78	Population (as of 31 December)
1,91	1,43	1,52	1,43	0,94	1,24	Natural increase per 1,000 population
620,0	629,1	638,4	644,3	645,6	644,1	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population
1016	1051	1123	1113	1066	.	Non-working age population per 1,000 persons of working age (as of 31 December)
2,4	1,9	1,6	1,6	1,7	2,3	Children attending pre-primary education establishments ^c per 1,000 children aged 3–6
38,3	52,6	48,3	42,2	39,2	34,3	Registered unemployment rate (as of 31 December) in %
7	4	6	6	6	12	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons (as of 31 December) in %
1207	1157	1111	1071	1040	.	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)
10,0	11,3	11,4	12,7	13,0	.	Population per 1 out-patients departments ^d (as of 31 December)
1,3	1,2	1,2	1,1	1,0	.	Medical consultations provided in out-patient health care ^d per capita
33,5	34,9	36,0	36,3	37,8	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %
392	406	427	447	504	.	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries ^e and children's club in %
1,86	1,82	1,78	1,74	1,71	.	Places in nurseries e and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 (as of 31 December)
189,3	198,4	210,1	220,5	230,2	239,5	Population per 1 dwelling in dwelling stocks (as of 31 December)
113,0	119,0	127,8	135,1	141,7	148,6	Entities of the national economy per 1,000 population (as of 31 December)
45,3	48,8	49,0	51,6	54,1	55,9	Natural persons conducting economic activity per 1,000 population (as of 31 December)
3,5	5,3	6,2	5,2	4,5	4,0	Commercial companies per 1,000 population (as of 31 December)
6535,0	7303,0	7794,0	9242	8578	.	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^f in %
16,3	16,4	13,4	12,1	9,0	11,5	Investment outlays in enterprises (current prices) ^g per capita in PLN
4878,83	6031,68	6247,25	6677,23	8035,32	.	Dwellings completed per 1,000 population
1121,91	1516,52	1815,29	1762,52	1291,97	.	Own revenue of the city budget per capita in PLN
						Property expenditure of the city budget per capita in PLN

c Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. d Łącznie z danymi o placówkach podległych dotychczas podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. g Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba

c Including children in units performing health care activities throughout the school year. d Data have included health care of the Ministry of National entities employing more than 49 persons. g Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Rozdział 10. Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Chapter 10. Selected data on cities with powiat status

Wyszczególnienie Specification	Wrocław	Wałbrzych	Legnica	Jelenia Góra
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. w tonach/rok: Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity in 2024 in tonnes/year:				
gazowych gases	1 128 064	229 930	332 392	51 191
pyłowych particulates	64	106	34	23
Odpady wytworzone ^a w 2024 r. w tys. t Waste generated ^a in 2024 in thousand tonnes	378,4	52,7	365,3	8,7
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w 2024 r. w kg Mixed municipal waste collected per capita in 2024 in kg	350,4	252,7	239,8	262,7
Ludność w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population in 2025 (as of 31 December)	672601	97546	89919	73470
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r. Natural increase per 1,000 population in 2025	-1,78	-10,45	-6,46	-9,24
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r. Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in 2025	1,24	-2,27	-3,62	-0,38
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Non-working age population per 1,000 persons of working age in 2025 (as of 31 December)	644,1	818,8	779,0	830,2
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/25 Children attending pre-primary education establishments per 1,000 children aged 3–6 in 2024/25 school year	1066	969	1084	1102
Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) w % Registered unemployment rate in 2025 (as of 31 December) in %	2,3	5,8	5,6	4,5
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) w % Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons in 2025 (as of 31 December) in %	34,3	38,1	42,1	42,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Registered unemployed persons per job offer in 2025 (as of 31 December)	12	15	13	11

a W ciągu roku. Z wyłączeniem odpadów komunalnych

b W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a During the year; excluding municipal waste.

b In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children in units performing health care activity throughout the school year.

ROZDZIAŁ 10 WYBRANE DANE O MIASTACH NA PRAWACH POWIATU

Wyszczególnienie Specification	Wrocław	Wałbrzych	Legnica	Jelenia Góra
Liczba osób na 1 przychodnię w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per 1 out-patients departments in 2024 (as of 31 December)	1040	2194	1747	1325
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca w 2025 r. Medical consultations provided in out-patient health care per capita in 2025	13,0	8,8	9,9	13,8
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2024 r. w % Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2024 in %	1,0	4,0	2,9	2,5
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^b i klubach dziecięcych w 2025 r. w % Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries ^b and children's club in 2025 in %	37,8	26,5	33,4	32,9
Miejsca w żłobkach ^b i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Places in nurseries ^b and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 in 2025 (as of 31 December)	504	355	459	435
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per dwelling in dwelling stocks in 2025 (as of 31 December)	1,71	1,93	2,00	1,95
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Entities of the national economy per 1,000 population in 2025 (as of 31 December)	239,5	147,7	171,5	191,9
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Natural persons conducting economic activity per 1,000 population in 2025 (as of 31 December)	148,6	85,6	109,1	124,8
Spółki handlowe na 1000 ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Commercial companies per 1,000 population in 2025 (as of 31 December)	55,9	9,2	18,8	17,4
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^c na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Investment outlays in enterprises (current prices) ^c per capita in 2024 in PLN	8578	5850	11216	4084
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r. Dwellings completed per 1,000 population in 2025	11,5	2,4	5,9	3,4
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Own revenue of the city budget per capita in 2024 in PLN	8 035,32	5 068,03	5 160,58	5 188,62
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2024r. w zł Property expenditure of the city budget per capita in 2024 in PLN	1291,97	1817,58	1245,46	1630,93

c Łącznie z oddziałami żłobkowymi oraz żłobkami przyzakładowymi. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

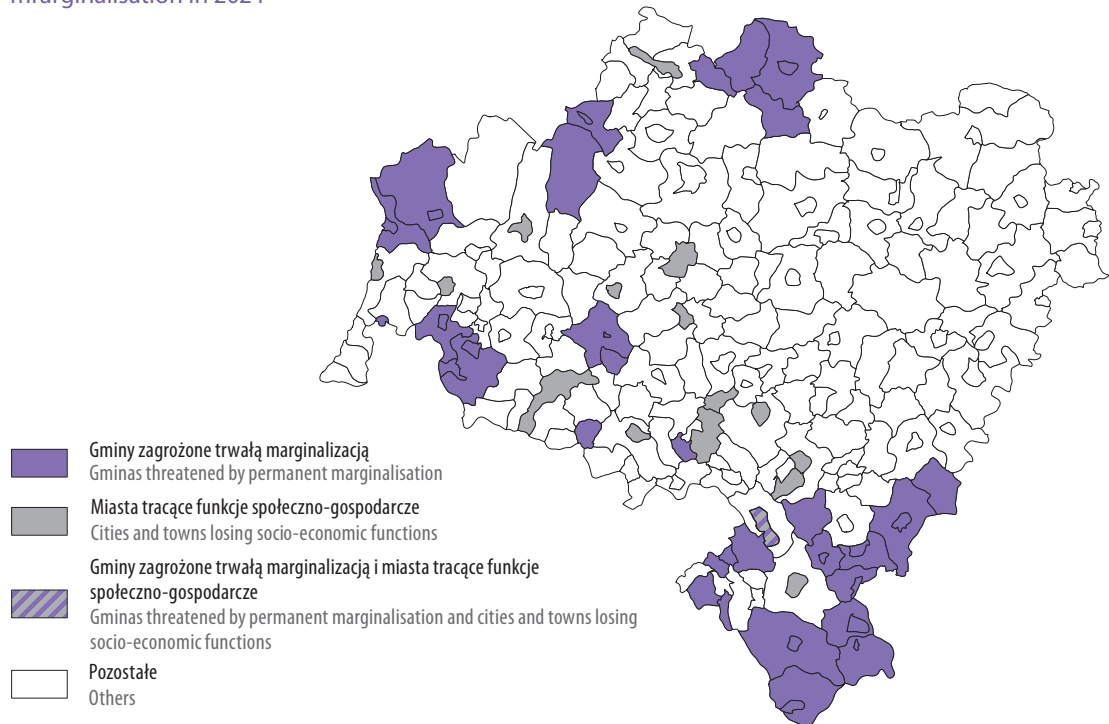
c Including nursery wards as well as in workplace nurseries. d Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Aneks 1. Wybrane dane dla Obszarów Strategicznej Interwencji na tle miast i obszarów wiejskich w województwie

Appendix 1. Selected data for Areas of Strategic Intervention compared to cities and rural areas in voivodship

Mapa 1. Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz gminy zagrożone trwałą marginalizacją w 2024 r.

Map 1. Cities and towns losing socio-economic functions and gminas threatened by permanent marginalisation in 2024

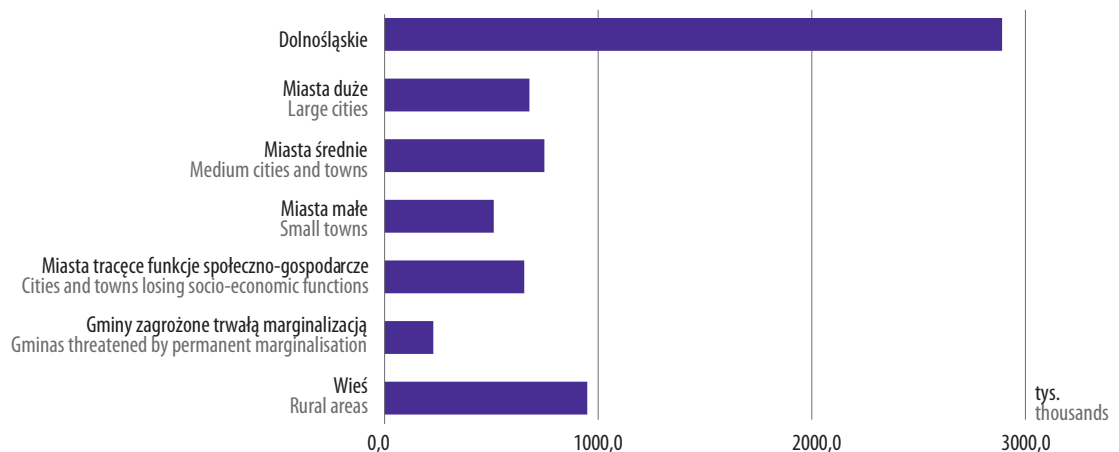

Wykres 1. Liczba ludności według obszaru funkcjonalnego w 2024 r.

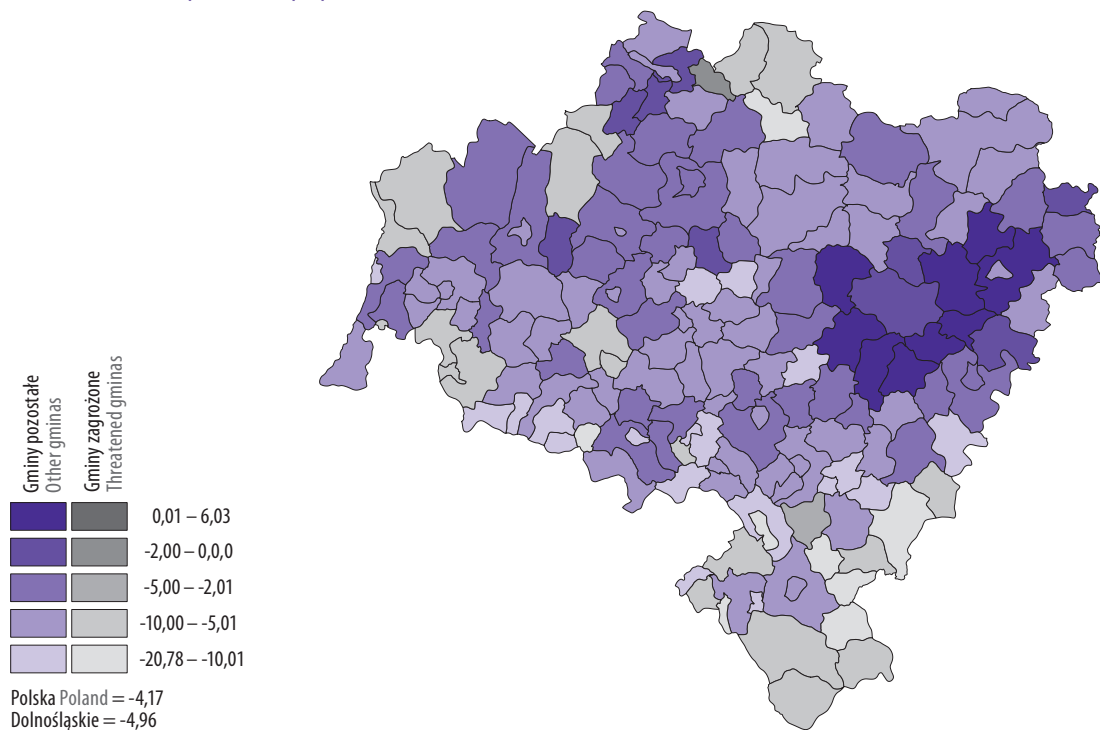
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 1. Population by functional areas in 2024

As of 31 December

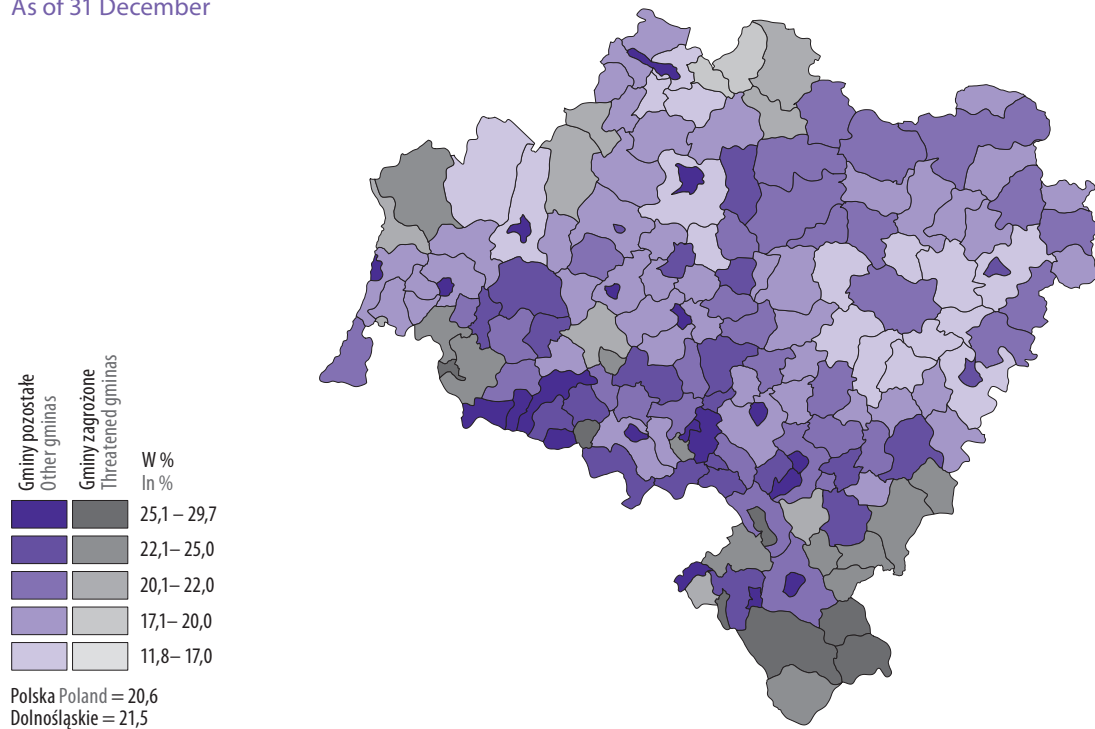

Mapa 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2024 r.
Map 2. Natural increase per 1,000 population in 2024

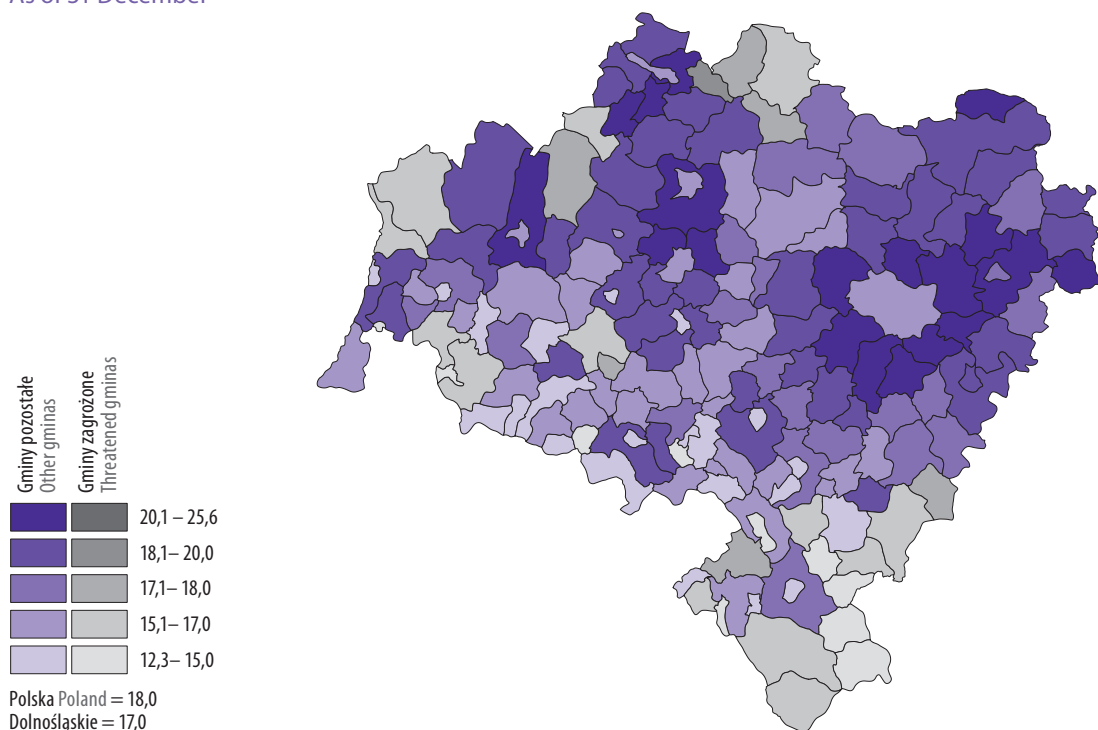
Mapa 3. Udział ludności w wieku 65 lat i więcej w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia
Map 3. The share of the population by age 65 and more in 2024
As of 31 December

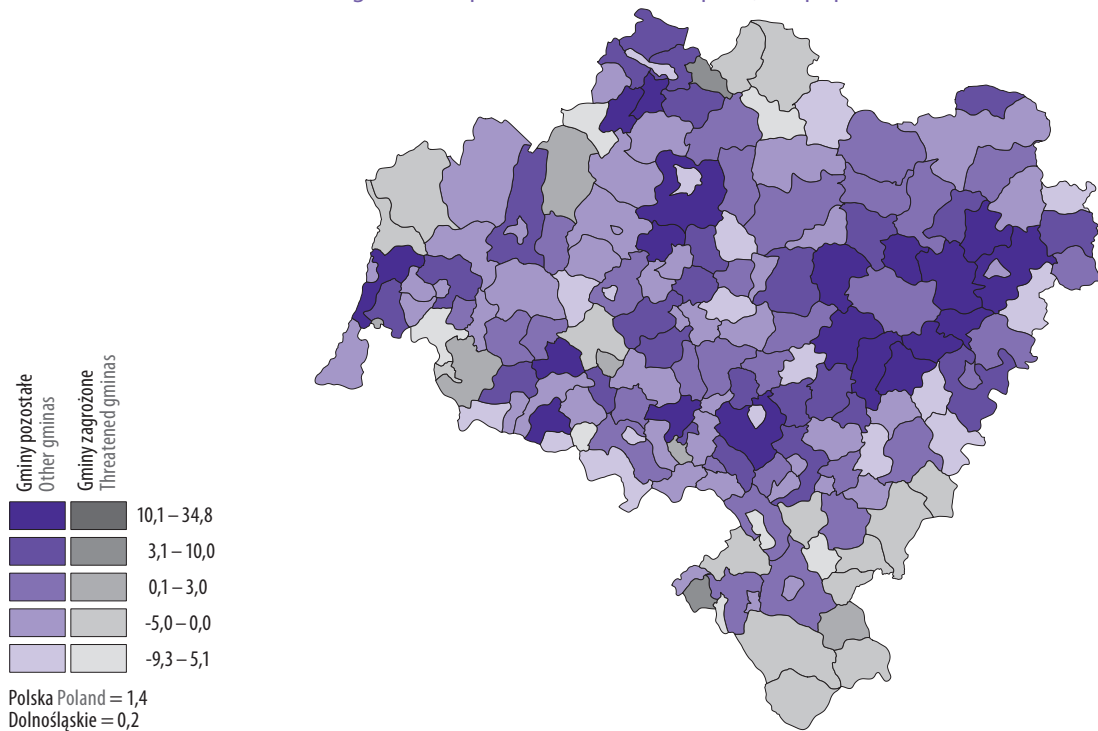

Mapa 4. Ludność w wieku przedprodukcyjnym na 1000 ludności w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

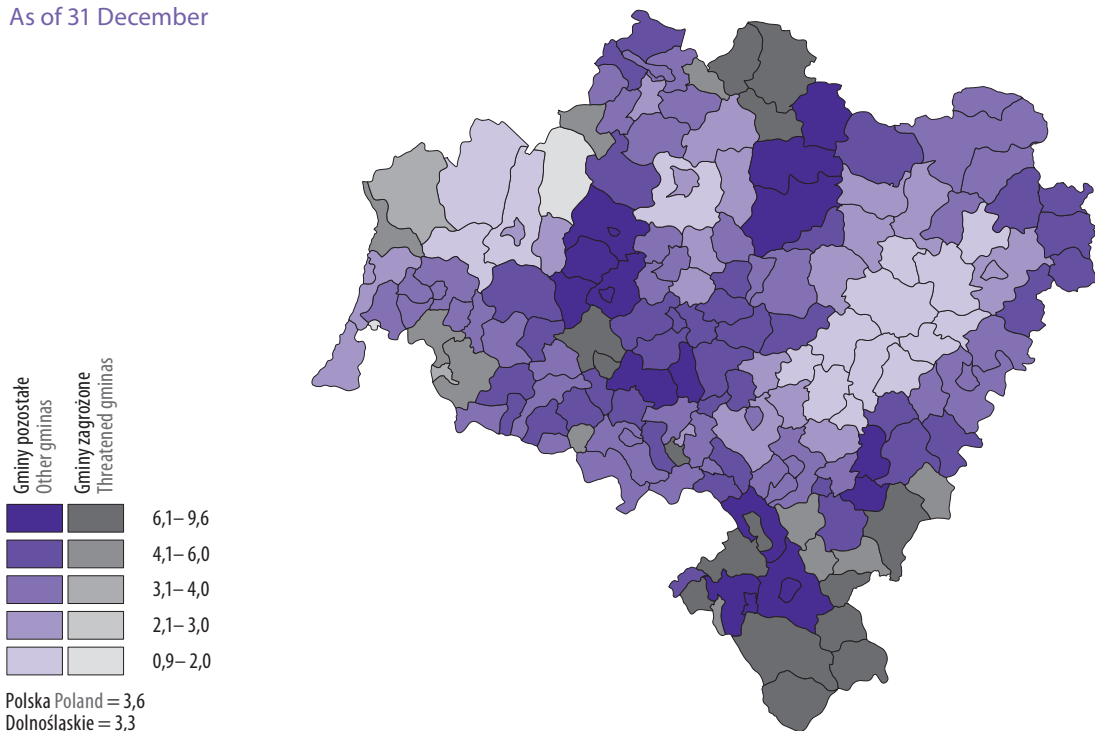
Map 4. Population at pre-working age per 1,000 population in 2024
As of 31 December**Mapa 5. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2024 r.**

Map 5. Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in 2024

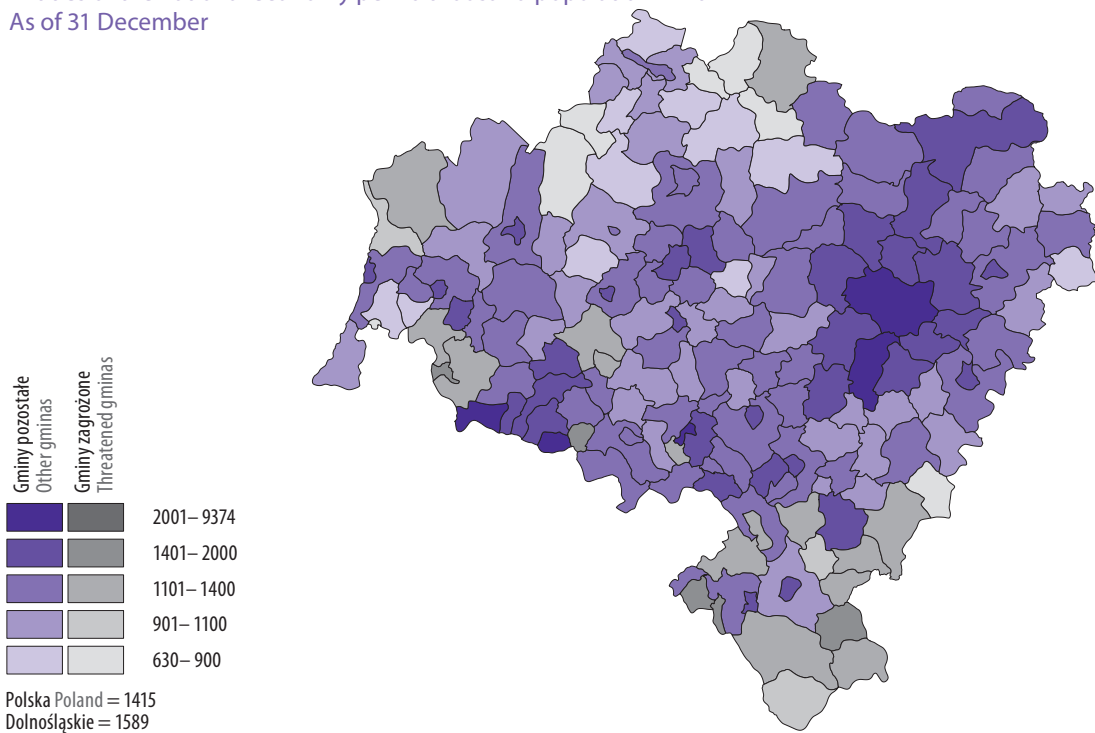

Mapa 6. Bezrobotni zarejestrowani na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 6. Registered unemployed persons per 100 people at working age in 2024
As of 31 December**Mapa 7. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 10000 ludności w 2024 r.**

Stan w dniu 31 grudnia

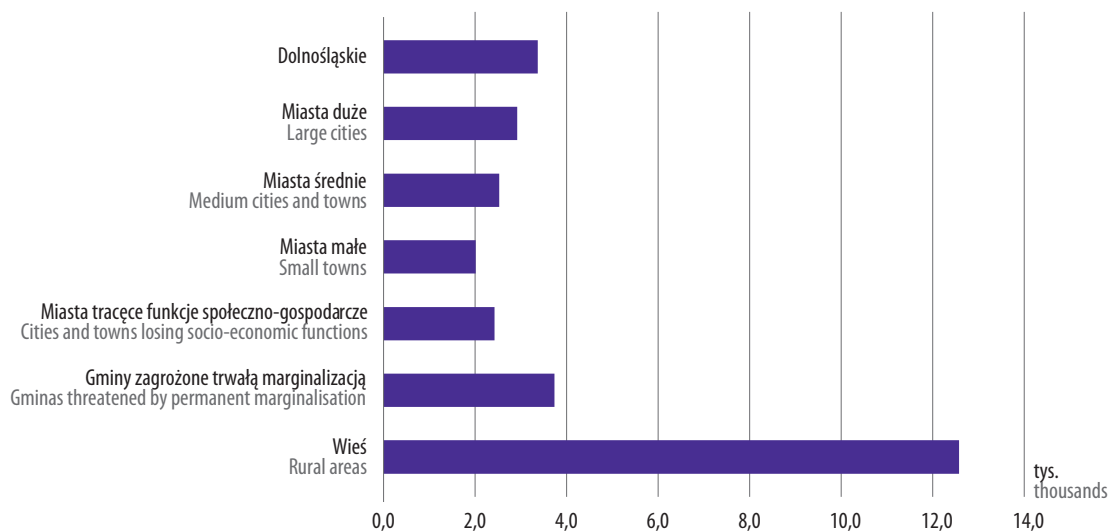
Map 7. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2024
As of 31 December

Wykres 2. Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w 2024 r.

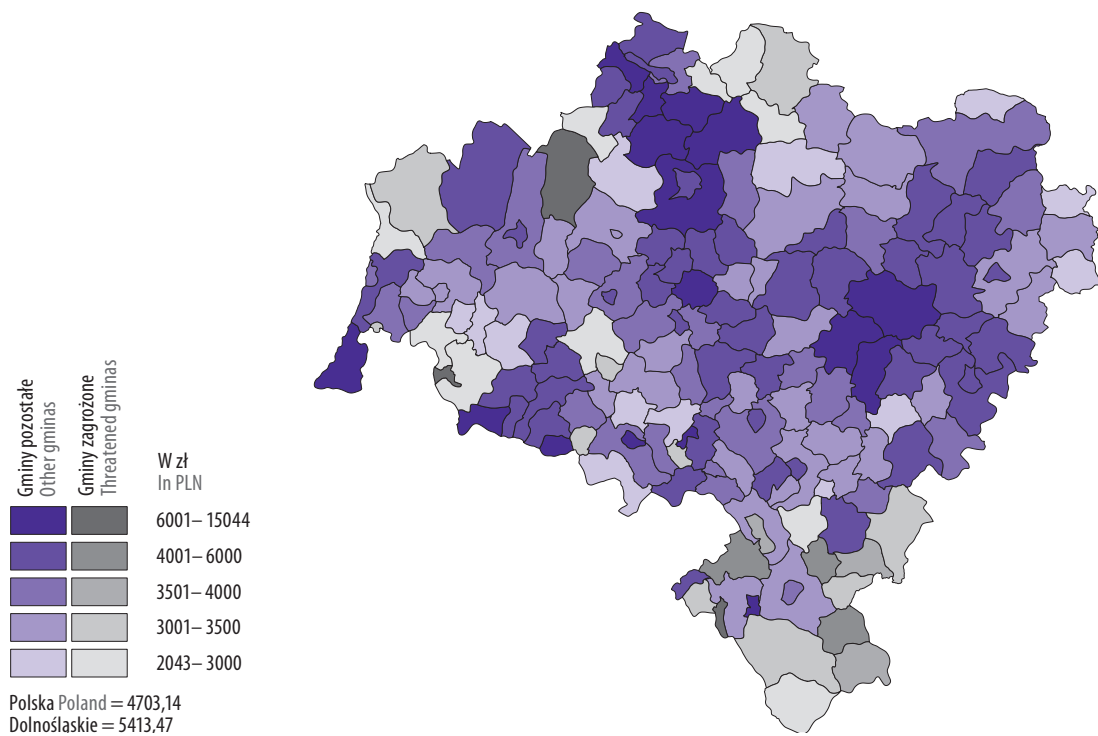
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 2. Population per 1 generally available pharmacy in 2024

As of 31 December

Mapa 8. Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.

Map 8. Own revenue of budgets of gminas per capita in 2024

Mapa 9. Wydatki inwestycyjne gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 9. Investment expenditure of gminas per capita in 2024

